STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 04829

MEDINAS YISROEL

K. Ivanov

Permanent preservation of this book was made possible
by Norman & Leonore Rosenfeld
in memory of
Ray & Morris Rosenfeld

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ק. איוואַנאָוו
ז. שייניס

מעדינאַס יִסראָעל

איר לאַגע און פּאָליטיק

יידיש: אַבראַשאַ לעווין

צווייטע פאַרגרעסערטע אויפלאַגע

OBSEQUIO DE LA
EDITORIAL "HEIMLAND"
BUENOS AIRES R. ARGENTINA

פאַרלאַג
הײמלאַנד
בוענאָס־איירעס

בוענאָס איירעס
1960

דעם בוך ווידמענען מיר צום אנדענק פון אונדזערע פאַר־שטאָרבענע כאַווירים און איבערזעצער: ח. וואָלאָנסקי, פּ. קאַץ און ב. שניידער.

פאַרלאַג „היימלאַנד"

אין דעם בוך ווערט באַהאַנדלט די איצטיקע לאַגע פון מעדינאַס יִסראָעל, דעראיקער אין ליכט פון דער אויסערן־פּאָליטיק פון דעם לאַנד. דער בוך דע־מאַסקירט די רעאַקציאָנערע פּאָליטיק פון די רעגירנ־דיקע קרייזן פון דער דאָזיקער מעלוכע, אַ פּאָליטיק וואָס איז געווענדט קעגן די שכיינעסדיקע לענדער. אין בוך זענען גענומען געוואָרן אין אַכט די געשעענישן, וואָס זענען פאָרגעקומען אַפן נאָענט; און מיטעלען מיזרעך אין דעם פּעריאָד נאָכן דערשיינען פון דער ערשטער אויפלאַגע.

עס איז אויסגעברייטערט געוואָרן דער מאַטעריאַל בענוגע דעם אינערלעכן לעבן פון מעדינאַס יִסראָעל, מער אויפמערקזאַמקייט איז געשענקט געוואָרן דעם קאַמף פון די אַרבעטנדיקע מאַסן פון יִסראָעל קעגן דער אַנטי־פאָלקישער פּאָליטיק פון דער יִסראָעל־רעגירונג.

אין דער איצטיקער אויפלאַגע זענען גענומען גע־וואָרן אין אַכט די באַמערקונגען און ווונטשן וואָס זענען דערהאַלטן געוואָרן פון פיל כאַוועטישע לייענערס און אויך פון אויסלאַנד.

[redacted]

פאָרוואָרט

צו דער צווייטער אויפלאַגע

די ערשטע אויפלאַגע פון דעם בוך, וואָס איז אַרויס אין האַרבסט 1958, האָט באַקומען אַ סאַך אָפּרופן סײַ אין ראַטן־פאַרבאַנד סײַ אין אויסלאַנד. אַ כוץ די אָפּרופן, וואָס זענען פאַרעפנטלעכט געוואָרן אין די צײַטונגען, האָבן די מעכאַבערים באַקומען צאָלרײַכע בריוו מיט אייצעס, ווונטשן, פּערזענלעכע קריטישע באַמערקונגען, אויסבעסערונגען און אַפילע מיט בײַלאַגעס פון אַ גאַנצער רײַ פאָרשונגען וועגן פאַרשידענע אַספּעקטן פון דער פראַגע, וואָס ווערט באַהאַנדלט אין בוך. די מעכאַבערים נוצן אויס די געלעגנהײַט קעדיי אויסצודריקן זייער דאַנק פאַר די אויבנדערמאָנטע בריוו און אייצעס, וואָס זענען ווי ווײַט מעגלעך גענומען געוואָרן אין באַטראַכט בײַם צוגרייטן די צווייטע אויפלאַגע פון דעם בוך. אין דער צווייטער אויפלאַגע זענען אין קורצן באַלויכטן אויך די געשעענישן פון דעם אַלע אַלעם לויפנדיקן אינטערנאַציאָנאַלן לעבן אָפּן נאָענטן און מיטעלן מיזרעך, אויף וויפל זיי זענען געווען פאַרבונדן מיט יִשׂראָעלס פּאָזיציע אין משך פון פאַרגאַנגענעם יאָר. אייניקע מאַטעריאַלן זענען באַנײַט אָדער דערגאַנצט געוואָרן מיט לעצטע דאַטעס.

צום באַדויערן האָט מען ניט אַלע ווונטשן געקענט צופרידנשטעלן. ס'איז אַ ספק אויב ס'איז גאָר צוועקמעסיק צו ענדערן די הויפּט ריכטונג פון אַן אַרבעט, וואָס באַטראַכט מעדינאַס יִשׂראָעל פון דעם שטאַנדפּונקט פון איר אויסערן פּאָליטיק און פון דער איצטיקער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע אָפּן מיזרעך. יענע לייענער, וואָס אינטערעסירן זיך מיט יִשׂראָעלס לאַגע און פּאָליטיק אין אַ פיל ברייטערן פאַרנעם, קענען זיך ווענדן צו דער אינפאָרמאַטיווער ליטעראַטור וועגן די לענדער פון דעם נאָענטן מיזרעך אָדער צו ספּעציעלע ווערק וועגן דעם איניען. אייניקע רעצענזענטן האָבן געאייצעס צו ענדערן די סטרוקטור פון דער אַרבעט: אַרויסברענגען צוערשט די גאַנצע געשיכטע פון דער פראַגע און שפּעטער באַלויכטן די הײַנטיקע לאַגע, די גאַנצע טעאָריע א. א. וו., לויטן שטייגער פון אַנדערע ווערק פון אַזאַ מין. פון אַזעלכע מיינונגען פילט זיך אַ ביסל אַ גערוך פון פּעדאַנטיזם און אַגעוו, דאַרף מען אויך ניט פאַרגעסן וואָלטערס מיינונג, אַז אַלע זשאַנרען פון דער ליטעראַטור זענען גוט, אויסער נודנע.

מען קען ניט אויסבאַהאַלטן אַז מיצאַד די בורזשואַזע נאַציאָנאַליסטישע קרייזן פון ישׂראל, האָט דאָס בוך אַרויסגערופן שאַרפע פיינטלעכע אָפּרופן, וואָס לייקענען אָפּ, אין אַלגעמיין, אַזוי צו זאָגן פון אָנהויב, דאָס הייסט אָן באַגרינדונגען און אָן באַווייזן, אַלע גרונט טעזיסן פונעם בוך.

און דער רעזולטאַט איז אַ בוילעטער. מיר האָבן פאַר זיך אַ גאַנצן שטויס בורזשואַזע נאַציאָנאַליסטישע צייטונגען פון יסאַעל מיט די ראַפּינירטסטע זידל־רעצענזיעס. אַגעוו, וואָס דען האָט מען געקענט דערוואַרטן? עס וואַלט דאָך בעסעמעס געווען מאָדנע צו באַקומען גוטע אָפּרופן מיצאַד די רעאַקציאָנערע ציעניסטן פון ישׂראל וועגן אַ ביכל, וואָס איז אָנגעשריבן געוואָרן קעגן די ישׂראלישע ציעניסטן אָדער גאָר צו באַקומען אַן אָנערקענונג מיצאַד בענגוריענס אידייען־כאַווירים אין שייכעס מיטן דעמאַסקירן בענגוריענס פּאָליטיק.

און דאָך — אַזאַ וווּנדער! אין דעם שטאַרק רוישנדיקן שטראָם פון די אָנפאַלן פון אונדזערע אָפּאָנענטן פון טעל־אוויוו, האָט זיך ניט געפונען קיין איין ערנסט וואָרט וועגן דער שטעלונג פון ישׂראלס נאַציאָנאַליסטישע בורזשואַזע פּאַרטייען אין באַצוג צום קאָלאָניאַליזם און צום קאַמף קעגן אים מיצאַד אַלע מיזרעד־פעלקער. און די הויפּט טעזע, וואָס ווערט דערוויזן דורך אַלע מאַטעריאַלן פון ביכל, באַשטייט דאָך דאַווקע דערין, וואָס אין דעם היסטאָרישן קאַמף, וועלכער וויקלט זיך אויס אויפן מיזרעד, האָבן די רעגירונגס־קרייזן פון ישׂראל זיך געשטעלט אויף דער זייט פון דעם קאָלאָניאַליזם און זיי געפינען זיך אין איין לאַגער מיט די קאָלאָניזאַטאָרן.

פאַרוואָס האָבן די אָפּאָנענטן אין ישׂראל פאַרשוויגן אָט די פראַגע? דערויף קען, ווי עס שיינט, ענטפערן דער גאַנצער אינהאַלט פון דעם בוך. ווי קענען די ישׂראלישע ציעניסטן האָבן מוט אַרויסצוטרעטן קעגן די קאָלאָניזאַטאָרן אָדער קעגן די אימפּעריאַליסטן, ווען די נאָענטסטע פריינט (און אויך באַלעבאָטים) פון אונדזערע אָפּאָנענטן זענען דאָך די פאַרביסנסטע קאָלאָניזאַטאָרן און אימפּעריאַליסטן פון ניו־יאָרק, פּאַריז, אַנטווערפּן, לאָנדאָן אָדער אַמסטערדאַם. אונדזערע טעל־אוויווער קריטיקערס זענען ניט אין שטאַנד אַרויסצוטרעטן קעגן די קאָלאָניזאַטאָרן, אָבער אויך ניט אויסצודריקן אויפן זייער סאָלידאַריטעט מיט זיי... און גלאַט שווייגן פּאַסט דאָך אויך ניט. בלייבט איבער בלויז איינס — „איראָניע", און דערמיט באַנוצן זיך גאַנץ גערן אונדזערע אָפּאָנענטן, און זי, הייסט עס, מוז צו אַש מאַכן די מעכאַברים פון בוך, וועלכע האָבן געוואַגט צו באַרירן אַזאַ „דעליקאַטע" פראַגע פאַר די ישׂראלישע רעגירונגס־קרייזן.

אַ מוסטער פון אַזאַ מין אַרט „איראָניע" געפינען מיר, צום ביישפּיל, אין אַן אַרטיקל פון דעם הער שורער אין דער רעגירונגס־צייטונג „דאַוואַר" פון 19־טן נאָוועמבער 1958.

„דאָס בוך (פון ק. איוואַנאָוו און ז. שייניס), — שרייבט שורער — כאַזערט איבער די באַקאַנטע „פאַריאַגונגס־לעגענדע", לויט וועלכער די ייִדן האָבן קלוימערשט פאַריאָגט די אַראַבער פון דער בעסטער ערד. עס איז ניטאָ קיין זייכער פון באַווייזן, דאָקומענטן, באַריכטן וועגן דעם אַז די אַראַבער

האט מען ניט פאריאגט און אז די ערד איז „גוט" געווארן נאך דעם ווי די ייִדן האבן זי באארבעט, און אז די אראבער האבן פארבעסערט זייער ערד און די ווירטשאפט אויסנוצנדיק די ייִדישע מעטאדן. ווײַל דאס בוך איז געצילט צו דערווײַזן די דיסקרימינאציע קעגן די אראבער און ניט די באדערפענישן פון די ייִדן און זייערע דערגרייכונגען.

אומזיסט וועלן מיר זוכן כאטש איין ווארט וועגן דעם אנטלויפן פון די אראבער פון לאנד. מען רעדט נאר וועגן „פארטרײַבן 900.000 אראבער"...

אלזא, דער פעלער פון אונדזער בוך באשטייט דערין, וואס אין אים זענען ניטא קיין באווײַזן, אז די אראבער האט מען ניט פאריאגט פון מעדינאס ייִסראעל. ס'איז צו שטוינען, ווײַל פון אזעלכע דאקומענטן פארמאגן מיר טאקע ניט קיין צייכער. ווײַזט אויס, אז מיר האבן שלעכט באנומען די פאליטיק פון דער ייִסראעל־רעגירונג און ביפראט די פאליטיק פון דעם איצטיקן פרעמיער־מיניסטער, בען גוריאן? אבער, האבן מיר דען ניט שטודירט לאגיק און מיר ווייסן דען ניט מיט וואס מיר קענען פאדינען הער שורערס אנערקענונג? די צײַטונג „דאוואר" איז דאך בענגוריענס ארגאן און דער הער שורער איז דאך איינער פון די נעוויאים פון דעם ארגאן, א נאווי, וואס האט אגעוו באקומען אין טעל־אוויוו א גאנץ שרײַענדיקע, כאטש ניט קיין איבעריק אנשטענדיקע באריִמטקײַט. איז קעדיי צו דערווערבן הער שורערס סימפאטיע, לאמיר בעסער ציטירן מער בענגוריאנען און זײַנע מעקויראווים. אזוי וועלן מיר עס טאקע טאן: דער נאענט מיזרעכדיקער פאריז, ווי מען רופט מיט שטאלץ טעל־אוויוו אין ייִסראעל, איז אן שום ספעק ווערט א „מעסע"! און קעדיי ניט צו באליידיקן אויך אנדערע אפאנענטן וועלן מיר אין גאנג פון אונדזערע באשרײַבונגען, אדער אין די באמערקונגען צום טעקסט פון דער צווייטער אויפלאגע, ענטפערן, לויט די מעגלעכקײַטן, אף זייערע קריטישע באהויפטונגען.

עם לוינט אנצומערקן, אז איינע פון די פירנדיקע ייִסראעלישע ציוניסטישע צײַטונגען „האבאקער", פארעכנט ניט לעהיפעך צום הער שורער צו די פעלערן פון אונדזער באשיידענער ארבעט דעם מאנגל פון דאקומענטן. אין ג. צאפראנים ארטיקל, שרײַבט די צײַטונג, דעם 17־טן נאוועמבער 1958:

„א קאנצענטראציע פון זייער א רײַכער אינפארמאציע אין בוך, זאגט איידעם וועגן גרינטלעכע און גרויסע פארשונגען, וועלכע ווערן דורכגעפירט אין מאסקווע. אדער לויט איר באפעל, וועגן דער זאמלונג פון מאטעריאל אין ייִסראעל און צו שטודירן אים אין צוזאמענהאנג מיט די אקטועלע פאליטישע באדערפענישן פון דער סאוועטישער פאליטיק אפן נאענטן מיזרעך און אין לאנד גופע, אף וויפל דאס האט א שײַכעס מיט ייִדן. מען מוז באמערקן, אז דאס בוך איגנארירט ניט אויך די רעליגיעזע פראגעס און אין דעם קאפיטל וועגן יערושאלאיִם ווערט געשענקט גרויס אויפמערקזאמקײַט דעם אינטערנאציאנאלן כאראקטער פון דער שטאט און אויך דער פראגע וועגן די הייליקע ערטער. צאלרײַכע ציטאטן פון דער ייִסראעלישער און פון דער אויסלענדישער ליטעראטור וועגן ייִסראעל זאגן איידעם וועגן דעם, אז א גרויסער פערזאנאל פון פאליטישע און היסטארישע פארשערם באשעפטיקט

זיך מיטן קליינעם יִשׂראל, וואָס פאַרנעמט אין דער פּאָליטישער פאָרשונג, וועלכע ווערט דורכגעפירט אין ראַט־פאַרבאַנד, אַ פּלאַץ וואָס אַנטשפּרעכט ניט די געאָגראַפישע אויסמעסטונגען פון לאַנד. עס איז ניטאָ קיין איין צײַטונג, פלוגבלעטל, זשורנאַל, רעדע, וויקועד אָדער מעלדונג אין יִשׂראל, פון דעם ערשטן טאָג פון אויפקום פון דער מדינה ביז הײַנט, וואָס זאָל ניט ווערן אויסגענוצט, קעדיי איבערצוצײַגן די פולע פאַרשקלאַפונג פון יִשׂראל צום מײַרעוו". די צײַטונג „האַבאַקער" האָט אַזוי אַרום פאַרוואַנדלט די מעכאַברים פון דעם ביכל אין אַ גאַנצן כאַיל אויספאָרשערס. ס'איז בלויז אומפאַרשטענדלעך פאַרוואָס די צײַטונג האָט אַזאַ באַגריף וועגן זשורנאַליסטיק, ווי יוען האַנטווערקערשאַפט, וואָס באַנוגנט זיך בלויז מיט זאַמלען דורכן זשורנאַליסט די נויטיקע ביכער, זשורנאַלן און צײַטונגען. פאַר דעם צוועק עקזיסטירן דאָך הײַנט צו טאָג ניט ווייניק אינפאָרמאַציע־אַגענטורן, בײַ וועלכע מען קען לײַכט באַקומען אַן אויסצוג פון דער וועלט־פרעסע וועגן יעטוועדער פראַגע.

נעמענדיק אין אַכט דאָס, וואָס דאָס בוך איז איבערגעפולט מיט ציטאַטן פון יִשׂראלישע דאָקומענטן, קומט דער מעכאַבער פון דעם אַרטיקל אין „האַבאַקער" קימאַט צו אַ פּאָליצייאישן אויספיר, אַז „דאָס פאַררופן זיך אויף אונדזערע קוועלן איבערצײַגט נאָך אַ איבעריק מאָל, אַז מיר ווינען אין אַ גלעזערנעם הויז און יעדעס וואָרט וואָס מיר רעדן אַרויס און יעדער אָנגעשריבענער זאַץ קענען דינען ווי אַ מאַטעריאַל פאַר די, וואָס ווילן דאָס אויסנוצן פאַר זייערע צוועקן". איצט מעג „האַבאַקער" זיך פילן רויִקער: בענגוריאָנס רעגירונג האָט אַרויסגעגעבן אַ געזעץ, וואָס רעגולירט די באַציִונגען פון די יִשׂראלישע בירגער מיט די אויסלענדער און אויף יִשׂראלס „גלעזערנעם הויז" זענען אַזוי איצט אויפגעהאַנגען פאַרטונקלונגס־פאָרהאַנגען.

אויב „האַבאַקער" זעט כאַלוימעס וועגן גאַנצע שטאָבן, וואָס באַשעפטיקן זיך אין מאָסקווע מיטן קליינעם יִשׂראל, איז אָבער דער רעדאַקטאָר פון „האַצאָפע" באַשיידענער אין זײַנע באַהויפּטונגען. זײַענדיק אויפגעבראַכט אויף דער פאַרקריפּלונג „פון דער געשיכטע פון ציעניזם" און ניט ברענגענדיק קיין שום באַווײַזן פאַרוואַנדלט דער אַפּאָנענט אונדזערער די צוויי מעכאַברים אין דרײַ, דאָך לייקנט ער ניט אָפּ די אין בוך געבראַכטע פאַקטן וועגן דער שעדלעכקײַט פאַרן פאָלק פון יִשׂראל פון דער פּאָליטיק פון די רעגירונגס־קרײַזן פון דעם לאַנד, האַגאַם ער באַנוצט זיך מיט זידלערײַען, וואָס דאָס, ווי עס איז באַקאַנט, האָט קיינמאָל ניט געדינט ווי אַ סימען פון גערעכטיקײַט, אָדער ווי אַ וויסנשאַפטלעכער באַווײַז אין אַ פּאָלעמיק.

מיר וועלן אויך ברענגען אַן אויסצוג פון אַ רעצענזיע פון בוך וואָס איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן אין דער צײַטונג פון דער יִשׂראלישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי: „קאָל האָאָם" (די פאָלקס־שטימע). אין אַן אַרטיקל, מיטן טיטל „פאַר וואָס האָבן זיי זיך אויפגערעגט?" שרײַבט די צײַטונג פון 21־טן נאָוועמבער פון 1958 יאָר:

„דאָס בוך „מדינאַס יִשׂראל, איר לאַגע און פּאָליטיק", וואָס איז דערשינען אין מאָסקווע, „האָט געשטעלט אויף די פיס" אַלע רעאַקציאָנערע קויכעס

פון יִשׂראל, האט זיי אויפגעטרייסלט און געבראכט צו צוטומלונג און מיט א פרישער קראפט זיי אריינגעשליידערט אין אן אנטי־סאוועטישע היסטעריע. אפן לאשן פון דער היסטעריע איז אן ערנסט און געמאסטן סאוועטיש בוך געווארן א „פאסקוויל" בא די צייטונגען פון דער בענגוריאנישער קאאליציע, פון „אל האמישמאר" ביז „כערוט".

ווארעם דאס בוך איז ניט געשריבן געווארן אפן סמאך פון די ידיעות, וואס עם האבן נעבראכט די סאכרים קיין ווין און ניט אפן גרונט פון די „באגלויבטע קוועלן". דאס בוך איז געשריבן געווארן אפן גרונט פון דער יִשׂראלישער ווירקלעכקייט, אפן סמאך פון די אנאליזן פון רעדעס און ארטיקלען פון די אפיציעלע רעגירונגס־קרייזן פון אונדזער לאנד. דער גרעס־טער טייל פון בוך באזירט זיך אף די דאקומענטן און באשרייבט יִשׂראלס לאגע און פאליטיק אפן גרונט פון קאנטראלירטע מאטעריאלן, וואס זענען דערשינען שווארץ אף ווייס דא, אין יִשׂראל.

דעריבער וועט, ווייזט אוים, ניט ווערן אויסגעדריקט קיין פראטעסט צו דער רעגירונג פון ראטן־פארבאנד, ווי עס האט געמאלדן „מאאריוו" פארופנ־דיק זיך אף קוועלן פון אויסערן־מיניסטעריום. ווארעם בענגוריאנס רעגירונג קאן ניט פראטעסטירן קעגן... בענגוריאנס מעלדונגען. קעגן מעלדונגען פון י. אלאן ש. פערעס, עשקאל, יארי, גאלדמאן, גורעוויטש און בעגין. דאס איז די סיבע, פאר וואס זיי וועלן ניט פראטעסטירן, אבער ס'איז אויך די סיבע פון זייער אויפרעגונג. ווייל אין בוך זענען געזאמלט געווארן קלארע פאקטן און זיי זענען צוגעטראגן געווארן דעם לייענער אין א קאנצענטרירטער פארעם, ווי א באשולדיקונגס־אקט קעגן דער רעאקציאנערער פאליטיק פון די יִשׂרא־עלדיקע הערשערס, א פאליטיק, וואס האט פארוואנדלט יִשׂראל אין א גע־דונגענער שווערד, אין א באזע פון מיטהעלפער און פון אגרעסיע צו דינסט פון די סאנים פון פאלק און פון די מילכאמע־צינדער צו דינסט פון די קאל־האמינים אימפעריאליסטן.

זיי בייזערן זיך, מאכמעס דאס בוך האט צונויפגעזאמלט אלע פאקטן און האט באשאפן א פולקאם בילד. און אזעלכע מינים רעגירערס ציטערן דאך שטענדיק בלויז פאר איין זאך: די פאלקס־מאסן זאלן ניט געדענקען און זיי זאלן זיך אפילע ניט דערמאנען וועגן דעם, וואס מען האט זיי צוגעזאגט מיט א יאר צוויי צוריק, נעכטן, אייערנעכטן. זיי זאלן זיך ניט איבערצייגן דערין, אז דער גרויסער ליגן ציט זיך דורך אלץ ווי א רויטער פאדעם, ווי א פארזשאווערטער דראט. דערפאר האבן זיי זיך אזוי דערשראקן. זיי, וואס בויען זייע פאליטיק אף ליגנס, אף פארקריפלונגען און אף א קורצן זיקארן, האבן פלוצלינג דערזען פאר זיך א בוך, וואס קאנצענטרירט זייערע דערקלע־רונגען פון פריער און פון היינט (אף אזוי ווייט ווי דאס איז מעגלעך ארוים־צוברענגען אין איין בוך). זיי האבן דערזען און זיך דערשראקן: ווייל לייענענ־דיק דאס בוך קענען די פאלקס־מאסן פארשטיין וואהין, צום ראנד פון וועלכן אפגרונט שטופן זיי זייערע פירער. דעריבער זענען זיי געווארן אזוי אויס־געערגערט".

און ווייטער, אנאליזירנדיק פארשידענע אויסצוגן, האשארעס און פעל־

שונגעו פון די ציעניסטישע קריטיקערס פון דעם בוד און אפּווארפנדיק די פרוון צו שילדערן די מעכאברים ווי סוינע יִסראעל, מערקט אן „קאל האאם":

„דעם עמעס זאגנדיק, מאלן אויס די מעכאברים ניט נאר דאס בילד פון בענגוריאנס יִסראעל, נאר זיי אנטפּלעקן זייער טיפע קענטניש וואס שייעד דער שאפונג גופע פון מעדינאס יִסראעל, און אויך זייער זארג פאר יִסראעלס צוקונפט. אויב אבער דער איניען ווערט אין יִסראעל פארגעשטעלט אנדערש, אין א „טונקעלער אפּשטויסנדיקער שײַן", מוז מען זוכן די שולד אין בענגוריאנס רעגירונג, אין איר פּאליטיק, בא אירע באלעבאטים און מעשארסים".

ווענדנדיק זיך צו די רעאקציאנערע ציעניסטישע זשורנאליסטן, שרייבט די יִסראעל־צייטונג:

„מען קען דאך ניט אייביק זיך פאַרשטעלן פאר א צאדיק, ווען הינטערן רוקן הענגט די גאנצע צייט א פולער זאק מיט פארברעכנס! די סאוועטישע מעכאברים זענען ניט געווינט צו באפּוצן מיעסקייטן, צו פארטיידיקן צעפוילטקייט, צו באַרעכטיקן פארברעכערס. זיי קענען נאר איינס — זאגן דעם עמעס. און ווער ווייסט בעסער פון די פארלוימדערס אליין, אז דאס בוד האט נאך ניט ארויסגעזאגט דעם גאנצן עמעס, די גאנצע זאך וועגן די העסלעכע מאכינאציעס זייערע קעגן די שכייניסע פעלקער, צו דינסט פון דעם אימפּעריאליזם, אלע זייערע פארברעכנס קעגן די נאציאנאלע אינטערעסן פון יִסראעלס פאלק, קעגן די וויטאלע אינטערעסן פון דעם ארבעטער־פאלק.

די אנטי־סאוועטישע היסטעריע איז א כראנישטע קרענק פון דער אנפירנדיקער יִסראעלישער רעאקציע. און זי איז געפערלעך קודעם־קאל פאר יִסראעל, פאר איר לאגע און צוקונפט. זי פארסאמט אונדזער נאציאנאלן ארגאניזם מיט געפערלעכע טויט־מיקראבן פון דעם אפּשטארבנדיקן אימפּעריאליזם.

אונדז שיינט אז דער גלענצנדער ענטפער צו די יִסראעלישע רעאקציאנערן, אנגעשריבן אין טעל־אוויוו, איז נאך א באווייז, אז אין מעדינאס יִסראעל זענען פאראן קויכעס וואס שאצן אפּ ניכטער, קלאר און אומבעראכמאנעטדיק דעם אנטיפאלקישן כאראקטער פון דער פּאליטיק פון די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל, און זעען דעם אויסוועג ווי אזוי ארויסצוקריכן פון דעם דורד זיי געשאפענעם פלאנטער.

די מעכאברים

האַקדאָמע

דער נאָענטער מיזרעך!

אַף דער געאָגראַפישער מאַפּע ווערט ער באַצייכנט דורך אַ געלן פלעק פון דעם אַראַבישן האַלבאינדזל, דורך אַ גרינעם שעטעך צווישן די טײַכן איפראַט און טיגרוס, דורך ברוינע געבערג פון לעוואַנט־לענדער, דורכן בלויען פּאַס פון דעם סועץ־קאַנאַל און די העלע קאַנטורן פון די גרענעצן פון דער פאַרייניקטער אַראַבישער רעפּובליק. דאָ וווינען הויכטזאַכלעך אַראַבער.

אַפן ערשטן בליק קען זיך אויסדוכטן אַז דאָס איז פאַרהעלטניסמעסיק ניט קײַן גרויסע געגנט. פונדעסטוועגן קען בלויז דער אַראַבישער האַלבאינדזל אַרײַננעמען אַף זײַן טעריטאָריע אַלע מײַרעוו־אייראָפּעיִשע לענדער צוזאַמען. די אַראַבער באַוווינען ניט נאָר דעם נאָענטן מיזרעך, די אַראַבישע וועלט שפּרייט זיך אויס ווײַטער צום מיזרעך דורך גאַנץ צפון־אַפריקע, און די לענג פון די ברעגן פון אַטלאַנטישן יאַם ביזן פּערסישן אײַנגוס אין דעם אַראַבישן יאַם דערגרייכט ביז 5 טויזנט קילאָמעטער.

דאָ געפינען זיך איבער דרײַ צענדליק אַראַבישע מעלוכעס, שייכטומס, סולטאַנאַטן און פּראָטעקטאָראַטן, וואָס זייערע באַפעלקערונגען לעבן אין די פאַרשידנסטע באַדינגונגען, אַנהויבנדיק פון לענדער מיט אַ מער אָדער ווייניקער אַנטוויקלטער, לויטן מיזרעך אינדוסטריע, און ענדיקנדיק מיט ריין לאַנדווירטשאַפטלעכע און פיצוכטלערישע געגנטן מיט הערשנדיקע פעאָדאַלע און אַפילע פאַר־פעאָדאַלע באַציונגען. אייניקע פון די לענדער ווי צום בײַשפּיל אַלזשיר, אַדען, קווייט און אַנד. זענען נאָך ביז הײַנט קאָלאָניעס אָדער האַלב־קאָלאָניעס.

די נאַטור פון דעם נאָענטן מיזרעך איז אייגנאַרטיק און ספּעציפיש שטרענג. אַ ברענענדיקע, קימאַט עקוואַטאָרישע זון, אַ ריינער הימל און וואָלקנס, באַוועגלעכע מידבער־זאַמדן און צעגליטע שטיינערנע בערג־פלאַכן. און צווישן זיי שאַטנדיקע וועלדער פון אַליוון־ביימער, ציטרוס־ביימער און פּאַלמעס. רײַכע, און אויך פאַראָרעמטע — לויט די יאָרן — פעלדער פון ווייץ, גערשטן און באַוול. אַ ווילדע בונטע גרינקײַט אומעטום, וווּ עס איז נאָר פאַראַן וואַסער, וואָס איז דער לעבנסקוואַל אַפן מיזרעך און אַ שליסל צום מיזרעך־הימל.

אַ שטילקײַט און אַ פאַרגליווערונג הערשן דאָ קימאַט שטענדיק, כוץ אין די פעריאָדן פון רעגנס, אָדער פון די טרוקענע ווינטן, וועלכע קומען אויף

פלוצלינג, פארשטעלן דעם הימל מיט א זאמדיקן שטויב, און פארדעקן די זון מיט א טרוקענעם געלבלעכן נעפל.

דאס לעבן פון די מענטשן אין די מעקוימעס איז זייער ווײַט פון א זארגלאזער אידיליע. דוכט זיך, אז אף דער וועלט זענען פאראן ווייניק ערטער, וואס זענען רײַכער פון דעם נאענטן מיזרעך: פאראן דא נאפט, נאטירלעכער גאז, מינעראלן און מעטאלן. מען שמועסט, אז דאס עקאנאמישע לעבן פון אזעלכע מיזרעך־אייראפּעישע לענדער ווי ענגלאנד, איז פיל אפּהענגיק פון די ליפערונגען פון נאפט פון דעם נאענטן מיזרעך, וווּ עס געפינען זיך קאנצענטרירט בא די 70 פראצענט פון אלע אויסגעפארשטע נאפט־רעסורסן פון דער קאפּיטאליסטישער וועלט. דאך זענען אין דער געגנט, וואס ניט אזא גרויסן בײַשטײַער צו דער וועלט־עקאנאמיק, נאך געבליבן ביז איצט א סאך שווערע קאנסעקווענצן פון דער געוועזענער אימפּעריאליסטישער מעמשאלע. עס הערשן דא די פינצטערע נויט און ארעמקײַט, שרעקלעכע קראנקייטן און אויך פארהיסטארישע ארבעטס־מיטלען, פונקט ווי די מענטשן וואלטן דא, לויטן ווילן פון א „בייזן מעכאשעף”, צוריקגעשלײַדערט געווארן אף טויזנטער יארן.

קאלאניאליזם — דאס איז דער נאמען פון דעם „מעכאשעף”. דער נאענטער מיזרעך איז אן ארענע פאר פּערמאנענטע געיעגן פון די אויסערלעכע אימפּעריאליסטישע קויכעס, וואס קעמפן צווישן זיך פאר אײַנפלוס־ספערעס, פאר א „ביילעק” אין דער עקספּלאטאציע פון די נאטירלעכע רײַכטימער. טאקע דא קומען פאר אין דער לעצטער צײַט די שארפסטע צוזאמענשטויסן צווישן די קויכעס פון שאלעם און די קויכעס פון אגרעסיע, צווישן די קויכעס פון פּראגרעס און די קויכעס פון רעאקציע, צווישן די נאציאנאלע באפרײַונגס באוועגונגען פון פעלקער וואס האבן זיך אויפגעהויבן צו אן אנטשיידענער שלאכט פאר זייער מעלוכישער אומאפּהענגיקײַט און פרײַהייט און קאלאניאלע גרויסמאכטן, וועלכע שטרעבן אײַנצוהאלטן זייערע וואקלדיקע פּאזיציעס.

דער נאענטער מיזרעך איז א פאריייניקונגס־פּונקט פון דרײַ קאנטינענטן. דא גייען דורך די יאבאשע, יאם און לופט־וועגן, וואס פארבינדן אייראפּע מיט אזיע און אפריקע. שוין זינט לאנגע צײַטן האט דער דאזיקער קרייץ־פּונקט פון די וועלט וועגן געצויגן צו זיך די אויפמערקזאמקײַט פון יענע לײַט, וואס בויען זייער ווילשטאנד אף דער עקספּלאטאציע פון די מיזרעך פעלקער. איבער דער טעריטאריע פון דעם נאענטן מיזרעך ציט זיך דער סועץ - קאנאל. דער באוווסטער געזעלשאפטלעכער טוער פון אינדאנעזיע אלי סאסטראאמידזשאיא האט דעם דאזיקן וועג א נאמען געגעבן „די הויפּט־ארטעריע פון קאלאניאליזם”.

איבער דער טעריטאריע פון דעם טירישן טייל פון דער „אאר” און פון לעוואנען ציען זיך מעכטיקע נאפט־רערן, וואס טרײַבן דעם נאפט פון איראק און סאוד־ארביע צו די פּארטן פון דעם מיטללענדישן יאם. לויטן סכום פון נאפט, וואס ווערט טראנספּארטירט דורך זיי, זענען זיי קימאט אזוי וויכטיק ווי דער סועץ־קאנאל.

אין א סאך הינזיכטן האבן שוין די פעלקער געענדערט דעם פּאליטישן קלימאט פון דער געגנט. נאך דעם צוזאמענברוך פון דעם קאלאניאלן רעזשים

אין אַזיע, איז דער נאָענטער מיזרעך פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ בריק צווישן דער נײַער אַזיע און דער שוואַרצער אַפריקע, וועלכע איז נאָך פאַרבליבן אונטער אַ קאָלאָניאַלן יאָך. אָבער איצט צעפלאַקערט זיך אין אַפריקע וואָס אַמאָל אַלץ שטאַרקער דער קאַמף פאַר פרײַהייט, און אַנגעזעענע געזעלשאַפטלעכע טוערס פון נאָענטן מיזרעך שטרײַכן מיט רעכט אונטער די בלוט־קרוויוועשאַפט פון דעם באַפרײַונגס־קאַמף פון די אַראַבער מיט דער באַפרײַונגס־באַוועגונג פון די פעלקער פון אַפריקע.

די קאָלאָניזאַטאָרן, די שקלאַפן־אייגנטימער פון דעם 20־טן יאָרהונדערט, שטרעבנדיק אײַנצוהאַלטן די צעפוילטע קאָלאָניאַלע אָרדענונג אין אַפריקע, באַמיען זיך מיט אַלע מיטלען צו דערשטיקן די פרײַהייט און די אומאָפהענגיקייט פון די אַראַבער. זיי טרוימען ווידער אויפצושטעלן זייער אַמאָליקע הערשאַפט אַפן נאָענטן מיזרעך און פאַרוואַנדלען די געגנט אין אַ סטראַטעגישן פלאַצדאַרם, וואָס זאָל זײַן געווענדעט סײַ קעגן די פעלקער פון אַזיע און אַפריקע, סײַ קעגן די סאָציאַליסטישע מעלוכעס: דעם ראַטן־פאַרבאַנד און די לענדער פון דער פאָלקס־דעמאָקראַטיע. דערמיט זענען פאַרבונדן די קעסיידערדיקע אַרײַנמישונגען פון די אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס אין די אינערלעכע איניאָנים פון די מעלוכעס פון דעם נאָענטן מיזרעך, קעדיי אַנצורייצן די פעלקער איינס קעגן דעם אַנדערן... דאָס זענען באַמיונגען, וואָס זענען גוירעם די אַנגעשטרענגקייט, וועלכע הערשט אין דער געגנט. אַ געוויסע ראָל אין דעם אַלעמען שפּילן די רעגירונגס־קרײַזן פון יִסראָעל.

אַ קליין לאַנד וואָס געפינט זיך אַף אַ שמאָלן פּאַס פון די מיזרעכדיקע ברעגן פון מיטללענדישן יאַם, יִסראָעל איז אַ קאַפּיטאַליסטישע מעלוכע, און לויט ווי עס האָט אָנגעמערקט דער כ׳ נ. ס. כרושטשאָוו אין אַ שמועס מיט אַן אַמעריקאַנער געזעלשאַפטלעכן טוער, באַציען מיר זיך צו איר ווי צו אַלע אַנדערע קאַפּיטאַליסטישע מעלוכעס. יִסראָעל שטעלט ניט פאָר מיט זיך קיין אייגנהײַטלעכע גאַנצקייט — דאָס איז אַ מעלוכע, וואָס איז צעטיילט אַף קלאַסן: קאַפּיטאַליסטן, גרויסע לאַטיפונדיסטן, אַרבעטער און פויערים. אין איר לעבן שפּילן אַ געוויסע ראָל אַזעלכע שיכטן ווי די האַנטווערקער, די קליינע האַנדלס־בורזשואַזיע און אויך די אינטעליגענץ.

האָגאָם אין אַט דעם זינען צייכנט זיך יִסראָעל ניט אויס צווישן די אַנדערע קליינע קאַפּיטאַליסטישע לענדער, דאָך רופט אַרויס די מעדינע, שוין פון די ערשטע טעג פון איר אויפקום ד. ה. זינט עפּעס מער ווי מיט צען יאָר צוריק, אַ ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט מיצאַד דער אינטערנאַציאָנאַלער געזעלשאַפטלעכקייט, קוידעם קאָל אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטישער פּאָזיציע, וואָס זי פאַרנעמט אַפן נאָענטן און מיטלן מיזרעך. ניט קוקנדיק דערויף, וואָס די יִסראָעלישע מעלוכע געפינט זיך צווישן די אַראַבישע לענדער פון דעם נאָענטן מיזרעך, האָט זי זיך אַפן קעגנגעשטעלט די אַראַבער און זייער נאַציאָנאַלן באַפרייונגס־קאַמף. האָגאָם געאָגראַפיש געפינט זיך יִסראָעל צווישן די לענדער פון פאָדער־אַזיע, דאָך דערקלערן די יִסראָעלישע רעגירונגס־קרײַזן, אַז יִסראָעל איז אַ „פרעמדער קערפּער” און אַז ער איז דער „פאַרשפּרייטער פון דער מײַרעװדיקער ווירקונג”

אפֿן מיזרעך. נאַטירלעך, אַז אין אַן עפּאָכע ווען עס צעפֿאַלט זיך דער קאָלאָ־ניאַלער סיסטעם פֿון אימפּעריאַליזם, מוז אַזאַ פּאָליטיק רופֿן די אויפֿמערק־זאַמקייט מיצאַד יענע, וועמען עס זענען טייַער די אינטערעסן פֿון שאָלעם, זיכערקייט און פֿרייַהייט פֿון די פֿעלקער.

אין אונדזער צייַט קען ניט בלייַבן אָן סימפּאַטיע מיצאַד די אָרנטלעכע און שאָלעם ליבנדע מענטשן פֿון דער גאָרער וועלט, דער מעסיראַס נעפּעשדיקער קאַמף פֿון די אַראַבישע פֿעלקער פֿאַר זייער באַפֿרייַונג פֿון קאָלאָניאַליזם.

וויפֿל זיי האָבן זיך ניט באַמיט, איז דאָך אָפּילע די קאָלאָניזאַטאָרן ניט געלונגען אויסצומעקן פֿון דעם זיקאָרן פֿון די פֿעלקער די באַווייַזן פֿון די וויכטיקע בייַטראָגן מיצאַד די אַראַבער פֿאַר דער וועלט־געשיכטע און פֿאַר די קולטורעלע אויצרעס פֿון דער מענטשהייַט. ווי עס איז באַוווּסט, זענען אין אַלטערטום די אַראַבישע לענדער געווען איינער פֿון די צענטערס פֿון דער וועלט־קולטור, אַ זאַמלפּונקט פֿון דעם אינטערנאַציאָנאַלן האַנדל, דער וועג צווישן אייראָפּע און אינדיע. די אַראַבישע לענדער זענען באַרימט געווען אויף דער וועלט מיט דעם שטאַרקן דאַמאַסקער שטאָל, מיט וווּנדערבאַרע טעפּיכער און מיט אַנדערע אויסאַרבעטונגען, אָבער נאָך מער מיט זייערע גרויסע וויסנשאַפֿטלייַט, פֿילאָזאָפֿן און בוי־מייַסטערס. אין דער רענעסאַנס־עפּאָכע האָט אייראָפּע באַקומען פֿון די אַראַבער אַ קולטור־ירושע, וואָס נעמט אַרום די הויפּט געביטן פֿון דער וויסנשאַפֿט: אַלגעברע, טריגאָנאָמעטריע, אַסטראָנאָמיע און מעדיצין. די אַראַבער האָבן געגעבן דער מענטשהייַט די אַריטמעטישע ציפֿערן, וועלכע ווערן באַנוצט קימאַט אין דער גאָרער וועלט. אַ סאַך פֿריער ווי די אייראָפּעער האָבן זיי געעפֿנט בײַ זיך הויך־שולן. די אָבסערוואַטאָריע, ביבליאָטעקן, שפּיטאָלן, פּאָסט־באַדינונג, וואָס זענען געשאַפֿן געוואָרן אין דער אַראַבישער וועלט, האָבן יאָרן לאַנג געדינט ווי אַ בייַשפּיל פֿאַר אַנדערע פֿעלקער. די אייגנאַרטיקע אַראַבישע מעלאָדיעס האָבן אַנטציקט די אַלע, וואָס האָבן זיי געהערט. די קאָמפּאָזיטאָרן ביזע, סען סאַנס, באָראָדין, רובינשטיין און רימסקי־קאָרסאַקאָוו האָבן ניט איין מאָל זיי אויסגענוצט אין זייערע שאַפֿונגען.

די אַראַבער, פּונקט ווי פֿיל אַנדערע פֿעלקער אויף דער וועלט, זענען דורכגעגאַנגען אַ שווערע און מאַרטירערישע געשיכטע. זיי האָבן געליטן פֿון אויסלענדישע אינוואַזיעס און פֿון די קרייץ־צוגן, זיי האָבן איבערגעטראָגן בעשעד פֿון הונדערטער יאָרן אַן אומבעראַכמאָנעסדיקן קאָלאָניאַלן יאָך, צוערשט אונטער די טערקן, און שפּעטער אַן ענגלישן און פֿראַנצויזישן. זיי האָבן געליטן פֿון אַן אַכזאָריעסדיקער עקספּלאָטאַציע מיצאַד די אַרייַנדרינגער אין דעם נאָענטן מיזרעך, גייַציקע נאָך אַשירעס, אויסלענדישע הענדלערישע און קאַפּיטאַליסטישע מאָנאָפּאָליעס. די באַוואָסערונג־קאָנסטרוקציעס און סיסטעמען פֿון דער ווייַטער פֿאַרגאַנגענהייַט זענען צעשטערט אָדער גאָר פֿאַרוואַרלאָזט געוואָרן אין די צייַטן פֿון קאָלאָניאַליזם. די פֿריער פּרוכטיקע פֿעלדער זענען פֿאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ מידבער. אַ טיפֿער אָפּגרונט האָט זיך אויסגעשפּרייט צווישן דעם שרייַענדיקן, פּראָכן לוקסוס פֿון געציילטע „קרייַזן“, רייַכע אייגנטימער פֿון לעגענדאַרישע פּאַלאַצן, און דער שווידערלעכער נויט

פון דער דאָרפּישער און שטאָטישער אָרעמקייט, וואָס האָט פאַרגעשטעלט מיט זיך די הויפּט־מאַסע פון דער אַראַבישער באַפעלקערונג.

דער שטענדיקער אומאויפהערלעכער קאַמף פון די אַראַבישע פעלקער פאַר באַפרייונג פלעגט דערשטיקט ווערן דורך אַבזאָריעשע מעטאָדן. דער פאָרשער פון דער פראַנצויזישער קאָלאָניאַלער פּאָליטיק, מאַרסעל עגרעטאַ, דער מע־כאַבער פון בוך „די אַלזשירער נאַציע עקזיסטירט", וואָס איז דערשינען אין פּאַריז אין 1957, שרייבט אַז אין 1871, ווען עס איז אויסגעבראָכן אַן אויפ־שטאַנד קעגן די קאָלאָניזאַטאָרן, האָט דער אַלזשירער גובערנאַטאָר, אַדמיראַל גיידאָן, באַקומען פון טיערן, דעם טאַליען פון דער פּאַריזער קאָמונע, אַ באַפעל וואָס האָט פאַראָרדנט: „האַנדלען אין אַלזשיר פּונקט אַזוי ווי אין באַצוג צו דער קאָמונע". אַזוי אַרום איז דער גורל פון די פּאַריזער פּראָלעטאַריער און פון די קאָלאָניאַלע אַלזשירער שקלאַפן געווען אַ געמיינזאַמער, און די סאָנים פון די און פון יענע זענען געווען זייערע געמיינזאַמע סאָנים.

אָבער די שווערסטע ליידן זענען אויסגעפאַלן אויף די פעלקער פון נאָענטן מיזרעך זינט מען האָט דאָרט אַנטדעקט נאַפט. אין אונדזער צייט, אין דער צייט פון עקספּלאָזיע־און פון דיזעל־מאָטאָרן איז נאַפט דער באַקוועמסטער און דער קאַלאָריעס־רייכסטער ברען־שטאָף, אויף וועלכן עס איז אוממעגלעך די אַרבעט פון דעם אויטאָמאָביל־טראַנספּאָרט, פון לופט־און יאַם־פלאָט און אויך אין אַ גרויסער מאָס פון דער גאַנצער אינדוסטריע. נאַפט איז דער רוי־שטאָף פאַר הונדערטער טייער קאָסטנדיקע כעמישע פּראָדוקטן, אַנהייבנדיק פון מעדיקאַמענטן און ענדיקנדיק מיט די קוואַליטאַטיווסטע סינטעטישע סמאָלעס און פיברעס.

ווען עס איז אין דעם נאָענטן מיזרעך אַנטדעקט געוואָרן נאַפט, זענען די קאַפּיטאַליסטישע רויב־פייגל באַפאַלן די אַראַבישע לענדער מיט אַ צענפאַ־ביקער ענערגיע, זיי האָבן זי פאַרוואַנדלט אין שקלאַפן מערק און איינגעפירט דאָרט אַזאַ מין עקספּלאָטאַציע, וואָס איז אַפילו אין דעם אוראַלטן רוים ניט געווען באַקאַנט. דער צוזאַמענפאַל פון די לאַנג אָפּגעלעבטע אוראַלטע ווירט־שאַפטלעכע פאָרמען מיט די עקלהאַפטסטע דערשיינונגען פון אימפּעריאַליזם פלעגט פאַרוואַנדלען דאָס לעבן פון די אַראַבער אין אַ געהענעם און זיי פאַר־אורטיילן צו אַ לאַנגזאַמער אויסשטאַרבונג. דער איראַקער וויסנשאַפטסמאַן, דזשאַפאַר כאַיאַט, דער מעכאַבער פון אַ בוך וועגן איראַק, דערשינען אין ביירוט אין 1950, באַשרייבט אויף דעם וויטערדיקן אויפן די רעזולטאַטן פון דער קאָלאָניאַלער הערשאַפט, וואָס דאָס לאַנד, וואָס איז זייער רייך אין נאַפט־קוואַלן, האָט איבערגעלעבט.

„די אויסלענדישע הערשאַפט האָט געהאַט אַ זייער שווערע ווירקונג אויף אַלע אַספּעקטן פון לעבן פון דעם לאַנד. יאָר איין, יאָר אויס האָט איראַק געליטן פון פּלאָגן. דאָס לאַנד פלעגט פאַרוויסט ווערן פון עפּידעמיעס פון כאָלערע, פּעסט און אויך אַנדערע קראַנקייטן. אָפט מאָל פלעגט דאָס לאַנד איבערטראָגן הונגער".

אין מאָנאַט יולי 1958 האָט אַן אַמעריקאַנער זשורנאַל „ניוסוויק" גע־שריבן, אַז „קנאַפּע 90 פּראָצענט פון דער איראַקער באַפעלקערונג, ליידנדיק

פון קאַלערליי קראַנקייטן, פירט אַ הונגער עקזיסטענץ אונטער דער מאַכט פון די שייכן פון שוואַטים. מען וואַלגערט זיך אין ליימענע הייזקעס און גאָר ווינציק באַקומען זיי אויף זייער בײלעק פון די 200 מיליאָן איינקונפטן, וואָס דאָס לאַנד האָט יערלעך פון נאַפט."

גלייכצייטיק האָט דער פראַנצויזישער פאָרשער פ. גורו, וועלכן מען קען בעשום אופן ניט כוישעד זיין אין סימפּאַטיע צו די אַראַבישע פעלקער, געשריבן אין זיין בוך „אַזיע":

„ווען די האַכנאָסעס, וואָס איראַק באַקומט פון אירע נאַפט־קוואַלן, וועלכע זענען היינט צוטאָג די הויפּט רעסורסן פון לאַנד, וואָלטן פאַרנוצט געוואָרן פאַר קינסטלעכער באַוואַסערונג, וואָלטן די מעגלעכקייטן פאַר דער אַנטוויקלונג פון דער לאַנדווירטשאַפט צענפאַכיק פאַרגרעסערט געוואָרן, און דערמיט וואָלט פאַרזיכערט געוואָרן דער אויפבלי פון דער באַפעלקערונג פון לאַנד".

מיטן זיג פון דער רעוואָלוציע פון מאָנאַט יולי 1958 און מיטן אַראָפּשלײַדערן דעם רעאַקציאָנער קאָלאָניזאַטאָרישן רעזשים פון קעניג פייסאַל און פון נורי סאַיד, איז אויפגעגאַנגען איבער איראַק די זון פון נאַציאָנאַלער אומאָפּהענגיקייט און פרייהייט. דאָס איראַקער פאָלק האָט זיך ענטוזיאַסטיש גענומען צו דער שווערער אַרבעט פון בויען אַן אומאָפּהענגיקע מעלוכע און פון דערהייבן די נאַציאָנאַלע עקאָנאָמיק און קולטור פון לאַנד. די אויפגעגאַנגענע זון האָט נאָך בוילעטער באַלויכטן די קאַשמאַרע פאָלגן פון קאָלאָניאַליזם. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרן, אַז אין מאָמענט פון דער רעוואָלוציע האָט די צאָל אַנאַלפאַבעטן אין לאַנד איבערגעשטיגן 90 פּראָצענט אין שטאָט און 99 פּראָצענט אין דאָרף. מאַלאַריע, טובערקולאָז, בילאַרציעאָז, טראַכאָמע, בויך־טיפוס און אַנדערע אַנשטעקנדיקע קראַנקייטן און קינדער־קרענק פלעגן אַוועקנעמען הונדערטער טויזנטער מענטשלעכע לעבנס. אַ מיטאַרבעטער פון דער באַשפּייזונגס־און לאַנדווירטשאַפטלעכער אָרגאַניזאַציע פון דער „און", דער פּראָפעסאָר הוגעל, האָט דורכגעפירט אַ פאָרשונג וואָס האָט באַוויזן, אַז 80 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג פון איראַק ליידט פון אָפּשוואַכונג פון אָרגאַניזם. און לויט אָפיציעלע דאַטן איז דער דורכשניטלעכער מענטשלעכער לעבן־דויער אין פאַר־רעוואָלוציאָנערן איראַק געווען בלויז פון 28־30 יאָר.

מען קען זיך לייכט פאָרשטעלן, וואָס פאַר אַ אָנשטרענגונגען מוזן געמאַכט ווערן דורך דעם איראַקער פאָלק און דורך די אַנדערע באַפרייטע מיזרעד־לענדער, קעדיי צו ענדערן די לאַגע און קעדיי גויווער צו זיין די אַלע דערמיט פאַרבונדענע שוועריקייטן, וואָס זענען צענפאַך פאַרגרעסערט געוואָרן דורך דעם פאַרביסענעם ווידערשטאַנד פון די אימפּעריאַליסטישע און רעאַקציאָנערע קויכעס.

די גרעסטע מערהייט פון די פעלקער פון אַזיע, אַפריקע און אויך פון לאַטיין־אַמעריקע, זענען דורכגעגאַנגען מער אָדער ווייניקער דעם זעלבן וועג, וואָס די אַראַבער. פאַרכאַפּנדיק די רייכטימער וואָס האָבן געהערט צו די אַראַבער, האָבן די קאָלאָניזאַטאָרן באַנוצט די זעלבע מיטלען פון פאַרגוואַל־

טיקונג, אונטערקויף, מארד א. א. וואס זיי האבן באנוצט אין אינדיע אדער באם אראינדרינגען פון די אמעריקאנער אין דער נאפט געגנט פון טשאקאבארעאל אין לאטיין־אמעריקע, אדער אין די ציַיטן פון פארשקלאפן די שווארצע אפריקע, ווו עס פלעגן פארניכטעט ווערן גאנצע שוואטים און פעלקער.

איצט, צום גליק, קומט שוין א סאף צו יענעם טייל פון דער אלוועלטלעכער געשיכטע, וואס האט זיך אויסגעצייכנט מיט דער גרויזאמער, שענדלעכער קאלאניאלער פארניכטונגס־עקספלאטאציע מיצאד א היַיפל גרויסע אימפעריאליסטישע מעלוכעס איבער ניַין צענטל פון דער גאנצער וועלט־באפעלקערונג. אונטער דער ווירקונג פון דער גרויסער אקטאבער רעוואלוציע, און ווי א פויעל־יוצע פון די אינערלעכע געזעצמעסיקיַיטן פון דער קאפיטאליסטישער געזעלשאפט, האבן זיך אנגעפאנגען צו רירן די פארדרימלטע טיטאנישע קוויכעס פון די מיזרעך־לענדער מיט זייער ריזיקער איבער אנדערטהאלבן־מיליארדיקער באפעלקערונג. דארט, ווו מיט 15־20 יאר צוריק האבן אומצעטיילבאר געוועלטיקט די קאלאניזאטארן, וועלכע האבן געשיַינט צו זיַין אלמעכטיק, זענען געבילדעט געווארן זעלבסטשטענדיקע נאציאנאלע מעלוכעס. די גרויסע כינע, צאפן־קארעא, צאפן־וויעטנאם, באפריַיענדיק זיך פון דעם קאלאניאלן און סאציאלן יאך, זענען אוועק צום וועג פון סאציאליזם. אנדערע לענדער, ווי צום ביַישפיל אינדיע, אינדאנעזיע, די פאראייניקטע אראבישע רעפובליק, בירמא, צייַלאן, אפגאניסטאן, האבן אויך דערגרייכט זייער מעלוכישע זעלבשטענדיקיַיט. זיי האבן אויסגעפוילט, אז פון זייערע טעריטאריעס זאלן ארויסגעפירט ווערן די אויסלענדישע ארמייען, אז עס זאל אנערקענט ווערן אלוועלטלעך און געזעצלעך זייער סוווערעניטעט, זיי האבן ניט דערלאזט אז די אימפעריאליסטישע מעלוכעס זאלן זיי אריַינציען אין אגרעסיווע מיליטערישע בלאקן, און זיי פירן דורך א ריזיקע ארבעט קעדיי אויפצוהייבן זייער נאציאנאלע עקאנאמיק. נאך דער צווייטער וועלט־מילכאמע האבן זיך באפריַיט פון קאלאניאלן יאך מער ווי 1300 מיליאן נעפאשעס, וואס שטעלט מיט זיך פאר א העלפט פון דער באפעלקערונג פון ערד־קיילעך.

דאס צעפאלן זיך פון דער קאלאניאלער סיסטעם פון אימפעריאליזם ווערט פארגעזעצט. דער קאמף פון די מיזרעך־פעלקער קעגן אימפעריאליזם נעמט אן אן אלץ מער פארביסענעם כאראקטער, ער גייט אריבער צו דער סטאדיע, ווען אף דער באזע פון דער דערגרייכטער פאליטישער אומאפהענגיקיַיט, ווערט אוועקגעשטעלט און אויך פאקטיש געלייזט די פראגע וועגן דער ליקווידאציע פון דער פינאנציעלער און עקאנאמישער פארשקלאפונג, וואס איז פארבליבן בעיערושע פון די קאלאניאלע ציַיטן.

באגליַיך מיט דעם, און נאכן פאריאגן די קאלאניזאטארן, ווען עס זענען שוין פונדאמענטאל געלייזט די אלגעמייַנע נאציאנאלע פראבלעמען, זוכן די פעלקער אן ענטפער אף די סאציאלע פראגעס וואס ווערן ארויסגערוקט דורכן לעבן. קוידעם קאל זענען דאס די לייזונג פון דער אגרארער פראגע און די פראבלעמען פון קאמף צווישן ארבעט מיטן קאפיטאל. אין די ריַיען פון דער נאציאנאל־באפריַיונגס באוועגונג אנטשטייען געזעלשאפטלעכע פראצעסן,

וועלכע געבוירן אומפארמיידלעך פארשידענע מיינונגען וועגן די אויפגאבן פון דער ווייטערדיקער אנטוויקלונג פון זייערע מעלוכעס.

פארויסזאגנדיק דעם אומפארמיידלעכן קראך פון דעם קאלאניאליזם, האט וו. א. לענין געשריבן אין 1922: „דער מארגנדיקער טאג אין דער וועלט־געשיכטע, וועט זיין אזא טאג, ווען עס וועלן ענדגילטיק אויפוואכן די פון דעם אימפעריאליזם פארשקלאפטע פעלקער און ווען עס וועט זיך אנפאנגען דער אנטשלאסענער, דויערהאפטיקער און שווערער קאמף פאר זייער באפרייונג"!

מיר זענען די מיטמענטשן פון אט דעם „אנטשלאסענעם דויערהאפטיקן און שווערן קאמף" פון די קאלאניאלע און האלב־קאלאניאלע פעלקער פאר זייער ענדגילטיקער באפרייונג, וואס שפרייט זיך אויס איבעראל אפן מיזרעך. דער קאמף קומט פאר אין די באדינגונגען פון א אלץ מער טיפן אלגעמיינעם קאפיטאליסטישן קריזיס, בא א פערמאנענטן בלי פון די ניצחוינעס פון דער וועלט סיסטעם פון סאציאליזם, וועלכע האבן די בעסטע השפעה אפן גאנצן גאנג פון דעם נאציאנאלן באפרייונגס־קאמף פון די מיזרעך פעלקער.

איצט ווערט געלייזט אין וועלט־מאסשטאב גיט נאר טעארעטיש, נאר אויך פראקטיש, די גרויסע פראגע וועגן דער באפרייונג פון די מיזרעך־פעלקער פון זייערע דויערסדיקע פענטעס.

די מיזרעך־פעלקער גייען צו זייער פרייהייט ניט מיט ברייטע גלאטע בולווארן, נאר מיט שיווע וועגן בארג ארויף און בארג אראפ, מיט פארצווייגטע וועגן און שמאלע סטעזשקעס, אף וועלכע זיי טרעפן זיך אן מיט סורפריזן, אפגרונטן און שטערונגען. זיי גייען אבער, און ניט אפנויגנדיק זיך, שלאגן זיי זיך דורך צו זייער ליכטיקער צוקונפט. עס איז שוין אנגעקומען דער טאג וואס איז פארויסגעזאגט געווען פון לענינען, דער טאג פון דעם זיגרייכן קאמף פון אן ענדגילטיקער באפרייונג פון די אונטערדריקטע פעלקער פון די קאלאניעס, און עס איז ניטא אזא קויעך, וועלכער זאל אימשטאנד זיין צוריקברענגען אף דער ערד די נאכט פון קאלאניאליזם.

דאס אנטשטיין פון מעדינאס יִסראעל

די יִסראעל־מעדינע געפינט זיך אף א שמאלן פאס פון מיזרעכדיקן ברעג פון מיטללענדישן יאם און גרענעצט זיך מיט דער פאריינִיקטער אראבישער רעפובליק, מיט יארדאניע און לעוואנען. לויט דער גרייס פון איר טעריטאריע איז יִסראעל (20,7 טויזנט קוו. קילאמעטער) צוויי מאל קלענער פון דער שווייץ. אנהייב 1959 יאר האט די באפעלקערונג פון יִסראעל געציילט 2031 טויזנט נעפאשעס, צווישן זיי 221 טויזנט אראבער. עס וועט ניט איבעריק זיין אנצומערקן, אז די פאריינִיקטע אראבישע רעפובליק ציילט א באפעלקערונג (כוץ טיימען) פון 28 מיליאן נעפאשעס. די איראקער רעפובליק פון 6,9 מיליאן, סאוד־אראביע פון 7 מיליאן, סודאן פון 8,9 מיליאן, לעוואנען פון 1,4 מיליאן און יארדאניע פון 1,4 מיליאן נעפאשעס.

ייִסראַעל איז איינע פון די יונגע מעלוכעס אפן נאָענטן מיזרעך. זי איז געשאַפן געוואָרן מיט 10 יאָר צוריק אַף אַ טייל פון דער פּאַלעסטינער טעריטאָריע וואָס איז ביז מאַי פון 1948 געווען אונטער אַ מאַנדאַט (קאָלאָניאַלער אַנפירונג) פון ענגלאַנד. דער באַשלוס וועגן שאַפן די ייִסראַעלישע מעלוכע און וועגן אירע גרענעצן איז אָנגענומען געוואָרן אַף דער גענעראַל פאַרזאַמלונג פון דער אָרגאַניזאַציע פון די פאַראייניקטע פעלקער, ענדע נאָוועמבער 1947.

די הויפּט שטאָט פון ייִסראַעל, טעל־אָוויוו, צוזאַמען מיט יאַפע, איז לויט דער צאָל פון דער באַפעלקערונג (363 טויזנט נעפאַשעס), מער ווייניקער אַזוי גרויס ווי די שטאָט יאַראָסלאַוו. די צווייטע, לויט איר גרויס, שטאָט כייפע פאַרמאָגט 158 טויזנט איינוווינער, און דער טייל פון יערושאַלאַיִם, וועלכער געפינט זיך אונטער דעם ייִסראַעלישן קאָנטראָל, באַוווינען 146 טויזנט נעפאַשעס. אַלע איבעריקע וווינפונקטן פון לאַנד באַשטייען פון קליינע שטעט און שטעטלעך.

מעדינאַס ייִסראַעל איז געשאַפן געוואָרן אַף דער פּאַלעסטינער טעריטאָריע, וואָס איז ביזן סאָף פון דער ערשטער וועלט־מילכאָמע געווען אַ טייל פון דער אָטאָמאַנער אימפּעריע, און שפּעטער, ביזן 1948 יאָר, האָט זי זיך געפונען אונטער דער ענגלישער מאַנדאַט־אַנפירונג.

ביז דער צווייטער וועלט־מילכאָמע האָבן קימאַט אַלע טעריטאָריעס פון דעם נאָענטן מיזרעך, אויסער סאַוד־אַראַביע, און טיימען, זיך געפונען אין דער לאַגע פון קאָלאָניעס אָדער האַלב־קאָלאָניעס. עמעס איז, אַז פון צײַט צו צײַט פלעגן אין די לענדער פונעם נאָענטן מיזרעך אויסברעכן אין דעם פּעריאָד צווישן די ביידע וועלט־מילכאָמעס, רעוואָלוציעס, אַרבעטער־און פּויערים־אויפשטאַנדן, פּאַרטיזאַנישע אַרויסטריטן און מילכאָמעס, מיטן ציל זיך צו באַפרײַען פון קאָלאָניזאַטאָרישן יאָך. סיריע, עגיפּטן, איראַק, סאַוד־אַראַביע און טיימען זענען שטענדיק געווען אין די ערשטע רייען פון דעם קאַמף, וואָס האָט אונטערגעגראָבן די הערשאַפט פון די קאָלאָניזאַטאָרן.

אין דעם גאַנג פון דער צווייטער וועלט־מילכאָמע האָט דער מעכטיקער אויפשטײַג פון דער נאַציאָנאַלער באַפרײַונגס־באַוועגונג אַרויסגעשטופּט אַפן פאָדערשטן פּלאַן די צײַטיק געוואָרענע פראַגע וועגן דער ליקווידאַציע געגנט פון דער קאָלאָניאַלער סיסטעם אין אָט דער זאָנע. ס'איז קיין ספק, אַז דאַווקע די אַראַבישע פעלקער זענען געווען יענער קויעך, וואָס האָט געפירט דעם קאַמף און וועלכער האָט דערגרייכט די באַפרײַונג פון קימאַט דעם גאַנצן נאָענטן מיזרעך פון אונטער דעם קאָלאָניאַלן רעזשים.

נאָך אין מאַנאַט מאַרץ 1943, נאָך אַ סעריע דראַמאַטישע געשעענישן, זענען די פראַנצויזישע קאָלאָניזאַטאָרן געצוווּנגען געווען שאַלעם צו מאַכן מיטן פאַקט פון דער בילדונג פון נאַציאָנאַלע רעגירונגען אין סיריע און לעוואַנען. אין 1946 זענען אונטער דער ווירקונג פון די שאַלעם ליבנדיקע קויכעס און לויטן באַשלוס פון „און" די פראַנצויזישע באַיאַלעס געצוווּנגען געווען צו פאַרלאָזן די טעריטאָריע פון די לענדער. אין דער זעלבער צײַט האָט זיך אין עגיפּטן אַנטוויקלט אַ שטורמישע פאָלקס־באַוועגונג וואָס האָט געפאָ־

דערט דאָס אַרויספירן דאָס ענגלישע מיליטער און אָפצושאַפן דעם קאָלאָניזאַטאָרישן ענגליש־עגיפטישן אָפמאַך פון 1936. די ענגלישע באַמיונגען אַרויפצוצווינגען אַף עגיפטן אַ נייעם ניט קיין גלייכבאַרעכטיקטן אָפמאַך, וועלכער וואָלט פאַקטיש פאַרפעסטיקט די האַלב־קאָלאָניאַלע אָפהענגיקייט פונעם לאַנד לעגאַבע ענגלאַנד, האָט זיך פאַרענדיקט דערמיט, וואָס סידקי־פאַשאַס רעגירונג, וועלכע איז אַליין געגאַנגען מיט די ענגלענדער אַף אַ קאָמפראָמיס, איז געצווונגען געווען זיך אָנצוגעבן אין דעמיסיע, סאַף 1946. נאָך דעם האָט עגיפטן צוגעשטעלט צו דער „און" אַ פאָדערונג וועגן דער אַלגעמיינער און טייקעפדיקער עוואַקואַציע פון ענגלישן מיליטער פון עגיפטן, ווי אויך וועגן דער ליקווידאַציע פון דער עקזיסטירנדיקער רעגירונגס־סיסטעם אין סודאַן.

דער עמיראַט טראַנסיאָרדאַניע, וואָס איז געווען אונטער דער ענגלישער מאַנדאַטאָרישער אָנפירונג, איז אין 1946 פראָקלאַמירט געוואָרן ווי אַן אומאָפהענגיקע מעלוכע, אונטערן נאָמען „ראַשעמיטיש קעניגרייך טראַנסיאָרדאַניע". עמעס איז, אַז די ענגלענדער איז געלונגען אַרויפצוצווינגען אַפן לאַנד אַ ניט קיין גלייכבאַרעכטיקטן אָפמאַך, לויט וועלכן דאָס ענגלישע מיליטער איז אַף ווייטער פאַרבליבן אַף דער טעריטאָריע פון דעם לאַנד, און די אינערלעכע און אויסערלעכע איניאָנים פון דער מעלוכע זענען פאַרבליבן אונטער דעם ניט באַגרענעצטן קאָנטראָל פון ענגלאַנד.

דאָס שליסן אַזאַ ניט קיין גלייכבאַרעכטיקטן אָפמאַך איז באַגעגנט געוואָרן מיצאַד דער באַפעלקערונג פון טראַנסיאָרדאַניע מיט אַ צאָרנדיקן אויפברויז, באַגלייט מיט מאַסן־דעמאָנסטראַציעס און פראָטעסטן. דער ווייטערדיקער פעריאָד האָט זיך אויסגעצייכנט מיט אַ וואַקסנדיקער פאָלקס־באַוועגונג פאַר אָפשאַפן דעם אָפמאַך, און ווי אַ קאָנסעקווענץ דערפון איז ער אין 1955 טאַקע אָפגעשאַפט געוואָרן.

די כוואַליע פון דער אַראַבישער באַפרייונגס־באַוועגונג האָט זיך הויך אויפגעהויבן אויך אין אַנדערע אַראַבישע לענדער: ווי איראַק און סודאַן, אין די לענדער וואָס געפינען זיך אין מייִרעוו זייט פון עגיפטן. אויך האָט זיך אַנטוויקלט מיט אַ שטאַרקן קויעך די באַפרייונגס־באַוועגונג אַף דער טעריטאָריע פון פאַלעסטינע, ווו אין קאַמף קעגן דעם ענגלישן קאָלאָניאַלן רעזשים, האָבן אין מעשעך פון אַ לאַנג־דויערנדיקן פעריאָד געשפילט אַ וויכטיקע ראָלע אויך די אַראַבער. נאָך דער צווייטער וועלט מילכאָמע האָבן זיך אין דעם קאַמף נאָך מיט אַ גרעסערער קראַפט איינגעשלאָסן די ייִדישע אַרבעטער־מאַסן. אַזוי אַרום איז נאָך דער צווייטער וועלט־מילכאָמע אַרויפגעשווומען אַף דעם טאָג־אָרדענונג פון אינטערנאַציאָנאַלן לעבן די פאַלעסטינער פראַגע, וואָס האָט זיך פאַרוואַנדלט, צוליב אַ גאַנצער ריי געשעענישן, אין אַ גאָר קאָמפליצירטער אינטערנאַציאָנאַלער פראָבלעם.

אין דעם קאַמף, וואָס האָט זיך אַנטוויקלט, איז אויפגעקומען ווי אַ צענטראַלער פונקט די פאָדערונג אָפצושאַפן דעם ענגלישן מאַנדאַט אַף פאַלעסטינע און געבן דעם לאַנד אומאָפהענגיקייט. די פאַלעסטינער פראַגע האָט אויפגעברויזט די אַראַבער, מאָכמעדאַנער און ייִדן אויך אויסער די גרענעצן פון

פּאַלעסטינע. ס'איז באַוווּסט, אַז פּאַלעסטינע רעכנט זיך ווי אַ הייליק לאַנד פאַר דריי וועלט־רעליגיעס: מוסולמענער, קריסטן און ייִדן. דעריבער האָבן אויף דער לייזונג פון דער פּאַלעסטינער פראַגע געווירקט ניט נאָר דער נאַציאָנאַלער באַפרייונגס־קאַמף פון די איינוווינער פון יענעם לאַנד, נאָר אויך אין אַ גע־וויסער מאָס די רעליגיעזע אינטערעסן פון מענטשן, וואָס באַוווינען אַנדערע לענדער.

אַ געוויסע באַדייטונג האָט באַקומען דער פאַרשידנאַרטיקער נאַציאָנאַ־לער צוזאַמענשטעל פון דער באַפעלקערונג פון פּאַלעסטינע. אין אָנפאַנג 1947 האָבן אויף דער פּאַלעסטינער טעריטאָריע געוווינט אַ מיליאָן 237 טויזנט אַראַבער (67 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג) און 608 טויזנט ייִדן (33 פּראָצענט).

קודם בעסער צו פאַרשטיין די באַזונדערקייטן פון דער לאַגע מוז מען זיך ווענדן צו דער געשיכטע פון פּאַלעסטינע.

אין די אַלטע צייטן, ביזן 2־טן יאָרהונדערט פון אונדזער ערע, האָט עקזיסטירט אין פּאַלעסטינע אַ ייִדישע מלוכה וואָס איר באַפעלקערונג איז נאָך אַ ריי ניט־געלונגענע אויפשטאַנדן, באַזעצט געוואָרן דורך דער רוימישער מאַכט אין פאַרשידענע לענדער פון פאָדער־אַזיע, אַפריקע און מיטעלע־אייראָפּע. אין פּאַלעסטינע איז פאַרבליבן אַ גאַנץ קליינע צאָל ייִדן, וועלכע האָבן געלעבט זייט בײַ זייט מיט די אַראַבער. לויט די דאַטן פון דעם פראַנצויזישן געלערנטן פ. גורו, האָבן אין 1882 אין פּאַלעסטינע געוווינט בלויז 24 טויזנט ייִדן, סוף 19־טן און אין אָנפאַנג פון 20־סטן יאָרהונדערט האָבן אַהין איבערגעוואַנדערט נאָך עטלעכע צענדליק טויזנט ייִדן.

אין 1917 האָט די ענגלישע רעגירונג פּראָקלאַמירט די „באַלפור־דעקלאַ־ראַציע", לויט וועלכער זי האָט זיך פאַרפליכטעט צו שאַפן אין פּאַלעסטינע אַ „ייִדישע נאַציאָנאַלע היים". מיט אַט דעם טערעץ האָט ענגלאַנד, נאָך דער ערשטער וועלט־מלחמה, איבערגעלאָזט אין פּאַלעסטינע אירע אָקופּאַציע־אַרמייען און האָט געפּויעלט אויף דער קאָנפערענץ אין סאַן רעמאָ (אין 1920) און שפּעטער אויך אין דער פעלקער־ליגע אַ מאַנדאַט איבער פּאַלעסטינע, און פאַרוואַנדלענדיק דאָס לאַנד אין אירער אַ פאַקטישער קאָלאָניע. באַם פאַר־וואַלטן מיט פּאַלעסטינע האָט ענגלאַנד געשטרעבט זיך אָנצושפּאַרן אויף דער פּאַלעסטינער ציוניסטישער בורזשואַזיע. די קאָלאָניאַלע מאַכט האָט געגעבן די פּאַרמענגלעכע ייִדן אַ ריי פּאָליטישע פּריווילעגיעס געצילט קעגן די אַראַבער, דערביי האָט דער עקזעקוטיוו פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע באַקומען אַדמיניסטראַטיווע פונקציעס.

שפּעטער זענען די דאָזיקע פונקציעס איבערגעגאַנגען צו דער ייִדישער אַגענץ, וואָס איז געשאַפן געוואָרן אויפן סמך פון דעם מאַנדאַט פון דער פעלקער־ליגע וועלכער איז אָנפאַרטרויט געוואָרן צו גרויס־בריטאַניע אין יאָר 1922.

קאָקעטירנדיק אין זייער פּאָליטיק סיי מיט די ייִדן, סיי מיט די אַראַבער, האָבן די ענגלישע קאָלאָניאַלע מאַכט־אָרגאַנען געהאַלטן אַ קורס אויף צו פאַר־גרעסערן די ייִדישע נאַציאָנאַלע מינדערהייט, וואָס איז פון 84 טויזנט

נעפאשעם אין 1922 אוסגעוואקסן אין 1937 ביז 460 טויזנט. קעדיי בעסער צו באגרייפן די שפעטערדיקע געשעעניש מוז מען אנמערקן אז אין יענע ציַיטן איז די יידישע אימיגראציע אין פאלעסטינע געווען פארבונדן מיט א גאנצער ריַי מאסמיטלען, וועלכע זענען געווען געווענדט קעגן די אינטערעסן פון דער אראבישער באפעלקערונג. באזונדערס האט באקומען א גרויסע באדיַיטונג די פאליטיק פון פארטריַיבן די אראבישע פויערים פון דער ערד וואס זיי האבן באארבעט, דורך אפקויפן זי דורך די יידישע קאלאניסטישע פאנדן. דערביַי פלעגט מען אפטמאל באנוצן דעם טערעץ, אז אין די ציַיטן פון דער אטאמא־נישער אימפעריע האבן די אלע ערדן געהערט צו טערקישע פאשאס און שייכן.

לויט אפיציעלע דאטעס האט אין יאר 1916 געהערט צו יידישע אי־מיגראנטן אין פאלעסטינע 241 טויזנט דונאם ערד (א דונאם איז 1,10 העקטאר) אין 1927 יאר — 903 טויזנט דונאם, אין 1936 יאר 1394 טויזנט דונאם און אין 1947 יאר 1850 דונאם בעסטע ערד.

דאס צונעמען די ערד בא די אראבישע פויערים האט געמוזט דערפירן צו א פארשארפונג פון די באציונגען צווישן די אראבער און די יידן, וואס האבן אין מעשעד פון לאנגע דוירעס, ביזן אנקומען פון די ענגלישע קאלא־ניזאטארן, געלעבט צווישן זיך גאנץ פריַינטלעך אפן גאנצן נאענטן מיזרעך, איַינשליסלעך אויך אין פאלעסטינע.

פראקטיצירנדיק די אייביקע קאלאניאלע פאליטיק פון „צעטיילן און הערשן" האבן די ענגלישע קאלאניזאטארן ניט געמיעסט זיך מיט אויפוועקן אנטי־יידישע שטימונגען צווישן די אראבער און גליַיכציַיטיק א סינע פון די יידן צו די אראבער. א ז מעשעך פון די גרויסע אראבישע אויפשטאנדן אין די יארן 1929 און 1936 זענען ספעציעל ארגאניזירט געווארן צוזאמענ־שטויסן צווישן יידן און אראבער, מיטן ציל צו האמעווען די אנטוויקלונג פון דער אראבישער נאציאנאלער באפריַיונגס־באוועגונג, און קעדיי אפצונארן די אויפמערקזאמקיַיט פון די אראבער און ווענדן זי אין דער ריכטונג פון א בירגער־קריג מיט די יידן.

ווען נאך דער ענדע פון דער צווייטער וועלט־מילכאמע איז אנטשטאנען די פראגע וועגן דעם וויַיטערדיקן גויר̄ל פון פאלעסטינע, זענען אף דער סצענע אויפגעטראטן כּיַי אין פאלעסטינע גופע, סיַי אויסער איר, קויכעס, וועלכע זענען אף דעם אדער אנדערן אויפן פאראינטערעסירט געווען אין דער לייזונג פון דער פאלעסטינער פראגע.

די אראבישע ארגאניזאציעס אין פאלעסטינע ווי אויך די אראבישע לענדער האבן ענערגיש געפאדערט אפצושאפן דעם ענגלישן מאנדאט אף פאלעסטינע און ארויסצופירן דאס ענגלישע קאלאניאלע מיליטער. זיי האבן געהאלטן אז עס דארף געשאפן ווערן א פאריַיניקטע זעלבסטשטענדיקע פאלעסטינער מעלוכע, ווו עס זאלן גאראנטירט זיַין ציווילע און פאליטישע רעכט פאר אלע איַינוווינער, סיַי אראבער און סיַי יידן. זיי האבן זיך קעגנגע־שטעלט דער צעטיילונג פון פאלעסטינע און דער שאפונג פון א באזונדערער יידישער מעלוכע. די אראבער האבן זיך קעגנגעשטעלט די פלענער פון א וויַיטערדיקער ברייטער אימיגראציע פון יידן קיין פאלעסטינע, מאטיווירנדיק

עס פון דעם שטאנדפונקט פון אינטערנאציאנאלע פאליטישע אספעקטן, ווי אויך צוליב דער שטרעבונג ניט צו דערלאזן דאס וויטערדיקע צונעמען די ערד בא די אראבער דורך די ציעניסטישע איבערוואנדערערס.

בא דער לייזונג פון דער פאלעסטינער פראגע זענען די יידישע ארגאניזאציעס ארויסגעטראטן מיט פארשידענע פלאטפארמעס. די ציעניסטישע ארגאניזאציעס אין פאלעסטינע האבן אנגעהאלטן א נאציאנאליסטישע פאזיציע און זענען געווען פיינטלעך געשטימט צו די אראבער. צווי ארגאניזאציעס: „די ליגע פאר א יידיש־אראבישער צוזאמענארבעט און דערנענטערונג״ און די קאמוניסטישע פארטיי אין פאלעסטינע זענען ארויסגעטראטן פאר אן ענגער צוזאמענארבעט פון די יידן מיט די אראבער און פאר דער שאפונג אין פאלעסטינע פון א בינאציאנאלער יידיש־אראבישער מעלוכע, אף דער באזע פון א פולשטענדיקער גלייכקייט פון יידן און אראבער, פאר א פולשטענדיקע אומאפהענגיקייט און פאר דער אויסארבעטונג פון אן עכט דעמאקראטישער קאנסטיטוציע פארן לאנד. די שטעלונג פון די אינטערנאציאנאלע ציעניסטישע ארגאניזאציעס איז געווען אויסגעדריקט אין דער רעזאלוציע פון דעם ציעניסטישן קאנגרעס, וואס איז פארגעקומען אין דעצעמבער 1946 אין דער שטאט באזל (שווייץ) און וועלכער האט געפאדערט צו פארוואנדלען גאנץ פאלעסטינע נאר אין א יידישער מעלוכע און איבערצוגעבן דעם גאנצן קאנטראל איבער דער אימיגראציע פון די יידן קיין פאלעסטינע צו דער יידישער אגענץ.

די קאמפליצירטע אינערלעכע לאגע אין פאלעסטינע האט זיך נאך מער פארפלאנטערט צוליב דעם פארשארפטן קאמף צווישן די אויסערלעכע אימפעריאליסטישע קויכעס, וועלכע האבן געזוכט אין יענער געגנט זייערע אייגענע פראפיטן.

פאר ענגלאנד, וועמענס קאלאניאלע אימפעריע האט שוין אין דעם גאנג פון דער צווייטער וועלט־מילכאמע באקומען טיפע שפאלטן, האט פאלעסטינע געקראגן א גאר וויכטיקע באדייטונג בא דער געשאפענער לאגע, ווען דאס פראנצויזישע מיליטער איז ארויסגעפירט געווארן פון סיריע און פון לעוואנען און עס איז אויפגעקומען א רעאלע פערספעקטיוו פון ארויספירן דאס ענגלישע מיליטער פון עגיפטן און פון איראק.

די ענגלישע רעגירונגס־קרייזן האבן באטראכט פאלעסטינע און טראנסיארדאניע ווי זייער פעסטונג אפן נאענטן מיזרעך, ווי א קאמאנדע־פאזיציע אין צענטער פון דער אראבישער וועלט, מיט דער אויסרעכענונג, אז אויב זיי וועלן עס איינהאלטן, וועלן זיי דאן, פונקט ווי פריער, באקומען אונטער זייער קאנטראל די שכייניש אראבישע לענדער מיט זייער נאפט אשירעס. דאס געוועלטיקן איבער פאלעסטינע, צוליב איר גינסטיקער סטראטעגישער לאגע, וואלט פארזיכערט פאר ענגלאנד, ווי א קאלאניאלע גרויסמאכט, די יאם־און לופט־קאמוניקאציעס מיט אינדיע און מיט אלע אנדערע קאלאניעס אין אזיע און אין אפריקע. די ענגלישע הערשאפט אין פאלעסטינע וואלט געלאזט אין די הענט פון ענגלאנד א גאר היפשן אפשניט פון די ברעגן פון דעם מיזרעך־טייל פון מיטללענדישן יאם, וואס האט געהאט א זייער גרויסן

ווערט פארן טראנספארט פון איראקער נאפט און פארן באשפייזן דעם קרינגפלאט מיט ברענשטאף. מיט אט דער אויסזיכט האט ענגלאנד געשטרעבט איינצוהאלטן די מאנדאט־איינפירונג אין פאלעסטינע, זאל עס זיין אפילע אין א געענדערטער פארעם.

אין 1946 האבן די ענגלענדער אויסגעאיבט א דרוק עס זאל געשאפן ווערן א „דרייאיקע” ענגליש־יידיש־אראבישע פארוואלטונג אין פאלעסטינע, וועלכע וואלט באדייט די פאקטישע ענגלישע הערשאפט דארט. נאך דעם ווי עס איז אפגעווארפן געווארן דער פלאן, איז די פראגע איבערגעגעבן געווארן צו דער „ארגאניזאציע פון די פאריייניקטע נאציעס”. „מיר גייען צו דער „און” ניט קעדיי זיך אפצוזאגן פון דעם מאנדאט” — האט דערקלערט אנפאנג 1947 דער ענגלישער קאלאניע־מיניסטער — „מיר ווענדן זיך צו דער „און” קעדיי צו שטעלן די פראגע און בעטן אן אייצע וועגן דעם אויפן ווי אזוי דורכצופירן דעם מאנדאט, אויב ער קען ניט פארגעזעצט ווערן אין זיין איצטיקער פארעם”.

די פאריייניקטע שטאטן האבן פון זייער זייט אויך ארויסגעוויזן א גאר אקטיווע פאראינטערעסירונג מיט דער פאלעסטינער פראגע, וואס דאס האט זיך אויך דערקלערט קוידעם קאל מיט מאטעריעלע סיבעס. צו יענער צייט האבן די גרויסע נאפט־מאנאפאליעס פון די פאריייניקטע שטאטן באוויזן צו פארכאפן א גרויסן טייל פון די נאפט־רעסורסן אין נאענטן מיזרעך, און זיי זענען געווען פאראינטערעסירט איינצופלאנצן אין יענער געגנט די העגעמאניע פון דעם אמעריקאנער קאפיטאל. מען האט אנגעמערקט אז דורך פאלעסטינע וועט מען דורכפירן א נאפט־קאנאל און מען וועט דארט אויסבויען פאבריקן פון נאפט־ראפינירונג.

די נאך אמעריקאנער רעגירונגס־קרייזן האבן געשטרעבט צו שאפן אפן נאענטן מיזרעך ביכלאל, און אין פאלעסטינע ביפראט אירע לופט־און יאם־באזעס, וואס זאלן זיין געצילט קעגן דעם ראטנפארבאנד און גלייכצייטיק דינען ווי אנשפאר־פונקטן צו פארזיכערן די הערשאפט פון די אמעריקאנער אין דער געגנט. זוכנדיק צו באקומען אן עקאנאמישע און מיליטערישע הערשאפט אין די לענדער פון דעם נאענטן מיזרעך, האבן די פאריייניקטע שטאטן אנגעווענדעט זייער הויפט־דרוק אף דער שאפונג פון א ציעניסטישער מעלוכע אין פאלעסטינע. מיט דעם דערקלערט זיך קוידעם קאל די ענערגישע שטיצע מיצאד דעם פרעזידענט פון די פאריייניקטע שטאטן, הער טרומאן, לעטוויוועס די אמעריקאנער ציעניסטן און זייער שטרעבונג צו שאפן אין פאלעסטינע אזא מעלוכע, אפילע צום שאדן פון די קעגנזייטיקע באציונגען צווישן די פאריייניקטע שטאטן און די אראבישע לענדער, ווו עס האבן זיך געפונען די נאפט־גרובן. מיט אזא מין האנדלונג און אונטער א געוויסן איינפלוס פון די ציעניסטישע פינאנציעלע קרייזן, האט די רעגירונג פון די פאריייניקטע שטאטן געזוכט אויך דעם ציל צו געווינען די שטימען פון די יידישע ווילער בא די וואלן צום קאנגרעס און שפעטער אויך בא די פרעזידענט־וואלן.

די אין 1947 פאררופענע סעסיע פון דער גענעראל פארזאמלונג פון

דער אָרגאַניזאַציע פון די פאַראייניקטע נאַציעס, האָט נאָך אַ שטורמישער דיסקוסיע וועגן דער פּאַלעסטינער פראַגע אָנגענומען אַ באַשלוס וועגן דער בילדונג פון אַ ספּעציעלער קאָמיסיע פון דער „און", צוזאַמענגעשטעלט פון פאַרשטייערס פון עלף לענדער, וועלכע זאָל אויספאָרשן די לאַגע אין פּאַלעסטינע און אויסאַרבעטן רעקאָמענדאַציעס.

קעדיי ניט צו דערלאָזן אַז דער ראַטנפאַרבאַנד זאָל זיך באַטייליקן אין דער קאָמיסיע, זענען אין איר ניט איינגעשלאָסן געוואָרן, לויט דער פאָדערונג פון די מערעוודיקע גרויסמאַכטן, אויך די פאַרשטייער פון די פאַר. שטאַטן, ענגלאַנד און פראַנקרייך.

די „און"־קאָמיסיע וועלכע האָט באַזוכט פּאַלעסטינע האָט ניט געקענט צושטעלן איינשטימיקע אויספירן. די מערהייט (קאַנאַדע, גוואַטעמאַלאַ, האָלאַנד, פּערו, שוועיץ, אורוגווײַ, טשעכאָסלאָוואַקיע) האָט פאָרגעשלאָגן די צעטיילונג פון פּאַלעסטינע אויף צוויי זעלבסטשטענדיקע מעלוכעס: אַ יידישע און אַן אַראַבישע. די מינדערהייט (אינדיע, יוגאָסלאַוויע און איראַן) האָט פאָרגעשלאָגן צו שאַפן אַן איינציקע מעלוכע מיט אַ פעדעראַלער סטרוקטור.

די סאָוועטישע דעלעגאַציע, פאָדערנדיק די אָפּשאַפונג פון ענגלישן מאַנדאַט איבער פּאַלעסטינע און דאָס טייקעפדיקע אַרויספירן דאָס ענגלישע מיליטער פון יענער טעריטאָריע, האָט פאָרגעשלאָגן צו שאַפן אַן אומאָפּהענגיקע פאַראייניקטע דעמאָקראַטישע אַראַביש־יידישע מעלוכע, אויף דער באַזע פון גלייכע רעכט פאַר דער אַראַבישער און יידישער באַפעלקערונג. העיוים דער פאָרשלאָג האָט ניט געהאַט קיין גענוגנדיקע שטיצע. אויך ניט מיצאַד די יידישע און אַראַבישע פאַרשטייערס האָט די „און" סאָף נאָוועמבער פון 1947 יאָר אָנגענומען דעם פאָרשלאָג וועגן דער בילדונג אויף דער פּאַלעסטינער טעריטאָריע פון צוויי זעלבסטשטענדיקע מעלוכעס: אַן אַראַבישע מיט אַ שעטעך פון 11,1 טויזנט קוואַדראַט קילאָמעטער און אַ יידישע מיט אַ שעטעך פון 14 טויזנט קוואַדראַט קילאָמעטער.

אויך איז באַשטימט געוואָרן, אַז די שטאָט ירושאָלאַים, וווּ עס געפינען זיך די „הייליקע ערטער", פאַרבונדענע מיט דער געשיכטע פון די דריי וועלט־עמונעס, מוז ווערן אינטערנאַציאָנאַליזירט און זיין אונטער אַ ספּעציעלן רעזשים.

גלייך נאָכן באַשלוס פון דער גענעראַל פאַרזאַמלונג וועגן דער בילדונג פון די צוויי נייע מעלוכעס און וועגן זייערע גרענעצן האָבן זיך אין פּאַלעסטינע אָנגעהויבן באַוואָפנטע צוזאַמענשטויסן, צו וועלכע עס האָבן דערפירט די הינטער־קוליסן אינטריגעס פון ענגלאַנד, וואָס האָט געררייצט די אָלע אָפּהענגיקע פון איר אַראַבישע לענדער אָנצוהויבן אַ באַוואָפנטן קאַמף אין פּאַלעסטינע, און אויך דורך דער טעטיקייט פון די יידישע טעראָריסטישע אָרגאַניזאַציעס „אירגון צוואַ לעומי" און די גרופּע „שטערן", וואָס האָבן געשטרעבט צו דערגרייכן אַז גאַנץ פּאַלעסטינע זאָל איבערגעגעבן ווערן צו יידן.

דאָס אַלץ האָט געגעבן פאַר די קאָלאָניזאַטאָרן אַ געוווּנטשענעם טערעץ אָוועקצושטעלן די פראַגע וועגן אָנהאַלטן אין פּאַלעסטינע זייער קאָלאָניאַלן

רעזשים. אין מיטן מאָנאַט אַפּריל 1948, ווען אין שײַכעס מיט דער אָנגעשטרענגטער לאַגע אין פּאַלעסטינע איז צונויפֿגערופֿן געוואָרן אַ ספּעציעלע סעסיע פֿון דער גענעראַל פֿאַרזאַמלונג פֿון דער „און", האָבן די פֿאַרייניקטע שטאַטן, לויט אַ פֿריערדיקן שטילן אָפּרייד מיט ענגלאַנד, וואָס האָט זיך בווילעט געוואָרפֿן אין די אויגן, אַרויסגערוקט אַ פֿאָרשלאָג וועגן אײַנפֿירן אַן אַפּאַטראָפּסעט איבער פּאַלעסטינע. פּאַקטיש וואָלט עס באַדײַט דאָס אַרויפֿצווינגען אויף פּאַלעסטינע אַ פֿרישן יאָך, און דאָס מאָל פֿון אַ „קאָלעקטיוון קאָלאָניאַליזם" פֿון אַמעריקאַנער בעשוטפֿעס מיט די ענגלענדער. קעגן אַזאַ פּלאַן איז אָנטשלאָסן אַרויסגעטראָטן דער ראַטנפֿאַרבאַנד און אויך פֿיל אַנדערע לענדער. אַ דאַנק דעם איז ניט אָנגענומען געוואָרן דער אַמעריקאַניש־ענגלישער פּלאַן וועגן אַפּאַטראָפּסעס איבער פּאַלעסטינע. דעם 14־טן מאַי 1948 איז ענגלאַנד געצוווּנגען געווען זיך אָפּצוזאָגן פֿון מאַנדאַט איבער פּאַלעסטינע.

דעם זעלבן טאָג איז אין דער שטאָט טעל־אָוויוו פּראָקלאַמירט געוואָרן מעדינאַס ייִסראָעל. אָפֿן מאַסט פֿון דער געבײַדע פֿון דער ייִסראָעל־רעגירונג און אויך איבער דער הויפּט קוואַרטיר פֿון דער ייִדישער אַגענץ פֿאַר פּאַלעסטינע אין וואַשינגטאָן, איז אַרויפֿגעצויגן געוואָרן די נײַע בלויע פֿאָן מיט צוויי ווײַסע פּאַסן און מיט אַ מאָגן־דאָוויד. ווי עס האָבן באַשריבן מענטשן, וועלכע זענען בײַגעווען, האָט מען געטאַנצט אין די גאַסן פֿון טעל־אָוויוו, וואַשינגטאָן, ניו־יאָרק און אין אַנדערע שטעט, מען האָט געזונגען דעם ציוניסטישן הימן, געטאַנצט די פּאַלעסטינער הוירע, געווּנטשן זיך מאַזל־טאָוו און געפֿאָכעט מיט קליינע ייִסראָעל־פֿענדלעך. דאָך האָט אַזאַ יאָנטעוודיקע שטימונג ניט אומעטום געהערשט.

אויף דער טעריטאָריע, וועלכע איז לויטן באַשלוס פֿון דער „און" באַשטימט געווען פֿאַר ייִסראָעל, האָבן אין מײַ 1948 געוווינט 45 פּראָצענט אַראַבער. האַגאַם אין דער „און" האָט מען מיט היילִיקע שוווּעס פֿאַרזיכערט, אַז עס וועלן אָפּגעהיט ווערן די רעכטן פֿון ביידע נאַציאָנאַליטעטן אין פּאַלעסטינע, האָט אין דער פּראַקטיק דער איניען אויסגעזען גאָר אַנדערש. די נאַציאָנאַלע ווידערשפּרוכן, וועלכע האָבן זיך פֿאַרשאַרפֿט אין פּאַלעסטינע, האָבן זיך נאָך מער פֿאַרגרעסערט און אָנגעזעענע ציוניסטישע טוערים האָבן געפֿאָדערט אַז גאַנץ פּאַלעסטינע זאָל פֿאַרוואַנדלט ווערן אין אַ ייִדישער מעלוכע. אָפֿיציעלע ייִסראָעלישע פּערזענלעכקײַטן האָבן דערקלערט, אַז די מעלוכע איז ניט געשאַפֿן געוואָרן בלויז פֿאַר דעם קליינעם הײַפֿעלע ייִדן, וואָס געפֿינען זיך אין דעם מאָמענט אין לאַנד, נײַערט אַז דער הויפּט ציל איז צו קאָנצענטרירן אַלע ייִדן פֿון דער גאַנצער וועלט אין ייִסראָעל.

אַזאַ פּראָגראַם האָט קיין שום גוטס ניט געקענט צוזאָגן פֿאַר די אַראַבער. זיי האָבן אין דעם געזען אַן אַטענטאַט אויף דער ערד, וואָס זיי האָבן באַאַרבעט אין פּאַלעסטינע אין מעשער פֿון יאָרהונדערטער.

דאָס צוריקווײַזן דעם פּלאַן וועגן שאַפֿן אַ בינאַציאָנאַלע אַראַביש־ייִדישע מעלוכע אין פּאַלעסטינע האָט אונטערגעצונדן די שוין אַן דעם אויך צעהיצטע לײַדנשאַפֿטן. אָבער די הויפּטזאַך איז געווען דאָס, וואָס די אַרײַנמישונג פֿון די אויסערלעכע אימפּעריאַליסטישע קויכעס, וועלכע האָבן אַרויסגערופֿן אַ

די אַלע געשעענישן פֿון הינטער די קוליסן, האָט געפֿירט דעם איניען ניט צו פֿאַרמילדערן און ליקווידירן אַט די אַלע קעגנזאַצן, נאָר דאַווקע צו זייער וויַיטערדיקער פֿאַרשאַרפֿונג און צו אַ באַוואָפֿנטן בירגער־קאַמף.

טייקעף נאָך דער פּראָקלאַמירונג פֿון דער נייַער מעלוכע האָט זיך אָנגעהויבן אַ מילכאָמע צווישן די אַראַבישע לענדער — וואָס האָבן ניט אָנערקענט די מעלוכע — און יִסראעל. די מיליטערישע אָפּעראַציעס האָט אָנגעפֿאַנגען דער יאַרדאַנישער „אַראַבישער לעגיאָן" וואָס איז געווען אונטער דער אָנפֿירונג פֿון דעם ענגלישן גענעראַל גלאַב.

ווי עס האָבן ריכטיק אָנגעוויזן די פֿירערס פֿון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין יִסראעל, איז די מילכאָמע אין פּאַלעסטינע ניט געווען קיין מילכאָמע צווישן די אַראַבער און די יִדן, נאָר אַ מילכאָמע פּראָוואָצירט דורך די אויסלענדישע אימפּעריאַליסטן, וועלכע האָבן געזוכט אייַנצוהאַלטן זייערע פּאָזיציעס אין דעם טייל וועלט. נאָך איידער די יִסראעל־מעלוכע איז פּראָקלאַמירט געוואָרן, פֿלעגט דאָס ענגלישע מיליטער אין פּאַלעסטינע אַקטיוו מיטווירקן אין דעם צעפֿלאַקערן די צוזאַמענשטויסן צווישן דער אַראַבישער און דער יִדישער באַפֿעלקערונג.

אַ גאָר ניט קליינע ראָל האָט געשפּילט דערביי דער יאַרדאַנישער קעניג אַבדולאַ, וואָס האָט געהאַט די קאַוואָנע צו פֿאַרייניקן פּאַלעסטינע צו יאַרדאַניע און צו פֿאַרפֿעסטיקן זייַן דינאַסטיע. דערפֿאַר פֿלעגט ער זייער גערן אויספֿירן די אָנווייַזונגען פֿון די ענגלענדער, וועלכע האָבן געשטרעבט צוליב זייערע אייגענע סטראַטעגישע אינטערעסן, צוריק אייַנצושטעלן אַף וועלכן עס זאָל גיט זייַן אופֿן זייער הערשאַפֿט אין פּאַלעסטינע. די כאַשימיטישע רעגירונג פֿון איראַק, זייַענדיק אָפּהענגיק פֿון די ענגלענדער, פֿלעגט שטיצן אַבדולאַן און אים מיטהעלפֿן דורכצופֿירן די ענגלישע פּלענער.

פֿאַרשטייט זיך, אַז אַבדולאַ איז פֿאַר די ענגלענדער געווען אַ נוצלעכע פֿיגור. ער האָט דאָך די ענגלענדער געגעבן אומבאַגרענעצטע רעכט צו באַלעבאַטעווען אין טראַנסיאַרדאַניע, און דערפֿאַר האָט ער באַקומען פֿון טשוירטשלען דעם טיטל עמיר, און פֿון דעם לאַבאָריסט בעווין האָט אַבדולאַ אין 1946 באַקומען די קעניגלעכע קרוין פֿון טראַנסיאַרדאַניע. אַבדולאַס באַציִונג צו ענגלאַנד איז אָפֿן אויסגעדריקט געוואָרן אין זייַנע אונטערטעניקע מעמוארן, וואָס זענען אַרויסגעגעבן געוואָרן אין ביירוט אין 1946.

„אַראַבער! מען מוז שטענדיק גרייט זייַן מיטצוגיין מיט ענגלאַנד, ווייַל זיך קעגנשטעלן איז האָפֿענונגסלאָז. אַפֿילו גרויסע נאַציעס האָבן געליטן דערבייַ אַ דורכפֿאַל. קעדיי צו געווינען ענגלאַנדס אויפֿמערקזאַמקייַט, מוז מען עס פֿאַרדינען. ענגלאַנד פֿירט ניט קיין פֿריינטשאַפֿט ניט מיט קיין ליגנערס, ניט מיט קיין פּאַכדאַנים און ניט מיט קיין לײדיקגייערס. ענגלאַנד שעצט דעם שטאַרקן און האָט ליב אים צו האָבן אַף איר זייַט. „זייַט שטאַרק, פֿאַרזיכטיק און געטרייַ צו ענגלאַנד, וועט ענגלאַנד זייַן מיט אייַך און זי וועט אייַך שענקען איר צוטרוי".

די האַנדלונגען פֿון די אַזוי שטאַרק גלאָריפֿיצירטע פֿון אַבדולאַן ענגלישע אימפּעריאַליסטן אין פּאַלעסטינע האָבן געהאַט אַ דאָפּלטן ציל די יאָרן

1948—1949. די ענגלישע אימפעריאליסטן האבן געוואלט, אז ווי וויט מעגלעך, אויסצופויעלן עס זאל אפגעשאפט ווערן דער באשלוס פון דער „און", וועגן נעבן פאלעסטינע אומאפהענגיקייט, און איינצופירן אז אזא אדער אנדער אויפן אן אפאטראפסעס איבער דעם לאנד, מיטן טערעץ צו „פארזיכערן די רו" — זעלבסטפארשטענדלעך, מיט דער הילף פון ענגלישע קאלאניאלע באגנעטן. אין פאל פון א דורכפאל פון דעם פלאן איינצושטעלן אן אפאטראפסעס, האבן די ענגלענדער געשטרעבט ניט צו דערלאזן, עס זאל געשאפן ווערן אן אומאפהענגיקע אראבישע מעלוכע אף דער פאלעסטינער טעריטאריע ווי דאס איז געווען פארויסגעזען אין דעם באשלוס פון דער „און", און אויסצופויעלן א פארייניקונג פון דער פאר די אראבער באשטימטער טעריטאריע מיט דעם טראנסיארדאנישן קעניגרייך פון אבדולא, וואס איז געווען אין וואסאלישער אונטערטעניקייט בא ענגלאנד. ביז גאר כאראקטעריסטיש איז דער פאקט, וואס ווען אין סעפטעמבער 1948 איז אין פאלעסטינע געבילדעט געווארן אן אראבישע רעגירונג מיטן אראבישן פינאנסיסט אכמעד־הילמי־פאשא בעראש, איז דאס איינציקע אראבישע לאנד, וואס האט ניט אנערקענט די דאזיקע רעגירונג געווען טראנסיארדאניע.

די שטרעבונג צו פארוואנדלען די אראבישע באפעלקערונג פון פאלעסטינע אין קעניג אבדולאס אונטערטאנען, דאס הייסט פאקטיש ווידער צו ברענגען צו האלב קאלאניאלער אפהענגיקייט פון ענגלאנד, איז געווען אויך בוילעט אין די פלענער צו „רעגולירן" די פאלעסטינער פראגע, וואס זענען אין יענע צייטן צוגעשטעלט געווארן צו דער „און", ווי צום ביישפיל, אין דעם אזוי גערופענעם „בערנאדאט־פלאן".

פון דעם אלעמען איז קלאר, אז דאס געבורט פון מעדינאס יִסראעל איז פארגעקומען בא א זייער אנגעשטרענגטער און קאמפליצירטער אינטערנאציאנאלער לאגע, און איז באגלייט געווען מיט א פאראקשנטן אינערלעכן און אויסערלעכן קאמף, וואס האט געמוזט ארויסרופן, — ווי עס האבן געשריבן אויך אייניקע אנגעזעענע פארשטייערס פון די יִדישע קרייזן אין די פאראייניקטע שטאאטן — אלארמירנדיקע ווארענונגען בא די אנפירערס פון יִסראעל. די גאנצע ארומיקע לאגע האט איידעס געזאגט, וועגן דער נויטווענדיקייט צו פירן א פארזיכטיקע און אן אומאפהענגיקע פאליטיק מיט דער אויסרעכענונג איינצושטעלן סאף קאל סאף א קעגנזייטיקע פארשטענדעניש און דעם צוטרוי וואס שייעד די אראבישע לענדער. די וויטערדיקע געשעענישן האבן אבער באוויזן, אז די הערשנדיקע קלאסן פון יִסראעל האבן ארויסגייענדיק פון דעם אולטרא־שאוויניסטישן שטאנדפונקט פון די רעאקציאנערע ציעניסטישע קרייזן, גאר אנדערש פארשטאנען די לאגע און די פערספעקטיוון פאר דער נייער מעלוכע.

די קריגס־אפעראציעס אין פאלעסטינע (1948—1949) האבן זיך אנטוויקלט מיט פאזענדערלעכע דערפאלגן און מיט אינטערוואלן, וואס זענען נייטיק געווען פאר בײדע קעמפנדיקע צדדים, קעדיי דורכצופירן מיליטערישע איבערגרופירונגען. אין סאכאקל האבן זיי דערפירט דערצו, אז די יִסראעלישע ארמיי האט באזעצט א היפשן טייל פון פאלעסטינע, וואס לויטן באשלוס

פון דער „און״, איבערגעלאָזט געווען פאַר דער אַראַבישער מעלוכע. אויסער די 14 טויזנט קוואַדראַט קילאָמעטער וואָס זענען באַשטימט געווען דורך דער „און״, האָט יִשׂראל פאַרנומען 6,7 טויזנט קוואַדראַט קילאָמעטער.

אין דעם גאַנג פון די קריגס־אָפּעראַציעס האָט די יִשׂראל־אַרמיי מאַסנווייז אַרויסגעיאָגט די אַראַבישע באַפעלקערונג פון דער טעריטאָריע וועלכע זי האָט פאַרנומען. דער גרעסטער טייל פון די אַראַבישע פּליטים, אַן ערך 900 טויזנט נעפּאַשעס איז אַנטלאָפן אין די שכײנישע אַראַבישע לענדער, אָן שום מיטלען פאַר עקזיסטענץ. די פּליטים געפינען זיך נאָך הײַנט צו טאָג אין אַ פײַנלעכער לאַגע.

האָגאָם די קריגס־אָפּעראַציעס אין פּאַלעסטינע (1948—1949) האָבן געבראַכט פאַר דער יִשׂראלישער אַרמיי, אייניקע דערפאָלגן, וועגן וועלכע די יִשׂראלישע ציוניסטן האָבן צעפּויקט איבער דער גאַרער וועלט, זענען זיי אָבער געווען נעפּלדיקע, ווען מען זאָל זיי באַטראַכטן ערנסט און אָביעקטיוו. די ריכטונג וואָס עס האָבן אָנגענומען די רעגירונגס־קרײַזן פון יִשׂראל בענוגע די אַראַבער איז געווען גאָר ניט קיין ווײַטזעעוודיקע. מען קען זאָגן אַז נאָך ביז איצט געפינט זיך יִשׂראל אונטערן אומגליקלעכן שטערן פון די אילוזאָרישע קריגס־ניצחוינעס, אין דעם ערשטן יאָר פון איר עקזיסטענץ ווי אַ מעלוכע. אַפילע גרויסע מעלוכעס מיט פיל פעסטערע היסטאָרישע וואָרצלען זײַנען ניט אײַנגעגאַנגען אַף אַזעלכע אַמפּוטאַציעס אין באַצוג צו זייערע שכײנים, אויב זיי האָבן נאָר געהאַט בעדייע צו לעבן מיט זיי בעשאָלעם, ווי דאָס האָט געטאָן יִשׂראל אין יאָר 1949. דאָס האָט קיין שום גוטס ניט פאַרויסגעזאָגט פאַר יִשׂראל, וואָס קען בעשום אויפן ניט אַרויסשפּרינגען פון דעם יאָם אַראַבישע מעלוכעס וואָס רינגלען איר אַרום.

די מיליטערישע דורכפאַלן פון די אַראַבער וועלכע האָבן מוטיק געקעמפט, זענען פאַרבונדן מיט היסטאָריש פאַרגייִיקע סיבעס און די ציעניסטן וואָלטן ניט באַדאַרפט שטאַלצירן דערמיט, וואָס דער דאָזיקער פאַקט דערגייט ניט צום באַוווּסטזײַן פון די אָנפירער פון מעדינאַס יִשׂראל.

דער יאָרדאַנישער קעניג אַבדולאַ איז געווען איינער פון די ערשטע, וואָס האָבן אָנגעהויבן דעם מיליטערישן קאָנפליקט מיט יִשׂראל, אָבער גלײַך נאָך דעם, ווי זײַן מיליטער האָט פאַרנומען אַ טייל פון פּאַלעסטינע, האָט ער אָנגעהויבן צו פירן הינטער די קוליסן אונטערהאַנדלונגען מיט יִשׂראל און גאָר אײַנגיכן איז ער פאַקטיש אַרויסגעטראָטן פון דער מילכאָמע. שפּעטער האָט מען זיך דערוווּסט, אַז נאָך איידער עס איז געשאַפן געוואָרן די מעדינע יִשׂראל, האָבן זיך געפירט אונטערהאַנדלונגען צווישן די יִשׂראלישע לידערס מיטן קעניג אַבדולאַ וועגן דעם אויפן ווי צעטיילן פּאַלעסטינע. עס איז אויך קעדײַ אָנצומערקן אַז די יִשׂראלישע אַרמיי האָט קימאַט ניט געשטעלט קיין ווידערשטאַנד דער יאָרדאַנישער אַרמיי, ווען זי איז אַריבער די יאָרדאַניש־פּאַלעסטינער גרענעץ. און די יִשׂראלישע פאַרשטייער אין דער „און״ האָבן אין יענע כאָדאָשים אַרויסגעוויזן אַ נייגונג אײַנצושטימען אַז דער אַראַבישער טייל פּאַלעסטינע זאָל איבערגעגעבן ווערן צו טראַנסיאָרדאַניע. די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרײַזן זענען דערבײַ געווען מיט דער מיינונג, אַז דאָס איבערגעבן דעם אַראַבישן

טייל פּאַלעסטינע צו טראַנסיאַרדאַניע איז אין „העסקעם מיט די אינטערעסן" פון ייִסראָעל, ווײַל „מיט אַבדולאַן איז ניט שווער זיך צו פאַרשטענדיקן", און עס איז נאָך ניט געווען קלאָר ווי אַזוי עס וועט אויסזען די אויטאָנאָמע אַראַבישע מעלוכע אין פּאַלעסטינע.

ניט קיין קליינע צאָל פון די מיליטערישע דורכפאַלן פון די אַראַבער האָט געשפּילט אויך דער פאַקט, וואָס בעראָש פון דער עגיפּטישער מעלוכע איז געשטאַנען דער קעניג פאַרוק, וואָס האָט פאַקטיש גאָר ניט געשטרעבט צו דער שאַפונג פון אַן אַראַבישער מעלוכע אין פּאַלעסטינע. פאַרוק, אַ שיקער און אַן אויסגעלאַסענער, אַ זאַמלער פון שענטלעך פון שוועבעלעך, פאָרנאָגראַפישע בילדער און גאָלדענע מעדאַלן, האָט גאָר ניט אויסבאַהאַלטן זיין פאַראַכטונג צום עגיפּטישן פאָלק, און ער האָט גערעכנט, אַז דער זיכערסטער אָנשפּאַר פאַר זיין טראָן איז די אָנוועזנהייט פון ענגלישן מיליטער אויף דער עגיפּטישער טעריטאָריע. שפּעטער, אין די טעג פון דער יולי־רעוואָלוציע אין 1952, ווען עס איז אַראָפּגעשלײַדערט געוואָרן דער צעפוילטער דורך און דורך קעניגלעכער רעזשים אין עגיפּטן, האָט דער קעניג פאַרוק זיך געווענדעט צו די ענגלענדער מיט אַ רוף זיי זאָלן באַמבאַרדירן קאַירא, וואָרנענדיק דערביי, אַז אין קעגנפאַל וועט ענגלאַנד פאַרלירן די לעצטע רעשטלעך פון איר הערשאַפט אויפן נאָענטן מיזרעך.

אין דריטן אַראַבישן לאַנד וואָס האָט זיך באַטייליקט אין פּאַלעסטינער מילכאָמע סיריע, איז די פּאָזיציע פון די דעמאָקראַטיש־פּאַטריאָטישע קוויכעס געווען נאָך ניט קיין גענוגנדיקע, זיי זאָלן קאָנען דעצידירנדיק ווירקן אויף דער אַלגעמיינער סיטואַציע.

די שאַרפע ווידערשפּרוכן אין דעם אַראַבישן בלאָק האָבן ניט דערלאָזט אײַנצושטעלן אַ קאָאָרדינירטע טעטיקייט און בילדן אַן אייניקייטלעכע עפעקטיווע אָנפירערשאַפט, צו דעם אַלעמען מוז מען אויך צוגעבן די עקאָנאָמישע אָפּגעשטאַנענקייט פון די אַראַבישע מעלוכעס, וועלכע האָבן זיך ערשט נאָר וואָס אָנגעהויבן צו באַפרײַען פון די קייטן פון קאָלאָניאַליזם.

האָט דען געמעגט ייִסראָעל רעכענען, אַז די אַראַבישע לענדער וועלן אויך אויף ווײַטער אין מעשעך פון לאַנגע צײַטן זיך געפינען אין אַזאַ לאַגע? זיכער אַז ניט, אויב מען זאָל קוקן פון דעם שטאַנדפּונקט ניט פון נעכטיקן, נאָר פון דעם מאָרגנדיקן טאָג. די נעוויים פון היינטיקן ייִסראָעל זענען ניט געווען אין שטאַנד צו געפינען אַ ריכטיקע לייזונג, וואָס זאָל פאַרזיכערן אַן אויסגאַנג פון דער געשאַפענער שווערער לאַגע. זיי האָבן זיך אַרויסגעוויזן צו זײַן, אויסדריקנדיק זיך מילד, אינגאַנצן בלינד.

אין די מאָנאַטן פעברואַר־יולי 1949, זענען אויפן גריכישן האַלב־אינדזל ראָדאָס געשלאָסן געוואָרן שטילשטאַנד־אָפּמאַכן צווישן ייִסראָעל און די אַראַבישע מעלוכעס יאַרדאַניע און עגיפּטן. שפּעטער זענען אויך געשלאָסן געוואָרן אָפּמאַכן פון ייִסראָעל מיט סיריע און לעוואַנען. לויט די אָפּמאַכן, ווערן צווישן די טעריטאָריעס פון די אַראַמישע לענדער און דער טעריטאָריע, וואָס געפינט זיך אונטער ייִסראָעלישן קאָנטראָל, אײַנגעשטעלט דעמיליטאַריזירטע זאָנעס פון ביידע זײַטן פון דער ציטווײַליקער גרענעץ. עס איז געשאַפן געוואָרן אַן

„און"־קאָמיסיע וואָס זאָל קאָנטראָלירן דאָס אויספירן די פאַרפליכטונגען, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרן לויט די אָפּמאַכן.

די באַציונגען צווישן ישׂראל און די אַראַבער נאָך דעם קריגס־קאַמפּיין פון די יאָרן 1948־1949

די מיליטערישע אַקציעס פון די יאָרן 1948־1949 האָבן דערפירטביידע קעמפנדיקע צדדים צו אַ שטאַרקער אויסשעפּונג. ישׂראל און אויך די שכנישע אַראַבישע מלוכות האָבן זיך גענויטיקט אין צײַט אַף צו פאַרהיילן די באַקומענע וווּנדן. די אָפּשוואַכונג פון ביידע צדדים האָבן אויסגענוצט די אויסערלעכע קוויכעס קעדיי צו פאַרשטאַרקן די אָפּהענגיקײַט פון די לענדער פון די אימפּעריאַליסטישע גרויסמאַכטן.

מיט פאַרביטערונג און קאַס האָבן די אַראַבער אויפגענומען די ידיעה וועגן די שטילשטאַנד־קאָנדיציעס. איינע פון די אַראַבישע צײַטונגען אין לע־וואַנען האָט געשריבן אין יענע טעג, אַז „ווען ישׂראל זאָל אַפילע פאַרנעמען מיט דער אויסלענדישער הילף אַלע טעריטאָריעס וואָס זענען באַזעצט פון אַראַבער, וועלן סײַ ווי אירע פּלענער פאַרמישפּעט ווערן צו אַ דורכפאַל". די עקסטרעמיסטן פון טעל־אוויוו האָבן, פאַרשטייט זיך, ניט געוואָלט איינזען, אַז אין אָט דער באַמערקונג איז געווען אַ סאַך מער היסטאָרישער אמת, ווי אין אַלע זייערע אייגענע רעדעס וועגן דעם „ניצאָכן איבער די אַראַבער".

פון דעם קריגס־קאַמפּיין אין די יאָרן 1948־1949 איז ישׂראל אַרויס מיט זייער אַ שווערער לאַסט פון אויסערלעכע פּאָליטישע פּראָבלעמען פאַר דער צוקונפט. די טעריטאָריעלע דעראָבערונגען, גאַנץ קליינע לויטן פאַרנעם, האָבן אויפגעשטעלט אַ מעכיצע פאַר די באַציונגען צווישן ישׂראל מיט אירע אַראַ־בישע שכנים. צונעמענדיק בײַ די אַראַבער זייער ערד און פאַרוואַנדלענדיק פיל הונדערטער טויזנטער נעפאָשעס אין פאַרוואָרלאָזטע פּליטים, האָט זיך ישׂראל געשטעלט אין אַ לאַגע פון אַ לאַנד, וואָס איז בייזוויליק צו די אַראַבישע מלוכעס. דאָס איז געווען גינסטיק פאַר די קאָלאָניזאַטאָרן, אַף וויפל עס האָט זיי דערלויבט צו פירן אַ שפּיל אַף די ווידערשפּרוכן צווישן ישׂראל און די אַראַבישע לענדער, קעדיי צו פאַרהיטן זייערע אייגענע פּאָזיציעס אַפן נאָענטן מיזרעך.

ווי געזאָגט, האָבן די ישׂראלישע באַוואָפנטע קויכעס אויסגענוצט די קריגס־אָפּעראַציעס אַף צו פאַריאָגן די אַראַבער פון זייער ערד. קיין יאַרדאַניע, עגיפּטן, לעוואַנען און סיריע זענען אַנטלאָפן איבער 900 טויזנט אַראַבער, וואָס זייערע פאַרמעגנס זענען פאַרבליבן אַף דער טעריטאָריע פון ישׂראל און קאָנ־פיסקירט געוואָרן דורך דער ישׂראל־מאַכט. לויט די ציפערן פון דער „און", זענען אין יוני 1955 געווען פאַררעגיסטרירט 906 טויזנט אַראַבישע פּליטים. מער ווי אַ העלפט פון זיי (קנאַפּע 500 טויזנט) האָבן זיך געפונען אין יאַרדאַניע, איבער 214 טויזנט אין דער עזה־געגנט (עגיפּטן), קנאַפּע 104 טויזנט האָבן געפונען אַ אזיל אין לעוואַנען און איבער 88 טויזנט פּליטים אין סיריע.

אזא מין מאסן־פאריאגונג פון פרידלעכע אראבישע איינוווינער איז זיכער ניט געווען דיקטירט פון מילטערישער נויטווענדיקייט. אבער דאס איז געווען אין הסכם מיט די פלענער פון דער ציוניסטישער יידישער אגענץ, וועלכע זענען געמאלדן געווארן נאך פאר דער פראקלאמירונג פון ישראל, און עס האט אויך געשטימט מיט די פלענער פון דער ישראעלישער רעגירונג. די רעגירונגס־קרייזן פון ישראל האבן גערעכנט צו פארגרעסערן די אימיגראציע פון יידן פון אנדערע לענדער, נאך דער מלחמה. זיי האבן געשטרעבט צו שאפן ווי דעם מעגלעך פרייען ערד־פאנד פאר פרישע קאלאניסטן. אויב אין דעם פעריאד פון דער ענגלישער קאלאניאלער הערשאפט פלעגט מען פאר דעם צו ילבאנוצן דעם איינקויף פון ערד בא די אראבישע גוטבאזיצערס, איז בעיס די קריגס־אפעראציעס פלעגן פארכאפט ווערן מיט געווער, די ערד פון אראבישע פויערים אינגאנצן אומזיסט און דערצו נאך צוזאמען מיט די פויערים פארמעגנס.

די גוט באקאנטע פאקטן זאגן אידעס, אז דאס ישראעלישע מיליטער האט געפירט די קריגס־אפעראציעס ניט בלויז קעגן די אראבישע סאלדאטן, נייערט אויך קעגן דער פרידלעכער אראבישער באפעלקערונג. עס זענען פארצייכנט געווארן פיל מארדן איבער אראבער, מארדן וואס זענען דורכגעפירט געווארן דורך ישראעלישע טעראריסטישע אטריאדן און אויך פאלן פון ארויסיאגן מיט גוואלד פון זייערע היימען די אראבער אף די טעריטאריעס וואס זענען געווען באזעצט דורך דעם ישראעלישן מיליטער. אז דער פלאן צו פארטרייבן פון לאנד די אראבער איז געווען אן אויסגערעכנטער פון פאראויס, זעט מען דורכן פאקט, וואס דאס ישראעלישע מיליטער האט אינגאנצן פארניכטעט א היפשן טייל אראבישע הייזער, קעדיי יענע זאלן ניט האבן וואוהין זיך אומצוקערן. אזוי צום בייספיל, זענען אין הארבסט 1948, דאס הייסט עטלעכע כאדאשים נאך דער ענדע פון די קריגס־אפעראציעס, אין יאפע געווארן פולשטענדיק אויפגעריסן עטלעכע אראבישע קווארטאלן. באס ברעג־יאם, צווישן טעל־אוויוו און כייפע, זענען פארניכטעט געווארן אלע אראבישע דערפער, און ס'איז איבערגעלאזט געווארן דאס איינציקע דארף פורידיס, צוליב פראפאגאנדע צוועקן.

דאס פארטרייבן די אראבער איז פארגעזעצט געווארן אויך נאכן פארענדיקן די קריגס־אפעראציעס, אין פארלויף פון די יארן 1949, 1950, 1951 און אויך שפעטער. די עקאנאמישע און פאליטישע אונטערדריקונג און דער מיליטערישער טעראר אין באצוג צו די אראבער, האט געצוווּנגען א סאך פון זיי „פרייוויליק" צו פארלאזן ישראל.

באם ארויסיאגן „די אראבישע פאראדערן" האט די ישראעלישע מאכט אונטערגענומען אן אומבעראכמאנעסדיקע פארפאלגונג קעגן יענע אראבישע פליטים וואס האבן זיך באמיט אומצוקערן קיין ישראל, באטיטלענדיק זיי, אלס אראבישע „אינפילטראנטן".

די לאגע פון די אראבישע פליטים, אז א דאך איבערן קאפ און אן שפייז, קאנצענטרירטע מערסטנס אין ספעציעלע לאגערן אף דער טעריטאריע פון די שכיינישע אראבישע לענדער, איז געווען א פארצווייפלטע. אין די

לאגערן איז אנטשטאנען א גרויסע שטערבלעכקייט צוליב הונגער, דורשט און קראנקייטן, פון טיפוס און כאלערע עפידעמיעס.

בא די אראבער פארכאפטע ערד איז איבערגעגעבן געווארן צו דעם אזוי גערופענעם „יידישן נאציאנאלן פאנד" (קערן־קאיעמעס), זי איז פארבליבן „אונטער דער אויפזיכט" פון דער רעגירונג, אבער אין יעדן פאל איז די ערד פארדונגען געווארן אף א באשטימטן טערמין צו יידישע לאנדווירטשאפטלעכע יישובים. צענדליקער טויזנטער אימיגראנטן זענען באזעצט געווארן אין די איבערגעבליבענע אראבישע הייזער.

די רעגירונגס־לייט פון ישראל האבן געטיינעט, אז דאס ארויסיאגן די אראבער פון דער טעריטאריע, וועלכע איז אונטערגעפאלן אונטער דער ישראעל־מאכט, איז א „פרייוויליקע פליטע פון די אראבער", און דעם פארבאט פאר די אראבישע פליטים זיך אומצוקערן אהיים, האבן זיי בארעכטיקט מיט ניט וועלן האבן אין זייער קליינעם לאנד א „פינפטע קאלומנע", וואס לויט איר צאל האט זי איבערגעשטיגן די גאנצע יידישע באפעלקערונג פון ישראעל אין דעם ערשטן יאר פון דער עקזיסטענץ פון דער מעלוכע. אבער אזעלכע ארגומענטן האבן בלויז דעמאסקירט די לייט און באוויזן בולעט אז זיי זענען אנהענגער פון לייזן דורך געוואלד־טאטן און גזיילע די קאמפליצירטע נאציאנאלע פראבלעמען. מיט אזא ארט האנדלונג האבן זיי זיך אנטפלעקט ווי עקספאנסיאניסטן, וועלכע ווילן זיך ניט רעכענען מיט דער לאגע און מיט די אינטערעסן פון דער פרידלעכער אראבישער באפעלקערונג פון פאלעסטינע, און זיי האבן דאס אגעוו ניט פארבארגן. א. ליליענטאל, א געוועזענער מיטארבעטער פון דעם נארד אמעריקאנער שטאטס־דעפארטאמענט, מעכאבער פון בוך „וויפל קאסט ישראעל", שרייבט: אז ווען דער וועלט בארימטער פיזיקער אלבערט איינשטיין האט אין די פאריאריקע שטאטן געפרעגט באם ציוניסטישן פירער (שפעטער פרעזידענט פון ישראעל) כ. ווייצמאן: „וואס וועט זיין מיט די אראבער, ווען מען וועט פאלעסטינע אפגעבן פאר די יידן?" האט ווייצמאן דערויף געענטפערט: „וואס וועט זיין מיט די אראבער? איך גלויב ניט, אז זיי זאלן האבן עפעס א באדייטונג!" אבער דאס, וואס עס האט גאנץ מעגלעך ניט געהאט קיין באדייטונג פאר ווייצמאנען, האט ניט געקאנט ניט האבן קיין באדייטונג פאר די אראבער, און אויך פאר ישראעל גופא.

באם באהאנדלען אין דער „און" די פראגע וועגן די אראבישע פליטים, איז ניט איינמאל פעסטגעשטעלט געווארן אז די פליטים אליין באמיען זיך אומצוקערן אין זייערע וווינערטער. אף דעם סמאך האבן די אראבישע לענדער געפאדערט א פרייוויליקע רעפאטריאציע פון די פליטים צו זייערע פריערדיקע וווינערטער און אויסצוצאלן זיי א פארגיטיקונג פאר די פארלוירענע פארמעגנס, אין העסקעם מיטן באשלוס פון דער גענעראל פארזאמלונג פון דער „און", וועלכער איז אנגענומען געווארן אין 1948. די רעפאטריאציע פון די פליטים האבן די אראבישע לענדער אין פיל פאלן ארויסגעשטעלט ווי א פארבאדינג באם באהאנדלען די פראגעס וועגן א פרידלעכער רעגולירונג מיט ישראעל.

די ישראעל רעגירונג האט פריער און אויך איצט זיך קעגנגעשטעלט אקשאנעסדיק דער רעפאטריאציע פון די אראבישע פליטים, דערקלערנדיק אז

דאָס וואָלט געשטעלט „אין געפאַר" די עקזיסטענץ פון דער יזיסראַעל־מעלוכע. אויסער דעם, האָט מען אויך באַנוצט ווי אַ טערעץ די עקאָנאָמישע און סאָ־ציאַלע סיבעס, לויט וועלכע יזיסראַעל איז ניט אימשטאַנד איינצושלינגען אַזאַ גרויסע צאָל אַראַבישע איינוווינער. אין 1950 האָט יזיסראַעל, אונטערן דרוק פון דער אַלוועלטלעכער געזעלשאַפטלעכקייט, געגעבן איר הסכמה אַז 100 טויזנט אַראַבישע פּליטים זאָלן זיך צוריקקערן אויף דער יזיסראַעל־טעריטאָריע, אָבער טייקעף האָט יזיסראַעל צוריגעצויגן די הסכמה.

פון דעמאָלט אָן בלייבט די פראַגע וועגן די אַראַבישע פּליטים ניט קיין געלייזטע אינטערנאַציאָנאַלע פראַגע.

מען האָט דאָ פריער דערמאָנט, אַז צום מאָמענט פון דער גרינדונג פון דער יזיסראַעל־מעלוכע, האָבן אויף דער טעריטאָריע, וועלכע איז באַשטימט גע־וואָרן פאַר דער מעלוכע, געוווינט 900 טויזנט אַראַבער. באַם אָנהייב 1959 איז די אַלגעמיינע צאָל פון אַראַבישע איינוווינער אויף דער יזיסראַעל־טעריטאָריע געווען בלויז פון 221 טויזנט. דאָס באַדייט, אַז די אַראַבער זענען פאַריאָגט געוואָרן ניט בלויז פון די טעריטאָריעס, וווּ עס זענען פאָרגעקומען קריגס־אָפּעראַציעס, נאָר אויך פון דער טעריטאָריע פון יזיסראַעל גופא.

אויך איצט זענען געשאַפן פאַר די אַראַבער אין יזיסראַעל אויסערגעוויינ־לעך שווערע לעבנס־באַדינגונגען. לויט דער דערקלערונג פון דעם סעקרעטאַר פון צענטראַל קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין יזיסראַעל, כאַווער מיקוניס, „זענען די אַראַבישע בירגער אין יזיסראַעל אוועקגעשטעלט געוואָרן דורך דער בען־גוריאָן רעגירונג פּאַקטיש אויסערן געזעץ, מעכוץ פון דער מענטשלעכער געזעלשאַפט".

די גרעסטע מערהייט אַראַבער זענען אין יזיסראַעל באַזעצט געוואָרן אין די אַזוי גערופענע „זיכערקייט־זאָנעס". זיי האָבן ניט דאָס רעכט זיך צו באַוועגן ניט נאָר איבערן לאַנד, נאָר אַפילו פון איין זאָנע אין אַ צווייטער. די מיליטערישע פּאָליציי פּראַקטיצירט סיסטעמאַטישע איבערפאַלן אויף די אַראַבישע יזישווים, זי פירט דורך אַרעסטן און פייניקונגען. אונטערן קלוימערשטן טערעץ פון קאָנפיסקאַציע פון קאָנטראַבאַנד סכוירעס צערויבט מען אָפטמאָל אַראַבישע פאַרמעגנס. די אַראַבער טאָרן ניט איבערטרעטן די גרענעץ פון זייערע דערפער, צו געפינען פאַר זיך אַרבעט, ווייל די דערפער זענען איזאָלירט פון דער אויסער־לעכער וועלט. פאַר אויווער זיין אויף די רעגלאַמענטן פון „פאַרבאָט איבערצו־רייזן" ווערן די אַראַבער געשטעלט צו אַ געריכט. די פּרוּוון פון די אַראַבער דורכצופירן דעמאָנסטראַציעס ווי אַ פּראָטעסט קעגן דעם ווילקיר און קעגן די גוואַלדטאַטן, ווערן אין אַ סאַך פאַלן דערשטיקט מיטן קויעך פון געווער.

די אומדערטרעגלעך פּיינלעכע לאַגע פון די אַראַבישע פּויערים אין יזיסראַעל דערקלערט זיך אויך דערמיט וואָס די יזיסראַעל רעגירונג האָט בא די אַראַבער פאַרכאַפּט אַלע זייערע בעסטע ערדן און איבערגעגעבן די פאַרוואַלטונג מיט זיי צו „קערען קאַיעמעס". אין אייניקע דערפער ווערט די אַראַבישע פּויע־רים ניט דערלויבט צו באַאַרבעטן זייער ערד; אין אַנדערע דערפער דערקלערט מען אַז די ערד איז פאַרלאָזט, האַגאַם די אַראַבער פון דעם דאָרף האָבן ניט פאַרלאָזט ניט זייערע היימען און ניט זייער ערד. אין אַ סאַך פאַלן דערלויבט

מען די אראבישע פויערים פארקויפן זייערע פראדוקטן נאר די מאנאפאליס־טישע האנדלס־געזעלשאפטן פאר ספעציעל פארקלענערטע פרייזן, וועלכע דעקן נים אפילע דעם קאסט פון דער אויסארבעטונג. די סכירעס פון אן אראבישן ארבעטער אין יזראעל זענען אף 20־30 פראצענט נידעריקער פון די סכירעס פון א יידישן ארבעטער. ארבעטסלאזע אראבער האבן נים קיין רעכט זיך צו רעגיסטרירן אין די אלגעמיינע ארבעטס־בירזשעס. קאאפעראטיווע פאריייני־קונגען פון אראבער ווערן פארפאלגט.

דער ציל פון די פארפאלגונגען און רעדיפעס, וואס עס טראגן איבער די אראבער אין יזראעל, באשטייט אן שום ספק אין דערגרייכן די פולע קאלאניאלע עקספלאטאציע פון די אראבער און דורכפירן א טאטאל־פולשטענדיקע פארטרייבונג פון די אראבער פון יזראעל און פארכאפן זייער ערד און זייער אייגנטום. אפענע ארויסזאגונגען פון יזראעלישע רעגירונגס־לייט באשטעטיקן, אז פון די קנאפע 8 מיליאן דונאמס גוטע אקער ערד, וועלכע האבן געהערט צו די אראבער, באזיצן זיי היינט צו טאג נים מער ווי 850 טויזנט דונאמס, און דאס אויך בלויז נאמינעל. דער קערן קאיעמעס האט פארכאפט 2 מיליאן דונאם אראביש ערד, די יזראעל־רעגירונג — 1 מיליאן דונאם און נאך 3,5 מיליאן דונאם, וואס האבן געהערט צו די אראבישע פליטים.

אזוי ארום באגעגענען מיר זיך אין יזראעל מיט א מערקווירדיקן פאקט. עס איז באוווּסט אז אין פארלויף פון יארהונדערטער האבן די יידן געליטן אין פארשידענע לענדער פון אכזאריעסדיקע פארפאלגונגען. די פארפאלגונגען האבן געדויערט הונדערטער יארן און זיי האבן באקומען די שוידערלעכסטע פארם אין אייראפע אין דער צייט פון היטלעריסטישן פאשיזם, וועלכער האט אויסגעראטן 6 מיליאן יידן.

מען האט געקאנט זיך ריכטן אז די מעלוכע־פירער פון יזראעל וועלן זיך באזונדערס פילבאר באציען צו די ליידן פון אנדערע נאציעס, און מענטשן פון א פאלק, וואס איז פריער פארפאלגט געווען וועלן זיי פארשטיין די ליידן פון די אראבער, וועלכע האבן אין פארלויף פון זייער געשיכטע נים ווייניקער געליטן, און וואס צוליב די מילכאמע־אפעראציעס האבן זיי אויך פארלוירן זייערע היימען. אבער עס האט זיך באקומען פונקט דאס פארקערטע. די יזראעל־מאכט, טראץ דעם ווילן פון די ארבעטער־מאסן פון לאנד, האט נים נאר נים געפרווט צו דערליידיקן די פראבלעם פון דער אראבישער מינדער־היים, נייערט, פונקט פארקערט, זי האט זי נאך מער פארשארפט. וועגן דעם שווערן מאצעוו פון די אראבער אין יזראעל מוזן רעדן אפילע פארשטייערס פון די ראבאנים־קרייזן. אין פרילינג פון 1956 האט דער ניו־יארקער פארלאג „בוקמייקער פאבלישערס" ארויסגעגעבן א בוך, וואס דער מעכאבער זיינער, דער ראוו עלמער בערגער איז וויצע־פרעזידענט פון דעם רעאקציאנערן „אמע־ריקאנער ראט צו פארטיידיקן דעם יודאיזם". בערגער איז דער ערשטער ראוו, וואס האט באזוכט נים בלויז יזראעל, נאר אויך די אראבישע לענדער. אין זיין בוך, וואס איז דערשינען אין דער פארם פון בריוו צו זיינע פריינט אין די פאראייניקטע שטאטן, קריטיקירט ער זייער פיל אספעקטן פון לעבן אין יזראעל, נאר די שארפסטע קריטיק ווידמעט ער דער פאליטיק פון די יזרא־

עלישע רעגירונגס־קרייזן אין באצוג צו דער אראבישער מינדערהייט. אין שייכעס דערמיט, שרייבט בערגער: „די יידישע מינדערהייטן אין די אראבישע מעלוכעס, הויפּטזעכלעך אין סיריע, לעוואנע, איראק און עגיפּטן, ווערן, ווי ביז איצט, פארעכנט פאר לאיאלע בירגער פון יענע לענדער, אין קעגנזאץ צום סטאטוס פון דער אראבישער מינדערהייט אין יִסראעל".

מען מוז אונטערשטרייכן, אז די קאמוניסטישע פּארטיי פון יִסראעל, ווי אויך אייניקע אנדערע פּראגרעסיווע דארטיקע ארגאניזאציעס, פירן א סיסטעמאטישן און פּרינציפּיעלן קאמף קעגן דער אונטערדריקונג פון די אראבער.

די אלע פאקטן וועגן די רעדיפעס קעגן אראבער זענען, פארשטייט זיך, זייער גוט באקאנט די אראבער פון די שכייניסע לענדער, און דאס קען ניט, זעלבסטפארשטענדלעך, מיטהעלפן צו דער פארבעסערונג פון די באציונגען צווישן יִסראעל און די אראבישע מעלוכעס. און העיוים אזא מין פּאליטיק ווערט דורכגעפירט אין נאמען פון די ציוניסטישע ארגאניזאציעס, איז גאר ניט קיין כידעש, וואס אפן נאענטן מיזרעך איז דער נאמען ציוניזם געווארן דער סינאנים פון קאלאניאליזם.

צווישן יִסראעל און די ארומיקע אראבישע מעלוכעס האט זיך אויסגעשפּרייט אן אפּגרונט. לויט בענגוריאנס אויסדרוק, האט זיך יִסראעל געשטעלט אין א לאגע פון א „באלאגערטער פעסטונג" און ווי א „פרעמדער קערפּער" אפן מיזרעך.

אויך אין דעם פאל האבן די פּילאסאפן פון די רעאקציאנערע ציוניסטישע קרייזן געפונען פאר זיך א טרייסט. זיי האבן, צום ביישפּיל, פארזיכערט, אז אזא מין לאגע פון דער יִסראעל־מעלוכע איז אין פולן העסקעם מיט דער אייביקער לאגע פון יידישן פאלק צווישן אנדערע פעלקער. אז בא יידן זענען די איזאלירטקייט און איינזאמקייט קימאט א נארמאלע און נאטירלעכע דערשיינונג, דאס, פארשטייט זיך, איז גאר ניט קיין קלוגע רעכילעס אפן יידישן פאלק און אף זיין געשיכטע.

די ציוניסטן שטעלן זיך ארויס אלס פארטיידיקער פון דער פרייהייט פון דעם פאריאגטן יידישן פאלק. ווי מיר זעען, שטעלן זיי זיך פאר די פרייהייט ניט אנדערש, ווי נאר א באזירטע אף דער אונטערדריקונג פון אנדערע פעלקער, אין דעם פאל פון די אראבער. דערמיט ווערט ארויסגעוויזן דער בורזשואזער און אימפּעריאליסטישער כאראקטער פון ציוניזם. ווי אזוי קען א ציוניסט זיך ארויסשטעלן ווי אן אנהענגער פון פרייהייט און דעמאקראטיע, ווען ער אליין ווירקט גאר אקטיוו מיט צו דער פארשקלאפונג פון די אראבער?

זאלן די ציוניסטישע לידערס פון יִסראעל אויפקלערן דעם אונטערשיד צווישן די „פארבאטענע זאנעס" מיט דער ספּעציעלער מיליטערישער אדמיניסטראציע וועלכע זענען איינגעפירט אין יִסראעל פאר די אראבער, און די „רעזערוואציעס" פאר אינדיאנער אין די פאראייניקטע שטאטן, אדער פאר די נעגערס אין דעם דארעם־אפריקאנער פארבאנד? אדער וואס איז דער כילעק צווישן דעם „איינצוארדענען" פון די קאלאניסטן וואס קומען פון אנדערע

לענדער, און דער ענלעכער פּאָליטיק, וואָס איז גוט באַקאַנט די „איינגעבוירענע" פון קעניאַ אָדער אַלזשיר?

ס'איז ניט שווער צו פאַרשטיין, אַז אין מיטן 20־סטן יאָרהונדערט, ווען דער קאָלאָניאַליזם גויסעסט שוין, איז די דאָזיקע פּאָליטיק זייערע דורך און דורך רעאַקציאָנער און זי האָט ניט קיין פּערספּעקטיוון.

פון ראַדאַס ביז סועץ

אין פרילינג פון 1949 איז אונטערגעבאַסמעט געוואָרן אָפן אינדזל ראָדאָס דער אָפּמאַך וועגן וואָפנשטילשטאַנד צווישן ישׂראל און די אַראַבישע לענדער. דאָס יאָר האָט פאַרצייכנט אַ וויכטיקן קער אין דער אַלוועלטלעכער געשיכטע פון דער מענטשהייט.

צו דער צייט האָט זיך געשאַפן אונטערן איינפלוס פון דעם סאָוועטישן ניצאָכן איבערן פאַשיזם און אַף דער באַזע פון די פאָלקס־דעמאָקראַטישע רעוואָלוציעס און עס האָט זיך אויסגעפורעמט דער לאַגער פון די סאָציאַליס־טישע מעלוכעס אין אייראָפּע און אַזיע. נאָך אַ דויערנדיקן זעלבסטאָפּפערישן, העראָישן קאַמף, האָט דאָס גרויסע כינעזישע פאָלק אָפּגעהאַלטן אין 1949 דעם ענדגילטיקן ניצאָכן איבער די פאַראייניקטע אימפּעריאַליסטישע קויכעס און איבער דער אינערלעכער פעאָדאַל־קאַפּיטאַליסטישער רעאַקציע, און האָט איינ־געשטעלט בא זיך אַ פאָלקס־דעמאָקראַטישע אָרדענונג. דער ניצאָכן פון דער פאָלקס־רעוואָלוציע אין כינע געוועזן דער שטאַרקסטער קלאַפּ פאַר דער גאַנצער סיסטעם פון וועלט־אימפּעריאַליזם, נאָך דער גרויסער סאָציאַליסטי־שער אָקטאָבער־רעוואָלוציע. אין אַזעלכע אייראָפּעיִשע לענדער ווי פוילן, טשע־כאָסלאָוואַקיע, אונגאַרן, רומעניע, בולגאַריע און אַלבאַניע, האָט זיך פאַר־פעסטיקט די מאַכט פון די קאָמוניסטישע און אַרבעטער־פּאַרטייען און עס האָט זיך אָנגעהויבן די בויונג פון דער סאָציאַליסטישער געזעלשאַפט. אין אָקטאָבער 1949 איז געגרינדעט געוואָרן די שאָלעם־ליבנדיקע דייטשע דעמאָקראַטישע רעפּובליק מיט אַן אַרבעטער־און פּויערים־רעגירונג אין דער שפּיץ. די דאָזיקע געשעעניש איז כאַראַקטעריזירט געוואָרן דורך י. וו. סטאַלינען ווי אַן איבער־ברוך־פּונקט אין דער געשיכטע פון אייראָפּע.

אונטער דער ווירקונג פון די אַלוועלטלעכע היסטאָרישע ניצכוינעס האָבן זיך אָנגעהויבן צו וואַקלען און צוזאַמענברעכן די באַזעס פון דער קאָלאָ־ניאַלער סיסטעם. די אימפּעריאַליסטישע רעזערוון האָבן זיך פאַרוואַנדלט אין רעזערוון פון רעוואָלוציע, און זייערע טיפע רעטאַגאַרדן זענען פאַרוואַנדלט געוואָרן אין שלאַכט־פעלדער קעגן דעם אימפּעריאַליזם. אין די גרעסטע מעלו־כעס פון אַזיע — אינדיע, פּאַקיסטאַן, בירמע — האָט מען אַ סאָף געמאַכט צום פיל דויערדיקן קאָלאָניאַלן רעזשים. עס איז אַנטשטאַנען און האָט זיך אַלץ מער אַנטוויקלט אַ גאַנצע גרופּע נייע סוּווערענע מעלוכעס, וואָס האָבן אונטערגענומען אַ קאַמף פאַר זייערע רעכט און אומאָפּהענגיקייט, און מיט זייער ביישפּיל האָבן זיי אויפגעוועקט צום קאַמף און זיג איבערן קאָלאָניאַליזם איך אַנדערע פעלקער פון אַזיע און אַפריקע.

אלץ שטארקער האט זיך צעפלאקערט אויך אפן אראבישן מיזרעך דער פאלקס־קאמף פאר דער מעלוכעשער אומאפהענגיקייט.

די גאנצע וועלט האט נאכגעפאלגט דעם קאמף מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט און סימפאטיע.

פון דער אנדערער זייט האבן די קויכעס פון אימפעריאליזם מיט די פאראייניקטע שטאטן אין דער שפיץ, ניט וועלנדיק זיך רעכענען מיטן געזעצמעסיקן גאנג פון דער אנטוויקלונג פון דער מענטשהייט, האט מען אנגענומען אלע מיטלען אף צו פאראייניקן די אינטערנאציאנאלע רעאקציע אין דעם קאלאניאליזם, קעדיי אריפצוצווינגען מיטן קויעך פון געווער דעם אמאליקן בארהאסטן יאך אף די פעלקער. מיט דעם צוועק איז אין סעפטעמבער 1949, ארגאניזירט געווארן דער צאפן־אטלאנטישער מיליטערישער בלאק, וואס איז געווארן די הויפט־ארגאניזאציע פון אימפעריאליזם באם צוגרייטן א פרישע מילכאמע. קריגס־אפעראציעס האבן זיך שוין צעפלאמט אף די פעלדער פון קארעא און אינדא־כינע; די קריגס־בודזשעטן פון די אימפעריאליסטישע גרויסמאכטן זענען אויסגעוואקסן ביז פאנטאסטישע ציפערן; די היסטערישע מילכאמע־פראפאגאנדע האט זיך אנטוויקלט אונטער דער אבענער אנפירערשאפט פון די רעגירונגען פון די אימפעריאליסטישע לענדער. גלייכצייטיק אבער האט זיך אלץ מער פארשפרייט און עס איז שטארקער געווארן די מעכטיקע באוועגונג פון פעלקער צו פארהיטן און פארפעסטיקן דעם שאלעם, א באוועגונג וואס האט געמאכט צונישט אלע אויסרעכענונגען פן די ארגאניזאטארן פון א פרישער מילכאמע.

ווי אזוי זשע האבן געהאנדלט די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל אין דער צייט פן דעם גראנדיעזן קאמף צווישן די קויכעס פון פראגרעס און די קויכעס פון רעאקציע?

אין דער יִסראעלישער רעגירונגס־קאאליציע זענען דאן געווען פארטראטן פארשידענע פארטייען, צווישן זיי אויך אזעלכע, וואס האבן זיך גערופן סאציאליסטישע. ווי איינע פון די אנפירנדיקע פארטייען אין דער רעגירונגס־קאאליציע איז דאן געווען, און איז אויך היינט די פארטיי מאפאי, וואס איר לידער איז דער בארימטער ציעניסט, דער היינטיקער פרעמיער־מיניסטער פון יִסראעל, בענגוריאן (ד. גרין). אין דעם צוזאמענשטעל פון דער קאאליציע זענען אריין אויך די אפן בורזשואזע רעאקציאנערע פארטייען, ווי לעמאשל די פארטיי פון די „אלגעמיינע ציעניסטן”. די קאמוניסטישע פארטיי און אנדערע פראגרעסיווע ארגאניזאציעס, וואס זענען ארויסגעטראטן אין יִסראעל מיטן רוף פאר שאלעם, דעמאקראטיע און צוזאמענארבעט פון יידן מיט די אראבער זענען דאן, פונקט ווי אויך היינט, פארפאלגט און נערוידעפט געווארן. זעלבסטפארשטענדלעך, אז קאמוניסטן ניט בלויז וואס זיי באטייליקן זיך ניט אין דער קאאליציע, נאר אונטער פארשידענע טערוצים און אויסריידן ווערן זיי באזייטיקט פון די רעגירונגס־אמטן.

ווי עס איז שוין דערמאנט געווארן, האט די מילכאמע אין די יארן 1948 און 1949 איבערגעלאזט פאר דער יִסראעל־רעגירונג א יערושע פון קאמפלי־

ציִדטע פּראָבלעמען וואָס שיַיער די באַציִונגען מיט די שכייִנישע אַראַבישע מעלוכעס: דעהייִנע אַ טעריטאָריעלע פּראָבלעם און דער איניען מיט די פּליטים. אָבער די רעגירונגס־קריַיזן אין יִסראָעל האָבן ניט געזוכט צו לייזן די פּראָבלעם און צו פירן אַ פּאָליטיק פון איַינשטעלן פריַינטלעכע באַציִונגען מיט די שכייִנים.

די רעגירונגס־קריַיזן פון יִסראָעל האָבן אויך אַרויסגעוויזן קנאַפּע וויַיטזעעוודיקייַט און געזוכט פאַרשטאַנד באַם לייזן אַנדערע אינטערנאַציאָנאַלע פּראַגן.

ווי עס איז באַוווּסט, באַמיען זיך אַ סאַך בורזשואַזע לענדער פון מיַירעוו און פון מיזרעך, צווישן זיי אויך די קלענערע לענדער, צו בלייבן אין אַ זייט פון דער פּאָליטיק פון די אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס וואָס איז געווענדט אין דער ריכטונג פון צוגרייטן אַ פרישע מילכאָמע, און זיי פירן אַ פּאָליטיק פון נייטראַליטעט, אַ פּאָליטיק פון ניט באַטייליקן זיך אין די מיליטערישע בלאָקן וואָס ווערן אָרגאַניזירט דורך די אימפּעריאַליסטן, און דערמיט ווירקן זיי מיט צו פאַרפעסטיקן דעם שאָלעם. די אַקטיווע שטיצע מיצאַד די דאָזיקע לענדער פאַר די קאָנסטרוקטיווע פאָרשלאָגן, וועלכע ווערן אַריַינגעטראָגן אין דער אָרגאַניזאַציע פון די פאַראייניקטע פעלקער, וואָס שייַער אַנטוואָפענונג און פאַרבאָט פון אַטאָמישן און הידראָגענישן געווער, ווי אויך אין די פראַגן וועגן פאַרזיכערן פאַר אַלע פעלקער דאָס רעכט פון אַן אומאָפּהענגיקער עקזיסטענץ, איז זייער אַ וויכטיקער בייַשטייַער פאַר דער זאַך פון שאָלעם.

אָבער די רעגירונגס־קריַיזן פון יִסראָעל האַלטן ניט אין דעם שטאַנדפּונקט. די יִסראָעלישע רעגירער האָבן ליב צו זאָגן, אַז אויף דער וועלט איז ניט פאַראַן קייַן איין איינציקע „אַבסאָלוט נייַטראַלע" מעלוכע. זיי זאָגן אַז די אַלע וואָס פריידיקן נייַטראַליטעט טוען: עס בלויז אויף אַזוי פיל, אויף וויפל דאָס איז „פאַר זיי נוצלעך" און דאַרט אויך, „לאָזן זיי פאַר זיך איבער אַ שפּאַרונע".

זיי טייַנען וועגן דער עקאָנאָמישער אָפּהענגיקייַט פון יִסראָעל פון אויסלאַנד, וועגן דעם אַז „נייַטראַליטעט קען נאָר שאַדן ברענגען פאַר דער הילף, וואָס קומט אָן צו אונדז פון יענער זייַט יאַם" און אויך אַז „נייַטראַליטעט קען ניט פּאַסיק זייַן פאַר אַ לאַנד, וואָס נעמט אַריַין אין זיך פּליטים און איז אַרומגערינגלט פון סאָנים". בייַ דעם אַלעם לאָזט מען ניט דורך די געלעגנהייַט אָנצופאַלן אויפן ראַטנפאַרבאַנד, וועלכער האָט קלוימערשט אויסגעטראַכט די פּאָליטיק פון נייַטראַליטעט, קעדיי צו פאַרשטאַרקן זייַן ווירקונג אויפן נאָענטן מיזרעך.

די אַלע אַרגומענטן זענען ניט מער ווי אַ שלייער אויף צו פאַרדעקן אַ געוויסע אויסערן־פּאָליטיק, וואָס פירט די יִסראָעל־מעלוכע אין דער ריכטונג פון קימאַט אַן אומקאָנדיציאָנעלער שטיצע פון דער פּאָליטיק פון די גרויסע אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס. דערבייַ וויל מען ניט זען, אַז די אָפּשוואַכונג פון דער אַלגעמיינער אינטערנאַציאָנאַלער אָנגעשטרענגטקייט וואָלט אויך מיטגעהאָלפן אָפּצושוואַכן די אָנגעשטרענגטקייַט אויפן נאָענטן מיזרעך.

עס איז באַוווּסט, אַז אין מעשעך פון דעם גאַנצן נאָכמילכאָמע־פּעריאָד, האָט דער ראַטנפאַרבאַנד געפירט אין דער „און" אַ קאַמף פאַר אַנטוואָפענונג און האָט אַריַינגעטראָגן געהעריקע פאָרשלאָגן, צווישן זיי אויך אַזעלכע, וועלכע

האבן געצילט צום פארבאט אנצוגיין מיט די פרווו פון טערמאנוקלעארן געווער.

יִשׂראל איז פערמאנענט ארויסגעטראטן קעגן די סאוועטישע פארשלאגן, און אירע פארשטייערס האבן מיט אלע מיטלען מיטגעהאלפן דער נארד אמעריקאנער דעלעגאציע אין דער „און" זיי ארונטערצוריַיסן.

אין משך פון דער גאנצער געשיכטע פון דער יִשׂראל־מלוכה איז ניט פארצייכנט געווען קיין איין פאל, אז די אפיציעלע פארשטייערס פון דעם לאנד זאלן שטיצן די באפריַיונג־שטרעבונגען און דעם קאמף פון די אויפגעוואכטע פעלקער פון די קאלאניעס, אדער זיי זאלן מיטהעלפן אויסצופֿויעלן זייער אומאפהענגיקייט. בשעת דער אמעריקאנער אימפעריאליזם האט געפירט א מלחמה קעגן דעם שאלעם־ליבנדיקן קארעאנער פאלק, איז די יִשׂראל־רעגירונג ארויסגעטראטן שטיצנדיק די פאליטיק פון די רעאקציאנערע קריַיזן פון די פאראייניקטע שטאטן, זי האט ארויסגעשיקט א לאדונג מעדיקאמענטן פארן מיליטער פון די אינטערווענטן אין דארעם־קארעא און זי האט זיך אפגעהאלטן פון שיקן אהין יִשׂראלישן מיליטער בלויז מחמת דער אנגעשטרענגטקייט פון יִשׂראל אין זיַינע באציונגען מיט די אראבישע מלוכות". די פארשטייער פון יִשׂראל זענען ארויסגעטראטן אין דער „און" פארטיידיקנדיק די בלוטיקע און שמוציקע מלחמה, וואס די פראנצויזישע קאלאניזאטארן האבן געפירט אין וויעטנאם אין משך פון אכט יאר. נאכפאלגנדיק די פאליטיק פון די פאראייניקטע שטאטן, טרעט יִשׂראל סיסטעמאטיש ארויס אין דער „און" קעגן דער אנערקענונג פון די רעכטן פון דער כינעזישער דעמאקראטישער רעפובליק אין דער „און". די בורזשואזע יִשׂראלישע פרעסע איז פול מיט דערקלערונגען, וואס שטיצן די פארפוילטע קאלאניאלע ארדענונג אין אפריקע און די פאזיציעס פון קאלאניאליזם אפן נאענטן און מיטלען מיזרעד.

אין 1950 האבן די רעגירונגען פון די פאראייניקטע שטאטן, ענגלאנד און פראנקריַיך פארעפנטלעכט די אזוי גערופענע „דעקלאראציע פון דריַי" וועגן די פראבלעמען פון דעם נאענטן מיזרעד. לויט דער דעקלאראציע האבן די קאלאניאלע גרויסמאכטן פרעטענדירט אף דער ראל פון העכסטן גערעכטער פאר די אינטערעסן פון די אראבישע מלוכות אין יענער געגנט, דראענדיק די ווידערשפעניקע מיטן קויעד פון געווער. די לענדער פון נאענטן מיזרעד און אויך אנדערע שאלעם־ליבנדיקע מלוכות האבן די דעקלאראציע געשטעמפלט ווי אן אויסדרוק פון א קאלעקטיוון קאלאניאליזם, ווי א פרווו פון אן אומבארעכטיקטער אריַינמישונג אין די אינערלעכע ענינים פון די אראבישע לענדער, אין א הימל־שריַיענדיקער סתירה צו די פרינציפן און צילן פון דער ארגאניזאציע פון די פאראייניקטע פעלקער. די רעגירונגס־קריַיזן פון יִשׂראל האבן באגריסט די דעקלאראציע. זיי האבן אפגעשלאגן די שוועלן פון די הויפטשטעט פון די אימפעריאליסטישע מלוכות קעדיי אויסצופֿויעלן די אריַינשליסונג פון יִשׂראל אין דעם צפון־אטלאנטישן מיליטערישן בלאק, זיי האבן אויסגענוצט יעדע געלעגנהייט קעדיי אונטערצושטריַיכן זייער אנשלוס צו די גרונט־פרינציפן און צילן פון דער אגרעסיווער מיליטערישער גרופירונג, פון קאלאניזאטארישן כאראקטער.

ווען דאס עגיפטישע פאלק האט אין 1952 פארטריבן דעם ענגלישן אגענט, דעם קעניג פארוק, האבן זיך מיט דער געשעעניש געפרייט אלע מיזרעד־פעלקער. געקלאגט האבן נאר די רעגירונגס־קרייזן פון יסראעל, אויס מוירע פאר דער פארשטארקונג פון רעפובליקאנישן עגיפטן. ווען אין 1955 האט דאס ענגלישע מיליטער פארלאזט די זאנע פון דעם סועץ־קאנאל, האט דער גאנצער מיזרעד געיוווּלט, ווייל דאס געצוווּנגענע אוועקגיין פון די ענגלענדער האט אײדעס געזאגט וועגן דעם וווּקס פון נייע מיזרעד־מעלוכעס, אבער די יסראעלישע רעגירונגס־קרייזן האבן באוויינט דאס אוועקגיין פון די ענגלענדער פון סועץ.

די רעגירונג פון יסראעל האט אנגענומען א פיינטלעכע פאזיציע צום ראטנפארבאנד און צו די איבעריקע פאלקס־דעמאקראטישע לענדער. זי האט אנטוויקלט אן אנטיסאוועטישן קאמפיין אין לאנד, לויט די פאראָרדענונגען פון די רעגירונגס־קרייזן פון די פאריייניקטע שטאטן. עס איז דערגאנגען ביז אן אויפרייס פון א באמבע בא דער געביידע פון דער סאוועטישער געזאנדשאפט אין טעל־אוויוו, דעם 9־טן פעברואר 1953, און די טעראריסטן, וועמענס פארבינדונג מיט דער יסראעלישער פאליצײ האט זיך באשטעטיקט דורך א סאך באווייזן, זענען אפגעקומען מיט דיגמאנסטראטייו־לייכטע שטראפן. די דיפלאמאטישע באציונגען צווישן דעם ראטנפארבאנד און יסראעל זענען איבערגעריסן געווארן. אונטערן דרוק פון דער געזעלשאפטלעכער מיינונג אין לאנד, האט די יסראעל רעגירונג צוריקגעשטעלט אין זומער פון 1953, די דיפלאמאטישע באציונגען מיטן ראטנפארבאנד, מיט דעם פארמעלן היסכייוועס זיך ניט צו באטייליקן אין אנטיסאוועטישע מיליטערישע בלאקן, אבער פאקטיש האט זי פארגעזעצט איר פריערדיקע ליניע. זי האט געמאלדן וועגן דער גרייטקייט פון יסראעל זיך אנצושליסן אין דעם דורך די פאריייניקטע שטאטן צונויפגעסטריגעוועטן אגרעסיוון נאענט־מיזרעכדיקן בלאק, ווי אויך צו דער פאריייניקטער מיטללענדישער אנפירערשאפט. דערביי האבן אפיציעלע פערזענלעכקייטן דערקלערט, אז אויב יסראעל וועט צוגעלאזט ווערן פון די מייַרעוו־מעלוכעס צו דער באטייליקונג אין די מיליטערישע ארגאניזאציעס, וועט זיך די יסראעל־רעגירונג ניט רעכענען מיט אירע היסכייוועסן בענוגע דעם ראטנפארבאנד און זי וועט זיך אנשליסן צו אזעלכע קריגס־בלאקן.

אין די פראגעס וועגן דער אלגעמיינער אינטערנאציאנאלער פאליטיק, האט זיך די מעלוכע יסראעל געשטעלט אזוי ארום אין א לאגע פון א לאנד, וואס געפינט זיך פולשטענדיק אין לאגער פון די אגרעסיווסטע אימפעריאליסטישע און קאלאניאלע מעלוכעס. און וואס שייעך די באציונגען מיט די אראבישע לענדער, איז יסראעל געבליבן אין א צושטאנד פון א פיינטלעכער איזאלירונג. אויסגערונען זענען געווארן די כאלוימעס פון די ציעניסטן אז יסראעל וועט זיין דער „אינדוסטריעלער ווארשטאט” און א „וועג־ווייזער פון דער מייַרעוו־קולטור” אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעד.

דאס פעלן פון דיפלאמאטישע אדער קאנסולארע באציונגען מיט די שכײנישע מעלוכעס, א באיקאט אין האנדל און אין אנדערע עקאנאמישע פארבינדונגען, א בלאקאדע אפן יאם און אף דער יאבאשע מיצאד די שכיינים

——אזוי מארעשבוירדיק איז געווען די פאנאראמע פון די קעגנזייטיקע באציונגען צווישן יסראעל און די אראבישע מעלוכעס.

מיטן מויל פלעגט טאקע די יסראעל רעגירונג ניט איינמאל פארזיכערן אז זי שטרעבט איינצושטעלן פרידלעכע באציונגען מיט די אראבישע שכיינים. אבער דורך אפווארפן אלע פלענער וועגן דערליידיקן די טעריטאריעלע פראגן און דעם איניען פון די פליטים אף אן אופן וואס זאל אין וועלכער עס איז מאס זיין אנגעמבאר פאר די אראבער, האט די יסראעל־רעגירונג מיט אירע האנדלונגען געפירט א פאליטיק, וואס האט גאר קיין שייכעס געהאט מיט פרידלעכקייט. אין לאנד איז געוואקסן די האשפאע פון די עקסטרעמיסטישע עלעמענטן, וואס האבן אפן אגיטירט פאר א וויטעדיקער טעריטאריעלער עקספאנסיע פון יסראעל, מיטן צוועק צו שאפן א „גרויסע ציעניסטישע מעלוכע, פון פראט ביזן נילוס”. די מעסיקערע ציעניסטישע קרייזן האבן זיך ארויסגעזאגט אין דעם זין, אז מען זאל מיט מיליטערישע דראונגען צווינגען די אראבישע מעלוכעס איינצוגיין אף האנאכעס און איינצושטעלן די באציונגען מיט יסראעל לויט יסראעלס קאנדיציעס. אפילע דער לידער פון די אזוי גערופענע „לינקע” ציעניסטן, — די מאפאם, — ווי יאארי האט זיך אויסגעדריקט אין זיין בוך, וואס איז ארויסגעגעבן געווארן דורכן צענטראל־קאמיטעט פון זיין פארטיי אין נאוועמבער 1957: „ווי ציעניסטן־פיאנערן שטעלן מיר זיך פאר אלס איינעם פון אונדזערע צילן די צונויפזאמלונג פון דעם גרעסטן טייל פון יידישן פאלק אף דער גאנצער פאלעסטינער טעריטאריע”, ער גיט אבער צו, „די גאנצקייט פון דער יסראעל־טעריטאריע ווילן מיר אויספויעלן מיט פרידלעכע מיטלען, דורך צפמאכן צווישן די פעלקער”.

אזא פאנים האט די „פרידלעכקייט” פון די יסראעלישע רעגירונגס־קרייזן.

נאכן אונטערשרייבן דעם וואפנשטילשטאנד־אפמאך, האבן ניט אויפגעהערט די קאנפליקטן אף דער דעמארקאציאנס ליניע פון יסראעל און די אראבישע לענדער. די צאל פון די קאנפליקטן האט זיך פארמערט, איבערהויפט זינט ענגלאנד און די פאריייניקטע שטאטן האבן אנגעפאנגען צו אנטוויקלען א טעטיקייט קעדיי צונויפצוטרייגעווען דעם אגרעסיוון באגדאדער פאקט. אזוי ארום איז געשען אז קורץ נאכן אונטערכאסמענען, דעם 28־טן פעברואר 1955 דעם מיליטערישן אפמאד צווישן טערקיי און איראק, וועלכער איז געלייגט געווארן ווי א באזע פארן באגדאדער פאקט, האבן די יסראעלישע באוואפנטע קויכעס דורכגעפירט אן איבערפאל אף די עגיפטישע פאזיציעס אין אזאגענט. די פרעסע פון די אראבישע מעלוכעס האט מיט רעכט פעסטגעשטעלט, אז דער אנגריף איז פארגעקומען גלייכצייטיק מיטן דרוק פון די אמעריקאנער רעגירונגס־קרייזן אף די אראבישע מעלוכעס קעדיי צו צווינגען זיי צוצושטיין צו דעם מיירעוודיקן מיליטערישן פארבאנד. דער איבערפאל פון דער יסראעל־ארמיי אף דער אזא־געגנט, איז ספעציעל באהאנדלט געווארן אין דער „ארגאניזאציע פון די פאריייניקטע פעלקער”. 'דער זיכערהייט־ראט האט פארדאמט דעם אגרעסיוון אנגריף פון יסראעל, אבער יסראעלס רעגירונגס־לייט האבן זיך מיטן באשלוס פון דעם זיכערהייטס־ראט ניט גערעכנט.

אין דער נאַכט ערעוו דעם ערשטן סעפּטעמבער 1956 איז דאָס ייִסראַע־לישע מיליטער באַפֿאַלן דעם עגיפּטישן פּאָסטן אין האַד־יוניס, לעבן אַזאַ, און גלייך נאָך דעם האָבן זיי דורכגעפֿירט אַ פֿרישן אָנגריף אויף די עגיפּטישע פּאָזיציעס צו דאָרעם פֿון על־אודזשאַ.

דעם 2־טן דעצעמבער פֿון זעלבן יאָר, באַנאַכט, האָט דאָס ייִסראַעלישע מיליטער זיך אַריינגעריסן אויף דער סירישער טעריטאָריע אין דער געגנט פֿון קינערעט. דער שעף פֿונעם שטאַב פֿון דער „און"־קאָמיסיע, האָט צוגעשטעלט צום זיכערהייטס־ראָט אַ באַריכט, פֿון וועלכן עס איז געווען קלאָר, אַז די אינוואַזיע איז געווען פֿון פֿאַרויס אַ צוגעגרייטע. דער איבערפֿאַל איז דורכגע־פֿירט געוואָרן אויף אַ שטעטל פֿון 11 קילאָמעטער און דערביי זענען אומגעקו־מען 50 סירישע סאָלדאַטן און ציווילע. אַ סאַך סירער זענען פֿאַרוווּנדעט געוואָרן אָדער אינגאַנצן פֿאַרשוווּנדן. די סירישע רעגירונג איז געצוווּנגען געווען זיך צו ווענדן צום זיכערהייט־ראָט מיט אַ באַשולדיקונג אויף די אַגרע־סיווע האַנדלונגען פֿון דער ייִסראַעל־מעלוכע. און האָגאָם די ייִסראַעלישע אַדוואָקאַטן אין דער „און", די פֿאָרשטייער פֿון די פֿאַרייניקטע שטאַטן און פֿון ענגלאַנד, האָבן געפּרוּווט אויסצומאָלן דעם איניען אויף אַן אופֿן, אַז אין דעם קאָנפֿליקט איז שולדיק ניט בלויז ייִסראַעל אַליין, נאָר אויך סיריע, האָבן דאָך די פֿאַקטישע באַווייזן קאַטעגאָריש אָפּגעלייקנט דעם דאָזיקן שטאַנדפּונקט און עס איז דערוויזן געוואָרן אַז אין דער פּראָוואָקאַציע אין דער געגנט פֿון קינערעט איז שולדיק געווען דאָס ייִסראַעלישע מיליטער.

מען קען ברענגען נאָך אַ סאַך אַנדערע פֿאַרצייכנטע פֿאַקטן וועגן דער אַגרעסיווער האַנדלונג פֿון דער ייִסראַעלישער אַרמיי קעגן די שכניישע אַראַ־בישע מעלוכעס.

אַזאַ מין געפֿערלעכע פּאָליטיק איז פֿאַרדאַמט געוואָרן פֿון אַלע מעלוכעס וואָס האָבן אָנטיילגענומען אין דער באַנדונגער קאָנפֿערענץ פֿון די לענדער פֿון אַזיע און אַפֿריקע, וועלכע איז דורכגעפֿירט געוואָרן פֿון דעם 18־טן ביזן 2־טן אַפּריל 1955. נאָכן באַטראַכטן די פֿראַגע וועגן פּאַלעסטינע און וועגן דער לאַגע פֿון די אַראַבער, האָט די קאָנפֿערענץ אָנגענומען אַזאַ רעזאָלוציע: „נעמענדיק אין אַכט די אָנגעשטרענגטקייט וועלכע הערשט אויפֿן מיטעלן מיזרעך, וואָס ווערט אַרויסגערופֿן דורך דער לאַגע אין פּאַלעסטינע און צוליב דער געפֿאַר וועלכע די אָנגעשטרענגטקייט טראָגט אין זיך פֿאַרן שאַלעם אין דער גאַנצער וועלט, דערקלערט די קאָנפֿערענץ פֿון די לענדער פֿון אַזיע און אַפֿריקע, אַז זי שטיצט די רעכט פֿון די אַראַבער אין פּאַלעסטינע און פֿאָדערט אויף דורכצופֿירן אין לעבן די רעזאָלוציע פֿון דער אָרגאַניזאַציע פֿון די פֿאַראייניקטע פֿעלקער וועגן דער פּאַלעסטינער פֿראַגע און אויך דערגרייכן אַ פֿרידלעכע רעגולירונג פֿון דער פּאַלעסטינער פֿראַגע".

די רעגירונגס־קרייזן פֿון ייִסראַעל האָבן געפּרוּווט אָפּלייקענען די באַ־הויפּטונגען, אָבער די שפּעטערדיקע געשעענישן האָבן צענפּאָביק צאָשטעטיקט, אויף וויפֿל עס זענען גערעכט געווען די אָנטיילנעמער אין דער באַנדונגער קאָנפֿערענץ.

אין נאָוועמבער 1957, האָט אין דער שטאָט באָמביי (אינדיע), דער

הער קאַראַנדזשיאַ, רעדאַקטאָר פון דער צייטונג „בליץ״, אַרויסגעלאָזט אַ בראָשור אונטערן טיטל „יִשׂראלס שפּיז״, אין וועלכער עס זענען פּאַרעפנט־לעכט געוואָרן געהיימע דאָקומענטן פון יִשׂראלס גענעראַל־שטאַב, וואָס דעקן אויף די פּלענער אָפּ צו שאַפן אַ ברייטע יִשׂראל־מעלוכע אויפן כעשבן פון די טעריטאָריעס פון די שכייניש אַראַבישע לענדער. אין דעם דאָקומענט, וועלכער הייסט: „דער סטראַטעגישער פּלאַן פון דער יִשׂראל־אַרמיי פאַר די יאָרן 1957-56״ און וואָס איז אויסגעאַרבעט געוואָרן נאָך פאַרן סועץ־קריזיס, האָבן די אָנפירער פון דעם יִשׂראלישן גענעראַל־שטאַב באַגרינדעט די נויטווענדיקייט דורכצופירן אַ „פּרעווענטיווע מילכאָמע״ פון יִשׂראל קעגן די אַראַבישע מעלוכעס, מיטן צוועק צו ענדערן די אַלגעמיינע לאַגע אויפן נאָענטן מיזרעך. אין דעם דאָקומענט, וואָס שטעלט פאָר מיט זיך גאָר אַ גרויסן אינטערעס אָפּ צו פאַרשטיין די מאָטיוון פון דער פּאָליטיק פון די רעגירונגס־קרייזן פון יִשׂראל, ווערט געמאַכט אַן אַנאַליז פון די פּאָליטישע פאַר־האַנאָכעס פאַר אַ פּרעווענטיווער מילכאָמע פון יִשׂראל קעגן די אַראַבישע מעלוכעס.

צו אַזעלכע פאַר־האַנאָכעס גינסטיקע פאַר אַ באַוואָפנטן אַרויסטריט פון יִשׂראל קעגן די אַראַבער, רעכענען צו די מעכאַברים פון פּלאַן „די שטרעבונג פון די מיזרעך־מעלוכעס אַרויסצורופן אַ מילכאָמע צווישן יִשׂראל און די אַראַבער, כדי צו בילדן דעם געוווּנטשענעם פאַר זיי רעגיאָנעלן פאַרטיידיקונגס־בלאָק; דעם אָפּזאָג פון די מיזרעך־מעלוכעס זיך אַקטיוו אַרײַנצומישן אין די אינייאָנים פון די לענדער פון מיטעלן מיזרעך; די פאַר־שטאַרקונג פון אינערלעכע ווידערשפּרוכן צווישן די אַראַבישע פעלקער״. „די מילכאָמע מיט די אַראַבער וועט זײַן אַ שווערע — באַמערקן די מעכאַברים פון פּלאַן — אויב עס וועט פעלן כאָטש איינע פון די דרײַ פאַר־האַנאָכעס״.

דערנאָך קומט אַ גאָר כאַראַקטעריסטישער, פאַרן שטאַנדפּונקט פון יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייזן, אַנאַליז פון דער „פּאָזיציע פון די מיזרעך־מעלוכעס״. אויפן ערשטן פּלאַן געפינט זיך, זעלבסטפאַרשטענדלעך די פאַר. שטאַטן, אונטערשטרײַכנדיק אַז דער הויפּט־ציל פון דער נאָרד אַמעריקאַנער פּאָליטיק אין אָט דער געגנט איז דאָס שאַפן מיליטערישע באַזעס אין דער דירעקטער נאָענטקייט פון די דאָרעמדיקע גרענעצן פון ראַטנפאַרבאַנד, ווי אויך אין צאָפן־מיזרעך אַפריקע, שרײַבן די אָנפירער פון יִשׂראלישן גענע־ראַל־שטאַב:

„יִשׂראל און אירע שכיינים קענען שפּילן אַ באַדײַטנדיקע ראָל אין די פאַרטיידיקונגס־פּלענער פון די פאַראייניקטע שטאַטן. דעריבער זענען די פאַריי־ניקטע שטאַטן פאַרינטערעסירט אין דעם יִשׂראל־אַראַבישן צוזאַמענשטויס, און אין פאַל פון אַ מילכאָמע מיט די אַראַבישע לענדער וועלן זייערע סימפּאַ־טיעס זײַן אויפן צאַד פון יִשׂראל״.

ווי דעם צווייטן נאָענטן פאַרבינדעטן פון יִשׂראל באַטראַכטן די מע־כאַברים פון פּלאַן, דאָס קאָלאָניאַלע פראַנקרײַך:

פראַנקרײַך רעכנט, אַז די עקספּאַנסיע פון דער ליגע פון די אַראַבישע לענדער באַדראָט די פראַנצויזישע אינטערעסן אין צאָפן אַפריקע, דעריבער

אונטערשיידט זיך עטוואס איר פאליטישער קורס פון דעם קורס פון די פארייניקטע שטאטן. פראנקרייך איז געגוויגט: מיטצוהעלפן ישראעל אין דעם קאמף קעגן דער ליגע פון די אראבישע לענדער; אנצוהאלטן פריינטלעכע באציונגען מיט לעוואנען, קעדיי דערמיט צו פארזיכערן די אראבישע שטיצע פאר די פראנצויזישע אינטערעסן אין צאפן-אפריקע; ארויסווייזן א גינסטיקע באציונג צו דער אידייע פון איינפירן אן אינטערנאציאנאלן סטאטוט פאר יערושאלאים, מיט דער האפענונג צו געווינען אין דעם איניען די שטיצע פון דער קאטויל ישער באפעלקערונג. אין פאל פון א מילכאמע, וועט פראנקרייך העלפן ישראעל".

די ווארשיינלעכע האנדלונג פון דער ארגאניזאציע פון די פארייניקטע נאציעס אין פאל פון א מילכאמע צווישן ישראעל און די אראבישע לענדער, האבן זיי אויסגערעכנט לויט דעם וואס איז געשען פריער, שטיצנדיק זיך אפן פאקט אז אין דער וועלט-פאליטיק הערשט נאך קלוימערשט אלץ די איבערוואג פון די מעכטיקע קאלאניאלע גרויסמאכטן. זיי האבן אינגאנצן איגנארירט די אנוועזנהייט פון א מעכטיקן לאגער פון די סאציאליסטישע מעלוכעס ווי אויך פון די מיזרעד-לענדער, וואס האבן זיך באפרייט פון דעם קאלאניאלן יאך. דעריבער גייען ארויס די מעכאברים פון דעם פלאן פון דער האשארע, אז יעדע קריגס-אפעראציע, וועלכע ישראעל וועט אונטערנעמען, מיטן גוטהייסן פון מיירעוו, וועט ניט אפגעשטעלט ווערן פון דער „און" אויב דער ניצאכן וועט ניט זיין אפן צאד פון די אראבער. „דער באפעל אפצושטעלן דאס פייער" — זאגט זיך אין דעם דאקומענט, „קען קומען ערשט דאן, ווען די אראבער זאלן באקומען די אויבערוואג, אדער ווען ישראעל זאל באזעצן א גענוגנדיקע טעריטאריע פון דעם סוינע. נעמענדיק אין אכט, אז דער מיירעוו איז פארינטערעסירט אין דעם אראביש-ישראעלישן קאנפליקט, איז לאגיש זיך פארצושטעלן, אז די ארגאניזאציע פון די פארייניקטע נאציעס, וו‍ו עס געוועלטיקן די פארייניקטע שטאטן, וועט ניט אפשטעלן די מילכאמע, ביז דער ניצאכן וועט בוילעט זיין אף דער זייט פון ישראעל".

דער קווינט-עסענץ פון די מיליטעריש-פאליטישע אויסרעכענונגען פון די מעכאברים פון פלאן ווערט ארויסגעזאגט אפן וויטערדיקן אויפן.

בא דער איצטיקער לאגע, וועלכע וועט זיך ניט ענדערן ווי עס שיינט ביז 1957, איז מעגלעד, אז אין פאל פון א צוזאמענשטויס צווישן ישראעל און די אראבער, וועלן ענגלאנד און פראנקרייך קענען, אפן סמאד פון די פרינציפן פון דער דעקלאראציע „פון דריי" פון 1950, אויסנוצן די געלעגנהייט צו שיקן צו הילף פאר ישראעל זייערע באוואפנטע קויכעס, וואס געפינען זיך קאנצענטרירט אין ציפערן און מאלטא.

ניט קוקנדיק אף אלע שטערונגען און שוועריקייטן וואס קענען געשאפן ווערן דורך דער ארגאניזאציע פון די פארייניקטע פעלקער, מוז ישראעל שטענדיק שטרעבן צו פארפעסטיקן אירע פארבינדונגען מיט די גרויסמאכטן. פארשטייט זיך, אז ישראעל מוז ארויסבאקומען פאר זיך נוצן פון די צווישן זיי עקזיסטירנדיקע סטירעס. ישראעל מוז אויך אין זינען האבן די אינטערעסן פון די פארייניקטע שטאטן, ענגלאנד און פראנקרייך, און איבערהויפט יענע

אינטערעסן וועלכע האבן א שייכעס צו דער קאמוניקאציע דורך דעם סועץ־קאנאל אין דעם אקאבער איינגוס, ווי אויך צו די יׅסראעלישע פארטיידיקונגס־באזעס אין די געגנטן פון ליטאן, כערמאן, גאלאן און באשען.

אזוי ווי עס איז אין סאפעק, אז די מילכאמע זאל אפגעשטעלט ווערן דורך א באשלוס פון דער ארגאניזאציע פון די פאראייניקטע פעלקער, איידער עס ווערט פאר יׅסראעל געלונגען צו פארכאפן אייניקע טעריטאריעס, און אויך איידער די אראבישע לענדער וועלן זיין בעקויעד אונטערנעמען א קעגן־אפענסיווע, איז אומבאדינגט נויטיק שוין פון אנפאנג אן צו פירן די קריגס־אפעראציעס אף דעם סוינעס טעריטאריע, אויסנוצנדיק די איבערוואג פון א פלוצלעמדיקן איבערפאל.

אין פאל פון אן ארויפגעצוווּנגענעם דורך דער „און" אפשטעל פון פייער מוזן אונדזערע סטראטעגישע פלענער פארזיכערן פאר אונדז דעם נויטיקן טעריטאריעלן לעבנרוים.

אלע אונדזערע פלענער מוזן זוכן צו דערגרייכן די צוויי צילן:

1) דער מינימאלער ציל באשטייט אין פארכאפן אין גאנג פון דער מילכאמע א נויטיקע פאר אונדז טעריטאריע.

2) דער מאקסימאלער ציל איז צו פארכאפן אזא טעריטאריע, וואס וועט באפרידיקן אלע אונדזערע פאדערונגען.

איצט קען אפילע א קינד פארשטיין ווי קורצזיכטיק עס זענען געווען די יׅסראעלישע סטראטעגן באם אפשאצן די אינטערנאציאנאלע לאגע. האגאם די „און" האט ניט אפגעשטעלט אין הארבסט פון 1956 די אנגלא־פראנצויזיש־יׅסראעלישע אגרעסיע קעגן עגיפטן, האט זי איינשטימיק פארדאמט. כוץ דעם, האבן אלע יענע קויכעס, וועלכע זענען ניט גענומען געווארן אין אכט דורך די טעל־אוויווער אוואנטוריסטן, געצוווּנגען די איבערפאלער אפצוטרעטן און זיי דערפירט צו א צעשמעטערדיקער מאפאלע. עס איז אויך באוווּסט אז דערביי איז דער ראטנפארבאנד געווען דער אנטשיידנדיקער קויעד.

די פארטיידיקונגס־מיטלען פון די אראבישע לענדער איצטער, ווערן אין דעם פלאן אפגעשאצט רעלאטיוו גאנץ נידעריק. די מילכאמע, בעיס וועלכער עס וועט געלינגען יׅסראעל צו פארנעמען דעם סועץ־קאנאל און אויך די הויפט שטעט פון די שכייניש אוואבישע מעלוכעס — אמאן, דאמעשעק און ביירוט, ווערט פארגעשטעלט ווי א בליץ־קריג וואס וועט דויערן „ניט מער ווי דריי כאדאשים". „קוידעם קאל" — זאגט זיך אין פלאן — „מוז מען אפשוואכן די אראבישע נאציעס, צונעמענדיק בא זיי דעם נאפט און אונטערגראבנדיק זייער אייניקייט". די פרעווענטיווע פאליטישע צוגרייטונג צו דער מילכאמע, מוז קוידעם קאל פארזיכערן א פארשארפונג פון די אינערלעכע ווידערשפרוכן צווישן די אראבישע מעלוכעס — א טעזיס, וואס, ווי עס וועט באוויזן ווערן ווייטער, שפילט אויך ביזן היינטיקן טאג איינע פון די וויכטיקסטע ראלן אין דער אויסערן פאליטיק פון יׅסראעל.

אין פלאן פון דעם גענעראל־שטאב ווערט דייטלעך באטראכט דער פינאנציעלער און עקאנאמישער אספעקט אין פאל פון א מילכאמע ווי אויך די שוועריקייטן אף וועלכע יׅסראעל קען זיך אנשטויסן אין מעשעך פון קריג.

דעם אויפן ווי אזוי גויווער צו זײַן אַט די שווועריקייטן זעען די מעכאַברים פון דעם פּלאַן נאָר אַפן וועג פון אַ פאַרשטאַרקטער מיטאַרבעט פון יִסראָעל מיט די מײַרעוו־מעלוכעס. דער קאַפּיטאַל וועגן די אָפּעראַטיווע אויפגאַבעס פאַר דער יִסראָעל־אַרמיי ווערט געבויט אַפן פּרינציפּ פון אַ פּלוצלינגדיקן איבערפאַל און הויפּט קלאַפּ אַף עגיפּטן, קעדיי ווי צום שנעלסטן צו פאַרכאַפּן דעם סועץ־קאַנאַל.

שפּעטער קומט אַ גאַנץ אָפנהאַרציקע דערקלערונג וועגן די צילן פון דער מילכאָמע, וועלכע ווערט דירעקט באַטיטלט ווי אַ „פּרעווענטיווע"

דער ציל פון דער מילכאָמע צווישן יִסראָעל און די אַראַבישע לענדער איז צו ענדערן די איצטיקע גרענעצן. די אָקופּאַציע פון דער טעריטאָריע אַף וועלכע יִסראָעל פּרעטענדירט, וועט פאַרבעסערן דעם עקאָנאָמישן און פּאָלי־טישן מאַצעוו פון אונדזער לאַנד.

אונדזער אויפגאַבע באַשטייט אין פאַרכאַפּן די אַראַבישע טעריטאָריע, אײַנשטעלן אַ קאָנטראָל איבער איר, אויסנוצן די מאַטעריעלע אַשירעס פון דער טעריטאָריע אַף צו באַפרידיקן די באַדערפענישן פון דער יִדישער באַ־פעלקערונג און פון די נאַציאָנאַלע מינדערהײַטן פון יִסראָעל. דאָס פאַרנעמען די אַראַבישע טעריטאָריע האָט כוץ דעם, אויך אַ פּאָליטישן ציל. דער ציל באַשטייט דערין, וואָס דער איינגעשטעלטער קאָנטראָל איבער די סטראַטעגיש וויכטיקע וועגן אַפן מיטעלן מיזרעך, דער געשאַפענער קאָרידאָר דורך די אַראַבישע לענדער, דאָס פאַרמײַדן די פאַראייניקונג פון די אַראַבישע לענדער און די פאַרשטאַרקטע פּראָפּאַגאַנדע לעטוויוועס יִסראָעל צווישן די נאַציאָנאַלע מינדערהײַטן אַפן מיטעלן מיזרעך — דאָס אַלץ וועט פאַרפעסטיקן יִסראָעלס פּאָליטישע לאַגע.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערט אָנגעמערקט די באַזעצונג דורך יִסראָעל פון דעם האַלב־אינדזל סינײַ, פון דער גאַזאַ־געגנט, פון דער טערי־טאָריע פון יאַרדאַניע ווי אויך פון לעוואַנען און סיריע, מיט אַן אויסגאַנג צו דער איראַקער גרענעץ און צו דער גרענעץ מיט סאַוד־אַראַביע, אַן ענדער־רונג פון די גרענעצן פון די אַראַבישע מעלוכעס א. א. וו.

ווען אין אָקטאָבער 1957 איז אין אויבנדערמאַנטן אינדישן וואָכנבלאַט „בליטץ" דערשינען בלויז אַ קורצער אויסצוג פון אַט דעם פּלאַן, האָבן זיך די יִסראָעלישע אָפיציעלע קרײַזן צונעאײַלט „אָפּצולייקענען" די ידיע. אָבער גלײַך נאָך דעם איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן דער פולער טעקסט פון דעם דער־מאָנטן אָפּעראַטיוון פּלאַן פון יִסראָעלישן גענעראַל־שטאַב. די יִסראָעלישע סטראַטעגן האָבן זיכער ניט אויסגערעכנט, אַז אַף דער וועלט זענען ניט פאַראַן קײַן סוידעס, וועלכע זאָלן סאַך קאָל סאַך ניט אַנטדעקט ווערן, און אַז אַפילע אָפּעראַטיווע פּלענער פון אַ גענעראַל־שטאַב קענען פאַרעפנטלעכט ווערן, קעגן דעם ווילן פון דעם גענעראַל־שטאַב גופע.

ווי עס איז באַוווּסט, שפּיגלען אָפּ די אָפּעראַטיווע פּלענער פון די גענע־ראַל־שטאַבן פון מעלוכעס, אין אַ קאָנצענטרירטער פאָרעם די אָנשוייונגען און די קאַוואַנעס פון די אָנפירערישע קלאַסן פון דער מעלוכע. דער פּלאַן פון יִסראָעלישן גענעראַל־שטאַב איז אַזוי עלאָקווענט, אַז עס זענען ניט

נויטיק קיין קאָמענטאַרן. עס איז פון אים קלאָר, אַז די מיליטערישע קרייזן פון יִשׂראל האָבן שוין אין 1955 געהאַט אַן אויסגעאַרבעטן פּלאַן אויסצו־וויקלען אַ פּרעווענטיווע מילחמה קעגן די שכנישע אַראַבישע מלוכות, פּאַרויסזעענדיק אַז די מילחמה וועט יִשׂראל פירן בלויז מיט אירע אייגענע קוחות, אָבער מיט דער מאָראַלישער, פּאָליטישער און מאַטעריעלער שטיצע פון אַזעלכע גרויסמאַכטן ווי פראַנקרייך און די פאַראייניקטע שטאַטן. די מחברים פון פּלאַן האָבן גערעכנט אויסצונוצן אַ ריי ציַטווייליקע סופּעריאָ־ריטעט־באַדינגונגען, וואָס עס פאַרמאָגט היינט יִשׂראל, לויט זייער מיינונג לעגאַבע אירע אַראַבישע שכנים, באַדינגונגען וואָס קאָנען אָבער אין דער צוקונפט פאַרשווינדן פון יִשׂראל.

די „אַפּלייקענונגען" פון די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייזן, קאָסטן ביליק. אָבער פאַקטן זענען אַקשאָנעסדיק. און די גאַנצע יִשׂראלישע פּאָליטיק ביז 1956, זאָגט איידעס וועגן דער עקזיסטענץ פון פּלענער פון אַ פּרעווענטיווער מילחמה קעגן די אַראַבישע מלוכות. ניט אומזיסט האָבן די יִשׂראל־ציַטונגען וואָס זענען נאָענט צו די מיליטערישע קרייזן, אַזוי העפטיק און אַקשאָנעסדיק פּראָפּאַגאַנדירט די אידעע פון אַ פּרעווענטיווער מילחמה. די פּראָפּאַגאַנדע האָט זיך נאָך מער פאַרשטאַרקט, ווען די עגיפּטישע רעגירונג האָט, מיט דער אויסזיכט צו פאַרשטאַרקן אירע פאַרטיידיקונגס־מעגלעכקייטן, געשלאָסן אַן אָפּמאַך מיט דער טשעכאָסלאָוואַקישער רעגירונג וועגן צושטעלן עגיפּטן געווער, בעיס די מיזרעך־מלוכות האָגאָט זיי האָבן צוגעשטעלט געווער פאַר יִשׂראל, האָבן זיך אָפּגעזאָגט צו פאַרקויפן געווער פאַר עגיפּטן.

יִשׂראלס האַנדלונג אין די טעג פון דעם אַזוי גערופענעם סועץ־קריזיס, האָט ווידער קאַטעגאָריש באַשטעטיקט די אַגרעסיווע קאַוואָנעס פון דער יִשׂראלישער מלוכה לעגאַבע אירע אַראַבישע שכנים.

דער סועץ קריזיס

די קאָמפּאַניע פון דעם סועץ־קאַנאַל האָט געהאַט באַקומען אין יאָר 1869 די קאָנצעסיע מיצאַד דער עגיפּטישער רעגירונג אויף אַ טערמין פון 99 יאָר. דעם 26־טן יולי 1956, האָט די רעגירונג פון דער עגיפּטישער רע־פּובליק אָנגענומען דעם באַשלוס וועגן נאַציאָנאַליזירן די אַקציע־געזעל־שאַפט פון סועץ־קאַנאַל. אָננעמענדיק אַזאַ באַשלוס האָט עגיפּטן אויסגענוצט איר אומדיסקוטירלעך רעכט פון אַ סוּווערענער, אומאָפּהענגיקער מלוכה. די עגיפּטישע רעגירונג האָט אונטערגעשטראָכן, אַז עגיפּטן וועט אָנהאַלטן די פרייהייט פון נאַוויגאַציע איבערן סועץ־קאַנאַל, ווי עס איז פאַרויסגעזען אין דער קאָנווענץ פון יאָר 1888, און וועט זיכערן די נאָרמאַלע נאַוויגאַציע איבערן קאַנאַל.

דער באַשלוס וועגן נאַציאָנאַליזירן די געזעלשאַפט פון דעם סועץ־קאַנאַל האָט אַ סאַך געמאַכט צו דער אַנאָרמאַלער לאַגע, לויט וועלכער דער סועץ־קאַנאַל האָט זיך געפונען אין פאַרלויף פון צענדליקער יאָרן אין די הענט פון אַ פּריוואַטער געזעלשאַפט, וואָ דער הויפּט כיילעק האָט געהערט צו ענג־

לישע און פּראָנצויזישע קאַפּיטאַלן, וואָס האָבן דעם קאַנאַל אויסגענוצט קעדיי צו באַרײַכערן זיך און צו אינטערווענירן אין די אינערלעכע איניאַנים פון עגיפּטן.

דער עגיפּטישער פּרעזידענט גאַמאַל אַבדעל נאַסער האָט אין זײַן רעדע, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נאַציאָנאַליזאַציע פון דעם סועץ־קאַנאַל געזאָגט: „יאָר אײַן, יאָר אויס פלעגט די געזעלשאַפט פון סועץ־קאַנאַל גאַנווענען בײַ אונדז מיליאָנען און מיליאָנען עגיפּטישע פונטן. דאָס געלט געהערט צו אונדז. בײַ דעם, האָבן דעם קאַנאַל געבויט עגיפּטישע מענטשן, און 120 טויזנט פון זיי זענען אומגעקומען... מיר גלייבן אין אונדזערע אייגענע קויכעס, אין אונדזערע אייגענע מוסקולן און אין אונדזער אייגן געלט.״

דער באַשלוס פון דער רעגירונג איז אויפגענומען געוואָרן מיט אַ שטורמישער פרייד ניט נאָר מיצאַד דעם עגיפּטישן פאָלק, נאָר אויך מיצאַד דער גאַנצער פּראָגרעסיווער מענטשהײַט. און, פאַרשטייט זיך, קוידעם קאָל מיצאַד די מיזרעך־לענדער. אין אַלע הויפּט שטעט פון די אַראַבישע מעלוכעס זענען פאָרגעקומען דעמאָנסטראַציעס ווי אַן אויסדרוק פון סאָלידאַריטעט מיטן באַשלוס פון דער עגיפּטישער רעגירונג. אין קאַירע זענען אָנגעקומען טויזנטער באַגריסונגס־בריוו און טעלעגראַמעס, מיט די וואַרעמסטע סימפּאַטיעס און פרייד פון אַלע פעלקער. די סירישע צײַטונג „באַראַדאַ״ האָט געשריבן אין יענע היסטאָרישע טעג: „דער באַשלוס צו נאַציאָנאַליזירן דעם קאַנאַל ווערט באַגריסט דורך דער גאַנצער וועלט״.

מיט דער זעלבער הייסער סימפּאַטיע און שטיצע איז דער באַשלוס באַגעגנט געוואָרן אין פּעקין און אין דעלהי, אין טעהעראַן און אין האַנאָי, אין קאַבול און אין דזשאַקאַרטאַ. אויסדריקנדיק די מיינונג פון דעם 600 מיליאָניקן כינעזישן פאָלק האָט דעם 31־טן יולי 1956, געשריבן די צײַטונג „זשעמין־זשיבאַאָ״: די פעלקער פון דער גאַרער וועלט באַגריסן און שטיצן דעם באַשלוס פון דער עגיפּטישער רעגירונג, זיי פאַרדאַמען די פּראָוואָקאַטאָרישע דראָאונגען פון די אימפּעריאַליסטן און זייערע אומווירדיקע באַמיונגען אָנצושרעקן דאָס פרײַע עגיפּטן״.

דעם זעלבן געדאַנק האָט אויך אויסגעדריקט די אינדישע צײַטונג „הינדוסטאַן סטאַנדאַרט״: „די עפּאָכע פון קאָנצעסיעס איז שוין פאַריבער״— האָט זי געשריבן — „און די מײַרעוו־מעלוכעס מוזן רעספּעקטירן די עגיפּטישע אינטערעסן און זיך רעכענען מיט די עקאָנאָמישע פּראָבלעמען פון דעם לאַנד״.

דער ברייטער אינטערנאַציאָנאַלער אָפּקלאַנג וועגן דעם באַשלוס פון דער עגיפּטישער רעגירונג האָט איידעס געזאָגט, אַז דאָס האָט באַפרידיקט די רייף געוואָרענע באַדערפענישן פון אַנטוויקלונג ניט בלויז פון עגיפּטן אַליין, נאָר אויך פון אַ סאַך אַנדערע געוועזענע קאָלאָניאַלע און געוועזענע אָפּהענגיקע מיזרעך־לענדער וואָס האָבן באַקומען זייער מעלוכע אומאָפּהענגיקײַט און האָבן זיך נאָך אָבער דערווײַל ניט באַפרײַט פון די ניט־גלײַכבאַרעכטיקטע און דערנידעריקנדיקע אָפּמאַכן, אַרויפגעצוווּנגענע אויף די לענדער און פעלקער אין די צײַטן פון דער קאָלאָניאַלער אָרדענונג מיטן קויעך פון געווער, מיט אָפּ־

נאַרעריַי און מיט אַ ראַפינירטן פּראַם. די נאַציאָנאַליזאַציע פון דער געזעלשאַפט פון סועץ־קאַנאַל האָט ווי אַ בליץ־שטראַל באַלויכטן די גרויסע היסטאָרישע פּראָצעסן וואָס קומען פאָר אויפן מיזרעד און וואָס זייער ציל איז אָפּצושאַפן די ניט גלייכבאַרעכטיקטקייט פון די באַציונגען צווישן מעלוכעס, וואָס איז געשטאַנען אויף דער באַזע פון דער וועלט־פאַרטיילונג פון אַרבעט אין די באַדינגונגען פון אימפּעריאַליזם.

נאָך דער צווייטער וועלט־מילכאָמע האָבן שוין 26 מיזרעד־לענדער דעראָבערט זייער אומאָפּהענגיקייט און זייערע פעלקער האָבן באַקומען די מעגלעכקייט צו בויען דאָס לעבן לויט זייער אייגענער אויפפאַסונג, לויט זייערע נאַציאָנאַלע אינטערעסן. און זיי זענען צוגעטראָטן צו דער בויונג מיט אַ הייסן גלויבן אין זייערע קויכעס, מיט אַן ענטוזיאַזם וואָס איז אימשטאַנד צו באַהערשן די גרעסטע שוועריקייטן. אָבער בלויז די פּאָליטישע אומאָפּהענגיקייט איז נאָך ניט גענוג, ווי וויכטיק דאָס זאָל ניט זיין פאַרן וויַיטערדיקן גורל פון פאָלק. קעדיי צו דערגרייכן צו אַ שוווּנג פון דער עקאָנאָמיק און פון דעם וווילשטאַנד פון דער באַפעלקערונג מוזן די מיזרעד־פעלקער גיין אומפאַרמיַידלעך פאָרויס צו אַן עקאָנאָמישער אומאָפּהענגיקייט, צו שאַפן זייער אייגענע נאַציאָנאַלע אינדוסטריע און אַן אייגענעם טראַנספּאָרט, ווי אויך צום פאַרבעסערן די מעטאָדן פון דער לאַנדווירטשאַפט.

אָבער נאָך זיַין פּאָליטישער מאַפּאָלע איז דער קאָלאָניאַליזם נאָך ניט אָפּגעטראָטן פון זיַינע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס אין אַ סאַך מיזרעד־לענדער. עס עקזיסטירן נאָך זייער פיל ניט קיין גלייַכבאַרעכטיקטע פינאַנציעלע און עקאָנאָמישע קאָנטראַקטן און קאָנצעסיע־אָפּמאַכן, צוליב וועלכע די מיזרעד־פעלקער זענען נאָך ניט די באַלעבאַטים פון זייערע נאַציאָנאַלע רייַכטימער, וואָס בלייַבן אין די הענט פון די גרויסע אויסלענדישע מאָנאָפּאָלן, וועלכע זאָרגן נאָר פאַר זייערע אייגענע סופּער־פּראָפיטן. „די אַלגעמיינע געזעלשאַפט פון סועץ־קאַנאַל” איז געווען בלויז איינע פון אַזעלכע קאָלאָניזאַטאָרישע קאָנצעסיעס, און דעם קלאַפּ איבער דער „געזעלשאַפט” האָט יעדעם פאָלק פון אַזיע, אַפריקע און לאַטיין־אַמעריקע באַטראַכט ווי אַ קלאַפּ איבער ענלעכע געזעלשאַפטן, וואָס געפינען זיך אין זייערע לענדער. די בורזשואַזע ענגלישע, פראַנצויזישע און נאָרד אַמעריקאַנער צייַטונגען, וואָס האָבן אין די טעג פון דעם אַזוי גערופענעם „סועץ־קריזיס” באַשאָטן מיט אַ האַגל באַליידיקונגען דעם פּרעזידענט נאַסער, האָבן פאַרשטייט זיך, געוווּסט אַז דאָ האַנדלט זיך ניט בלויז וועגן אים. מיט שרעק האָבן זיי דערמאָנט די נאַציאָנאַליזאַציע אין מעקסיקע אין 1938 דעם איבערגאַנג אין די הענט פון אינדאָנעזישן פאָלק פון אַ גאַנצער ריי אונטערנעמונגען פון די האָלענדישע קאָלאָניזאַטאָרן און, שליסלעך, דעם אומפאַרגעסלעכן אייַנדרוק, וועלכן עס האָט איבערגעלאָזט אין די הערצער פון אַלע מיזרעד־פעלקער די נאַציאָנאַליזאַציע אין 1951 מיצאַד פון דער אַנגלאָ־איראַנישער נאַפט־געזעלשאַפט.

די קאָלאָניאַלע מעלוכעס, און קוידעם קאָל ענגלאַנד און פראַנקרייַך, וואָס זענען געווען דירעקט פאַרינטערעסירט אַרויסצושלעפּן פּראָפיטן פון

דער עקספלאטאציע פון סועץ־קאנאל, האבן אנגעפאנגען צו מאכן א ברוטאלן דרוק אף עגיפטן; זיי האבן אונטערגענומען עקאנאמישע רעפרעסיעס, גע־מאלדן וועגן דער מילכאמע־גרייטקייט פון זייערע קריגס־פלאטן און וועגן זייער קאנצענטראציע נאענט פון דעם סועץ־קאנאל, וועגן דער מאביליזאציע פון רעזערוויסטן, וועגן דער גרייטקייט פון דעסאנטן און אזוי וויטער. אין דער פראנצויזישער און ענגלישער פרעסע, באגלייד מיט דער פרעסע פון אייניקע אנדערע מייַרעוו־לענדער, האט זיך ברייט אנטוויקלט א קאמפיין פון פייַנטלעכע שטימונגען קעגן דעם אומאפהענגיקן עגיפטן. דאס אלץ האט געבראכט צו אן אויסערגעוויינלעכער פארשארפטקייט פון דער שפאנונג אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעד.

עס איז אנטשטאנען א פארביסענער אינטערנאציאנאלער קאמף צווישן די קויכעס פון קאלאניאליזם און די קויכעס פון די אנהענגערס פון שאלעם און אומאפהענגיקייט פון די מיזרעד־פעלקער. אין אויגוסט 1956 איז אין לאנדאן פארגעקומען אן אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ וועגן דער סועץ־פראגע. אין גאנג פון דער קאנפערענץ האבן די פארשטייערס פון ענגלאנד, פראנקרייַך און די פאריייניקטע שטאטן געפרוווט ארויפצוצווינגען אף עגיפטן א סטאטוט וועגן אן „אינטערנאציאנאלער פארוואלטונג" פארן סועץ־קאנאל. פאקטיש איז דאס געווען א פרווו ארויפצוצווינגען אף עגיפטן א פרישן קא־לאניאלן סטאטוט, אבער דאס מאל שוין מיט דער בראכע פון די פאריייניקטע שטאטן.

דער ראטנפארבאנד, אינדיע, אינדאנעזיע און צייַלאן, וועלכע האבן זיך באטייליקט אין דער לאנדאנער קאנפערענץ, האבן זיך, בא דער אקטיווער שטיצע פון אנדערע שאלעם־ליבנדע מעלוכעס און פעלקער, קאטעגאריש געשטעלט אין דער פאזיציע פון פארטיידיקערס פון די סוווערענע רעכט און אינטערעסן פון עגיפטן. די פלענער פון די קאלאניזאטארן זענען דורכגעפאלן. די פאדערונגען איבערצוגעבן דעם סועץ־קאנאל צו אן אינטערנאציאנאלע פארוואלטונג איז אפגעווארפן געווארן דורך דער עגיפטישער רעגירונג.

די מילכאמע־צוגרייטונגען פון די קאלאניאלע מעלוכעס קעגן עגיפטן האבן זיך פארשטארקט. איבער דער וועלט האט אנגעפאנגען צו שוועבן א רעאלע געפאר פון א פרישער מילכאמע מיט דער בוילעטער טענדענץ אויס־צוּוויקלען זיך אין א וועלט־קריג. עס האט זיך געהאנדלט ניט נאר אין דער אומאפהענגיקייט, רעכטן און פרייַהייט פון דער עגיפטישער מעלוכע, דא האט זיך געהאנדלט וועגן די רעכטן, אומאפהענגיקייט און פרייַהייט פון אלע מיזרעד־מעלוכעס און ביכלאל איז געשטאנען אין קאן דער גוירל פון שאלעם אף דער גאנצער וועלט.

אין גאנג צו דער סיני־אוואנטורע

די אלע געשעענישן וואס האבן זיך אנטוויקלט אין דער דירעקטער נאענט־קייט פון דער יִסראעל־מעלוכע, זענען באגעגנט געווארן דורך אלע רעגירונגס־קרייַזן ווי א לאנג דערווארטעטער צופאל, „זיך אפצורעכענען" מיט די אראבער.

די אנפירערס פון ישראל האבן ניט געזען און אויך ניט געוואלט זען די אוניווערסאלע באדייטונג פון דעם קאנפליקט, וועלכער האט זיך געשאפן ארום דעם איניען פון דער נאציאנאליזאציע פון דער געזעלשאפט פון סועץ־קאנאל. זיי האבן ניט געוואלט זיך רעכענען ניט מיט דער רעאלער פראפארץ פון די קויכעס אין דעם קאנפליקט, ניט מיט די שרעקלעכע רעזולטאטן פאר אלע פעלקער, אויב אין יענער געגנט וועט צעשטערט ווערן דער שאלעם. פאר די רעאקציאנערע ציעניסטן אין ישראל האט עקזיסטירט בלויז איין „וועלט־פראגע": די פראגע וועגן „צונויפזאמלען" די ייִדן פון דער „דיאספארא". דער בורזשואזער שאוויניזם האט פארשטעלט פון זייערע בליקן אלע וועלט־פראבלעמען, און צווישן זיי אויך אזא בעעמעסדיקע וועלט־פראבלעם ווי דאס באפרייען זיך פון די מיזרעך־פעלקער פון די פאליטישע און עקאנאמישע קאלאניאלע קייטן.

באם ערשטן עטאפ פון דער אנטוויקלונג פון דעם סועץ־קאנפליקט האט בענגוריאנס רעגירונג פארמאסקירט אירע צילן. אבער עס איז ניט געווען קיין צווייפל מיט וועמענס צאד זי סימפאטיזירט. דעם 17־טן אויגוסט 1956, גלייך נאך דעם, ווי די עגיפטישע רעגירונג האט באשלאסן צו נאציאנאליזירן דע „געזעלשאפט פון סועץ־קאנאל" האט די צייטונג „האבאקער", א נאענט שטייענדיקע צו דער ישראל־רעגירונג, געשריבן מיט זארג וועגן די אינטערעסן פון די קאלאניזאטארן: „דער סועץ־קאנאל איז בלויז די ערשטע שוואלב. אויב די נאציאנאליזאציע וועט באקומען די אינטערנאציאנאלע אנערקענונג, וועט אויך קומען די ריי אף די נאפט־קוואלן, און דאס איז מעסוגל אונטער־צוהאקן די פיס באם מיִרעוו".

אין מיטן 1956 איז די שטימונג אפן נאענטן מיזרעך געווען אנגעגליט ביז צו דער העכסטער מאס. עס האט זיך געפילט א דערנענטערונג פון א מילכאמע־שטורעם. צווישן דער באפעלקערונג פון ישראל איז געוואקסן די אומרויִקייט. פארמעגלעכע לייט האבן איבערגעשיקט זייערע קאפיטאלן קיין אויסלאנד. די צייטונג „לאמערכאוו" האט מיט אומרו געשריבן „וועגן דער פלייטע פון די פארמעגלעכע מענטשן און קאפיטאלן קיין אויסלאנד". אין פארלויף פון דעם מאנאט יולי 1956 איז פון ישראל ארויסגעפארן 30 פרא־צענט מער בירגער, ווי עס איז ארייַנגעקומען. די רעגירונג איז געווען געצוווּנגען צו פארשטאפן אלע שפאלטן, דורך וועלכע עס איז אפגעפלאסן דער קאפיטאל, און צו שאפן וואס מער שטערונגען פאר די אפפארנדיקע.

אין דער מיִרעוודיקער פרעסע גיט מען איצט אן א סאך פאלשע ווערסיעס מעקויעד דער צוגרייטונג פון דעם ענגליש־פראנצויזיש־ישראעלישן אנגריף אף עגיפטן. מען פארזיכערט, אז די פאראייניקטע שטאטן האבן מיט דעם אנגריף נאר קיין שייַכעס ניט געהאט, אז דער באשלוס „אנצולערנען" עגיפטן איז, קלוימערשט, אנגענומען געווארן אין זעם לעצטן מאמענט פארן ארויסטריט, אלס פויעל יויצע פון דער איינגעשפארטקייט פון דער עגיפטישער רעגירונג, אז דער מיליטערישער מארש פון דער ישראלישער ארמיי אפן האלב־אינדזל סיני איז קלוימערשט געווען א געצווונגענער, ווייל ישראל איז באדראט געווען

דורך א מיליטערישן פארבאנד פון אלע אראבישע לענדער, וואס האט זיך קעגן איר קלוימערשט געשאפן.

דאס אלץ שטימט ניט מיטן עמעס. דער ישראעלישער אנגריף אף עגיפטן, איז ניט פארטראכט געווארן אין איין טאג, און די צוגרייטונגען דערצו האבן זיך אנגעהויבן מיט א צייט פריער, איידער ער איז דורכגעפירט געווארן. נאך אין הארבסט 1955 האט דער געהילף־שטאטס־סעקרעטאר פון די פאריי־ניקטע שטאטן הער אללען, אין א געשפרעך מיט נאסערן, אים געפרוווט אנשרעקן מיט א מעגלעכקייט פון א מילכאמע צווישן ישראעל און עגיפטן און האט צוגעגעבן דערביי אז „דאס ישראעלישע מיליטער קען אנקומען ביז קאירא און די רעגירונג פון די פאראייניקטע שטאטן האט זיכער געקענט די טענדענץ פון דער ישראעל פאליטיק, ווייל די פאראייניקטע שטאטן האבן דאך פינאנסירט אלע ישראעלישע מילכאמע־צוגרייטונגען. אין ביודזשעט פון דער ישראעל־רעגירונג און פון דער יידישער אגענץ פארנעמען די הארבאסעס פון די פאראייניקטע שטאטן קימאט 50 פראצענט. בלויז אף איינצוקויפן באוואפענונג אין אויסלאנד האט ישראעל אויסגעגעבן די קאלאסאלע סומע פון 700 מיליאן דאלאר.

די פאראייניקטע שטאטן האבן ניט נאר פינאנסירט און עקיפירט די ישראעל־ארמיי, זיי האבן אויך פאקטיש אנגעפירט מיט איר. יאר איין, יאר אויס זענען הונדערטער ישראעלישע אפיצירן פון אינפאנטעריע לופט־פלאט, טאנקען־אפטיילונגען און קריגס־פלאט דורכגעגאנגען א מיליטערישע צוגרייטונג אין די פאראייניקטע שטאטן, און אויך אין אנדערע לענדער פון דער „נאטא". אין דער זעלבער צייט האבן אמעריקאנער געדינט אין דער ישראעל ארמיי. די צייטונג „לאמערכאוו", וואס איז שטענדיק געווען גוט אינפארמירט אין די מיליטערישע איניאנים, האט דעם 20־טן יולי 1956 געשריבן, אז בלויז אין דעם ישראעלישן לופט־פלאט געפינען זיך 170 אמעריקאנער אינסטרוקטארן. ס'איז אויך באוווסט, אז אין דער צייט פון דער מילכאמע קעגן עגיפטן, האבן זיך געפונען אין ישראעל א סאך אנדערע אמעריקאנישע ראטגעבער און ספע־ציאליסטן, ווי אויך לופט־פליערס, טאנקיסטן און שטאב־אפיצירן פון אנדערע „נאטא"־לענדער, הויפטזעכלעך פון פראנקרייך.

פאר ישראעל זענען געווען אפן די ארסענאלן פון די „נאטא"־לענדער. דאס געווער איז מיט א ברייטן שטראם געפלאסן אין לאנד פון די פאראייניקטע שטאטן, דעריקער פון די אמעריקאנישע געווער־סקלאדן אין אייראפע, און אויך פון קאנאדע, ענגלאנד, פראנקרייך און בעלגיע.

ווען די אראבישע מעלוכעס האבן ארויסגעוויזן זייער אויפרעגונג צוליב דעם באוואפענען ישראעל, האבן די פירער פון די מיירעוו־מעלוכעס געפרוווט עס אפלייקענען. דעם 3־טן יולי 1956 האט א פארשטייער פון שטאטס־דע־פארטאמענט פון די פאראייניקטע שטאטן געמאלדן אז „די פאראייניקטע שטאטן האבן געשיקט קיין ישראעל בלויז א באגרענעצטע צאל געווער".

דעם 16־טן יולי האט דער קאנאדער פרעמיער־מיניסטער סען לאראן, געענטפערט אף אן אנפראגע פון די אראבער, אז „קאנאדע וועט ניט האנדלען איינזייטיק אין דעם איניען פון צושטעלן געווער פאר ישראעל". אבער צוויי

וואכן שפּעטער, דעם ערשטן אויגוסט, האָט דער קאַנאַדער אויסערן־מיניסטער פּירסאָן אַנערקענט, אַז קאַנאַדע און נאָך צוויי דריי לענדער זענען געקומען צו אַ העסקעם וועגן צושטעלן געווער פאַר יִשׂראל. אַזאַ אָפּמאַך איז פאַרשטייט זיך געווען אַ געהיימער. דעם 23־טן סעפּטעמבער איז אין אַן אָפיציעלן קאָמוניקאַט געמאָלדן געווען, אַז קאַנאַדע האָט באַשלאָסן צוגאַבלען צו פאַרקויפן יִשׂראל רעאַקטיווע עראָפּלאַנען.

נאָכן דורכפאַל פון די פּלענער פון די אָרגאַניזאַטאָרן פון דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ מיקויעד דער סועץ־פראַגע האָבן די באַשיצערס פון די אינטערעסן פון די פינאַנציעלע קערפּערשאַפטן און פון די נאַפט־מאָנאָפּאָלן צוגעטראָטן אַקטיוו צו די מילכאָמע־צוגרייטונגען. עס איז קלאָר געוואָרן, אַז ענגלאַנד און פראַנקרייך האָבן אָנגענומען אַ קורס אַרויסצורופן אַ מילכאָמע. אויף דער זיצונג פון דער פראַנצויזישער נאַציאָנאַלער פאַרזאַמלונג פון 1־טן אויגוסט, האָט גי־מאָלע דער דעמאָקראַטישער פּרעמיער־מיניסטער גאָר ניט צווייטײַטיק גערעדט „טאָטן, ניט קיין ווערטער", און אַז מען זאָל אָננעמען „ענערגישע מיטלען". אויף מאָרגן האָט דער ענגלישער פּרעמיער־מיניסטער עדען געמאָלדן אין פּאַרלאַמענט, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט בעדייע אָנצונעמען אייניקע „מיטלען פון מיליטערישן כאַראַקטער". ער האָט באַשטעטיקט, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט שוין געגעבן אַ באַפעל אַריבערצופירן די מיליטערישע יאַם־און לופט־קויכעס פון ענגלאַנד צום נאָענטן מיזרעך, נעענטער צו די עגיפּטישע ברעגן. די רעאַקציאָנערע מײַרעוו־פּרעכע האָט אָנגעהויבן אַ ווילדן קאַמפּײַן קעגן עגיפּטן, פאָדערנדיק „די דראַסטישע מיטלען", דאָס הייסט אַ מילכאָמע.

אין די דאָזיקע טעג, קען מען דענקען, איז פאַר יִשׂראל געווען דער גינסטיקסטער מאָמענט צו געפינען דעם וועג צו די הערצער פון די אַראַבער. ווען יִשׂראל וואָלט אין יענע טעג פאַרזיכערט עגיפּטן און אַנדערע אַראַבישע לענדער, אַז זי שטיצט דעם גערעכטן טאַט פון דער עגיפּטישער רעגירונג מיט איר נאַציאָנאַליזאַציע פון דעם סועץ־קאַנאַל און אַז זי וועט ניט דערלאָזן אַז יִשׂראל זאָל ווערן אויסגענוצט קעגן עגיפּטן, און ווען זי וואָלט דאָס אַלץ אויך דורכגעפירט אין לעבן, וואָלט קלאָר געוואָרן אַז אַז שריט וואָלט געקענט דינען ווי אַן אָנפאַנג פונעם סאָף פון דער אַראַביש־יִשׂראלישער סיכסעך.

ווען אויף מאָרגן נאָך דער נאַציאָנאַליזאַציע פון דעם סועץ־קאַנאַל איז די יִשׂראל צײַטונג „דאַוואַר" אַרויס מיט אַ לייט־אַרטיקל, אין וועלכן עס האָט זיך געזאָגט אַז פאַר יִשׂראל איז אַלציינס וועמ עס וועט זיין דער באַלעבאָס פון דער געזעלשאַפט פון סועץ־קאַנאַל, האָט עס געהאַט אַ זייער פאַזיטיוון אָפּקלאַנג אין עגיפּטן. אָבער דער אַרויסטריט פון „דאַוואַר" איז געווען בלויז אַ שפּיצל. די אָנפירנדיקע קרײַזן פון יִשׂראל האָבן געוואָלט פאַרשלעפּערן די וואַכזאַמקײַט פון עגיפּטן. אין דער עמעסן האָבן זיי ניט געזוכט צו לייזן די פּראָבלעם אָפּן וועג פון פרײַנטשאַפט און קעגנזײַטיקער פאַרשטענדיקונג מיט די אַראַבער, נאָר דורך מילכאָמע־אַוואַנטורעס.

סאָף יולי האָט די עקסטרעם־רעכטע צײַטונג „כיירוט" גערופן „אויסצונוצן דעם גינסטיקן היסטאָרישן מאָמענט" און די אוונט צײַטונג „יעדיאָט אַכראָנאָט" האָט דעם 29־טן יולי געשריבן: „אין פראַנקרייך האָפט מען, אַז

יִשׂראל וועט אַנלערנען עגיפּטן, דאָרט וויל מען זען יִשׂראל אַלס פּאַנצער־טרעגער אין דעם קרייץ־צוג צו ליקווידירן נאַסערן".

דעם 13־טן דעצעמבער 1956 האָט „ניוס קראָניקל" אַנערקענט, אַז „דער געדאַנק, אַז יִשׂראל איז דער בעסטער פון אַלע הייבשטאַנגען אויף אַראָפּ־צושלייַדערן נאַסערן, האָט אָנפאַנג אויגוסט אַנגעטראָפן אויף אַ צושטימונג אין פּאַריז". אין מיטן אויגוסט, האָט פראַנקרייַך אין אַן אַבסאָלוטער געהיימעניש, צוגעטראָטן צו פאַרשטאַרקן די יִשׂראל־אַרמיי מיט טאַנקען, אַעראָפּלאַנען און אַרטילעריע. דעם 12־טן אָקטאָבער 1956 האָט דער ענגלישער זשורנאַל „סקאָטס־מען" געשריבן: „דער מיַירעוו און יִשׂראל האָבן געמיינזאַמע אינטערעסן פאַר אַ קאַמף קעגן נאַסערן, און יִשׂראל, באַגייַסטערט מיט דער האָפענונג צו באַקומען אין דער צוקונפט הילף פון אירע מעכטיקע פאַרבינדעטע, האָט אָנגעפאַנגען צו האַנדלען אַגרעסיווער".

דער שטראָם פון געווער פאַר יִשׂראל איז געוואַקסן פון טאָג צו טאָג. לויט „ניוס קראָניקלס" אויסדרוק פלעגט מען שיקן לאַדונגען פון געווער אַז אַ כעשבן. אין כייפער פּאָרט האָט מען ניט באַוויזן אויסצולאָדן די שיפן מיטן קריגס־מאַטעריאַל. יִשׂראל האָט באַקומען הונדערטער אַעראָפּלאַנען, צווישן זיי אויך די מאָדערנסטע רעאַקטיווע, טאַנקען, אויטאָ־קאַנאָנען געפּאַנצערטע טראַנספּאָרט־מאַשינען, פעלד־און לופט־האַרמאַטן, שיפן, צווישן זיי מינען־טרעגערס, טראַנספּאָרט און שפּיטאַל־אייַנריכטונגען.

דעם 5־טן אויגוסט איז פאָרגעקומען אַ שטורמישע זיצונג פון דער יִשׂראל־רעגירונג וועגן דער באַציִונג פון יִשׂראל צום סועץ־קריזיס. די זיצונג האָט געדויערט עטלעכע שאָ. בענגוריאָן האָט פאַרלאַנגט אַנצוווענדן „קריגס־מיטלען" און האָט געפאָדערט „שטופּן דעם מיַירעוו צו מער אַנטשלאָסענע טאַטן". די פאָרשטייערס פון די לינקע ציוניסטן אין דער רעגירונג האָבן געפּרוּווט זיך קעגנשטעלן דער אַוואַנטורע וואָס ווערט געגרייט, אָבער זייערע טייַנעס זענען געווען נאַזווע. אין גאַנג פון דער זיצונג האָבן זיי דערנאָך אינגאַנצן קאַפּיטולירט פאַר בענגוריאָנען.

יִשׂראל האָט זיך ווי אַ פייל פון בויגן אַ לאָז געטאָן צו דער קריגס־אַוואַנטורע. די קריגס־מאַשין האָט אָנגעהויבן צו אַרבעטן אויפן פולן גאַנג. דעם 6־טן אויגוסט איז אין לאָנדאָן פאָרגעקומען אַ געהיימע באַראַטונג צווישן סעלווין לאָיד און דעם יִשׂראליִשן געזאַנדטן עבאַן וועגן דער מעגלעכקייַט אַז דאָס ענגלישע מיליטער זאָל אויסנוצן די יִשׂראליִשע מיליטער־באַזעס „אין פאַל ווען די קריגס־אָפּעראַציעס קעגן עגיפּטן וועלן ווערן אומפאַרמיידלעך".

דער גענעראַל דירעקטאָר פון יִשׂראליִשן פאַרטיידיקונגס־מיניסטעריום, פּערעס איז זעכצן מאָל געפלויגן קיין פּאַריז, ווו ער האָט געפירט אונטערהאַנד־לונגען וועגן צושטעלן געווער און וועגן דער קאָאָרדינירונג פון די פּלענער פאַר די מילכאָמע אָפּעראַציעס. פאַר „אויסערגעוויינלעכע פאַרדינסטן" האָט ער באַקומען דעם פראַנצויזישן אָרדן פון „ערן־לעגיאָן".

די צושטימונג פאַר אַ מילכאָמע איז אויך באַקומען געוואָרן פון יענער זייַט אָקעאַן. דער אָנפירער פון דעם „פאַראייניקטן קאַמפּיין פאַר פאַרטיידיקן יִשׂראל" ס. סעגאַל האָט געמאָלדן אַז עס איז באַשלאָסן געוואָרן צו זאַמלען

פאַר יִשׂראָעל ניט קיין 75, נאָר 150 מיליאָן דאָלאַר. בלויז אין די פאַרייניקטע שטאַטן האָבן אין 1956 די זאַמלונגען געבראַכט 10 מיליאָן דאָלאַר. גלײַכצײַטיק האָט די רעגירונג פון די פאַרייניקטע שטאַטן נאָך פון כיטן אויגוסט אָן פאַרגליווערט דעם עגיפּטישן אַקטיוו און גלײַך נאָך דעם אַראָפּגענומען דעם עמבאַרגאָ אַף די געווער־לאַדונגען פאַר די לענדער פון נאָענטן מיזרעך, וואָס דאָס האָט פּאַקטיש באַדײַט דעם אַרײַנפיר פון געווער קיין יִשׂראָעל. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די אַמעריקאַנער צײַטונג „וואַשינגטאָן איוונינג סטאַר" געשריבן: „אַ גוט באַוואָפנטע יִשׂראָעל־אַרמיי וועט זײַן אַ ווערטפולער געהילף פאַרן ענגלישן און פראַנצויזישן מיליטער, אויב זיי וועלן אַרויסטרעטן קעגן עגיפּטן".

אין מיטן אויגוסט האָבן זיך אין גאַנץ יִשׂראָעל אָנגעפאַנגען איבונגען פון לופט־פאַרטיידיקונג, אין די שטעט זײַנען שטעטלעך האָבן געוואָיעט אַלאַרם־סירענעס, מען האָט דורכגעפירט אויפרײַס־איבונגען, סרייפעס; גאַנץ יִשׂראָעל איז פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ מושטיר־פּלאַץ, ווו מען האָט אויסגעפּרוווט טאַנקען, אויטאָ־קאַנאָנען, פעלד־און לופט־באַטעריעס. איבער די שטעט האָבן זיך מיט אַ געבריל געטראָגן רעאַקטיווע אַעראָפּלאַנען, די אַרטילעריע־קאַנאָנאַדע און דאָס שיסערײַ פון אויטאָמאַטישן געווער און פון קוילנוואַרפערס האָט ניט אויפגעהערט אַפילע אין די נעכט. צענדליקער טויזנטער רעזערוויסטן זענען גערופן געוואָרן צו מיליטערישע איבונגען.

עס האָט זיך אויך געענדערט דער טאָן פון די רעדעס בײַ די יִשׂראָעלישע פירערס. זייערע אַרויסטריטן זענען געוואָרן קריגערישער. אַזוי, צום בײַשפּיל, האָט די אויסערן־מיניסטאָרן ג. מייער, גאַנץ אָפנהערציק דערקלערט דעם 7־טן אָקטאָבער: „קיינער קאָן ניט צונעמען בײַ יִשׂראָעל דאָס רעכט אָנצונעמען מיטלען פאַר זעלבסטפאַרטיידיקונג, אַפילע אין פאַל ווען די מיטלען ווערן אָנגעווענדעט אויסער די גרענעצן פון יִשׂראָעל. בענגוריאָנס רעדעס זענען געווען איבערפולט מיט קלאָרע און פילבאַדײַטנדיקע אָנצוהערענישן. דעם 30־טן אויגוסט 1956 האָט ער אַף אַ צוזאַמענפאָר פון מאַפּאַי דערקלערט: „די יִשׂראָעלישע באַוואָפנטע קויכעס זענען נאָך קיינמאָל ניט געווען אַזוי צוגעגרייט און עקיפּירט ווי איצט. גאָר אין גיכן וועלן זיי זײַן נאָך מער צוגעגרייט. עס קומען פאַר גרויסע מײַסים, אָבער עס איז נאָך ניט די צײַט זיי צו פאַרעפנטלעכן".

דעם 20־טן סעפּטעמבער 1956, האָט בענגוריאָן געמאָלדן: „אונדזער אַרמיי פאַרמאָגט מענטשן וועלכע וואָלטן געוואָלט שוין מאָרגן אָנהייבן אַ מילכאָמע און אָנגיין מיט איר. זיי באַזיצן קענטעניש, דרייסטקײַט און געטרײַשאַפט. זיי פאַרמאָגן אַ סאַך פון דעם אין וואָס זיי נויטיקן זיך און זיי באַהערשן עס מיט דערפאָלג". דעם 10־טן אָקטאָבער האָט דער פּרעמיער־מיניסטער מיט באַרימערײַ אָפן דערקלערט, אַז אין אירע צוגרייטונגען איז יִשׂראָעל ניט עלנט און אַז אין גיכן וועט יִשׂראָעל האָבן אַן עכטן פאַרבינדעטן".

די גרופּע וואָס איז געשטאַנען בײַ דער מאַכט, האָט ניט געהאַט קיין מוירע פאַר אַ מילכאָמע, פאַרקערט, זי האָט געציטערט פאַר אַ שאָלעם. די

ציעניסטישע פרעסע האט קריטיקירט די מירעוו־מעלוכעס ניט פאר זייערע דראונגען און פאר די מילכאמע־צוגרייטונגען, נאר פאר זייער „נעלאסנקייט". יִסראעלס געוועזענער פרעמיער־מיניסטער מ. שארעט האט דעמאלט געשריבן אין דער צייטונג „דאוואר": „יעדער טאג וואס גייט פאריבער, דערווייטערט דעם ענד־קלאפ און שוואכט אפ דעם קויעד פון קלאפ".

דער קריגערישער ברען פון די יִסראעלישע עקסטרעמיסטן איז געוואקסן פראפארציאנעל צו דעם וווּקס פון די יאם־און לופט־קויכעס פון ענגלאנד, פראנקרייך און די פארייניקטע שטאטן אין דעם מיזרעד־טייל פון מיטללענדישן יאם. דאס אנקומען פון הונדערטער לופט־עסקאדריליעס, הונדערטער קריגס־שיפן, צענדליקער דעסאנט־דיוויזיעס, האט זיי צוגעגעבן זיכערקייט אין אומ־באשטראפטקייט. זיי האבן זיך איינגערעדט, אז דער ארויסטריט קעגן עגיפטן וועט ניט זיין פארבונדן מיט קיין ריזיקע. „א מילכאמע אף א פרעמדער טעריטאריע, מיט פרעמדן געווער און פאר פרעמד געלט" — ווי מען האט עס דאן א נאמען געגעבן אין יִסראעל, — האט אפאנים, צוגעזאגט ניט אנדערש, ווי נייע רעוואכים פאר אינדוסטריאלן און סאכרים, וואס זענען רייך געווארן בא די צושטעלונגען פאר דער ארמיי און פון דער אומגעהייערער ספעקולאציע מיט אימפארט־סכוירעס און דיוויזן אפן שווארצן מארק.

ווען דער פראנצויזישער געזאנדטער אין יִסראעל, זשילבער, האט דער־קלערט אז יִסראעל וועט קעמפן קעגן עגיפטן זייט בא זייט מיטן מירעוו, האט דאס די יִסראעל־רעגירונג אויפגענומען ווי א געהעריקע זאך.

דעמאלסט האט שוין יִסראעל געפירט די אזוי גערופענע „קליינע מיל־כאמע" קעגן יארדאניע. פון דעם 29־טן יוני ביזן 25־טן סעפטעמבער איז יארדאניע געצוווּנגען געווען איבערצושיקן צו דער געמישטער וואפנשטיל־שטאנד־קאמיסיע 210 אנקלאגעס קעגן אקטן פון פארלעצן די אפמאכן וועגן וואפנשטילשטאנד מיצאד יִסראעל, און קעגן די פראוואקאציעס אף דער גרענעץ, רעאליזירטע פון דעם יִסראעל־מיליטער. די פארלוסטן פון יארדאניע זענען באשטאנען פון 72 טויטע און 24 פארווּנדעטע. פון איר זייט האט יִסראעל געשיקט צו דער געמישטער קאמיסיע 59 אנקלאגעס. אירע פארלוסטן האבן געציילט 19 טויטע און 28 פארווּנדעטע.

פון ענדע סעפטעמבער אן און אין פארלויף פון גאנצן מאנאט אקטאבער, האבן זיך פארשטארקט די פראוואקאטארישע איבערפאלן פון יִסראעלישן מיליטער אף יארדאניע און עגיפטן. דעם ערשטן אקטאבער האט דער יאר־דאנישער פארשטייער אין דער „און" דערקלערט: „איצט איז שוין ניט די רעדע וועגן ספעציפישע גרענעץ־אינצידענטן, זיי באקומען שוין א פארעם פון באוואפנטע איבערפאלן, וועלכע ווערן צוגעגרייט דורך יִסראעל, קעדיי ארייַנצוציען יארדאניע און אנדערע אראבישע לענדער אין א מילכאמע פון א גרויסן פארנעם".

דורך די איבערפאלן אף יארדאניע האט יִסראעל געזוכט ארויסצורופן קעגנמיטלען, וואס זאלן דינען ווי א טערעץ פאר א מילכאמע. אין דער זעלבער צייט האט זי פארמאסקירט די ריכטונג פון דעם הויפט־קלאפ וועלכער האט זיך געגרייט.

אין מיטן מאָנאַט אָקטאָבער האָט זיך אָנגעהויבן אין ישׂראל אַ געהיימע מאָביליזאַציע פון רעזערוויסטן און טראַנספּאָרט. לויט די ידיעות פון דער פראַנצויזישער פּרעסע איז דעם 22־טן אָקטאָבער בענגוריאָן אָנגעקומען געהיים אין פּאַריז און דאָרט האָט ער צוזאַמען מיט גי־מאָלע און פּאַרשטייערס פון פראַנצויזישן שטאַב אָנגענומען דעם ענדגילטיקן פּלאַן פון אַ „בליץ־קריג" קעגן עגיפּטן. דאָס, וואָס דעם 23־טן אָקטאָבער האָט אויסגעבראָכן דער קאָנטער־רעוואָלוציאָנערער פּוטש אין אונגאַרן, האָט באַפליגלט די אָרגאַניזירערס פון דער מלחמה־אַוואַנטורע קעגן עגיפּטן. די צוגרייטונגען פון די פּראָוואָקאַציעס קעגן דעם אונגאַרישן און עגיפּטישן פאָלק האָבן דאָך געשטאַמט פון דעם זעלבן צענטער. ניט אומזיסט זענען די געשעענישן געווען לויט דער צייט סינכראָניזירט. דער פראַנצויזישער אויסערן־מיניסטער פּינאָ האָט פאַרזיכערט זײַנע ישׂראלישע פאַרבינדעטע, אַז די לענדער פון דעם סאָציאַליסטישן לאַגער וועלן גאָרניט קענען אויפטאָן צו הילף די אַראַבישע לענדער. „זיי וועלן מאַכן אַ גוואַלד, זיי וועלן דראָען, אויפהויבן אַ שטורעם, אָבער טאָן וועלן זיי גאָרניט". אַזוי האָט ער געזאָגט.

דעם 25־טן אָקטאָבער האָט די ישׂראלישע הויפּט־קאָמאַנדע מאָביליזירט איבער 150 טויזנט רעזערוויסטן. די אַרומיקע לאַגע אָפּן נאָענטן מיזרח איז געוואָרן אַלץ מער אָנגעגליט, און דער ראַטנפאַרבאַנד איז נאַטירלעך געבליבן גלײַכגילטיק צו די צײַטיק־געוואָרענע געשעענישן. דעם 30־טן יוני האָט דער ראַטנפאַרבאַנד געמאַכט די ערשטע ווענדונג צו דער ישׂראל־מלוכה, אין וועלכער די סאָוועטישע רעגירונג האָט געוואָרנט די ישׂראלישע רעגירונג קעגן אַ פּרוּוו אויסצונוצן דעם סועץ־קאָנפליקט פאַר אַ קריגס־פּראָוואָקאַציע. דאָ איז דערקלערט געוואָרן בעקאַל ראָם, אַז ישׂראל גרייט צו אַ מלחמה־פּראָוואָקאַציע קעגן עגיפּטן, און עס איז אויסדריקלעך געזאָגט געוואָרן צו די ישׂראלישע עקסטרעמיסטן אַז: „באַם שלעפּן פון פײַער הייסע קאַשטאַנעס פאַר די מײַרעוו־מלוכעס, קאָן מען זיך אָפּבריען די הענט! דער וועג פון קריגס אַוואַנטורעס איז פול מיט געפערלעכע קאָנסעקווענצן פאַר ישׂראל, און די פאַראַנטוואָרטלעכקײַט דערפאַר לעגאַבע דעם ישׂראלישן פאָלק וועט פאַלן אויסשליסלעך אויף די ישׂראלישע רעגירונגס־קרײַזן".

צוויי וואָכן פאַרן אַגרעסיווען איבערפאַל אויף עגיפּטן האָט זיך געזאָגט אין מעלדונג פון „טאַס", אַז „די שפּיל מיט פײַער, וועלכע עס פירן די רעגירונגס־קרײַזן פון ישׂראל" פאַרבאַרגט אין זיך זייער געפערלעכע קאָנסעקווענצן און קודעם כּל פאַר ישׂראל גופא".

וואָרענונגס־שטימען האָבן זיך געלאָזט הערן אויך אין לאַנד. די קאָמוניסטישע פּאַרטיי פון ישׂראל האָט געשטעמפּלט בענגוריאָנען און זײַן גרופּע ווי מיטהעלפערס פון קאָלאָניאַליזם, ווי מלחמה־צינדערס, זיי האָבן דעמאַסקירט זייערע געפערלעכע קאַוואָנעס צו שאַפן אַ ייִדישע אימפּעריע" פון נילוס ביזן טײַך פּראַס. ניט אָפּשטעלנדיק זיך פאַרן טעראָר און פאַר פּאָליציייִשע פאַרפאָלגונגען האָט די קאָמפּאַרטיי דורכגעפירט פּראָטעסט־מיטינגען און פאַרזאַמלונגען קעגן דער געגרייטער מלחמה־אַוואַנטורע.

דער בורזשואַזער זשורנאַל „האָאָלאָם האַזע", באַגמרגזקט פון די מענ־

לעבע קאַנסעקווענצן פון דער אַוואַנטורע, האָט געשריבן אַ וואָך פאַר דער מילכאָמע: „עס קען זיך שאַפן אַ גאַנץ אומאַנגענעמע לאַגע, ווען דער וועג איבערן סועץ־קאַנאַל וועט זײַן אָפן, נאָר מיר וועלן ניט האָבן וווּהין צו גיין איבער אים. אַזיע, וועלכע האָט שוין אַ פאַרדאַכט, אַז יִסראַעל דינט טרײַ דעם מיַרעוודיקן אימפּעריאַליזם, וועט אַרויסטראָגן איר ענדגילטיקן אורטייל און אַף יִסראַעלס נאָמען וועט פאַלן נאָך אַ פלעק".

אָבער בענגוריאָן און זײַן גרופּע האָבן ניט געלייגט קײַן אַכט אַף די אַלע וואָרענונגס־שטימען. דעם 27־טן אָקטאָבער איז אין לאַנד דערקלערט געוואָרן קריגס־צושטאַנד. אומעטום האָבן מיליטערישע פּאַטרולן רעווידירט די דאָקומענטן פון די דורכגייערס, געזוכט מענטשן וועלכע באַהאַלטן זיך אויס פון דער מאָביליזאַציע, פאַרהאַלטן אייגנטימערס פון אויטאָמאָבילן, וואָס האָבן ניט אויסגעפאָלגט דעם באַפעל פון דער טראַנספּאָרט־מאָביליזאַציע.

ווען אַלע צוגרייטונגען זענען שוין געווען פאַרענדיקט, האָט מען געלאָזט אין גאַנג די אָפיציעלע ווערסיע פאַר אַ פאָרמעלער באַרעכטיקונג פון איבערפאַל. מען האָט געמאָלדן, אַז אין דעם מידבער־סינײַ באַהאַלטן זיך אויס „נעסטן פון פעדאַיאַנער" (אַראַבישע פּאַרטיזאַנער) און פון דאָרטן ווערן זיי, קלוימערשט, אַרײַנגעשיקט אַף דער יִסראַעל־טעריטאָריע דורכצופירן דיווערסיע טעטיקײַט. די אַרײַנדרינגונג פון יִסראַעלישן מיליטער אין דער עגיפּטישער טעריטאָריע האָט מען פאַרענטפערט ווי אַ נויטווענדיקײַט צו פאַרניכטן די „פעדאַיאַנישע נעסטן". קעדיי די מײַסע זאָל אויסזען באַגלויבלעך, האָט די יִסראַעלישע מאַכט געמאָלדן עטלעכע שאַ פאַרן איבערפאַל אַף עגיפּטן, וועגן פאַרהאַלטן דרײַ אַראַבישע יונגטלעכע, וואָס האָבן זיך קלוימערשט מודע געווען אַז זיי זענען פעדאַיאַנער.

דעם 29־טן אָקטאָבער באַגינען, האָט דאָס יִסראַעל־מיליטער אומגעריכט, אָן אַ קריגס־דערקלערונג, ווי דאָס איז געווען פאַרויסגעזען אין דעם אויבנדערמאָנטן פּלאַן פון זייער גענעראַל־שטאַב, אַרײַנגעריסן אין דער עגיפּטישער טעריטאָריע.

דעם 29־טן אין אָוונט האָט די יִסראַעלישע מאַכט אַף דער פּרעסע־קאָנפערענץ פאַר אויסלענדישע זשורנאַליסטן געמאָלדן, אַז די אינוואַזיע אַף עגיפּטן דורך יִסראַעל דערקלערט זיך דערמיט, וואָס אין מעשעך פון די לעצטע באַדאַשים, האָבן די עגיפּטישע פעדאַיאַנער פאַרשטאַרקט זייער אַקטיוויטעט. אַזאַ דערקלערונג איז אויפגענומען געוואָרן פון די זשורנאַליסטן מיט געלעכטער און מיט איראָנישע אויסרופן. פאַר יעדן פאַרנונפטיקן מענטשן איז גלײַך אויפגעשווומען אַ פראַגע: אויב די יִסראַעלישע רעגירונג האָט געוווּסט וועגן דער עקזיסטענץ פון פעדאַיאַנישע נעסטן אין דעם מידבער סינײַ, טאָ פאַרוואָס האָט זי באַשלאָסן צו מעלדן וועגן דעם דער וועלט ערשט דאָן ווען עס האָט זיך שוין אָנגעהויבן די אינוואַזיע פון מידבער דורכן יִסראַעלישן מיליטער? עס האָט זיך געשטעלט נאָך אַ פראַגע: אויב עס האָבן עקזיסטירט פעדאַיאַנישע נעסטן אין דעם מידבער סינײַ, טאָ פאַרוואָס האָט דעם 29־טן סעפּטעמבער דערקלערט דער געזאַנדטער פון יִסראַעל אין די פאַראייניקטע שטאַטן, אַז אַף

דער ייִשׂראל־עגיפּטישער גרענעץ הערשט שאָלעם וועשאַלוואַ? דאָס זעלבע האָבן אויך פעסטגעשטעלט אַ סך ייִשׂראלישע צײַטונגען.

און, לעסאָף: אויב די ייִשׂראל־מאַכט האָט גערעכנט, אַז פאַר ייִשׂראל דראָט אַ געפאַר מיצאַד די עגיפּטישע פעדאַיאַנס פון סיני־מידבער, איז פאַרוואָס האָט זי דערויף ניט גערופן די אויפמערקזאַמקייט פונעם שעף פון שטאַב פון די „און"־באַאָבאַכטער אין פּאַלעסטינע? פאַרוואָס האָט זי ניט געפאָדערט אַז אינטערנאַציאָנאַלע אויספאָרשונג? פאַרוואָס האָט זי זיך ניט געווענדעט צום זיכערקייט־ראַט? פאַרוואָס האָט זי ניט געפּרוווט דערליידיקן דעם איניען אויף אַ פרידלעכן אופן?

אויף די אַלע פראַגעס קען זײַן נאָר איין ענטפער: די אויסגעטראַכטע מײַסע וועגן פעדאַיאַנס איז פאַר דער ייִשׂראל־מאַכט געווען נויטיק קעדיי צו פאַרבלענדן די עפנטלעכע מיינונג.

אין שײַכעס מיט אונדזער אויסמיר, שרײַבט דער הער שורער אַט וואָס, אין דער צײַטונג „דאַוואַר": „מיר האָבן זעלבסטפאַרשטענדלעך אַ סך ענטפערס אויף די דאָזיקע נאַיִווע פראַגעס" — אָבער פונדעסטוועגן גיט ער ניט קיין שום ענטפער. עס איז זיכער אַז דער הער שורער איז ווײַט פון צו זײַן נאַיִוו, אָבער ווי עס שײַנט, האַלט ער פאַר נאַיִוו קוידעם קאָל זײַנע אייגענע לייענער. ייִשׂראלס אַגרעסיע איז דאָך פאַרדאַמט געוואָרן דורך דער גאַנצער וועלט; אַפילו די אָפיציעלע פראַנצויזישע און ענגלישע היסטאָריקערס דערמאָנען ניט ערנסט די ווערסיע וועגן די פעדאַיאַנס, ווי די סיבע פון דער ייִשׂראלישער אַגרעסיע. בלויז איין שורער בלײַבט זיך געטרײַ, בלויז ער אַליין „זיצט אַלץ אויף דער זעלבער פּאָזיציע אָפּן שטיין".

קומט אָבער אונדז צו הילף דער גענעראַל מוישע דאַיאַן, וואָס איז פון 1953 ביז 1958 געווען דער שעף פונעם גענעראַל־שטאַב פון דער ייִשׂראל־אַרמיי, דאָס הייסט בעיים דעם סיני־קאַמפּיין, ווי אויך פריער, אַרײַנגערעכנט אויך דעם פעריאָד, ווען עס איז אויסגעאַרבעט געוואָרן דער אויבנדערמאָנטער פּלאַן פון ייִשׂראלישן גענעראַל־שטאַב. ווי אַ מיליטער־מאַן און, דעריבער, ווי אַ מענטש אַן אַנטשלאָסענער, וואַרפט ער אָפּ די אַלע דיפּלאָמאַטיש־פּראָפּאַגאַנדיסטישע דריידלעך, מיט וועלכע עס פאַרווײַלט זיך דער הער שורער, און דעם 24־טן יולי 1959 מאַכט ער אַ רוף אין דער צײַטונג „דזשערוזאַלעם פּאָסט" איבערצוכאַזערן דעם סיניַיער קאַמפּיין אין אַ „פּאַסיקן מאָמענט".

עגיפּטן, שרײַבט דאַיאַן, מוז וויסן, אַז דער סיני־קאַמפּיין „איז געווען אַן אויסדרוק פון פּאָליטיק, און די דאָזיקע פּאָליטיק האָט זיך ניט געענדערט". דערקלערנדיק אַז דער ציל פון דעם נײַעם קאַמפּיין איז קלוימערשט צו זיכערן פאַר ייִשׂראל די פרײַהייט פון נאַוויגאַציע איבערן סועץ־קאַנאַל, זעצט דאַיאַן פאָר: „אין דעם פאַל זענען מעגלעך צוויי מינים קריגס־אָפּעראַציעס. דער ערשטער מין אָפּעראַציע וואָלט געקענט געצילט זײַן אויף צו גרייכן ביזן קאַנאַל. דורך באַזעצן דעם האַלב־אינדזל סיני, פאַרנעמען דעם מיזרעך־ברעג פונעם קאַנאַל און פאַרוואַנדלען אַזוי אַרום דעם סועץ־קאַנאַל אין אַ וואַסער־וועג, וואָס וועט קאָנטראָלירט ווערן דורך ביידע לענדער פון ביידע זײַנע ברעגן. אַזאַ אַרט טעריטאָריעלע ענדערונג קען דורכגעפירט ווערן נאָר ווי אַ טייל פון דער

וועלט־פּאַליטיק, געצילט צו ענדערן די פּאַליטישע סטרוקטור פון דער זאָנע און אויך דאָ, ווען די באַדינגונגען וועלן זײַן גינסטיקע" (לויט דאַיאַנס מיינונג איז דער העסקעם מיט פֿראַנקרײַך און ענגלאַנדס דורכגעפירטער סיני־קאַמפּײַן געווען אַ גינסטיקער באַדינג).

„עגיפּטן מוז וויסן... אַז מיר זענען פּעיִק אויסצוקלײַבן אַ פּאַסיקן מאַמענט און צו אַנטדעקן די שוואַכע פּונקטן פון עגיפּטן און אַז מיר וועלן זיך ניט קווענקלען קעדיי אויסצונוצן אַזאַ מעגלעכקײַט".

פון זיך גיט צו „דזשערוזאַלעם פּאָסט", אַז די רעגירונגס־פּאַרטיי מאַפּאַי גרייט פאַר דאַיאַנען אַ וויכטיקן פּאָסטן אין דעם רעגירונגס־אַפּאַראַט נאָך די קנעסעט־וואַלן וואָס וועלן פּאַרקומען אין נאָוועמבער 1959. אַף אַזאַ מין אויפן האָבן זיך צונויפגעשטויסן צוויי מאַפּאַיִשע נעוויִם — הער שורער און הער דאַיאַן. מיר זענען פונדעטוועגן גענייגט צוצוטיילן די בכוירע דאַיאַנען, וואָס איז, בעלוי־סאַפעק, אַ סאַך מער אינפאַרמירט און אַ סאַך ווייניקער „נאַיִוו", ווי דער הער שורער.

ווען דאָס יִסראַעלישע מיליטער האָט פון די דאַרעם־געגנטן אַוואַנסירט איבערן האַלב־אינדזל סינײַ, אויסמײַדנדיק די עגיפּטישע פּאַרפעסטיקטע פּונקטן אין נעגעוו, איז עס פון דער לופט געשיצט געוואָרן דורך פראַנצויזישע עסקאַדריליעס פון יאַגד און באַמבאַרדיר־עראָפּלאַנען. אַזעלכע עסקאַדריליעס האָבן אויך באַוואַכט די יִסראַעלישע שטעט. יִסראַעל איז דאַן געווען, ווי מען האָט זיך אויסגעדריקט, "אונטערן שירעם פון דער פראַנצויזישער אַוויאַציע". פון יאַם האָט יִסראַעל געשיצט דער 6־טער נאָרד אַמעריקאַנער פלאָט, וועלכער האָט פּאַטרולירט בײַ די ברעגן, און דער פאַרייניקטער ענגליש־פראַנצויזישער פלאָט.

אַף אַזאַ אויפן האָט זיך אָנגעהויבן די יִסראַעלישע אַוואַנטורע קעגן עגיפּטן. דאָס האָט געדינט ווי אַ סיגנאַל צו אַ באַוואָפנטער אַרײַנמישונג פון יִסראַעלס פאַרבינדעטע — ענגלאַנד און פראַנקרײַך. מיטן לעכערלעכן טערעץ, אַז זיי האָבן בעדייע צו סעפּאַרירן די קעמפנדיקע צדדים, האָבן די ענגלישע און פראַנצויזישע כאַיאָלעס אָנגעפאַנגען זייערע קריגס־אָפּעראַציעס קעגן עגיפּטן. קעדיי צו „סעפּאַרירן די קעמפנדיקע צדדים" האָבן זיי געמוזט ניט מער און ניט ווייניקער ווי באָמבאַרדירן קאַירע און אַלעקסאַנדריע, פאַרניכטן עגיפּטישע באַוווינטע פּונקטן און אויסמאָרדן טויזנטער פרידלעכע עגיפּטער.

דער גאַזלאָנישער איבערפאַל פון ענגלאַנד, פראַנקרײַך און יִסראַעל אַף עגיפּטן האָט אַרויסגערופן אַ שטורמישע אויפרעגונג אין דער גאַנצער וועלט. די פעלקער פון דער וועלט האָבן געפאָדערט עס זאָל טייקעף אָפּגעשטעלט ווערן די אַגרעסיע אַף עגיפּטן. לויט דער אויפפאָדערונג פונעם ראַטנפאַרבאַנד און אויך פון אַנדערע לענדער איז אין נאָוועמבער צונויפגערופן געוואָרן אַן אויסערגעוויינלעכע סעסיע פון דער אַלגעמיינער פאַרזאַמלונג פון דער „אוּן", וואָס האָט קאַטעגאָריש פאַרדאַמט די אָנגרייפערס און האָט געפאָדערט טייקעף אָפּצושטעלן די אַגרעסיע. אין דער „אוּן" האָט זיך ניט געפונען קיין איין שטימע וואָס זאָל שטיצן ענגלאַנד, פראַנקרײַך און יִסראַעל.

די סימפּאַטיע פון די פעלקער איז אײַנגאַנצן געווען אױף דער זײַט פון עגיפּטן, וואָס האָט מוטיק געקעמפט פאַר איר אומאָפּהענגיקייט און פרײַהייט און אױף דער זײַט פון די אַנדערע אַראַבישע מעלוכעס, וועלכע האָבן אַקטיוו געשטיצט מיצראַים.

אין גאַנג פון די קריגס־אָפּעראַציעס איז דער סועץ־קאַנאַל צעשטערט און אומנוצלעך געוואָרן אױף אַ לאַנגער צײַט, און דאָס האָט געבראַכט גרויסע שאָדנס פאַר דער מיזרעוו־אייראָפּעיִשער עקאָנאָמיק, און מער ווי אַלעמען פאַר ענגלאַנד און פראַנקרײַך. דאָס עגיפּטישע מיליטער האָט העלדיש גע־קעמפט פאַר יעדן שפּאַן פון זײַן ערד. דער פּלאַן צו פאַרניכטן די עגיפּטישע אַרמיי אין דער אַזאַ־געגנט איז דורכגעפאַלן אַ דאַנק דעם, וואָס עס איז גע־לונגען באַצײַטנס אַרויסצופירן צו דער געגנט פון דעם סועץ־קאַנאַל. אין די גרויזאַמע טעג פון דער געפאַר, וואָס איז געהאַנגען איבערן פּאַטערלאַנד, איז די באַפעלקערונג פון עגיפּטן אַרײַנגעטראָטן אין די רייען פון לאַנדשוץ און האָט זיך באַוואָפנט מיטן געווער וואָס איז איר פאַרטיילט געוואָרן פון די קריגס־אַרסענאַלן. די אינטערווענטאָרן האָבן זיך געפונען פאַר אַ פּערספּעק־טיוו פון אַ לאַנגדויערנדיקער מילכאָמע קעגן דעם גאַנצן עגיפּטישן פאָלק.

אין יענע טעג האָט זיך מיט אַ גרויסן קויעך אַנטפּלעקט די סאָלידאַ־ריטעט פון די אַראַבישע פעלקער און זייער אייניקייט אין דעם קאַמף קעגן אימפּעריאַליזם.

דאָ ברענגען מיר בלויז אייניקע אויסצוגן פון דעם אַמעריקאַנער זשור־נאַל „לייף“ וועגן די געשעענישן אין די אַראַבישע לענדער, וועלכע זענען פאַרצייכנט געוואָרן אין ברען פון דער אינוואַזיע פון די איבערפאַלערס אױף עגיפּטן:

„...פינף אַראַבישע לענדער האָבן איבערגעריסן זייערע דיפּלאָמאַטישע באַציִונגען מיט פראַנקרײַך, דרײַ מיט ענגלאַנד (מיט יִסראָעל האָבן ניט עקזיסטירט קײַן אָפיציעלע באַציִונגען).

— סיריע, איראַק און יאַרדאַניע האָבן מאָביליזירט זייערע באַוואָפנטע קויכעס און זיי קאָנצענטרירט אױף דער יאַרדאַנישער טעריטאָריע.

— די נאַפט־דערן אין ליביע, וועלכע פירן צו דער אַמעריקאַנער לופט־באַזע וואָס זייער אויפבוי האָט געקאָסט 100 מיליאָן דאָלאַר, זענען באַש־ באָרדירט געוואָרן.

— די נאַפט־דערן אין סיריע, דאָס אייגנטום פון מיזרעוו, דורך וועלכע מען האָט געטריבן דעם נאַפט פון איראַק צום מיטללענדישן יאַם, זענען אויפגעריסן געוואָרן.

— אין קוווייט האָט מען אונטערגעצונדן די נאַפט־קוואַלן און מען האָט אויפגעריסן די אונטערוואַסערדיקע נאַפט־דערן.

— סאַוד־אַראַביע האָט אויפגעהערט צוצושטעלן נאַפט פאַר די ענגלישע ראַפינעריִעס אױף די באַכריינער אינדזלען, ניט ווײַט פון די ברעגן, אין אַל־געמיין איז דער שטראָם פון דעם מיטל־מיזרעכדיקן נאַפט פאַרן מיזרעוו פאַר־קלענערט געוואָרן אױף 30 פּראָצענט“.

„דאָס איז געווען די ערשטע שטוים־כוואַליע“ — זעצט פאָר דער זשור־

נאל, וואס האט זיך פארשפרייט אף א ראדיוס פון 4.5 מיליאן קוואדראט מייל ארום דעם פלאץ פון אנגריף. די כוואליע האט זיך שנעל אריבערגעקייקלט ווייטער קיין אייראפע, ווו זי האט קימאט ווי צעשפאלטן די נאטא, זיך דערקייקלט ביז צו די פאריייניקטע שטאטן, ווו מען האט דערזען, אז די באציונגען מיט די עלטסטע און נאענטסטע פארבינדעטע זענען פארערגערט געווארן ווי נאך קיינמאל ביז איצט, און די כוואליע איז דערגאנגען ביז צו דער „און". אין מעשעך פון די ווייטערדיקע פינף כאדאשים איז די „און" געווען קימאט אינגאנצן באשעפטיקט מיט זוכעניש, ווי אזוי צו רעגולירן דעם קריזיס אפן מיטעלן מיזרעך".

די פעלקער פון ראטנפארבאנד, פון דער כינעזישער פאלקס־רעפובליק, און פון די אנדערע סאציאליסטישע לענדער, ווי אויך די פעלקער פון אינדיע, אינדאנעזיע, ציילאן, פאקיסטאן, איראן, פון די לאטיין־אמעריקאנישע לענדער, האבן צארנדיק געפאדערט אנצונעמען דראסטישע מיטלען קעדיי אפצושטעלן די אכזאריעסן פון די איבערפאלערס. אין א סאך לענדער האבן טויזנטער מענטשן געמאלדן וועגן זייער גרייטקייט פרייוויליק זיך צו באטייליקן אין דער מילכאמע אף דער זייט פון עגיפטישן פאלק.

די אגרעסיע פון ענגלאנד, פראנקרייך און יִסראעל אף עגיפטן האט געדראט זיך צו פארוואנדלען אין א פרישער וועלט־מילכאמע, אין גאר א שנעלן טערמין. מען האט באדארפט פארלעשן דעם דורך די אגרעסארן אנגעצונדענעם מילכאמע־שייטער און ניט דערלאזן אז די סרייפע זאל זיך ברייטער פארשפרייטן.

אין יענע טעג האט די רעגירונג פון ראטנפארבאנד זיך געווענדעט צו דער רעגירונג פון די פאריייניקטע שטאטן מיט א פארשלאג אונטערצונעמען א געמיינזאמע אקציע, קעדיי צו צוימען די איבערפאלערס.

אין דער ווענדונג פון דער סאוועטישער רעגירונג צום ענגלישן פרעמיער מיניסטער אידען, דעם 5־טן נאוועמבער 1956 האט זיך געזאגט: „ווי אזוי וואלט אויסגעזען די לאגע פון ענגלאנד, ווען זי ווערט באפאלן פון שטארקערע מעלוכעס, וואס פארמאגן קאלעריליי מינים מאדערנע פארניכטונגס־וואפן? אזעלכע לענדער דארפן גארניט היינט שיקן צו די ענגלישע ברעגן קריגס־שיפן און דעם לופט־פלאט, נאר זיי קענען אויסנוצן אנדערע מיטלען, ווי, צום ביישפיל, די ראקעטן־טעכניק. ווען מען זאל באנוצן ראקעטן־געווער קעגן ענגלאנד אדער פראנקרייך, וואלט איר דאך זיכער באטיטלט אלס א בארבארישן אקט. מיט וואס זשע אונטערשיידט זיך דער אוממענטשלעכער איבערפאל פון ענגלאנד און פראנקרייך קעגן דעם קימאט שוצלאזן עגיפטן?"

אן ענלעכע ווענדונג איז געשיקט געווארן צום פרעמיער־מיניסטער פון פראנקרייך.

די סאוועטישע רעגירונג איז געווען געצוווּנגען זיך צו ווענדן דעם זעלבן טאג צום יִסראעלישן פרעמיער מיניסטער בענגוריאן. אין דער ווענדונג האט זיך געזאגט:

„הער פרעמיער־מיניסטער!

די סאוועטישע רעגירונג האט שוין אויסגעדריקט איר קאטעגארישע פאר־

דאמונג פון דער באוואפנטער אגרעסיע פון יזראעל, ענגלאנד און פראנקרייך קעגן עגיפטן, וואס איז אן אפענע און דירעקטע פארלעצונג פון די פארשריפטן און פרינציפן פון דער ארגאניזאציע פון די פאראייניקטע פעלקער.

אן אבסאלוטע מערהייט פון די מעלוכעס פון דער וועלט האט אויך פארדאמט, בעיס דער אויסערארדנטלעכער סעסיע פון דער גענעראל-אסאמבליי, דעם אקט פון אגרעסיע, וועלכער איז דורכגעפירט געווארן קעגן דער עגיפטישער מעלוכע, און די דאזיקע מערהייט האט אויפגעפאדערט די רעגירונגען פון יזראעל, ענגלאנד און פראנקרייך טייקעף אפצושטעלן די מילכאמע-אפעראציעס און צוריקצוציען די ארייננגעדרונגענע כאיאלעס פון דער עגיפטישער טעריטאריע.

די גאנצע שאלעם-ליבנדיקע מענטשהייט שטעמפלט מיט פאראכטונג די פארברעכערישע טאטן פון די איבערפאלערס, וועלכע האבן זיך פארמאסטן קעגן דער טעריטאריעלער גאנצקייט, סוווערעניטעט און אומאפהענגיקייט פון דער עגיפטישער מעלוכע.

דאך רעכנט זיך ניט די יזראעלישע רעגירונג דערמיט, און אלס אינסטרומענטן פון אויסערלעכע אימפעריאליסטישע קויכעס, זעצט זי פאר די אומזיניקע אוואנטורע, אוועקשטעלנדיק זיך מיט אן ארויסרוף סיי קעגן אלע מיזרעך-פעלקער, וואס קעמפן קעגן קאלאניאליזם, און פאר זייער פרייהייט און אומאפהענגיקייט, און סיי אויך קעגן אלע שאלעם-ליבנדיקע פעלקער פון דער גאנצער וועלט.

אזעלכע האנדלונגען פון דער יזראעלישער רעגירונג דעקן אויף דעם ווערט פון די אלע פאלשע פארזיכערונגען וועגן יזראעלס ליבע צו שאלעם און איר שטרעבונג צו א פרידלעכן צוזאמענלעבן מיט די שכייניש ארבישע מעלוכעס. מיט די אלע פארזיכערונגען האט די רעגירונג פון יזראעל אין דער עמעסן נאר געזוכט צו פארשלעפערן די וואכזאמקייט פון אנדערע פעלקער און געגרייט א פארעטערישן איבערפאל אף אירע שכיינים.

אויספירנדיק א פרעמדן ווילן, האנדלענדיק לויט אנווייזונגען פון אויסלאנד, פירט יזראעל א פארברעכערישע און אן אומפאראנטווארטלעכע שפיל מיטן גוירל פון דער וועלט און מיטן גוירל פון איר אייגן פאלק. די יזראעלישע רעגירונג פארפלאנצט א טיפע סינע צווישן די מיזרעך-פעלקער צו דער יזראעלישער מעלוכע, א סינע וועלכע וועט זיך זיכער אפרופן אף יזראעלס צוקונפט און וועט שטעלן אונטער א פראגע די עקזיסטענץ פון יזראעל אלס מעלוכע.

זייענדיק בלויז פארינטערעסירט אין פארזיכערן דעם שאלעם און איינצושטעלן רו אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעך, נעמט אונטער די סאוועטישע רעגירונג אין איצטיקן מאמענט די געהעריקע מאסמיטלען קעדיי אפצושטעלן די מילכאמע און צו צוימען די איבער-פאלערס.

מיר גלויבן, אז די רעגירונג פון יזראעל וועט זיך באדענקען, איידער עס וועט ווערן צו שפעט, און וועט אפשטעלן די מילכאמע-אפעראציעס קעגן עגיפטן. מיר ווענדן זיך צו אייך, צום פארלאמענט, צו די ארבעטער-מאסן פון יזראעל, צום גאנצן פאלק פון יזראעל: שטעלט אפ די אגרעסיע, מאכט א

סאָף צו דער בלוט־פאַרגיסונג, ציט צוריק אײַער מיליטער פון דער עגיפּטישער טעריטאָריע.

צוליב דער געשאַפענער לאַגע האָט די סאָוועטישע רעגירונג באַשלאָסן פאָרצושלאָגן איר געזאַנדטן אין טעל־אָוויוו צו פאַרלאָזן ישׂראל און טייקעף אַרויסצופאָרן קיין מאָסקווע.

מיר האָפן אַז די ישׂראל־רעגירונג וועט ווי געהעריק פאַרשטיין און אָפּשאַצן אונדזער וואָרענונג".

דאָס אַלץ האָט געהאַט די געהעריקע ווירקונג. שטייענדיק פאַר אַ קאַטאַ־גאָרישער וואָרנונג פון ראַטנפאַרבאַנד, זענען אין מעשעך פון 28 שעה די אַגרעסאָרן געצוווּנגען געווען אָפּצושטעלן די מילכאָמע־אָפּעראַציעס און דערנאָך אַרויספירן זייער מיליטער פון דער עגיפּטישער טעריטאָריע. עס איז וויכטיק צו באַמערקן, אַז ישׂראל האָט עס געטאָן צום לעצטן און האָט זיך אַ לאַנגע צײַט קעגנגעשטעלט דעם באַשלוס פון דער גענעראַל־פאַרזאַמלונג פון דער „און" וועגן צוריקציען דאָס ישׂראל־מיליטער פון דעם האַלב־אינדזל סינײַ און פון דער עזאַ־געגנט. מען האָט געמוזט אָנווענדן ספּעציעלע דראַסטישע מאַסמיטלען אַף צו צווינגען דעם איבערפאַלער צו פאַרלאָזן די געגנטן.

אָביעקטיווע מענטשן פון דער גאַנצער וועלט אָנערקענען אַז די שטעלונג פונעם ראַטנפאַרבאַנד האָט אַנטשיידן גורעם געווען אַף די געשעענישן און דערפירט אַז די אָנגעפאַנגענע מילכאָמע זאָל אָפּגעשטעלט ווערן. דאָס איז געווען אַ ברידערלעכע הילף פון פּסח ניט נאָר פאַר עגיפּטן אַליין, נײַערט אויך פאַר אַלע אַנדערע אַראַבישע מעלוכעס, ווײַל עס איז קלאָר אַז דאָס צונישט מאַכן די ענגליש־פראַנצויזיש־ישׂראלישע אַגרעסיע האָט פאַרהיט פון אַ צווייטער קאָלאָניזירונג אַזעלכע לענדער ווי סיריע, יאָרדאַניע, מאַראָקע, טוניס, ליביע און אַנד. דאָס פאַרשטייען גאַנץ גוט די אַראַבער, ווײַט איבער די עגיפּטישע גרענעצן. זיי פאַרשטייען, אַז אויב די איבערפאַלערס וואָלטן דער־גרייכט אַ ניצאָכן אין דער סועץ־מילכאָמע, וואָלט די פינצטערע נאַכט פון קאָלאָניאַליזם ווידער געקומען אַף דער ערד פון אַראַבישן מיזרעך. דעריין באַשטייט די גרויסע באַדײַטונג פון דער ראַטנפאַרבאַנדישער הילף פאַר דעם איבערגעפאַלענעם עגיפּטישן פאָלק.

מיט זייער גאַזלאָנישן באַפאַלן עגיפּטן האָבן די רעגירונגס־קרײַזן פון ישׂראל זיך אַנטפּלעקט פאַר דער גאַנצער וועלט, אַלס אַ געצײַג פון אימ־פּעריאַליזם. און דאָס האָט ניט געקענט ניט פאַרערגערן ישׂראלס פּאָליטישע אויסערלעכע לאַגע און אירע באַציִונגען ניט נאָר מיט די אַראַבישע לענדער, נאָר אויך מיט אַלע מיזרעך־לענדער, מיט דער גאַנצער פּראָגרעסיווער וועלט.

אייניקע קאָנסעקווענצן פון דער סינײַ־אַוואַנטורע

נאָך דער אַגרעסיע איז געוואָרן אומפאַרמײַדלעך די אינטערנאַציאָנאַלע איזאָלירונג פון ישׂראל, דעריקער מיצאַד די לענדער פון אַזיע און אַפריקע מיט זייער אַנדערטהאַלבן מיליאַרדיקער באַפעלקערונג.

די פעלקער פון די מיזרעך־לענדער, וואָס האָבן דורעם לאַנג געטראָגן

אַף זיך דעם אויסלענדישן יאָך, וועלכע האָבן איבערגעלעבט אַלע גרוילן פֿון דער קאָלאָניאַלער פֿאַרשקלאַפֿונג, פֿאַלגן נאָך מיט אַ באַזונדערער אויפֿמערקזאַמקייט די שטעלונג פֿון דעם אָדער יענעם לאַנד צו די פֿראַגעס פֿון דער נאַציאָנאַל־באַפֿרייַערישער באַוועגונג, און מיט אַ ברענענדיקער סימפּאַטיע באַציִען זיך צו יענע, וואָס טרעטן אַרויס מיטן ציל פֿון אַ פֿרישער פֿאַרשקלאַפֿונג פֿון דעם מיזרעך, אָדער העלפֿן צו די קאָלאָניזאַטאָרן אין זייער פּאָליטיק. דער אַנגע־זעענער טוער פֿון דער נאַציאָנאַלער באַפֿרייַונגס־באַוועגונג אין אינדיע, דזשאַוואַרלאַל נערו, האָט עס אַרויסגעבראַכט אין זייַן בוך „די אַנטדעקונג פֿון אינדיע”. „איך דערמאָן מיך — שרייַבט ער — ווי שטאַרק עס האָט אויפֿגערעגט אינדיע די יאַפּאַנישע אַגרעסיע אַף כינע, און ווי דאָס האָט אויפֿגעלעבט אונדזערע שטענדיקע געפֿילן פֿון פֿרייַנטשאַפֿט צו כינע, וואָס פֿאַר אַן עקל עס האָט בייַ אונדז אַרויסגערופֿן די איטאַליענישע גזילה אין אַביסיניע”.

דאָ ברענגען מיר בלויז אייניקע אָפּקלאַנגען בייַ די פֿעלקער פֿון אַזיע און אַפֿריקע, ווען יִשׂראל באַטייליקן זיך אין דעם איבערפֿאַל אַף עגיפּטן:

„מיר זענען טיף דערשיטערט פֿון די לעצטע געשעענישן אַפֿן מיטעלן מיזרעך — האָט אין יענע טעג טעלעגראַפֿירט דער פּרעמיער מיניסטער פֿון אינדיע ד. נערו. — עס איז פֿולשטענדיק קלאָר און אַנערקענט פֿון אַלעמען, אַז יִשׂראל איז באַגאַנגען אַן אַגרעסיע קעגן עגיפּטן.” און ווייַטער, אָפּשאַצנ־דיק דעם פּרוּוו פֿון די קאָלאָניזאַטאָרן צוריקצוקערן עגיפּטן צו דער פֿריערדיקער לאַגע, זעצט נערו פֿאָר: „אין מיטלווער־אַזיע (דאָס הייסט אַפֿן האַלבאינדזל סינייַ) איז ווידער געמאַכט געוואָרן אַ פּרוּוו צוריקברענגען די אַמאָליקע קאָלאָניאַלע אָרדענונג, די וועלט איז אָבער געוואָרן אַנדערש. די שטורמישע געשעענישן פֿון יאָרהונדערטער האָבן געבראַכט צו אַ געבורט פֿון אַ נייַער אַזיע, די ראָד פֿון דער געשיכטע קען מען ניט דרייען אַף צוריק”.

מיט דער זעלבער אויפֿרעגונג און צאָרן האָט אויך אינדאָנעזיע רעאַגירט אַפֿן איבערפֿאַל קעגן עגיפּטן. דער פּרעמיער מיניסטער א. סאַסטראָאַמידזשאָיאָ האָט אַ פּאָר שאָ שפּעטער נאָכן אָנפֿאַנג פֿון דער אַגרעסיע, דערקלערט אין זייַן רעדע: „דעם שאָלעם אַף דער גאַנצער וועלט דראָט אַן ערנסטע געפֿאַר אין צוזאַמענהאַנג מיטן מיליטערישן איבערפֿאַל פֿון ענגלאַנד, פֿראַנקרייַך און יִשׂראל אַף עגיפּטן. דאָס איז ניט עפּעס אַנדערש, ווי אַ פּרוּוו אויסצולעשן דעם פֿרייַהייטס־פֿאַקל אַפֿן אַזיאַטישן און אַפֿריקאַנער קאָנטינענט. די טערוצים פֿון די איבערפֿאַלערס זענען ניט קיין נייַע, מיר האָבן שוין פֿריער אויך געהערט ענלעכע טערוצים קעדיי צו פֿאַרענטפֿערן טאַטן וואָס זייער עמעסער ציל איז אָוועקצונעמען בייַם פֿאָלק זייַן רעכט אַף אומאָפּהענגיקייט און סוּווע־רעניטעט. מיר אַליין האָבן דאָס זעלבע געהערט, ווען אונדז פֿלעגט איבער־פֿאַלן די קאָלאָניאַלע האָלענדישע אַרמיי”.

צו די דאָזיקע פֿלאַמיקע ווערטער פֿון סימפּאַטיע האָט זיך אויך אָנגע־שלאָסן דער פּרעמיער־מיניסטער פֿון צייַלאָן, באַנדאַראַנאַיקע, וועלכער האָט אין נאָמען פֿון זייַן רעגירונג דערקלערט: „לויט מייַן מיינונג איז ניטאָ קיין שום גילטיקע פֿאַרענטפֿערונגען פֿאַר אַזאַ אַרט אַרייַנדרינגונג פֿון יִשׂראל

קיין עגיפּטן און פאר די שפּעטערדיקע טאטן פון ענגלאנד און פראנקרייך. איך בין זיכער, אז אזוי דענקט אויך די גאנצע געזעלשאפטלעכקייט פון דער וועלט".

די אפגאניסטאנער רעגירונג האט אין דער טעלעגראמע צו דער ארגאניזאציע פון די פאראייניקטע פעלקער אויסגעדריקט די ליבע און סימפּאטיע צו עגיפּטן, און דאס ווארעמסטע מיטגעפיל צום עגיפּטישן פאלק און צו זיין קאמף באם פארטיידיקן זיינע רעכט און פרייהייט".

אין העסקעם מיט מארקסיסטיש־לענינישע פּרינציפּן בענעגייע די אינטערנאציאנאלע באציונגען, האבן די לידערס פון די סאציאליסטישע מיזרעד־לענדער — די פאלקס־כינע, די קארעאנער פאלקס־דעמאקראטישע רעפּובליק, די דעמאקראטישע רעפּובליק וויעטנאם, די מאנגאלישע פאלקס־רעפּובליק — אויסגעדריקט זייער צארנדיקן פּראטעסט קעגן דער אגרעסיע אף עגיפּטן און געמאלדן זייער פולשטענדיקע סאלידאריטעט מיטן קעמפנדיקן עגיפּטישן פאלק.

אפילע טערקיי — וואס האט אין דער צייט פון דער ענגליש־פראנצויזיש־יִסראעלישער מילכאמע קעגן עגיפּטן, אנגעהאלטן א גינסטיקע פאר יִסראעל נייטראליטעט, — מוירע האבנדיק אז זי וועט פארלירן די רעשטלעך פון איר דורכגעפאלענער אויטאריטעט אפן מיזרעד, האט דעמאנסטראטיוו צוריקגערופן איר געזאנדטן פון יִסראעל.

גלייכצייטיק האבן אלע אזיאטישע לענדער מיטאמאל פארקלענערט זייער האנדל מיט יִסראעל.

די פעלקער פון אזיע און אפריקע האבן איינשטימיק פארדאמט די פארבאפערישע פּאליטיק פון יִסראעל. וועגן דעם זאגט איידעס דער באשלוס פון דער קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען אין קאירא אין דעצעמבער 1957, אלס סאלידאריטעט־אויסדרוק פון די פעלקער פון אזיע און פון אפריקע. אין דער דאזיקער קאנפערענץ האבן זיך באטייליקט פארשטייערס פון 45 מעלוכעס.

אין דער רעזאלוציע פון דער קאירער קאנפערענץ ווערט געזאגט וועגן דער פּאלעסטינער פראגע:

„די קאנפערענץ דערקלערט אז די יִסראעל־מעלוכע איז א באזע פון אימפּעריאליזם, וואס באדראט דעם פּראגרעס און די זיכערקייט פון דעם מיטעלן מיזרעד. די קאנפערענץ פארדאמט יִסראעלס אנגרייפערישע פּאליטיק וואס איז א געפאר פארן שאלעם אף דער גאנצער וועלט.

די קאנפערענץ באשטעטיקט די רעכט פון די אראבער אין פּאלעסטינע, דריקט אויס איר סימפּאטיע צו די פּאלעסטינער פּליטים און שטיצט אלע זייערע רעכטן און זייער צוריקקער אין זייער היימלאנד".

אין מעשעך פון דער לעצטער צייט פּרוּוון די יִסראעלישע רעגירונגס־קרייזן דורכצופירן די איזאלירונג אין די לענדער פון אזיע און אפריקע, דורך אנטוויקלען עקאנאמישע באציונגען מיט אזעלכע לענדער ווי גהאנא, בירמא, טאילאנד און אייניקע אנדערע. בענגוריאן האט אפּטימיסטיש דערקלערט, אין צוזאמענהאנג דערמיט אז יִסראעל איז געלונגען „דורכצוברעכן דעם

באנדונגער פראנט", און אביסל שפעטער האט די אויסערן מיניסטארן ג. מייער, (סאף מארץ 1959) פארזיכערט אין קנעסעט, אז דאס לאנד „געפינט אן איינהייטלעכע שפראך מיט אלע אפרא־אזיאטישע לענדער". ווי איינע פון די נייסטע געאפאליטישע „אנטדעקונגען" פון די יסראעלישע טוערס איז געווען די טעזע, אז סיי אפן נאענטן מיזרעד און ביכלאל אף דעם אזוי גע־רופענעם אראבישן מיזרעד זענען די אראבער גאר א מינדערהייט. עמעס איז, אז זיי האבן געמוזט דערצו אויסברייטערן די געאגראפישע גרענעצן פון דער זאנע, אריינרעכענענדיק אהין צ. ב. אביסיניע, טערקיי און איראן, געניי איבערציילן די צאל קורדן, בערבערן און אפילע די מאראניטן פון לע־וואנען (מאראניטן, דאס זענען אראבער אין לעוואנען, אבער ניט קיין מאכ־מעדאנער, נאר קריסטן) וואס וווינען אין דער זאנע און אויסשליסן פון דער אראבישער נאציע א היפשע העלפט עגיפטער, ווי מענטשן, וואס לויט דער ראסע קענען זיי עפשער זינט די אוראלטע צייטן אפשטאמען פון אייניקע אנדערע שוואטים. נאך אזא טיפזיניקער אפעראציע איז מען געקומען צום אויספיר, אז אפן נאענטן מיזרעד מוז יסראעל אריענטירן איר אויסערן פאליטיק ניט צו דער אראבישער מינדערהייט, נאר צו די טערקיש־קורדיש־איראניש־אביסינישע מערהייט.

ס'ארא צייטן! ס'ארא מינהאגים!(1)

פארשטייט זיך, אז די טעל־אוויווער געאפאליטיקער וואלטן אין דעם פאל געקענט „עקאנאמיזירן דאס דענקען", אף וויפל זייערע פארשונגען האבן נאר געבראכט צום אויספיר, אז בעגגוריאנס אנטי־אראבישע פאליטיק איז די אויסשליסלעך ריכטיקע, אין וואס זיי זענען שוין אויך פריער זיכער געווען, אבער אין וואס עס איז נאך ביז איצט ניט איבערצייגט די ארומיקע וועלט.

דער דעמאנסטראטיווער אפזאג מיצאד די לענדער פון דער אפרא־אזיאטישער גרופע אין דער „און" צו דערלאזן יסראעלישע פארשטייערס צו דער פייערונג פון דעם „טאג פון אפריקע", אין מיי 1959, האט ארויסגערופן זייער א ווייטאקלעכן אפקלאנג אין די ציעניסטישע קרייזן פון יסראעל. אייניקע האבן עס אפגעשאצט ווי אן איבערראשונג פון באנדונג אין „וועלט־מאס־שטאב", און אנדערע האבן אנגעוויזן, אז די עקאנאמישע הויצאעס אף אויסצוברייטערן די פארבינדונגען מיט די מיזרעד־לענדער „דערגרייכן ניט דעם הויפטציל". שווער צו זאגן, אויב דער דיפלאמאטישער דינסט פון יסראעל האט אינפארמירט זיינע שעפן, אז באם איינשטעלן עקאנאמישע באציונגען ווערן די יסראעלישע פארשטייערס באטראכט אין די מיזרעד־לענדער ווי נאך אמעריקאנישע רייזע־אגענטן.

אז אומפארמיידלעכע קאנסעקווענץ פון יסראעלס אגרעסיע אף עגיפטן איז אויך געווען די פארערגערונג פון די באציונגען צווישן יסראעל און די סאציאליסטישע לענדער. אנדערש האט גאר ניט געקענט זיין. די אלזייטיקע שטיצע מיצאד דעם ראטנפארבאנד און אלע אנדערע סאציאליסטישע לענדער פאר דער נאציאנאל־באפרייערישער באוועגונג פון די מיזרעד־פעלקער ווערט

---

(1) א לאטייניש שפריכווארט. א טעמפארא א מארעס.

דיקטירט דורך די פרינציפן פון מארקסיזם־לעניניזם, און מאכמעס דער שוטפעסדיקייט פון דעם קאמף פון ארבעטער קלאס פון מיזרעך און פון די פארשקלאפטע פעלקער פון מיזרעך קעגן אימפעריאליזם. דאס וואס יסראעל איז א קליינע מעלוכע קען בעשום אויפן נים בארעכטיקן איר פאליטיק. אין שלום־ווארט צום באריכט וועגן דער פארטיי־פראגראם, אין מארץ 1919 האט וו. אי. לענין, רעדנדיק וועגן דער אליינבאשטימונג פון די נאציעס און מאכנדיק אן אנאליז פון דער סאוועטישער אויסערן־פאליטיק, אנגעוויזן: „מיר מוזן זאגן אלע אנדערע נאציעס, אז מיר זענען אינטערנאציאנאליסטן ביזן סאף און מיר שטרעבן צו א פרייוויליקן פארבאנד צווישן די ארבעטער און פויערים פון אלע נאציעס. ווען מיר קעמפן קעגן ווילסאנען (ווילסאן איז געווען אין 1919 דער פרעזידענט פון די פאראייניקטע שטאטן און איינער פון די ארגאניזירער פון דער אינטערווענץ קעגן ראטנפארבאנד) און ווילסאן פארוואנדלט א קליינע נאציע אין זיינס א געווער, זאגן מיר, אז מיר קעמפן קעגן דעם געווער...“

די רעאקציאנערע לידערס פון ציעניזם אין יסראעל דריקן אוים זייער געמאכטע איבעררראשונג, וואס ביז איצט ווערט נאך אלץ אזוי שארף קריטיקירט יסראעלס פאליטיק פון אקטאבער־נאוועמבער פון 1956, אבער מענטשן, וועמען עס זענען טייער די אינטערעסן פון אנהאלטן דעם שאלעם, זעען נים קיין נארישקייט אין דעם, וואס צוליב אייגענע ענגע און גייציקע צילן האט זיך די יסראעל־רעגירונג נים אפגעשטעלט פון דערפירן די מענטשהייט צום ראנד פון א פרישער וועלט־מילכאמע. צי דען פארשטייען טאקע נים די יסראעלישע פירערס, אז אזא מין פאליטיק איז געפערלעך און פארברעכעריש?

דער אלטער קודם ווערט פארגעזעצט

קיינער פון יסראעלס קעגנער האט אזוי נים אונטערגעגראבן איר פאזיציע אפן מיזרעך און אין דער גאנצער וועלט, ווי די מענטשן וואס שטייען אין דער שפיץ פון דער יסראעלישער רעגירונג. די דאזיקע לייט האבן גערעכנט, אז די פארפעסטיקונג פון דער נייער מעלוכע אפן נאענטן מיזרעך קען מעגלעך זיין נאר אין בונד מיט די אימפעריאליסטישע גרויסמאכטן און מיט די מעלוכעס, וואס דערשטיקן די קאלאניאלע פעלקער. זיי האבן ווארשיינלעד, נים פארשטאנען די סיבעס פון דעם שענדלעכן דורכפאל פון דער אגרעסיע אף עגיפטן. אזא מין אזארט־שפיל, ווי דאס איז געווען די סינייאפעראציע, און די שטרעבונגען צו אזעלכע „פרעווענטיווע מילכאמעס“, האבן בוילעט דערוויזן אז זיי שטעלן דעם קויעד איבערן געזעץ. אבער אפילע א בלינדער האט געקענט זען, אז דער רעאלער קויעד איז נים געווען מיט די איבערפאלערס, אפילע אין די באדינגונגען ווען קעגן די אראבער זענען ארויסגעטראטן נים יסראעל אליין, נאר די גרעסטע אימפעריאליסטישע מעלוכעס, ווי ענגלאנד און פראנקרייך. באם אויסרעכענען די צאל דיוויזיעס, קאנאנען און עראפלאנען פון די צדאדים, האבן די יסראעלישע פאליטיקער פארזען איין „קלייניקייט“ — די פאליטישע לאגע פון דער וועלט אין דער

צווייטער העלפט פון 20־טן יארהונדערט, די עקזיסטענץ פון א וועלט־לאגער פון סאציאליסטישע מעלוכעס מיטן ראטנפארבאנד בעראש און פון די מיזרעד־מעלוכעס, וואס זענען אויפגעשטאנען צו א נייעם לעבן. אין זייער קאוואנע ארויסצוטרעטן אין א מילכאמע קעגן גאנץ אזיע, האבן די יִסראעלישע סטראטעגן פאשעט ניט גענומען אין אכט דעם פאקט, וואס אין אונדזער צייט וואגן אזוינס ניט צו טאן אפילע די שטארקסטע קאפיטאליסטישע גרויסמאכטן, ארייִנרעכענענדיק צווישן זיי אויך די פאריייניקטע שטאטן.

אין צוזאמענהאנג דערמיט מעג מען אפילע ניט ספעציעל אונטערשטרייכן די ניט גענוגנדיקע קענטשאפט פון די יִסראעלישע פאליטיקער וואס שייעד דער מיליטערישער טעכניק, ווען זיי באנעמען ניט גענוג קלאר די באדייטונג פון די היינטיקע באוואפענונגס־מיטלען, ווי א שטייגער די ראקעטן־טעכניק. פונדעסטוועגן איז א כידעש, וואס היינט צו טאג געפינען זיך די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל אונטער דער ווירקונג פון דעם אזוי גערופענעם „סיניי־טשאד". יעדן הארבסט פייערן זיי אפ ברייטסטן אויפן דעם יארטאג פון דעם פארטערישן איבערפאל אף עגיפטן. מען טרעט ארויס מיט בארימערישע שאוויניסטישע רעדעס וועגן דער „מעכטיקייט" פון דער יִסראעל־ארמיי, וועגן איר צוגעגרייטקייט צו „צעשמעטערן" אלע אראבער, וועגן דער נויטווענדיקייט אנצוהאלטן אף וייטער די קאמפס־גרייטקייט פון לאנד און זיין באוואפענונג, וועגן דער צוועקמעסיקייט פון „פרעווענטיווע מילכאמעס" קעגן די אראבער, און אזוי ווייטער.

קעדיי צו פארשאפן פארגעניגן דעם הער שורער און דער צייטונג „דאוואר" וועגן וועלכע עס האט זיך גערעדט אין פארווארט, ברענגען מיר אן אויסצוג פון בענגוריאנס רעדע אפן פלענום פון צ. ק. פון מאפאי, פון 11־טן סעפטעמבער 1958:

„שווער איז זיך פארצושטעלן — האט דערקלערט דער העל־זוער — וואס פאר א אייִנדרוק עס האט געמאכט אין דער גארער וועלט די סיניי־אפעראציע אין זין פון אפצושאצן יִסראעל. עמעס עס זענען פון אנפאנג אן געווען מעלוכעס וואס האבן באטראכט פאר אן אומגליק אט די אפעראציע. צווישן אונדז זענען אויך געווען כאווירים, וועלכע זענען געקומען אין קאנטאקט מיט יענע מעלוכעס און אויך אזוי באטראכט דעם איניען. אבער די דאזיקע געשעעניש האט אייִנגעשלאסן יִסראעל אין דער וועלט־מאפע".

אט ווי אזוי עס ווערט פארשטאנען אין אפיציעלן יִסראעל די לעקציע פון דער געשיכטע.

נאכן דורכפאל פון דער סועץ־אוואנטורע, האבן די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל אפן סמאך פון אזעלכע שטאנדפונקטן, ניט דורכגעלאזט קיין איין געלעגנהייט פאר א דירעקטער אדער אומדירעקטער באטייליקונג אין אלע פרווון פון די קאלאניזאטארן קעגן די אומאפהענגיקע אראבישע מעלוכעס. אין אפריל 1957, ווען אין יארדאניע איז פארגעקומען די אנטי־פאלקס־איבערקערעניש, אן ארגאניזירטע דורך די אמעריקאנער, האט די רעגירונג פון יִסראעל דורכגעפירט באוואפנטע דראונגס־דעמאנסטראציעס קעגן די שכיינישע אראבישע לענדער, מיטן ציל ארויסצורופן אן אומרויִקייט אין די

נעגנטן פון נאענטן און מיטעלן מיזרעך און באהילפיק זײַן די קאלאניזאטארן אין זייער דרוק אף די דאזיקע לענדער.

די געשעענישן האבן בוילעט דערוויזן, אז יִסראעלס רעגירונג האט גאר ניט בעדייע אפצוטרעטן פון דעם פריערדיקן קורס פון איר פאליטיק און, קעגן דעם ווילן פון פאלק און לעהיפעך צו די אינטערעסן פון לאנד, שליסט זי אײַן יִסראעל אין אנטי־סאוועטישע בלאקן וואס דאס איז אײַן דירעקטער סטירע צו די דורך דער יִסראעל־רעגירונג אנגענומענע פארפליכטונגען. אײדעס וועגן דעם זאגט אויך דער פאקט וואס אין מײַ 1957 איז יִסראעל צוגעשטאנען צו דער „דאקטרין דאלעס־אײַזענהאוער".

דער טאמצעס פון דער דאזיקער דאקטרין באשטייט אין דעם פרוּוו אײַנצושטעלן די אמעריקאנער הערשאפט אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעך. די מעכאברים פון דער דאקטרינע זענען זיך מוידע אז די פאזיציעס פון די פריערדיקע קאלאניאלע מאכטן, ענגלאנד און פראנקרײַך, וועלכע האבן אמאל געוועלטיקט דא, זענען שוין שוואך געווארן, איבערהויפט נאכן דורכפאל פון דער סועץ־אוואנטורע. אין צוזאמענהאנג דערמיט, איז אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעך איבערגעבליבן א „וואקרום", דאס הייסט א פוסטקײַט, און דאס צו פארפולן איז בארופן נאר דער אמעריקאנער אימפעריאליזם וועלכער שטרעבט, פארשטייט זיך, דערבײַ אויך צו געבן די אזוי גערופענע הילף פאר די „אפגעשטאנענע אראבישע לענדער". אין דער דאקטרין ווערט פארויסגעזען צו געבן די אמעריקאנער הילף פאר יענע רעגירונגען פון די מיזרעך־לענדער, וואס שטיצן די קאלאניזאטארן. עס ווערט פארויסגעזען די דירעקטע מיליטערישע אַרײַנמישונג פון די פאר. שטאטן אין די איניאנים פון די לענדער פון נאענטן און מיטעלן מיזרעך אין פאל זיי וועלן דורכפירן אן אומאפהענגיקע נאציאנאלע פאליטיק. אלע שריט וואס זענען געווידמעט דער באפרײַונג פון די לענדער פון זייער אפהענגיקײַט פון די אימפעריאליסטישע גרויסמאכטן, אויך די פרוּוון צו געבן עכטע הילף פאר די לענדער, קעדיי צו באפעסטיקן זייער אומאפהענגיקײַט, ווערט דערקלערט ווי אן „אַרײַנדרינגונג פון קאמוניזם" אדער ווי א „אונטערגראבונגס־טעטיקײַט" און אפילע ווי א „אומדירעקטע אגרעסיע". נאטירלעך, אז די דאקטרין איז אויפגענומען געווארן העכסט נעגאטיוו מיצאד די פאטריאטישע קויכעס אין די אראבישע לענדער.

דורך זייער אנשליסונג צו דער קאלאניזאטארישער דאקטרין, האבן די רעגירונגס־קרײַזן פון יִסראעל איבערגעגעבן אין דינסט פון די אמעריקאנער מיליטארן די טעריטאריע פון יִסראעל, זיי האבן עפנטלעך געבילדעט דעם געאייניקטן פראנט פון יִסראעל מיטן קאלאניאליזם און אימפעריאליזם קעגן די פעלקער פון מיזרעך. אין די סאציאליסטישע מעלוכעס, זעלבסטפארשטענדלעך, אז דער באשלוס פון דער יִסראעל־רעגירונג איז נעגאטיוו אויפגענומען געווארן און מיצאד די ארבעטער־מאסן פון יִסראעל, וואס האבן עס באטראכט פאר א טאט וועלכער פירט צו א ווײַטערדיקער פארשקלאפונג פון יִסראעל און וואס פארוואנדלט איר טעריטאריע אין א מיליטערישער באזע פון די אמעריקאנער באוואפנטע קויכעס. אין דער רעזאלוציע פון דעם 13־טן קאנ־

גרעס פון דער קאמוניסטישער פארטיי פון ישראל, וועלכער איז פארגעקומען אין מיי 1957, ווערט דערקלערט:

„איינשליסנדיק זיך צו דער „אייזענהאואר דאקטרין", טראגט צו די בענגוריאן־רעגירונג אן אפיציעלן ביישטייער צו דעם דראנגנס־קאמפיין, ווי אויך צום פאליטישן און מיליטערישן דרוק פון די אמעריקאנער קאלאניזאטארן אף די פעלקער פון מיטעלן מיזרעך. דאס פארטיפט נאך מער דעם אפגרונט צווישן ישראל און די אראבישע פעלקער. עס דערווייטערט די פערספעקטיוו פון אן אראביש־ישראעלישן שאלעם און איזאלירט נאך שטארקער ישראל פון די פעלקער פון אזיע און אפריקע. די האנדלונג פון דער בענגוריאן־רעגירונג איז אן אפענער ארויסרוף קעגן ראטנפארבאנד, קעגן דעם גאנצן סאציאליסטישן לאגער, קעגן אלע שאלעם־ליבנדיקע פעלקער. עס איז א שריט אן דער מינדסטער נאציאנאלער פאראנטווארטלעכקייט".

נאך דער אנשליסונג צו דער אמעריקאנער „דאקטרין" — וואס דאס איז געווען א שריט וואס זיין „וויטזעוודיקייט" האט זיך גלענצנד באשטעטיקט א קורצע צייט שפעטער, דורכן פולשטענדיקן דורכפאל פון דער דאקטרין, האבן די עקסטרעמיסטישע קרייזן פון ישראל נאך מער פארשטארקט זייער פראוואקאטארישע טעטיקייט קעגן די שכייניש לענדער.

אלץ אפטער זענען פארגעקומען אינצידענטן אף דער סיריש־ישראעלישער וואפנשטילשטאנד־ליניע, פראוואצירטע פון ישראל. דער פרעמיער־מיניסטער בענגוריאן און אלע אנדערע מיטגלידער פון דער ישראל־רעגירונג האבן פארגעזעצט זייערע אפענע דראונגען קעגן סיריע, עגיפטן און די אנדערע אראבישע לענדער, און דער שעף פון ישראעלישן גענעראל־שטאב, דאיאן האט געמאלדן: „מיר זענען גרייט צו קעמפן קעגן די אראבער צום דריטן, פערטן, זיבעטן און אכטן מאל". סאף 1957, ווען די אימפעריאליסטישע פארשווערערס האבן געגרייט די ניט־געלינגענע אינטערווענץ אין סיריע, האט בענגוריאן דערקלערט אין פארלאמענט, אז עס איז נאך ווייט צו א שאלעם און אז היינטיקע צייטן נויטיקט זיך ישראל פיל מער אין מיליטערישער סטראטעגיע, ווי אין דיפלאמאטיע. דער סאף פון יאר 1957 האט באוויזן, אז עס קומען פאר ווייטערדיקע מילכאמע־צוגרייטונגען אין ישראל, דעריקער אף דער סיריש־ישראעלישער וואפנשטילשטאנד־ליניע. עס איז געווארן פעסטגעשטעלט, אז ווען דער אמעריקאנער שעליעד הענדערסאן, האט געפירט אין טערקיי אונטערהאנדלונגען מעקויעד דער אויסארבעטונג פון פלענער וועגן אן איבערפאל אף סיריע, איז געווען פארויסגערעכנט, אז אין א געוויסן עטאפ וועט זיך אויך ישראל באטייליקן דערין, און אירע רעגירונגס־קרייזן האבן ארויסגעוויזן זייער גרייטקייט ארויסצוטרעטן קעגן סיריע. ווי א באגיטיקונג פארן באטייליקן זיך אין די קריגס־אפעראציעס קעגן סיריע איז צוגעזאגט געווארן צו שטיצן ישראל אין איר שטרעבונג צו פארכאפן דעם האלב־אינדזל סיניי און דעם טייל פון מייד יארדיין, ווי אויך דעם אקאבא־איינגוס, וואס וועט פארוואנדלט ווערן אין ישראעלם וואסערן.

גלייכצייטיק האבן זיך אין מעשעך פון עטלעכע כאדאשים געפירט אין מעל־אוויוו געשפרעכן וועגן דער נויטווענדיקייט פון אריינטרעטן אין דעם

צאפן־אטלאנטישן בלאק. דעם 18־טן דעצעמבער 1957 האט די צייטונג „האבאקער" געשריבן: „יסראעל מוז מען פארבינדן דורך מיזרעוו־דייטשלאנד מיט דער נאטא". ווי עס איז אנגעוויזן געווען אין דער יסראעלישער פרעסע, האט די אויסערן מיניסטארן ג. מייער, אויסגענוצט פאר דעם צוועק איר באזוך אין דער גענעראל־פארזאמלונג פון דער „אונ" אין הארבסט 1957. דארט האט זי געפירט אונטערהאנדלונגען מיט א סאך מעלוכע־טוערס און איז שפעטער אפגעפארן קיין פאריז און רוים, וווּ זי האט זיך באגעגנט מיט פארשטייערס פון נאטא־לענדער. אונטערציענדיק דעם סאכאקל פון דער רייזע, האט די פרעסע פעסטגעשטעלט, אז ג. מייער „איז צוריקגעקומען פון איר נעסיע מיט ליידיקע הענט".

דאס אלץ קען ניט אנגערופן ווערן ווי א צופעליקייט. נאכן דורכפאל פון דער אגרעסיע אף עגיפטן, האבן דורכגעמאכט א געוויסע עוואלוציע יסראעלס באציונגען מיט יענע לענדער, מיט וועלכע זי איז געווען פאליטיש און עקאנאמיש פארבונדן. פארשטייט זיך, אז פאר די פאריייניקטע שטאטן און פאר ענגלאנד איז יסראעל אף וויטער פארבליבן ווי א מיליטערישע באזע, ווי א בריק, אף ארייַנצודרינגען אין דער אראבישער וועלט, א פלאצדארם פאר דיווערסיע און פראוואקאציע־טעטיקייט קעגן דער נאציאנאלער באפרייונגס־באוועגונג פון די מיזרעד־לענדער. און דאך זענען די באציונגען צווישן יסראעל מיט אירע פראטעקטארן אפגעקילט געווארן. דאס איז געשען ניט בלויז דערפאר, ווייל סיי ענגלאנד, סיי די פאריייניקטע שטאטן ווילן ניט צוליב יסראעל פארלירן זייערע אפגעשוואכטע פאזיציעס אין דער אראבישער וועלט.

די אגרעסיע קעגן עגיפטן האט ארויסגערופן אין ענגלאנד גופע זייער א שארפע קריטיק אף די האנדלונגען פון דער ענגלישער רעגירונג. ווי א קאנסעקווענץ פון דעם דורכפאל פון דער אגרעסיע איז געקומען די דעמיסיע פון ענגלישן פרעמיער־מיניסטער אידען. די קאנסערוואטארן, וואס שטייען בא דער מאכט, ווילן ניט צו ריזיקירן מיט זייער שוין אזוי אויך פארלוירענער אויטאריטעט, און דערצו נאך ערעוו די וואלן פון 1959.

די פאריייניקטע שטאטן ווילן ניט, פארשטייט זיך, איבערייַסן מיט זייער געטרייַען דינער אפן נאענטן מיזרעד, אבער צוליב דער געשאפענער לאגע באמיט זיך דער שטאטס־דעפארטאמענט פון די פ. שטאטן עפנטלעך ארויסצווייַזן וואס ווייניקער זייַן פארבינדונג מיט יסראעל. פון די יעדיעס, וואס גאנגעוועגע זיך דורך אין דער יסראעלישער פרעסע, איז באקאנט געווארן אז מיסטער דאלעס האט דורך דעם יסראעל־געזאנדטן אין וואשינגטאן געאייצעט בענגוריאנען צו לייגן מער אכט אף דער אויסברייטערונג פון יסראעלס באציונגען מיט די מיזרעוו־אייראפעישע לענדער, די מיטגלידער פון דעם צאפן־אטלאנטישן בלאק. זייַן אייצע האט דאלעס באגרינדעט דערמיט, וואס פאר די פאריייניקטע שטאטן „איז ניט באקוועם צו זייַן יסראעלס איינציקער פרייַנט", ווייל דאס קאמפראמעטירט די פאריייניקטע שטאטן אין די אויגן פון די אראבער. אף אזעלכע ענדערונגען פון דער אמעריקאנער פאליטיק לגאבע יסראעל האט אויך אנגעוויזן דער יסראעלישער פינאנץ־מיניסטער עשקאל דעם 4־טן

יאנואר 1958 אף א פארזאמלונג אין יערושאלאים. ער האט זיך אויסגעדריקט: „אונדזערע פריינט פאדערן מיר זאלן ניט זיין איינזאם. זיי האבן אונדז געזאגט: זוכט פאר זיך אלץ מער און מער פריינט, ווייל אונדז אליין איז ניט באקוועם אנצוהאלטן א פריינטשאפט מיט יִשׂראעל".

און אין יִשׂראעל גופא האבן זיך געמערקט די פראטעסט־שטימען קעגן דער פערספעקטיוולאזער און נעפערלעכער אויסערן־פאליטיק פון לאנד אפן פאדערשטן פלאן ווערט ארויסגערוקט די פאדערונג צו ענדערן די באציִונגען מיט די אראבישע לענדער. די דאזיקע שטרעבונג איז פארצייכנט געווארן אין די באשלוסן פון דעם 13־טן קאנגרעס פון דער קאמפארטיי אין יִשׂראעל (פרילינג פון 1957). דער באריכט פון דעם צענטראל־קאמיטעט, אין וועלכן עס ווערט אפגעשאצט די אינערלעכע לאגע אין לאנד און די אויפגאבעס פון די ארבעטער־מאסן, האט פעסטגעשטעלט: „אונדזער פארטיי באטראכט דעם אראביש־יִשׂראעלישן קאנפליקט, ווי א דערשיינונג וואס איז געבוירן געווארן אפן אימפעריאליסטישן באדן, וואס וועט פארשווינדן צוזאמען מיט דער קעסיידערדיקער אפשוואכונג פון דעם אימפעריאליזם און וועט זיך סאף קאל כאף פארענדיקן מיטן פולסטן קראך. אין דער פארגאנגענהייט האבן מיר געהאט מערקווירדיקע פעריאדן פון עקאנאמישער קולטורעלער און פאליטישער מיטארבעט מיט די אראבישע פעלקער אין אנדאלוסיע, מאראקיש אלעקסאנדריע און דאמעשעק. יארהונדערטער האבן יידן געלעבט צווישן די אראבישע פעלקער פיל בעסער ווי אפן מיירעוו. דער גוירל האט ווידער צונויפגעפירט דאס יידישע און דאס אראבישע פאלק. א סאך איז אפהענגיק פון אונדז אליין, פון די יִשׂראעלישע מאסן, קעדיי צו פארוואנדלען די דאזיקע היסטאָרישע באגעגעניש אין א הייב־שטאנג פאר שאלעם, פריינטשאפט, פרוכטבארער צוזאמענארבעט און פארברידערונג פון די פעלקער".

דער באוווסטזיין וועגן דער נויטווענדיקייט צו רעווידירן די אויסערן־פאליטיק פון לאנד, איז אויך ארייַנגעדרונגען אין די בורזשואזע פארטייען. אין די פאליטישע קרייזן ווי אויך אין דער פרעסע פון יִשׂראעל האט זיך אנטוויקלט א דיסקוסיע מעקויעד די וועגן פון דער יִשׂראעלישער אויסערן־פאליטיק. אין פארבינדונג דערמיט האט די צייטונג „לאמערכאוו" געשריבן: „דער טאך פון דער פאליטישער פילאזאפיע וואס האט געשפייזט אונדזער אויסערן פאליטיק, האט געבראכט צום אויספיר אז די גרונט־אינטערעסן פון יִשׂראעל, פאלן צענויף מיט דער אויסערן פאליטיק פון אמעריקע. די פאליטישע פארבינדעטע זענען באטראכט געווארן אין ליכט פון דעם דאזיקן טעזיס און עס זענען אין דער זעלבער שיין אנגעמערקט געווארן די באציִונגען מיט די מעלוכעס און מיט די באוועגונגען אין דער וועלט, און וואס איז נאך וויכטיקער , אויך מיט די געזעלשאפטלעכע קויכעס אין יִשׂראעל גופע. ווי איינעם פון די פאסיקסטע ארגומענטן אף צו פארטיידיקן די פרא־מיירעוו־פאליטיק, האט מען באנוצט די טייַנע, אז מיר געפינען זיך אין א געאפאליטישער געגנט, וואס איז אונטער דער אויסשליסלעכער האשפאע פון מיירעוו, און דיריבער מוזן מיר זיך צופאסן צו דער „מיירעוו־פאליטיק און זיך אנשליסן צו איר פארווירקלעכונג. אזא פאליטישע פילאזאפיע איז געווען פאלש זינט דעם

טאג פון איר געבורט און זי איז אלץ מער צעוואקסט געווארן פון איין פרגוו ביז צום צווייטן".

די בורזשואזע פרעסע פארצייכנט די פארשטארקטע האספאע פון די נייטראליסטישע עלעמענטן פון דער „פראגרעסיווער פארטיי" און פון דער פארטיי פון די „אלגעמיינע ציוניסטן", וואס האבן געשטיצט דעם ארויסטריט פון דעם פרעזידענט פון דעם „יידישן וועלט קאנגרעס", נאכעם גאלדמאן, וועלכער האט דערקלערט אין טעל־אוויוו: „די איצטיקע אויסערן פאליטיק פון בענגוריאנען קען ברענגען צו קאטאסטראפאלע רעזולטאטן פאר יסראעל". דער רעדאקטאר פון דער בורזשואזער צייטונג „האארעץ" האט, צום ביישפיל, גערופן „צו פארגונפטיקייט אין דער אויסערן פאליטיק" און צו „ניט אידענטיפיצירן יסראעל" מיט וועלכן עס איז פון די וועלט־בלאקן. פון צייט צו צייט טרעטן אויך ארויס קעגן דעם דורכגעפאלענעם אויסערן־פאליטישן קורס די פארטייען מאפאם און „אכדות האאוואדא".

עס וואלט אבער געווען ניט באגרינדעט זיך פארצושטעלן, אז אזעלכע שטראלן פון באוווסטזיין בא אייניקע בורזשואזע טוערס פון יסראעל, באדייטן שוין דעם אנפאנג פון עפעס אן ענדערונג אין יסראעלס פונדאמענטאלן פאליטישן קורס. פארקערט, די גאנצע פאליטישע שטימונג זאגט איידעס, אז דעם הויפט טאן אין יסראעלישן לעבן גיבן נאך אלץ די עקסטרעמיסטישע קרייזן. דעם 9־טן אפריל פון 1958 האבן די מיטגלידער פון „ביירוט" איינגעארדנט אין טעל־אוויוו אן אויפמארש און א מיטינג. אפן מיטינג זענען ארויסגעטראטן מיט רעדעס דער לידער פון פארטיי, ביגין, דער בירגערמייסטער פון טעל־אוויוו, לאוואן און זשאק סוסטעל, איינער פון די הויפט ארגאניזירערס פון דער אנטי־רעפובליקאנישער פארשווערונג אין אלזשיר, שפעטער דער אינפארמאציע־מיניסטער אין דע גאלס רעגירונג, וואס איז געקומען ספעציעל פון פאריז לויט דער איינלאדונג פון „ביירוט".

אלע רעדנערס האבן אפן גערופן צו דער דעראבערונג פון גאנץ פאלעסטינע און געדראט די אראבער. ביגין, צום ביישפיל, האט זיך אויסגעדריקט אזוי: „מיר וועלן נאך ברענגען די באפרייונג פאר גאנץ פאלעסטינע און פאר גאנץ יערושאלאים, מיר וועלן פארווירקלעכן דעם טרוים פון אונדזער לערער זשאבאטינסקי".

זשאק סוסטעל, שטיצנדיק ביגינען, האט געזאגט, אז זשאבאטינסקיס באהויפטונגען וועגן דעם קאמף קעגן דער אראבישער באוועגונג, האבן זיך פולשטענדיק באשטעטיקט. סוסטעל האט דערקלערט: „דער גוירל פון יסראעל איז פארבונדן מיט פראנקרייכס גוירל. די מילכאמע וואס מיר פירן אין אלזשיר, און אייער קאמף אין יסראעל, זענען אידענטיש". ניט ווייניקער אנגריפעריש איז געווען די רעדע פון לאוואן, וועלכער האט דערקלערט: „דער גרעסטער טייל פון אונדזער לאנד איז נאך ניט באפרייט. יערושאלאים, כעווראן, שכעם, געפינען זיך נאך באם סוינע אין די הענט. די מערהייט פון פאלק איז נאך ניט באפרייט. אונדזער דאר איז בארופן צו פארווירקלעכן זייער פיל. מיר האבן געהאט די זכיע אנצופאנגען די באפרייונג, און גאר אין גיכן וועלן מיר אויך זוכע זיין די פולקאמע באפרייונג."

מיצאד דער רעגירונג און דער אפיציעלער פרעסע פון ישראל איז ניט געקומען קיין איינציק שטראפווארט קעגן די דאזיקע רייד. פונקט פארקערט, דעם 11־טן אפריל האט דער גענעראל־דירעקטאר פון פארטיידיקונגס־מיניסטעריום, פערעס, ריידנדיק אף א פארזאמלונג פון מאפאי אין דעם זעלבן טאן ווי בייגין און לאוואן, געזאגט, אז: „די אראבישע פארייניקונגען זענען א פועל־יוצא פון דעם וואקס פון דער אראבישער מיליטערישער פאטענץ און פון א פארשטארקטער סינע פון די אראבישע לענדער צו ישראל. דעריבער זענען ניט נאענט פאר ישראל די האפענונגען פון א שאלעם, און עס זענען ניטא קיין אילוזיעס פון נייטראליטעט; די אויפגאבע איז נאר צו פארפעסטיקן די ארמיי". פערעס האט גערופן צו א „פעסטער פאליטיק לעגאבע די סאנים", דאס הייסט, לעגאבע אראבער.

נאך דער „סיניי־אפעראציע" און דער שכיטע פון די אראבער אין דעם דארף קאסעם, איז פארגעזעצט געווארן נאך מיט א שטארקערן קויעד די אונטערדריקונג פון דער אראבישער באפעלקערונג פון ישראל. אזוי, צום ביישפיל, האט אין טאג פון 1־טן מיי די בענגוריאן־פאליציי מערדערלעך צעשלאגן די דעמאנסטראציע פון די אראבישע ארבעטער אין נעצערעט און אין דעם דארף אום־על־פאכעם, אדמיניסטראטיוו ארעסטירט הונדערטער אומשולדיקע מענטשן און דורך א קריגס־געריכט פארמישפעט צענדליקער פון זיי צו לאנג־יאריקער טפיסע.

אין די געגנטן וווּ עס וווינען אראבער, זענען נאך אלץ גילטיק די פארארדענונגען, לויט וועלכע דער מיליטערישער קאמענדאנט מישט זיך אריין אין לעבן פון די ציווילע אראבער; אין זיין רעשוס געפינט זיך דאס פארשרייבן די ניי־געבוירענע, די כאסענעס, דאס ארויסגעבן טויט־שיינען, באשטימען לערערס און באאמטע, פארדינגען ערד־שטאכים. אף אזא אויפן איז דאס גאנצע לעבן פון די אראבער אונטערגעווארפן דער לאקאלער מיליטערישער אדמיניסטראציע, וואס מעג ארעסטירן דעם אראבער, ארויסשיקן אדער פארשיקן אים, פארווערן רייזעס א. א. וו. נאך אין מאנאט מיי 1951 האט די קנעסעט אנגענומען א באשלוס, אין וועלכן עס זאגט זיך, אז אזעלכע פארארדענונגען זענען אין סטירע מיט די דעמאקראטישע פרינציפן. ווייטער אבער איז דער איניען ניט געגאנגען. און די סיבעס זענען קלאר. אף דער בעראטונג פון דעם צ. ק. פון מאפאי האט בענגוריאן דערקלערט: „די זיכערקייטס־פראבלעמען זענען וויכטיקער, דעריבער וועל איך זיך קאטעגאריש קעגנשטעלן דעם, אפשאפן די מיליטערישע אדמיניסטראציע. ערשט דאן וועל איך זיך מער ניט סעגנשטעלן — האט ער פארגעזעצט — אז די מיליטערישע אדמיניסטראציע זאל אפגעשאפט ווערן, ווען אין גאליל וועלן געשאפן ווערן 30־40 יעשוּווים און ווען אין נעצערעט וועלן וווינען 10־15 טויזנט ייִדן" (די צייטונג „אל האמישמאר" פון 8־טן דעצעמבער 1958).

די עכטע קאוואנעס פון דער ישראל־רעגירונג וועגן דעם איניען, האט גאנץ אפנהארציק אויפגעקלערט דער גענעראל־דירעקטאר פון פארטיידיקונגס־מיניסטעריום, פערעס, דעם 30־טן יאנואר 1959, אין ירושאלאים און דעם 31־טן יאנואר אין באים ווייצמאן־אינסטיטוט אין רעכאוואט. פערעס האט

מוידע געווען אז אין ישראל ווערט שוין פון לאנג אן אנגעווענדעט א פּאליטיק פון מאכן די אראבער ערדלאז. „אפן דריטן טאג נאכן אנהייב פון דעם סיני־קאמפּיין — האט געזאגט פּערעס — האט דאס פּארטיידיקונגס־מיניסטעריום ארויסגעגעבן א געהיימען געזעץ צו פּאריידישן נעצערעט און דעם גאליל. דאס געזעץ איז שוין פון לאנג געווען אויסגעארבעט און איצט האט מען אנגעפאנגען עס דורכצופירן אין לעבן. צען טויזנט יידישע איינוווינער אין נעצערעט וועלן צונישט מאכן די לעגענדע וועגן אראבישן גאליל". פּערעס האט צוגעגעבן, אז ער איז אויך „פּאר אפּשאפן די מיליטערישע פּארוואלטונג אין די אראבישע געגנטן", אבער דער וועג דערצו פירט אז די אראבישע באפעלקערונג זאל צעשפּליטערט ווערן צווישן דער יידישער מערהייט און עס זאל ליקווידירט ווערן די געפאר פון אן אראבישער קאנצענטראציע אין דער מעדינע.

די דיסקרימינאציע קעגן די אראבער רופט ארויס שארפע פּראטעסטן מיצאד דער גאנצער פּראגרעסיווער געזעלשאפטלעכקייט פון ישראל. אנפאנג אויגוסט 1958 האבן איבער 150 אנגעזעענע וויסנשאפטלייט פון דעם העברעישן אוניווערסיטעט, פון כייפער טעכניאן, פון דעם כ. ווייצמאן־אינסטיטוט, פון אוניווערסיטעט, פון בר־אילאן־אוניווערסיטעט, און א סאך אנגעזעענע שרייבער, ארטיסטן, קונסט־מאלערס, זשורנאליסטן און געזעלשאפטלעכע טוערס, האבן זיך געווענדעט צו דער רעגירונג מיט א פּעטיציע, ווו זיי האבן געפאדערט, ס'זאל אן ענדע נעמען צו דער מיליטערישער פּארוואלטונג אין די אראבישע געגנטן, און אז אין באצוג צו די אראבער זאלן אנגעווענדעט ווערן דעמאקראטישע נארמעס. ביז היינט איז דאס אלץ געבליבן ווי א קאל אין מידבער. די ישראל רעגירונג דערקלערט אפן, אז דער רעזשים פון מיליטערישער פּארוואלטונג וועט ניט ווערן אפּגעשאפט.

ישראל און די אינטערווענץ אין לעוואנען, יארדאניע און איראק

אין די ערשטע טעג פון מאנאט מיי 1958 האבן זיך אין א טייל שטעט פון דער קליינער אראבישער מעלוכע לעוואנען, וואס ליגט אין שכיינעס צו ישראל, אנגעפאנגען שטרייקן און דעמאנסטראציעס, וועלכע האבן זיך פארוואנדלט אין אלגעמיינע אומרוען און ארויסטריטן קעגן דער רעגירונג.

די געשעענישן זענען ארויסגערופן געווארן צוליבן באנדיטישן מארד איבער דעם אנגעזעענעם געזעלשאפטלעכן טוער אין לעוואנען, דעם הויפּט־רעדאקטאר און באלעבאס פון דער צייטונג „טעלעגראף", נאסים מעטני, וועלכער איז ארויסגעטראטן קעגן דער „דאלעס־אייזנהאוער דאקטרין". מעטנים דערמארדונג האט ארויסגערופן א שטורמישן פּראטעסט אין אלע שיכטן פון דער באפעלקערונג פון לעוואנען. די אמעריקאנער אגענטן, דער געוועזענער פּרעזידענט פון לעוואנען שאמון און דער אויסערן מיניסטער ש. מאליק, האבן מיט דעם מארד געוואלט טעראריזירן די דעמאקראטישע קרייזן פון לאנד און

דורכפירן קעגן דער קאָנסטיטוציע, די איבערוויילונג פון שאַמונען ווי אַ מעלוכע־פּרעזידענט.

שאַמונען און מאַליקן האָט געשטיצט און אַרומגערינגלט די רעאַקציאָנערע קליקע, וואָס האָט אויסגעדריקט די אינטערעסן פון יענעם טייל קרייזן פון לעוואַנען, וואָס האָט געזוכט אַ פאַרשנעלדיקונג מיט די אַמעריקאַנער נאַפט־מאָנאָפּאָלן.

עס איז באַוווּסט, אַז די גרעסטע מאָנאָפּאָלן פון די פאַראייניקטע שטאַטן האָבן אין משך פון די לעצטע יאָרן באַטראַכט לעוואַנען ווי זייער אָנשפּאַר־באַזע אויף אַראַבישן מיזרעך, און זיי האָבן אָנגעווענדעט אַלע מיטלען כדי צו פאַרוואַנדלען דאָס לאַנד אין אַ שפּרינג־ברעט קעגן די אומאָפּהענגיקע אַראַבישע מעלוכעס. פרילינג 1957 האָט די רעגירונג פון שאַמון־מאַליק זיך אָנגעשלאָסן צו דער „אימפּעריאַליסטישער דאָקטרין” און דערמיט צוגעבונדן דאָס לאַנד צו די אַגרעסיווע פּלענער פון דעם אַמעריקאַנער אימפּעריאַליזם. ביירוט איז געוואָרן ניט בלויז אַ צענטער פון שפּיאָנאַזש און פּראָפּאַגאַנדע אויף גאַנצן נאָענטן און מיטעלן מיזרעך, נאָר אויך אַ צענטער פון אימפּעריאַליסטישע אינטריגעס קעגן די אַראַבישע לענדער. ענדע 1957 האָט זיך אין ביירוט און אין אַנדערע שטעט פון לעוואַנען אַנטוויקלט, בעשותּפות מיט די פאַראייניקטע שטאַטן און טערקיי, אַ העפטיקע צוגרייטונג צו אַ פאַרשווערונג קעגן דער סירישער רעפּובליק.

די באַפעלקערונג פון לעוואַנען האָט מיט אַ שטייגנדיקער אויפרעגונג נאָכגעפאָלגט די פּראָוואָקאַציעס מיצד די אימפּעריאַליסטן און זייערע אַגענטן, שאַמון און מאַליק. די אָפּאָזיציאָנעלע פּאָליטישע פּאַרטייען און די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען האָבן דערקלערט אַן אַלגעמיינעם שטרייק. עס איז אַנטשטאַנען אַ באַוואָפנטער קאַמף, איבערגעוויפט אין די מוסולמענישן געגנטן, אין די שטעט טריפּאָלי, סיידאַ, באַאַלבעק, טיר און אַנדערע. די אומרוען האָבן זיך אריבערגעוואָרפן קיין ביירוט און זיך פאַרוואַנדלט אין אַ פאָלקס־אויפשטאַנד קעגן דער רעגירונג. דאָס פאָלק פון לעוואַנען האָט זיך געלאָזט אויף אַ ברייטן שליאַך פון קאַמף כדי אויסצוראָטן פון לעוואַנען די פאַרעטער און רעאַקציאָנערן און צו באַפרייען דאָס לאַנד פון דער אויסלענדישער אימפּעריאַליסטישער האַשפּאָע.

דאַן איז די רעגירונג פון שאַמון־מאַליק אַוועק צו אַ דירעקטער פאַרשטענדיקונג מיט די אימפּעריאַליסטישע לענדער, זי איז צוגעטראָטן צו אונטערהאַנדלונגען מיט די געזאַנדשאַפטן פון די פאַראייניקטע שטאַטן, ענגלאַנד און פראַנקרייך און האָט באַשלאָסן צו דערשטיקן דעם אויפשטאַנד מיט דער הילף פון מיליטער, אויסנוצנדיק אַלע מינים געווער.

ס'איז כאַראַקטעריסטיש, וואָס די ישׂראלישע רעגירונגס־קרייזן האָבן אויסגעדריקט זייער סימפּאַטיע צו שאַמונס רעאַקציאָנערער רעגירונג און זייער גרייטקייט צו געבן די נויטיקע הילף. פון טעל־אַוויוו איז געשיקט געוואָרן אַ פאָרשלאָג צו שאַמונען, ער זאָל אַראָפּנעמען זיין מיליטער פון דער ישׂראלישער גרענעץ און עס שיקן צו דערשטיקן דעם אויפשטאַנד, דערביי איז געזיכערט געוואָרן די אומבאַרירלעכקייט פון דער לעוואַנענער גרענעץ.

אבער לעוואנעס ארמיי האט זיך אפגעזאגט צו שטיצן די קליקע פון שאמון און מאליק. דער גרעסטער טייל לאנד האט זיך געפונען אין די הענט פון די אויפשטענדלערס.

אין באדינגונגען פון א שטייגנדיקן קריזיס, האבן די פאראייניקטע שטאטן, אין העסקעם מיט שאמונען, אנגעהויבן צוצוגרייטן אן אפענע מיליטערישע אינטערווענץ קעגן דעם פאלק פון לעוואנען.

דער אמעריקאנער זשורנאל „יונייטעד סטייטס ניוס ענד ווארלד רעפארט", איז דעם 6־טן יוני ארויס מיט אן ארטיקל, ווו עס האט זיך געזאגט: „די פאראייניקטע שטאטן און ענגלאנד האבן אנגענומען א געהיימען באשלוס אריינצושיקן מיליטער קיין לעוואנען". נאכן פעסטשטעלן אז דער זעקסטער אמעריקאנער פלאט און ענגלישע פאראשוטיסטן־אפטיילונגען אין ציפערן זענען שוין קאמפס־גרייט, זעצט פאר דער זשורנאל אין זיין ארטיקל: „סיי די פאראייניקטע שטאטן, סיי ענגלאנד זענען מיט דער מיינונג, אז די שלאכט פאר לעוואנען האט אן אנטשיידענע באדייטונג פאר דער פארטיידיקונג פון דער נאפט־באשפייזונג פארן מיירעוו אפן מיטעלן מיזרעך".

אין גיכן איז אבער קלאר געווארן, אז ניט געקוקט אף דער שטיצע פון די פאר. שטאטן, ענגלאנד און אויך יִסראעל, וועט שאמונען ניט געלינגען אנצוהאלטן די מאכט. עס האט זיך געדאכט, אז די סטאביליזאציע פון דער פאליטישער לאגע אין לעוואנען האט אוועקגערוקט דעם ארויסטריט פון די באוואפנטע קויכעס פון די אימפעריאליסטישע מעלוכעס, וואס זענען שוין געווען גרייט צו ם שפרונג אף דער נאענט מיזרעכדיקער ערד. אבער דער טעלעגראף האט קעסיידער געבראכט פרישע יעדיעס. אין דער שכייניש ער יארדאניע איז דעם 13־טן יולי אויפגעדעקט געווארן אין לעצטן מאמענט א צוגעגרייטער אויפשטאנד קעגן דעם אנטי ־ פאלקס ־ רעזשים פון דעם יארדאנישן מאריאנעטן־קעניג הוסיין, וואס איז באשטימט געווארן דורך די ענגליש־אמעריקאנישע קאלאניזאטארן. ניט האבנדיק קיין שטיצע בא זיך אין לאנד, האט ער געמאכט א געשריי וועגן הילף פון אויסלאנד.

נאר דא איז פארגעקומען א נאך גרויזאמער קלאפ. אין דער נאכט פון 13־טן אפן 14־טן יולי איז אויסגעבראכן א פאלקס־רעוואלוציע אין סאמע צענטער פון דער נאפט־אימפעריע פון ראקפעלער און לארד פרעדעריק ראדבער אין איראק(1).

די מיליטערישע אפטיילונגען, וואס לויטן באפעל פון דעם איראקער קעניג פייסאל, זענען זיי געשיקט געווארן צו הילף זיין יארדאנישן גוטן־ברודער הוסיין, האבן ארומגערינגלט פייסאלס פאלאץ, אנטוואפנט די וואך און אויספירנדיק דעם פאלקס־ווילן דערשאסן די גאנצע קעניגלעכע מישפאכע. אין דער זעלבער צייט זענען די גאסן פון באגדאד פארפלייצט געווארן דורך די

(1) פרעדעריק ראדבער איז פארזיצער פון דער פארוואלטונג פון דער נאפט־געזעלשאפט „שעל טראנספארט ענד טריידינג קאמפ.", וועלכע האלט אז אין אירע הענט דאס קאנטראל־פעקל אקציעס פון דער באוווסטער ענגליש־האלענדישער נאפט־געזעלשאפט „ראיאל דאטש שעל".
ה

פֿאָלקס־מאַסן, וואָס זענען אויפֿגעשטאַנען אַפֿן רוף פֿון די פּאַטריאָטישע אַרבעטער־און אַנדערע אָרגאַניזאַציעס קעגן דעם פֿינצטערן רעזשים פֿון פֿייסאַל־נורי סאַיד.

דעם 14־טן יולי אינדערפֿרי האָט די באַגדאַדער ראַדיאָ־סטאַנציע געבראַכט די ווענדונג צום איראַקער פֿאָלק, מיצאַד דער הויפּט־קאָמאַנדע פֿון דער איראַקער אַרמיי. אין דער ווענדונג האָט זיך געזאָגט:

בּרידער! די אַרמיי איז אַ טייל פֿון פֿאָלק, זי געהערט צו אײַך, זי האָט רעאַליזירט דאָס, וועגן וואָס איר האָט געטרוימט, דעריבער מוזט איר זי שטיצן אין איר קאַמף קעגן די בלוטזויגער און קעגן נורי־סאַידס קליקע. אונדזער ניצאָכן קען ערשט דאַן זײַן אַ פֿולקאָמער, ווען דאָס פֿאָלק וועט העלפֿן צו פֿאַרטיידיקן די יונגע איראַקער רעפּובליק".

עס איז נאָך ניט פֿאַרשטומט געוואָרן דאָס טרויעריקע גלאָקן־קלינגערײַ אין לאָנדאָן און אין וואַשינגטאָן, אייניקע דעפּעשן און פֿירשטן פֿון נאָענטן און מיטעלן מיזרעך האָבן נאָך ניט באַוויזן צו קומען צו זיך פֿון זייער פֿאַרגליווערונגס־צושטאַנד, ווי אין איראַק איז שוין פֿאַרענדיקט געוואָרן מיטן פֿאַרפֿוילטן רעזשים. דער קאָפּ פֿון דעם ענגלישן אַגענט נורי סאַיד, וואָס איז געווען אַרויסגעשטעלט אַף אַ שטעקן קעגנ־איבער דעם יוסטיץ־פּאַלאַץ אין באַגדאַד, האָט געדינט ווי אַ דערמאָנונג פֿון דעם אומפֿאַרמײַדלעכן אומקום פֿון קאָלאָניאַליזם אַפֿן מיזרעך.

כאַראַקטעריזירנדיק די באַדײַטונג פֿון דער איראַקער רעוואָלוציע, האָט אַבדעל קערים קאַסעם, פּרעמיער מיניסטער פֿון דער איראַקער רעפּובליק, געזאָגט: „אַ רעוואָלוציע וואָס דאָס פֿאָלק האָט דיקטירט — דאָס איז אַ פּאָליטישע און סאָציאַלע רעוואָלוציע וואָס איר ציל איז: צו באַפֿרײַען דאָס פֿאָלק פֿון דער פֿעאָדאַלער הערשאַפֿט, זיכערן פֿאַר'ן פֿאָלק גערעכטיקייט, באַפֿרײַען דאָס פֿאָלק פֿון דאַכקעס און קראַנקהײַטן".

די פּראָקלאַמירונג פֿון דער איראַקער רעפּובליק איז באַגעגנט געוואָרן מיט אַ הייסער סימפּאַטיע ניט בלויז אין איראַק און אין דער אַראַבישער וועלט, נאָר אויך אין אַלע דעמאָקראַטישע לענדער.

כאָטש די אַראַבישע מעלוכעס איז די שאָלעם־ליבנדיקע איראַקער רעפּובליק אָנערקענט געוואָרן פֿון דעם ראַטנפֿאַרבאַנד, פֿון דער כינעזישער פֿאָלקס־רעפּובליק, און אויך פֿון אַלע אַנדערע סאָציאַליסטישע לענדער, פֿון די אומאָפּהענגיקע מיזרעך מעלוכעס, און שפּעטער אויך פֿון די קאַפּיטאַליסטישע מעלוכעס.

דעם אַגרעסיווען באַגדאַדער פּאַקט און צוזאַמען מיט אים אויך דער קאָלאָניזאַטאָרישער הערשאַפֿט אין איראַק איז דערלאַנגט געוואָרן אַ טויט־קלאַפּ. אָבער די אימפּעריאַליסטישע קויכעס פֿון די פֿאַר. שטאַטן און קוידעם קאָל די נאַפֿט־מאָנאָפּאָלן האָבן אין דער שאַפֿונג פֿון דער אומאָפּהענגיקער איראַקער רעפּובליק דערזען אַ דירעקטע געפֿאַר פֿאַר זייערע ריזיקע רעוואַכים, וואָס זיי באַקומען פֿון דער עקספּלאָטאַציע פֿון די נאַפֿט־קוואַלן און פֿון די פֿעלקער פֿון נאָענטן און מיטעלן מיזרעך.

די פּלענער פֿון דער שוין צוגעגרייטער אינטערווענץ זענען צוגעפּאַסט

געווארן צו דער נייער לאגע. נארד אמעריקאנער מיליטער איז איליק ארויס־געזעצט געווארן דעם 15־טן יולי אין לעוואנען און דעם 17־טן יולי האבן זיך ארויסגעזעצט ענגלישע סאלדאטן אין יארדאניע. אט די באוואפנטע אינ־טערווענץ איז געווענדעט געווען קעגן דער אומאפהענגיקייט און פרייהייט פון די יונגע אראבישע מעלוכעס און קוידעם קאל קעגן דער נאר וואס פראקלא־מירטער איראקער רעפובליק. ווידער האבן זיך פארשפרייט איבער דער וועלט בלייענע מילכאמע־וואלקנס.

אין דער מעלדונג פון דער סאוועטן־רעגירונג פון 16־טן יולי האט זיך געזאגט:

„די באוואפנטע אינטערווענץ פון די פאראייניקטע שטאטן אין לעוואנען שאפט פאר דער וועלט אן ערנסטע געפאר און איז באלאדן מיט א סאך ווייטגייענדיקע קאנסעקווענצן. די פעלקער קענען ניט פארבלייבן גלייכגילטיק צו דער בוצפעדיקער אימפעריאליסטישער אגרעסיע און צו דער ברוטאלער פארגוואלטיקונג פון דער סוווערעניטעט און נאציאנאלער אומאפהענגיקייט פון די אראבישע לענדער, צום אומפארשעמטן אייווער זיין אף די פרינציפן פון דער „אוון".

די סאוועטישע רעגירונג לאדט איין די רעגירונג פון די פאראייניקטע שטאטן אפצושטעלן די באוואפנטע אריינמישונג אין די אינערלעכע איניאנים פון די אראבישע לענדער און זי שלאגט פאר טייקעף און דרינגענדיק ארויס־צופירן איר מיליטער פון לעוואנען.

די סאוועטישע רעגירונג מעלדעט, אז דער ראטנפארבאנד קען ניט פאר־בלייבן גלייכגילטיק צו געשעענישן וועלכע שאפן אן ערנסטע געפאר אין א געגנט, וואס גרענעצט זיך מיט איר, און זי לאזט איבער פאר זיך דאס רעכט אנצווענדן די נויטיקע מיטלען, וואס פאדערן זיך פאר די אינטערעסן פון פארהיטן דעם שאלעם און די זיכערקייט".

די סאוועטישע דערקלערונג האט ארויסגערופן אן אלגעמיינע באפרידיקונג בא די פרייהייטס־ליבנדיקע פעלקער. אונטערן דרוק פון דער אלוועלטלעכער געזעלשאפטלעכקייט האבן די פאראייניקטע שטאטן געמוזט איינגיבן ענדערן זייער טאקטיק און אנערקענען די איראקער רעפובליק. פונדעסטוועגן האבן די פאראייניקטע שטאטן און ענגלאנד פארנעזעצט דאס שיקן מיליטער קיין לעוואנען און יארדאניע, און א געפאר פון א מילכאמע איז אף ווייטער פארבליבן. אף דער ספעציעלער סעסיע פון דער גענעראל פארזאמלונג פון דער „אוון", וואס איז צונויפגערופן געווארן אף דער פאדערונג פון ראטנפארבאנד, איז פולשטענדיק דעמאסקירט געווארן די אגרעסיווע פאליטיק קעגן שאלעם פון די אנגעוויזענע קאלאניאלע גרויסמאכטן, דאן זענען ארויס אף דער שיין די געפערלעכע און שמוציקע געשעפטן פון די אמעריקאנער און ענגלישע „נאפט־קעניגן" אין דער געגנט. עס איז דערוויזן געווארן אז בלויז דער ראקפעלערישער „סטאנדארט אויל" און אנדערע אמעריקאנישע קאנצערנען באקומען איבער א מיליארד דאלאר פראפיט א יאר.

דאווקע די פון דעם אבאדאן־געשעפענסט איבערגעשראקענע „נאפט־קעניגן"

און זייערע אדוואקאטן אין די רעגירונגס־רעזידענצן פון וואשינגטאן און לאנדאן, האבן באשטימט צו שפּילן „וואַ־באַנק"־קאַרט און אויעקשטעלן פאר א מילכאמע־געפאר די גאנצע וועלט, צוליב זייערע רעוואכים. די רעדער פון דער קריגס־מאשין פון די אימפּעריאליסטישע מעלוכעס האבן אנגעפאנגען צו ארבעטן לויט די אימפּולסן פון די מעכטיקע מאנאפּאלן. אזא לעקציע קען ניט אויסמיידן די אויפמערקזאמקייט פון די פעלקער. אפאנים אז די אגרעסארן און זייערע אינספּירירערס באטראכטן די היסטארישע געשעענישן פון א גאר נידעריקן טורעם. אזעלכע לעקציעס האבן דאך ניט קיין מינדערוויכטיקע באַ־דייטונג. עס איז קיין סאפעק אז די פעלקער וועלן מיד ווערן פון צוזען דעם קאמף פאר הויכע רעוואכים מיצאד א נישטיקער גרופּע גרויסע מאנאפּאלן און זיי וועלן געפינען אין זיך גענוג קויעך א סאף צו מאכן צו דער טייער־קאסטנדיקן און אפּטמאל בלוטיקן קאמף, און גלייכצייטיק אויך מאכן א סאף צו די מאנאפּאלן.

ווי אזוי זשע האט זיך אויפגעפירט די יִיסראעלישע רעגירונג אין די באדינגונגען פון א פרישער פארשארפטער לאגע אפן נאענטן מיזרעך?

אלע פאקטן דערווייזן אז די יִיסראעלישע רעגירונגס־קרייזן זענען געקומען צו א פארשטענדיקונג מיט די אגרעסארן. די יִיסראעל־טעריטאריע איז דער־לויבט געווארן פאר דער אמעריקאנער און ענגלישער אוויאציע. אין סאמע ברען פון דער אמעריקאניש־ענגלישער אינטערווענץ אין לעוואנען און אין יארדאניע איז קיין טעל־אוויוו געקומען דער ספּעציעלער שעליעך פון וויַיסן הויז, ראבערט מערפי, וועלכער האט געפירט געהיימע אונטערהאנדלונגען מיט יִיסראעלישן פּרעמיער בענגוריאן וועגן יִיסראעלס וויַיטערדיקער באטייליקונג אין די אנגריף פּלענער פון די פאר. שטאטן און ענגלאנד אין דער זאנע.

די סאוועטישע רעגירונג איז געצוווּנגען געווען צוצושטעלן א ספּעציעלע נאטע מיט א פּראטעסט און א ווארענונג. אין דער נאטע איז אנגעוויזן געווען, אז: „די שטעלונג פון דער יִיסראעלישער רעגירונג פארוואנדלט יִיסראעל אין א דירעקטן מיטשוטעף צו די, אגרעסיווע טאטן פון די פאראייניקטע שטאטן און ענגלאנד קעגן די פעלקער פון לעוואנען, יארדאניע און אנדערע אראבישע מעלוכעס".

די פּאליטיק פון בענגוריאנס רעגירונג האט ארויסגערופן א בארעכטיקטן אומרו צווישן דער באפעלקערונג פון לאנד. די פּאליט־ביורא פון דעם צענטראל קאמיטעט פון דער קאמוניסטישער פּארטיי אין יִיסראעל האט אין שייכעס מיט מערפים וויזיט פארעפנטלעכט א מעלדונג, וווּ עס האט זיך געזאגט:

„מערפים וויזיט אין יִיסראעל און דאס גלייכצייטיקע פארוואנדלען אונדזער לאנד אין א קארידאר פאר די אינטערווענטארן און פאר זייערע וואפן, זאגן איידעס וועגן גאר א נאענטער אליאנץ צווישן די אינטערווענטארן און בענגוריאנס רעגירונג.

פאראן א גאר ערנסטער כשאד אז די פארהאנדלונגען צווישן מערפי און בענגוריאנען האבן פאר א ציל נאך מער צו פארפלאנטערן יִיסראעל אין די אמעריקאנישע מאכינאציעס קעגן איראַק און דער פאראייניקטער אראבישער רעפּובליק און אריינציען אונדזער לאנד אין א געפערלעכער קריגס־אוואנטורע,

וואס קען ברענגען א געפאר פארן שאלעם אף דער גארער וועלט און באדראט די זיכערקייט פון יִשׂראעל און דאס לעבן פון אונדזער פאלק".

די קאמוניסטישע פארטיי פון יִשׂראעל האט פארשפרייט טויזנטער פלוג־בלעטלעך איבערן לאנד מיט אן אויפפאדערונג צו ליקווידירן דעם לופט־בריק איבער יִשׂראעל, און פארדאמט די שטיצע וואס ווערט געגעבן פון בענגוריאנס רעגירונג פאר די פאראייניקטע שטאטן און ענגלאנד אין זייער אגרעסיע אפן נאענטן מיזרעך.

דער מיליטערישער אטאשע פון דער נארד אמעריקאנער געזאנדשאפט אין טעל־אוויוו, אונטערן דרוק פון דער געזעלשאפטלעכקייט, האט געמאלדן אפיציעל, אז פון 10־טן אויגוסט אן, איז אפגעשטעלט געווארן דער לופט־פארקער פון אמעריקאנישע עראפלאנען קיין יארדאניע איבער דער יִשׂראעל־טעריטאריע. אבער דאס איז געווען א פרישער ליגן, ווייל אפילע די רעאקציאנערסטע צייטונג „ביירוט", האט אנערקענט, אז די אמעריקאנישע עראפלאנען, וועלכע באזירן זיך אף דער טעריטאריע פון לעוואנען, זעצן פאר זייער פליען איבער דעם צאפן־טייל פון יִשׂראעל. זי האט געשריבן אז: „יעדן פרימארגן און יעדן אוונט פליען די עראפלאנען איבער גאליל". די צייטונג "לאמערכאוו" האט געשריבן אז אף דער זיצונג פון דער יִשׂראעל־רעגירונג איז אפגעווארפן געווארן די פאדערונג פון מאפאם און „אכדוט האאוואדא" אפצושטעלן דעם לופט־פארקער פון די אמעריקאנישע עראפלאנען איבער יִשׂראעל. די צייטונג „אל האמישמאר" האט אין שייכעס דערמיט אונטערגעשטראכן, אז די אמעריקאנער לופט־בריק איבער יִשׂראעל עקזיסטירט פאקטיש די גאנצע צייט און אז די אמעריקאנער „מעגן זי שטענדיק נוצן, ווען נאר דאס וועט פאר זיי זיין באקוועם".

די אינטערווענטן זענען געצוווּנגען געווען זיך צו פארנעמען פון דער לעוואנער און יארדאנישער ערד. עס האט אנגעהויבן אפגעשוואכט צו ווערן די געשפאנטקייט אין דער זאנע. אבער די יִשׂראעלישע רעגירונגס־קרייזן האבן נאך אלץ פארגעזעצט מיטן „ארייַנשרייבן יִשׂראעל אין דער וועלט־מאפע". זייערע פארשטייערס זענען נאך אלץ ארויסגעטראטן מיט דערקלערונגען, פון וועלכע עס איז קענטיק געווען אז זיי ווילן ניט רעגולירן די באציִונגען מיט די אראבער. צום בייַשפּיל: דעם 29־טן אקטאבער האט דער גענעראל דאיאן אין דער רעדע וואס ער האט געהאלטן אין נאטאניע, אונטערגעשטראכן אז „די איצטיקע גרענעצן פון יִשׂראעל דארף מען ניט האלטן פאר הייליקע. און אויב אימיצער וועט וואגן זיי צו פארלעצן, וועט יִשׂראעל זיין בעקויעד צו ענדערן די גרענעצן לעטויוועס זיך".

זיי האבן געשטיצט די אימפעריאליסטישע ליניע אין די איניאנים, וואס האבן געהאט א שייכעס צו יארדאניע. פון זינט דער רעוואלוציע אין איראק ביזן היינטיקן טאג איז נאך ניט אפגעשאפן געווארן דער פראוואקאטארישער לאזונג פון די יִשׂראעלישע עקסטרעמיסטן וועגן „באזעצן די מיזרעך־ברעגן פון יארדן", אין פאל אויב אין יארדאניע וועט זיך ענדערן דער „סטאטוס־קווא". עס איז באוווּסט, אז יִשׂראעלישע לופט־קויכעס זענען געווען פולשטענדיק צוגעגרייט צו א מעגלעכן ארייַנמארש אין יארדאניע. ווי אן ענדערונג

פון דעם „סטאטוס־קוא“ זענען די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייזן גענייגט צו באטראכטן ניט בלויז די אנוועזנהייט פון מיליטער פון אנדערע אראבישע לענדער אף דער יארדאנער טעריטאריע, נאר אויך דאס פאלן פון הוסיינס צעפוילטן רעזשים.

ווען הוסיינס טראן האט זיך א וואקל געטאן, איז די מערהייט פון די יִשׂראלישע צייטונגען ארויסגעטראטן מיט פראוואקאטארישע דערקלערונגען וועגן דער נויטווענדיקייט ארייַנצופירן יִשׂראל־מיליטער אין יארדאניע. דא האט איר א טיפּישע יעדיע פון דער רעגירונגס־צייטונג „דאוואר“ פון 30־טן סעפּטעמבער: „בעשום אויפן ווילן מיר דא ניט פרייודיקן די טעאריע, אז עס איז אומעגלעך פאר אונדז צו באזעצן די מייַרעוו־ברעגן פון טייַך יארדן. עס איז ניט אויסגעשלאסן אז דאס איז יא מעגלעך. עס איז אויך מעגלעך אז דאס וועט זייַן א נויטווענדיקייט און ניט געקוקט אף דער ריזיקע, וועט מען דערפון זיך ניט טארן אפּזאגן“. געוויסע יִשׂראלישע קרייַזן מיטן „ביירוט“ אין דער שפּיץ, האבן אפן געפאדערט צו אנעקסירן צו יִשׂראל דעם רעכט־ברעגיקן טייל פון יארדאניע, באטיטלענדיק אים ווי „אייגענע טעריטאריע“. דעם 5־טן אויגוסט האט די צייַטונג „ביירוט“ געשריבן: „פאר יעדן פרייַז וועלן מיר ראטעווען בעט־לעכעם און כעווראן, וואס געהערן צו דער יִשׂראל־טעריטאריע און וועלכע זענען איצט באזעצט דורך הוסיינס סאלדאטן“.

וועגן דעם צוגאנג פון דער יִשׂראלישער רעגירונג צו דער יארדאנישער פראגע פון שטאנדפּונקט „פון קויעד־פּאזיציע“, האט אויך גערעדט בענגוריאן אין זייַן אינטערוויו מיטן קארעספּאנדענט פון דער ענגלישער צייַטונג „סאנדי טייַמס“. ער האט דערקלערט: „מיר וועלן ניט זאגן וואס מיר וועלן טאן, אויב דער „סטאטוס־קווא“ אין יארדאניע וועט זיך ענדערן, מיר וועלן אבער אויך ניט זאגן וואס מיר וועלן ניט טאן, ווייל עפּנטלעכע געשפּרעכן קענען נאר קאליע מאכן. אויב עס וועט געענדערט ווערן דער „סטאטוס־קווא“, איז געוואונטשן צו נייַטראליזירן די מייַרעוו־געגנט און זי שטעלן אונטערן קאנטראל פון דער „און“. דאס האט מען געמוזט לייענען אף אזא מין אופן: דער יִשׂראלישער פּרעמיער־מיניסטער לייקנט ניט אפּ די מעגלעכקייט פון מיליטערישן ארייַנמארש אין יארדאניע און באגלייך, זאגט ער זיך קלאר ארויס, פאר דער אקופּאציע פון די מייַרעוו־ברעגן פון יארדאניע, קעדיי שפּעטער איבערצוגעבן דעם ראיאן אונטער דער פּאליציייִשער אויפזיכט פון דער „און“־מיליטער.

אין דער צייַט פון דער פארשארפונג פון די באציִונגען צווישן דער פאראייניקטער אראבישער רעפּובליק און איראק, האבן די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייַזן אפן אנערקענט, אז אזא פארשארפונג איז פאר זיי גינסטיק. און יִשׂראל הייכט עס, וועט שפּילן אף די ווידערשפּרוכן צווישן די אראבער. עס וואלט געווען צו פּאשעט מ׳זאל רעכענען, אז אזא פּאליטיק פירט יִשׂראל אויסשליסלעך לויט די אנווייַזונגען פון דרויסן. לויט דעם, ווי די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייַזן שאצן אפּ יִשׂראלס לאגע און די אויסערן פּאליטישע פערספּעקטיוון, קעמפן זיי אף אלע אופנים קעגן דער פארשטארקונג פון די אומאפּהענגיקע אראבישע מעלוכעס און קעגן די פאראייניקונגס־טענדענצן וואס

אַנטפּלעקן זיך אין דער אַראַבישער וועלט, וואָס דאָס איז קלוימערשט „נעפּערלעך פאַר יִשׂראָעלס עקזיסטענץ”. דער עמעס איז אָבער, „אַז ווען די יִשׂראָעלישע שטעלונג פאַלט אַרײַן אין אַ צײַטווײַליקע סטירע צו די שטרעבונגען פון די אימפּעריאַליסטישע קרײַזן פון די פּאַר. שטאַטן, וואָס האָבן ניט איינמאָל געפּרוּווט שטעלן זייער קאָרט, צום בײַשפּיל, אויפן „אַנטי־קאָמוניזם” פון אייניקע אַראַבישע נאַציאָנאַליסטישע טוערס, איז גענוג געווען אַ מינדסטער דרוק פון דרויסן קעדיי צו פּאַרהיפּנאָטיזירן די יִשׂראָעל־רעגירונג און זי צו צווינגען „צו פאַרפּאַקן” אויף אַ געוויסער צײַט די אָנפאַלן און אָפּצושטעלן די מיליטערישע דעמאָנסטראַציעס קעגן די אָדער אַנדערע שכייניש מעלוכעס. אויך דערין באַשטייט די ראָל פון די יִשׂראָעלישע רעגירונגס־קרייזן, ווי אַ גוווער פון די אימפּעריאַליסטישע מאַכטן אויפן נאָענטן מיזרעך.

אָנהייב 1959 זענען פאַרעפנטלעכט געוואָרן אין וויז, לויט יִשׂראָעלס אינספּיראַציע, אויסגעטראַכטע ידיעות וועגן פּלענער פון אַ „ייִדישער מאַסן עמיגראַציע” קיין יִשׂראָעל פון רומעניע און אַנדערע סאָציאַליסטישע לענדער. די פעלשונגען זענען טייקעף אונטערגעכאַפּט געוואָרן דורך אָפיציעלע פּערזאָנען אין יִשׂראָעל. דער ציל דערפון איז באַשטאַנען אין פאַרזייען בײַ די אַראַבישע רעגירונגען און בײַ די אַראַבער אומצוטרוי צו די סאָציאַליסטישע לענדער און צעשטערן זייערע קעגנזײַטיקע פרײַנטשאַפט און אָפּשוואַכן דערמיט די אַראַבישע לענדער און זיי אַוועקשטעלן אין אַ לאַגע פון אינטערנאַציאָנאַלער איזאָלירונג. עס איז באַקאַנט, אַז אייניקע נאַציאָנאַליסטישע פּרעסע־אָרגאַנען אין בײַרוט, קאַירע, דאַמעשעק, זענען אַרײַנגעפאַלן אין דער פּאַסטקע פון דער אומגעלומפּערטער פּראָוואָקאַציע און זיי האָבן זיך געלאָזט אין אַ טאַנץ אונטער דער פרעמדער מוזיק. די אַפּלייקענונגען מיצאַד רומעניע און ראַטנפאַרבאַנד האָבן צוריקגעשטעלט דעם עמעס און דעמאַסקירט די רעכילעסניקעס.

דער דאָזיקער קליינער עפּיזאָד האָט נאָכאַמאָל אַנטפּלעקט איינע פון די הויפּט ליניעס פון דער אויסערן פּאָליטיק פון די יִשׂראָעלישע רעאַקציאָנערע קרײַזן. די ליניע באַשטייט אין אונטערגראָבן קוידעם קאָל די פרײַנטשאַפט און צוזאַמענאַרבעט פון די אַראַבישע לענדער מיט דעם ראַטנפאַרבאַנד און אַנדערע סאָציאַליסטישע לענדער; צווייטנס, אין צעבלאָזן די ווידערשפּרוכן צווישן די אַראַבישע לענדער און אויך צווישן די אַנטי־אימפּעריאַליסטישע קויכעס אין די לענדער, קעדיי אָפּצושוואַכן דעם באַפרײַונגס־קאַמף פון די אַראַבער; דריטנס, אויף וויפל עס איז נאָר מעגלעך, אין צעטרייסלען דעם „באַנדונגער פראָנט” פון די אַזיאַטישע און אַפריקאַנער פעלקער, וואָס איז געווענדעט קעגן קאָלאָניאַליזם. די געזעלשאַפטלעכקײַט פון די אַראַבישע לענדער האָט געהאַט די פולסטע מעגלעכקײַט זיך איבערצוצײַגן, אַז אַזאַ מין פּאָליטישע ליניע איז גינסטיק פאַר די רעאַקציאָנערע ציוניסטישע קרײַזן.

אַזעלכע זענען די רעאַלע פאַקטן פון דער פּאָליטיק פון די יִשׂראָעלישע רעגירונגס־קרײַזן. דאָס בילד פון דער יִשׂראָעלישער אויסערן־פּאָליטיק, וואָס מיר האָבן דאָ געגעבן, האָבן אונדזערע טעל־אַוויווער קריטיקערס דערקלערט ווי אַן איינזײַטיקס. דאָ, זאָגן זיי, האָט מען אַרויסגענומען נאָר דאָס שלעכטע.

ס'איז אבער ניט ריכטיק. מיר האבן געוויזן די גענעראל־ליניע פון יִסראעלס אויסערן פאליטיק. די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל פארטיידיקן אפן די דאזיקע פאליטיק און זיי פירן זי דורך אקשאנעסדיק. זעלבסטפארשטענדלעך, אז פון ציַיט צו ציַיט טרעטן ארויס די רעגירונגס־לײַט פון יִסראעל מיט פריד־לעכע רעדעס, און זיי באמיען זיך אויך צו פארמאסקירן זייערע אגרעסיווע טאטן מיט די אדער יענע פראזעס אדער ארגומענטן, ווי למשל, די ווערסיע וועגן די פעדאינס, קעדיי צו בארעכטיקן די סיני־אוואנטורע. נאר ווי זאגט זיך עס אין דער עוואנגעליע: „לויט די פרוכט זייערע דערקענט מען זיי". מישפעטן לויט די טאטן, דאס איז די איינציק ריכטיקע ליזונג פון אזעלכע דיסקוסיעס. און די פאקטן זענען מער וואגיק ווי פראזעס און מינדלעכע פארזיכערונגען.

פון די פאקטן זעט מען, אז די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל האבן אויך היינט ניט געמאכט דעם נויטיקן סאכאקל פון די דורכפאלן פון זייער פאליטיק.

דער שורעש פון יִסראעלס אויסערן פאליטיק

די סיבעס פון אויסערן פאליטישן קורס פון דער יִסראעל־רעגירונג דארף מען, פארשטייט זיך, ניט זוכן אין צופעליקע אומשטענדן אדער אין דיפלאמא־טישע טאעסן אדער אין פאלשע אויסרעכענונגען פון איינִיקע פערזאנען, וואס באטייליקן זיך אין איר. די סיבעס מוז מען זוכן א סאך טיפער. זיי באשטייען אין דער פאלשקייט פון דער איקערדיקער פאליטישער ליניע פון יענע קרייזן, וואס שטייען באם רודער פון דער יִסראעל־מעלוכע. די גרופע פון די רעכטע בורזשואזע ציעניסטן, וואס שטייט היינט בא דער מאכט אין יִסראעל, האט שוין לאנג־יאריקע פארבינדונגען מיט די גרעסטע אימפעריאליסטישע מאנא־פאלן פון די פאראייניקטע שטאטן, ענגלאנד, פראנקרייך און מערב־דייטש־לאנד, וועלכע שטעלן פאר מיט זיך די טרעגערס פון דער אגרעסיווער קאלא־ניאלער פאליטיק אפן נאענטן און מיטעלן מיזרעך. די דערמאנטע קרייזן, וואס זענען בלוט און פלייש פון די אימפעריאליסטישע קויכעס, באמערקן ניט און ווילן אויך ניט באמערקן די היסטארישע האפענונגסלאזיקייט פון קאלא־ניאליזם און זײַנען אומפארמיידלעכן סאף. פונקט קאפויער, מיט דער הילף פון קאלאניאליזם רעכענען זיי צו פארפעסטיקן און אויסצושפרייטן די גרענעצן פון יִסראעל. אזוי ווי בלינדע קלאמערן זיי זיך אין זייערע פארעלטערטע בא־גריפן און אויסגעלעבטע פארורטיילן און זיי האפן אויפצובויען די מעלוכע דורך די אלטע מעטאדן פון אונטערדריקן די שכייניש פעלקער.

יִסראעלס רעגירונגס־קרייזן, — דאס איז דער רעאקציאנערסטער פליגל פון דער אינטערנאציאנאלער יִדישער פאליטישער ריכטונג וואס איז באקאנט אונטערן נאמען ציעניזם. דער ציעניזם ווי אן אידעאלאגיע און פאליטישע ריכטונג איז אנטשטאנען סאך נײַנצנטן יארהונדערט און האט דערגרייכט א געוויסע פארשפרייטונג צווישן א טייל פון דער יִדישער בורזשואזיע אין אזעלכע לענדער, ווי דײַטשלאנד, עסטרייך־אונגארן און רוסלאנד, און שפעטער אויך אין פראנקרייך און אין די פאראייניקטע שטאטן.

די רעאקציאנערע אידעאלאגיע פון ציוניזם איז צום ערשטן מאל ארויסגעבראכט געווארן אין א ביכל פון אן עסטרייך־אונגארישן זשורנאליסט ט. הערצל, וואס איז דערשינען אין ווין אין יאר 1895 אונטערן טיטל „דער יודענשטאאט" און איז פארעכנט ווי די „ציעניסטישע ביבל". אין דעם ביכל האט הערצל באגרינדעט דעריקער דורך פאליטישע ארגומענטן די אידייע פון דער שאפונג פון א באזונדערער יידישער מעלוכע אין פאלעסטינע. דערביי האט ער געטייַנעט אז די לייזונג פון דער „יידישער פראגע", קען קומען בלויז דורך צונויפזאמלען די ייִדן אין דעם „צוגעזאגטן לאנד", ווו עס וועט ניט זייַן ניט קייַן סאציאלע און ניט קייַן פאליטישע אומגלייַכהייַט. שפעטער האבן אנגעפאנגען זיך פארזאמלען, קאנגרעסן פון ציעניסטן — ד. ה. פון הערצלס נאכפאלגער פון פארשידענע לענדער.

צווישן די יידישע ארבעטער־מאסן און דער אינטעליגענץ אין אלע לענדער, האבן די רעאקציאנערע אידייען פון ציעניזם ניט גענאסן פון פאפולאריטעט.

דער סאף פון נייַנצנטן יארהונדערט, ווען דער ציעניזם האט זיך באוויזן אף דער פאליטישער ארענע, איז, ווי באוווּסט, פארצייכנט ווי דער איבערגאנגס־פעריאד פון קאפיטאליזם צו דער סטאדיע פון אימפעריאליזם. די אלמעכטיקייַט פון די גרויסע מאנאפאלן, דער ווילדער קאמף צווישן פארשידענע פינאנץ־גרופעס און אימפעריאליסטישע גרויסמאכטן פאר צעטיילן און איבערפאר־טיילן די וועלט, פאר די קוואלן פון רוי־שטאף און פאר פרעמדע טעריטאריעס, די פארשטארקונג פון דער עקספלאטאציע פון דעם ארבעטער־קלאס און די נעמייַנע אומענטשלעכע אונטערדריקונג פון דער הונדערטער מיליאניקער באפעלקערונג פון די קאלאניעס און אפהענגיקע לענדער, — דאס אלץ האט געמוזט ברענגען צו פארשארפטע ווידערשפרוכן באם אימפעריאליזם, צו מיל־כאמעס און רעוואלוציעס.

אין דעם רעוואלוציאנערן קאמף, וועלכער האט זיך אנטוויקלט אף אט דער באזע, האבן זיך באטייליקט, ווי עס איז נאטירלעך, אויך יידישע ארבעטער אין א גאנצער רייַ לענדער, ווו זיי זענען געווען אונטער א טאפלטן יאך, שוין אריינגערעכנט דעם נאציאנאלן יאך, וועלכן עס האבן אונטערגעהאלטן די רעאקציאנערע קרייַזן פון דער בורזשואזיע און פון די גוטבאזיצערס, די פארשפרייטער פון פינצטערע רעדיפעס. פון די רייַען פון יידישן פאלק זענען ארויס א סאך אנגעזעענע קעמפערס פאר דער באפרייַונג פון ארבעטער קלאס און פון דער גאנצער מענטשהייַט.

די ברייטע פארשפרייטונג פון מארקסיזם, הויפטזעכלעך אין רוסלאנד, דייַטשלאנד און עסטרייַך־אונגארן, האט ארויסגערופן בא דער בורזשואזיע א שטרעבונג ניט צו דערלאזן צו זייַן אנטוויקלונג, פארפלאנצנדיק, צווישן אנדערע מיטלען, די ראפינירטע פארמען פון נאציאנאליזם און רעוויזיאניזם.

די דאזיקע דערשייַנונג האט זיך געמערקט אין פארשידענע פארמען פאראלעל מיטן וווּקס פון דער ארבעטער־באוועגונג, צווישן אלע נאציאנאלי־טעטן, און אויך צווישן די יידן. דער ציעניזם איז ארויסגעטראטן אף דער פאליטישער ארענע ווי איינע פון די פארמען פון דער נאציאנאליסטישער

אידעאָלאָגיע פון דער יידישער גרויס־בורזשואזיע, וואָס איז געשטאַנען אַף דער זייט פון אימפּעריאַליזם.

הערצל און אַנדערע ציעניסטישע לידערס זענען אַרויסגעטראָטן ווי אָפענע און אָקשאַנעסדיקע סאָנים פון מאַרקסיזם און פון דער אַרבעטער־באַוועגונג. אַן אַנשטאָט פאַר דער ציעניסטישער באַוועגונג האָבן זיי געזוכט אויסער די מאַסן, נאָר אין דיפּלאָמאַטישע הינטערקוליסן־קאָמבינאַציעס מיט פאַרשידענע אייראָפּעישע רעגירונגען, לענאַבע וועלכע זיי פלעגן אַן אויפהער אונטער־שטרייכן זייערע גוטע קאַוואַנעס. אַ ניידער זיך ניט צו באַטייליקן אין דעם אַרומיקן פּאָליטישן און געזעלשאַפטלעכן קאַמף איז אַרויפגעצווונגען געוואָרן דורך דער ציעניסטישער דאָגמע אַף אַלע אירע אַנהענגער.

אָבער אַרום און אַרום איז געוואַקסן און געקאָכט אַ קאַמף פול מיט טיפן רעוואָלוציאָנערן אינהאַלט, אין וועלכן עס זענען אַריינגעצויגן געוואָרן אַלץ ברייטערע מאַסן פון יידישן פאָלק. דער מעכטיקער לעבנסשטראָם האָט זיך געטראָגן אַלץ האַסטיקער, מיטשלעפנדיק מיט זיך אויך יענע ציענסטישע עלעמענטן, וואָס זענען אַף וועלכן עס איז אויפן פאַרבונדן געווען מיטן פאָלק. דעריבער זענען די אַקטיווע ציעניסטן פאַרבליבן בלויז אַ הייפל מענטשן, אָפּגעזונדערטע פון דעם לעבן פון פאָלק. זיי האָבן אויך ניט געקענט דאָס לעבן. ערשט שפּעטער זענען צוגעשטאַנען צו זיי, ווי פאַרשידענע פראַקציעס און גרופּירונגען פון ציעניזם, אייניקע אַנדערע יידישע נאַציאָנאַליסטישע גרופּעס, וואָס זענען אידעיש באַקעמפט געוואָרן דורך די מאַרקסיסטן־לעניניסטן, ווייל זיי זענען אָפן אַריבער אַף די בורזשואַזע פּאָזיציעס, צווישן זיי אויך אייניקע בונדיסטן, אָדער די אַנהענגער פון דער „נאַציאָנאַל־קולטורעלער אויטאָנאָמיע" פון א. בוער אין עסטרייך(1).

דער גרויסער שאָדן פון ציעניזם איז באַשטאַנען דערין, וואָס די דאָזיקע באַוועגונג האָט געשטרעבט אָפּצווענדן די יידישע מאַסן פון דעם קלאַסנקאַמף קעגן די קאַפּיטאַליסטישע קויכעס, אָוועקצופירן די האַרעפּאַשנע יידן אָפן וועג פון ענגן נאַציאָנאַליזם, צערייצן די קלוימערשט עקזיסטירנדיקע ווידערשפּרוכן צווישן די אַרבעטער פון יידישער נאַציאָנאַליטעט און אַנדערע, שילדערנדיק די דאָזיקע ווידערשפּרוכן ווי אַן אייביקן און דויערנדיקן אַנטאַגאָניזם. אַנשטאָט זיך צו באַטייליקן צוזאַמען מיט זייערע קלאַסן־ברידער אין דעם אַלגעמיינעם קאַמף קעגן די פאַרשקלאַפערס, די אימפּעריאַליסטן, האָט מען גערופן די יידישע האַרעפּאַשניקעס זיך אָפּצוזונדערן פון די האַרעפּאַשניקעס פון אַנדערע נאַציאָנאַליטעטן, איינגערעדט זיי צו אָנערקענען „די אייניקייט פון די אינטערעסן" פון די יידישע אַרבעטער מיט די אינטערעסן פון די גרויסע יידישע קאַפּיטאַליסטן און פינאַנציעלע טייז, אין די ראַמען פון דער אַזוי

---

(1) בונד — דאָס איז געווען אַ קליינבירגערלעכע יידישע נאַציאָנאַליסטישע פּאַרטיי וואָס איז געווען טעטיק אין רוסלאַנד פאַר דער רעוואָלוציע, און האָט געפירט אַ קאַמף מיט די באָלשעוויקעס. וו. א. לענין האָט שטאַרק קריטיקירט די אָפּאָרטוניסטישע און נאַציאָנאַליסטישע אַנשויונגען פון די בונדיסטן. נאָכן ניצחון פון דער אָקטאָבער־רעוואָלוציע האָט זיך דער בונד געשטעלט אַף קאָנטער־רעוואָלוציאָנערע בורזשואַזע פּאָזיציעס, און אין 1921 האָט ער זיך זעלבסט ליקווידירט.

גערופענער „נאַציאָנאַל קולטורעלער אויטאָנאָמיע”, און סאַך קאָל סאַך אוועק־צוגיין פון דעם „גאָלעס” נענטער צום באַרג סיני, קעדיי אויפצובויען אַ באַזונדערע ייִדישע מעלוכע אין פּאַלעסטינע. אַט די לעצטע אויפגאַבע, אַפּט מאָל באַדעקט מיט דער פּסיידאָ־רעליגיעזער פראַזעאָלאָגיע, האָט געהאַט אַ באַשטימטן פּאָליטישן ציל לעטויוועס דעם אימפּעריאַליזם — אויפצובויען אַפן נאָענטן מיזרעך אַ פאַר־פּאָסטן פון קאָלאָניאַליזם.

די געשיכטע פון ציעניזם איבערציַיגט מיט דער פולסטער קלאָרקייט אַז די ציעניסטישע אידייען זענען אויסגענוצט געוואָרן דורך די הערשנדיקע קלאַסן פון די אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס, ווי ענגלאַנד, פראַנקרײַך, די פאַראייניקטע שטאַטן און דײַטשלאַנד, קעדיי צו פאַרווירקלעכן זייערע קאָלאָניזאַטאָרישע קאַוואָנעס אַפן נאָענטן מיזרעך, און די ציעניסטישע לידערס, פון זייער זײַט, זענען שטענדיק און אומפאַרמײַדלעך געשטאַנען צו דינסט פון די מעלוכעס, און האָבן מיט זיי פאַרבונדן זייערע האָפענונגען אין אַלע פראַגעס וואָס האָבן געהאַט אַ שײַכעס צו דער שאַפונג פון אַ ייִדישער מעלוכע.

שוין גלײַך באַם אָנהויב פון זײַן אַנטוויקלונג, איז דער ציעניזם אײַנגעגאַנגען אַף אַ פאַרשטענדיקונג מיט די קאָלאָניזאַטאָרן, אַרויסווײַזנדיק זיך דערמיט ווי אַ סוינע פון דער נאַציאָנאַל־באַפרײַערישער באַוועגונג פון די אונטערגעיאָכטע פעלקער פון דעם נאָענטן מיזרעך.

בעראָש פון דער ציעניסטישער אָנפירערשאַפט זענען געווען פאַרשידענע גרופּעס: אַ פּראָ־ענגלישע, אַ פּראָ־דײַטשישע, אַ פּראָ־פראַנצויזישע, אַ פּראָ־טערקישע. געווען אַפילע אַזאַ גרופּירונג וואָס האָט געזוכט צו באַקומען שטיצע פאַרן ציעניזם מיצאַד דעם צאַרישן רוסלאַנד. די אַלע גרופּעס זענען געשטיצט געווען פון גרויסע קאַפּיטאַליסטישע מאָנאָפּאָלן וואָס האָבן פאַרשטאַנען אַז די ציעניסטישע אידייען שטעלן מיט זיך פאָר פאַר זיי אַ געוויסן ווערט, דערצו נאָך ווען דער באַרג ציען געפינט זיך נית ווײַט פון דעם וויכטיקסטן קרייץ־פּונקט פון די וועלט־קאָמוניקאַציעס.

מען מוז דאָ באַמערקן, אַז אויך פריער איז אויסגענוצט געוואָרן דער געדאַנק פון קאָנצענטרירן די ייִדן אין פּאַלעסטינע, קעדיי דערמיט צו באַרעכטיקן די דעראָבערונגס־פּלענער אַפן נאָענטן מיזרעך. לעמאָשל, דעם 20־טן אַפּריל 1799, האָט נאַפּאָלעאָן באָנאַפּאַרט, גרייטנדיק זײַן מאַרש אַף סיריע און עגיפּטן, אַרויסגעלאָזט אַ ספּעציעלן אויפרוף צו די ייִדן פון דער גאַנצער וועלט. מיט זײַן אײַגנהענטיקער פּיפּיקעס האָט נאַפּאָלעאָן געשריבן אין דעם אויפרוף: „ייִסראָעל איז אַן אויסדערוויילט פאָלק. דעספּאָטן האָבן צוגערויבט בא אײַך די ערד פון אײַערע אָוועס! פאַריאָגטע, וואַכט אויף מיט פרייד...” און אַזוי ווײַטער.

די רײַכע ייִדישע אַריסטאָקראַטיע האָט מיט היסלאַוועס אויפגענומען נאַפּאָלעאָנס רוף. דער ראָוו אַרן בען־לעווי האָט זיך אויך געווענדעט מיט אַן אויפרוף צו די „ייִדן פון דער גאַנצער וועלט”. אין דעם אויפרוף האָט ער מיט די אונטערטעניקסטע אויסדרוקן געענטפערט נאַפּאָלעאָנען. ער האָט געזאָגט, אַז פאַר אים, דאָס הייסט פאַר בען־לעווין, „בלײַבט גאָרניט וואָס צוצוגעבן צו דער ווענדונג, צו אײַך (ייִדן), מיצאַד גאָטס שליער, באָנאַפּאַרט,

דעם העכסטן און געבילדעטסטן אנפירער פון דער פראנצויזישער ארמיי אין אפריקע און אזיע". לעווי האט גערופן אלע ייִדן זיך אויפצוהייבן צו א מילכאמע און זיך צו באוואפענען, מיטן לאזונג, „אונדזער שווערד איז פאר גאט און פאר באנאפארטן". די אליאנץ איז אבער ניט פארווירקלעכט געווארן, פאשעט דערפאר, ווייל נאפאלעאן האט גאר קיינמאל ניט געטראכט ערנסט וועגן די אינטערעסן פון די ייִדן.

אין 1840, ווען עס איז אויפגעשוווּמען די פראגע וועגן סטאטוס פון סיריע, וואס איז געווען באזעצט פון ענגלישן מיליטער, האט דער בריטישער לארד אשליי (שעפטסבערי), פארגעשלאגן דעם אויסערן מיניסטער לארד פאלמערסטאן, צו דערקלערן א „ייִדישע קאנצענטראציע אין פאלעסטינע", ווייל דערין האט ער געזען די פאסיקסטע לייזונג פון דער „סירישער פראגע".

די פארבינדונגען מיט די רעגירונגס-קרייזן פון די קאלאניאלע לענדער זענען געווארן נאך נענטערע אין דער עפאכע פון אימפעריאליזם, ווען דער ציעניזם האט זיך באוויזן אף דער ארענע ווי א זעלבסטשטענדיקער שטראם, ביז צו דער ערשטער וועלט-מילכאמע איז, ווי באוווּסט, פאלעסטינע געווען א טייל פון דער אטאמאנישער אימפעריע. די ציעניסטישע לידערס האבן דאן אנגעהאלטן דעם קורס לויטן סולטאנישן רעזשים. דער גרינדער פון ציעניזם, הערצל, האט אויסגעפויעלט אן אוידיענץ באם טערקישן סולטאן אבד-על-האמיד דעם צווייטן, קעדיי צו באהאנדלען מיט אים די פראגע וועגן דער ייִדישער עמיגראציע קיין פאלעסטינע. אין א יאר ארום האט זיך הערצל ווידער באוויזן אין קאנסטאנטינאפאל, ווו ער האט פארגעזעצט זיינע שמועסן מיט דעם סולטאנס רעגירונג. ער האט געפרוּווט דאן איבערצייגן דעם טערקישן סולטאן, אז אין פאל אויב עס וועט אין פאלעסטינע געשאפן ווערן א ייִדישע מעלוכע, וועט זי אפן בעסטן אויפן רעאליזירן די אינטערעסן פון דעם סולטאנס רעגירונג און זי וועט זיין איר געטרייסטער וועכטער אפן נאענטן מיזרעד. י. גרינבוים, דער מעכאבער פון דעם בוד „די ציעניסטישע באוועגונג" (באנד 2, זייט 33), באשרייבט גאר בילדעריש דעם שמועס פון דעם ציעניסטישן לידער מיטן סולטאן: „דער שמועס מיטן סולטאן דויערט איבער צוויי שא. הערצל מעלדעט דעם סולטאן וועגן זיין גרייטקייט מיטצוהעלפן טערקיי בייַ־צוקומען די פינאנציעלע שוועריקייטן וואס זי לעבט איבער... ער פאדערט דערווייל נאך גארניט... ער וויל בלויז אנקניפן פרייַנטלעכע באציונגען. טערקיי און די ייִדן וועלן זיך דערנענטערן און זיך באפריינדן. דער סולטאן דארף בלויז געבן א צייכן, א קלארן צייכן, וואס עס וועלן פארשטיין אלע ייִדן אין דער וועלט, אז צווישן טערקיי און די ייִדן איז געשלאסן געווארן א פרייַנט־שאפט-בונד. און ער, הערצל, וועט אין דער צייט צוגרייטן א פראיעקט ווי אזוי געזונט צו מאכן די פינאנצן פון דער טערקישער אימפעריע, און ער וועט שוין אויסגעפינען די נויטיקע מיטלען".

אבער דער סולטאן, אוים מוירע אז אין פאלעסטינע זאלן ניט אריינדרינגען אנדערע מעלוכעס, האט ניט געגעבן זיין האסקאמע אפן אריינפאר פון ייִדן קיין פאלעסטינע.

ניט געקוקט דערויף האט הערצלס נאכפאלגער, וואלפסאן, געפרוּווט

דורכצופירן דאָס וואָס הערצלען איז ניט געלונגען, און ער האָט געזוכט קאַלערליי טערוצים צו פאַרברייטערן דעם קאָנטאַקט מיט די טערקן. דעם 26־טן דעצעמבער 1909 האָט וואָלפסאָן דערקלערט אין זײַנער אַ רעדע: „מיר געפינען ניט קײַן ווידערשפּרוכן צווישן די אָטאָמאַנישע אינטערעסן און אונדזערע ציוניסטישע שטרעבונגען. עס איז אומעגלעך צו צעשיידן די וואָס געהערן איינער צום אַנדערן און וואָס דערגענצן זיך קאָנגזײַטיק. די איינִיקײַט פון דער אָטאָמאַנישער אימפּעריע, איר פּלאַץ אין דער וועלט, ווי אַ גרויסמאַכט, איר וווילשטאַנד, זיכערקײַט און די דערפאָלגרײַכע אַנטוויקלונג פון אירע עקאָנאָמישע אָרגאַנען — דאָס זענען די פּאָרלויפיקע און זעלבסטפאַרשטענדלעכע באַדינגונגען פאַר אַלע אונדזערע טאַטן".

אויפן זיבעטן ציוניסטישן קאָנגרעס אין 1907 האָבן די ציוניסטישע לידערס געשוווירן טרײַהייט צום סולטאַן אַבדול האַמיד, און דער ציוניסטישער זשורנאַל „האַשילאַאַך" האָט געשריבן, קעדיי אַרויסצוווײַזן זײַנע אונטערטעניקסטע געפילן צום טערקישן מוישל: „אונדזער איינציקער כּיוון איז צו דערשטיקן די אַראַבישע באַוועגונג".

די ציוניסטן אָבער, האָבן אויך געהאַט אין זינען דאָס, וואָס אין אייראָפּע האָט מען די אָטאָמאַנישע אימפּעריע באַטראַכט פאַר אַ „צום בעט צוגעשמידטן קראַנקן" און דאָס, וואָס אַ סאַך אייראָפּעישע מעלוכעס האָבן געשאַרפט זייערע נעגל אַף די אָטאָמאַנישע ראַכוועסדיקע טעריטאָריע אַפן נאָענטן מיזרעך.

אַף אַט דעם גרונט האָבן זיך פאַרקניפּט אויך די פאַרבינדונגען פון די ציוניסטישע אָנפירערס מיטן פראַנצויזישן אימפּעריאַליזם און מיטן קייזערלעכן דײַטשלאַנד. דער זעלבער הערצל האָט זיך געכאַנפעט און האָט געפּרוווט צו באַקומען כיין בײַ ביסמאַרקן. נאָכן אָפּדרוקן זײַן בראָשור „דער יודענשטאַט", האָט זי הערצל טייקעף צוגעשיקט צום דײַטשן קאַנצלער מיט אַן אונטערטעניקן בריוו אין וועלכן ער האָט געשריבן: בלויז אַזאַ מענטש ווי איר, וואָס האָט מיט זײַן אײַזערנער נאָדל אַף אַ וווּנדערבאַרן אויפן פאַרייניקט דײַטשלאַנד, אַזוי אַז מען באַמערקט ניט אַפילע די שטעך, בלויז ער איז אַף אַזוי פיל גרויס, קעדיי מיר צוזאָגן ענדגילטיק, צי איז טאַקע מײַן פּראָיעקט אַן אידייע פון באַפרײַונג". און ווײַטער זאָגט הערצל אין זײַן בריוו צו ביסמאַרקן: „אויב מײַן פּראָיעקט איז פּריצײַטיק, גיב איך אים אָפּ צו דער דיספּאָזיציע פון אײַער רעגירונג, זי זאָל אים אויסנוצן דאַן, ווען זי וועט עס געפינען פאַר נויטיק".

שפּעטער האָט זיך הערצל באַגעגנט מיטן קייזער ווילהעלם דעם צווייטן און אים צוגעזאָגט, אַז אויב דײַטשלאַנד וועט שטיצן די ציוניסטישע פּלענער, וועלן די ייִדישע קאָלאָניעס אין פּאַלעסטינע זיך פאַרוואַנדלען אין די בעסטע שאָמרים פון די דײַטשע אינטערעסן. בעיים דער באַגעגעניש, וואָס איז פאָרגעקומען אַף דער טעריטאָריע פון דער אָטאָמאַנישער אימפּעריע (דאָס איז געווען גלײַך נאָך דער אויבנדערמאָנטער באַגעגעניש מיטן טערקישן סולטאַן), האָט הערצל געבעטן בײַ דײַטשלאַנד, זי זאָל נעמען אונטער איר פּראָטעקטאָראַט „די ייִדישע ערד־געזעלשאַפט אין סיריע און פּאַלעסטינע". די ציוניסטישע היסטאָריקער האָבן פאַרצייכנט, אַז דער קייזער האָט זיך גינסטיק באַצויגן

צו דער אידייע און לויטן בריוו פון קייזערלעכן פערזענלעכן ראטגעבער, גראף איילענבורג, וואס מען האט געפונען אין לאנדאן אין 1954, האט דער קייזער ווילהעלם דער צווייטער „גרויסמוטיק באוויליקט" צו נעמען אונטער זיין פראטעקטאראט די יידישע קאלאניזאציע אין פאלעסטינע.

אין די אלע אונטערהאנדלונגען האבן די היסטאריש-רעליגיעזע אויסרעדענונגען פון ציוניזם געשפילט א מינדערוויכטיקע ראל. אויב עס איז ניט מעגלעך רעאל אויסצופויעלן פאלעסטינע פאר דער יידישער קאלאניזאציע, זענען די ציוניסטישע לידערס גרייט געווען מאסקים צו זיין מיט דער טעריטאריע פון דער אפריקאנער קאלאניע אוגאנדע, וואס האט זיך געפונען אונטער ענגלאנדס הערשאפט.

אזא אידייע איז געבוירן געווארן אנפאנג איצטיקן יארהונדערט אין די קרייזן פון דער ענגלישער רעגירונג און בא יענער גרופע פון דער ציוניסטישער באוועגונג וואס איז געווען פארבונדן מיט ענגלאנד. אוגאנדע, וואס גרענעצט זיך מיט אביסיניע, בעלגישן קאנגא און סודאן, אויב זי זאל קאלאניזירט ווערן דורך יידן מיט דער ענגלישער הילף, מוז לויטן פראיעקט זיך פארוואנדלען אין א שוימער פון די בריטישע אינטערעסן, אין א אנשפאר פונקט פארן בריטישן אימפעריאליזם אין יענעם טייל אפריקע. די ציוניסטן און אפן ערשטן ארט הערצל גופא, האבן גלייך אנגענומען דעם ענגלישן פראיעקט. אבער אזא פראיעקט איז ניט געווען גינסטיק פאר דייטשלאנד, וואס האט געשטרעבט צו פארפעסטיקן איר איינפלוס אין אפריקע און בעשום אויפן ניט געוואלט דערלאזן, אז ענגלאנד זאל דארט פארשטארקן איר הערשאפט. דעריבער האט די פרא-דייטשע ציוניסטישע גרופע, בעראש מיטן דאקטאר נאסיג, וועגן וועמען מיר וועלן נאך רעדן שפעטער, זיך געשטעלט שטורמיש קעגן דעם ענגלישן פראיעקט. אפן זיבעטן ציוניסטישן קאנגרעס איז נאסיג ארויס מיט א פלאם-פייערדיקער רעדע קעגן דעם ענגלישן פלאן. ער האט אונטערגעשטראכן, אז פאר יידן איז דער איינציקער פלאץ פאלעסטינע און ניט עפעס אנדערש. דער עמעס איז אבער, אז ווען דער קייזער ווילהעלם דער צווייטער האט שפעטער ארויסגערוקט א פלאן צו בילדן יידישע קאלאניעס אין די גרענעצן פון דער אטאמאנישער אימפעריע, אבער ווייט פון פאלעסטינע, האט דער זעלבער נאסיג טייקעף געשטיצט דעם פלאן.

אין זייער אייפער האבן די ציוניסטישע לידערס ניט אויסגעמיטן אויך די רעגירונג פון צארישן רוסלאנד. זיי האבן ניט אויפגעהערט צו זוכן וועגן צו דער צארישער רעגירונג, אפילו נאך דעם בלוטיקן אנטי-יידישן פאגראם, וואס די צארישע העטקערס האבן דורכגעפירט דעם 3-טן אפריל 1903 אין קעשענעוו. דער פאגראם האט ארויסגערופן א גוואלדיקע אויפרעגונג צווישן די ארבעטער סיי אין רוסלאנד און סיי אין דער גארער וועלט. זומער 1903 האט זיך הערצל באוויזן אין פעטערבורג און באקומען אן אודיענץ באם אינערן מיניסטער פלעווע און באם פינאנץ מיניסטער וויטע. אפילו די אפיציעלע ציוניסטישע געשיכטע-שרייבער אנערקענען, אז דער וויזיט איז געווען א דירעקטע טויווע פאר דער צארישער רעגירונג, וואס האט געזוכט צו פארווישן דעם שלעכטן איינדרוק, וועלכן עס האבן ארויסגערופן אין דער גאנצער

וועלט די אנטי־יידישע פּאָגראָמען, אָרגאַניזירטע אין רוסלאַנד דורך דער צאַרישער מאַכט.

די געשיכטע־שרייבער פון ציוניזם דערציילן, אַז דער מיניסטער פּלעווע, האָט צוגעזאָגט הערצלען די שטיצע פון דער צאַרישער רעגירונג פאַרן ציוניזם און האָט אפילע צוגעזאָגט מיטצוהעלפן אין קאָנסטאַנטינאָפּאָל, אויב דער ציל איז די אויסוואַנדערונג פון יידן פון רוסלאַנד, מעג עס זיין קיין פּאַלעסטינע. שפּעטער האָט פּלעווע באַגרינדעט אין אַ שריפטלעכער פאָרעם דעם שטאַנד־פּונקט פון דער צאַרישער רעגירונג לעגאַבע דעם ציוניזם, און הערצל האָט זייער הויך אָפּגעשאַצט דעם דאָקומענט. קעדיי אָפּצוצאָלן מיט אַ טויווע פאַר אַ טויווע, האָט דער ציוניסטישער לידער געוואָרנט זיינע גלויבנס־ברידער, זיי זאָלן זיך אין רוסלאַנד ניט פאַרנעמען מיט קיין פּאָליטישע איניאַנים, און דעריבער זאָלן זיי זיך ניט באַטייליקן אין רעוואָלוציאָנערע באַוועגונגען.

נאָך דעם ווי אין רוסלאַנד האָט געזיגט די גרויסע סאָציאַליסטישע אָקטאָ־בער־רעוואָלוציע, וואָס האָט געבראַכט פאַר אַלע פעלקער וועלכע באַווינען רוסלאַנד און פאַר די יידן בעסויכעם, צו באַפרייונג פון דעם נאַציאָנאַלן יאָך, האָבן די רעאַקציאָנערע ציוניסטישע פירערס אָנגענומען אַ שאַרף קעגנערישע שטעלונג אין באַצוג צו דער רעוואָלוציע און צו דער ראַטן־רעגירונג. די זעלבע פיינטלעכע שטעלונג האַלטן זיי אָן אויך ביז היינט צו טאָג.

נאָך דער ערשטער וועלט־מילכאָמע האָט דער גרעסטער טייל ציוניסטן זיך אָריענטירט אויף ענגלאַנד. דאָס דערקלערט זיך דערמיט, וואָס פּאַלעסטינע איז אַרונטערגעפאַלן אונטער ענגלאַנדס מאַנדאַט. ווי מיר האָבן שוין פריער געזאָגט, האָבן די ענגלישע קאָלאָניזאַטאָרן פאַרענטפערט זייער אָקופּירן פּאַ־לעסטינע מיט דער קלוימערשטער שטרעבונג אונטערצושטיצן דאָס שאַפן אין פּאַלעסטינע „אַ יידישע נאַציאָנאַלע היים".

זעלבסטפאַרשטענדלעך, אַז סיי דעם מאַנדאַט און סיי די יידישע קאָלאָ־ניזאַציע האָבן די ענגלישע האַנדלס־געזעלשאַפטן געפרוווט אויסצונוצן קעדיי צו פאַרפעסטיקן זיך צום שטאַרקסטן אין פּאַלעסטינע. צוערשט איז אין פּאַ־לעסטינע אַריינגעדרונגען און האָט דאָרט פאַרפעסטיקט איר איינפלוס די „אימפּעריאַל קעמיקאַל אינדוסטרים" — אַ פיליאַל פון אַן ענגלישן כעמישן קאָנצערן. נאָך איר האָט פאַרפלאַנצט אירע וואָרצלען אין פּאַלעסטינע אַ צווייטע קאָרפּאָראַציע, די „פּאַלעסטיין עלעקטריק קאָרפּאָריישן". דאָן האָט זיך אין פּאַלעסטינע אָנגעהויבן דער בוי פון ענגלישע כעמישע פאַבריקן.

עס זענען אויפגעבויט געוואָרן דער „פּאַלעסטיין פּאָטאַש", די כייפער נאַפט־רעפינעריע, עס האָבן זיך געגרינדעט פינף בענק, פאַרבונדענע מיט ענגלאַנד און עטלעכע פאַרזיכערונגס־געזעלשאַפטן. גרויסע ענגלישע פירמעס זענען אַליך טיפער און טיפער אַריינגעדרונגען אין די נאַפט־געגנטן, אין די אַרומיקע קאָלאָניעס און אין די טעריטאָריעס אונטער ענגלישן מאַנדאַט. אין די דרייסיקער יאָרן האָט שוין ענגלאַנד געהאַלטן אין אירע הענט אַלע שליסל־פּאָזיציעס פון דער פּאַלעסטינער עקאָנאָמיק. דאָס האָט פאַרשטאַרקט די לאַגע פון דעם ענגלישן אימפּעריאַליזם אויפן נאָענטן מיזרעך, און ביז היינט

שפּילט דער ענגלישער קאַפּיטאַל גאָר אַ וויכטיקע ראָל אין דער עקאָנאָמיק פון יִשׂראל.

גלײַכצײַטיק איז אָפן נאָענטן מיזרעד געוואַקסן דער פאַרביסענער קאָנ־קורענץ־קאַמף צווישן די פאַראייניקטע שטאַטן און ענגלאַנד. די פאַראייניקטע שטאַטן האָבן אָנגעפאַנגען אײַנצושטעלן ענגערע פאַרבינדונגען מיט די ציוניסטישע לידערס. די זאַך דערקלערט זיך קודעם כּל דערמיט, וואָס דער נאָענטער מיזרעד האָט אָנגעהויבן צו שפּילן אַ באַדײַטנדיקע ראָל אין דער נאַפט־אינדוסטריע, און דעריבער אויך אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק פון די אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס. ווען אין יאָר 1932 האָט געזאָלט רעווידירט ווערן דער ענגלישער מאַנדאַט איבער איראַק, האָט די רעגירונג פון די פאַר. שטאַטן געפאָדערט, אַז קיין שום ענדערונג זאָל ניט געמאַכט ווערן אָן איר צושטימונג. אין וואַשינגטאָן האָט מען זיך געשראָקן, אַז אַ מעגלעכער מאַנעווער מיצד ענגלאַנד זאָל ניט מיטהעלפן צו פאַרשטאַרקן ענגלאַנדס לאַגע אין די אַראַבישע לענדער. אַן ענלעכער דעמאַרש איז אויך געמאַכט געוואָרן אין יאָר 1937, ווען די קעניגלעכע קאָמיסיע האָט איבערגעגעבן צו דער ענגלישער רעגירונג איר באַריכט וועגן פּאַלעסטינע, האָט דער אַמעריקאַנער געזאַנדטער אין לאָנדאָן, בינגהיים, דערמאָנט דעם ענגלישן אויסערן מיניסטער אַנטאָני אידען וועגן ענגלאַנדס היסכּייעווסן זיך צו באַראַטן מיט דער רעגירונג פון די פאַראייניקטע שטאַטן וועגן יעדער מעגלעכער ענדערונג אין פּאַלעסטינע, וואָס וועט וואַרשײַנלעך פאָרגעשלאָגן ווערן אין שײַכעס מיטן באַריכט פון דער קעניגלעכער קאָמיסיע".

די אַקטיוויטעט פון דער אַמעריקאַנער דיפּלאָמאַטיע איז געוואַקסן אין דער זעלבער מאָס, ווי די גרויסע אַמעריקאַנער מאָנאָפּאָלן האָבן פאַרפעסטיקט זייער אײַנפלוס אין פּאַלעסטינע און אויך אין אַנדערע טיילן פון נאָענטן מיזרעד. מיט דער הילף פון אַ סאַך קאָנצערנס, און דעריקער, פון דער אַמעריקאַנער האַנדלס געזעלשאַפט „פּאַלעסטיין עקאָנאָמיק קאָרפּאָריישן", וואָס איז געגרינדעט געוואָרן נאָך אין יאָר 1926, האָט זיך אַלץ מער אויסגעשפּרייט אין פּאַלעסטינע די האַשפּאָע פון די פאַראייניקטע שטאַטן. עס זענען דאָרט געגרינדעט געוואָרן אַ סאַך פיליאַלן פון דער „פּאַלעסטיין עקאָנאָמיק קאָרפּאָריישן" און אויך אַנדערע אָפּצווײַגן פון די אַמעריקאַנער קאָנצערנס. די „פּאַלעסטיין עקאָנאָמיק קאָרפּאָריישן" האָט ביסלעכווײַז קאָנצענטרירט אין אירע הענט די קאַפּיטאַל־אינוועסטיציעס אין דער פּאַלעסטינער אינדוסטריע און האַנדל. באַם רודער פון דעם קאָנצערן איז געשטאַנען דזשאָן ד. ראָקפעלער (יוניאָר) וואָס האָט געאַרבעט צוזאַמען מיטן ניו־יאָרקער באַנק־הויז לימען. איינער פון די שותפים פון דער באַנק איז געווען האַראָלד זאַלד, אַ ברודער פון ראָבערט זאַלד, וואָס איז געווען דער פירער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין די פאַראייניקטע שטאַטן. פאַר דירעקטאָר פון דער „פּאַלעסטיין עקאָנאָמיק קאָרפּאָריישן" איז באַשטימט געוואָרן בענדזשאַמין קאָהען, אַ ראַטגעבער פון שטאַטס־דעפּאַרטאַמענט פון די פאַראייניקטע שטאַטן. ביסלעכווײַז האָט אָנגעהויבן צו געווינען פּאָזיציעס אין פּאַלעסטינע אויך אַ צווייטע גרויסע אַמעריקאַנער האַנדלס־געזעלשאַפט „אַמפּאַל" (אַמעריקאַנער פּאַלעסטינער נעזעלשאַפט צו פינאַנסירן די פּראָפּ. פּאַוויינישע אונטערנעמונגען).

נאָך דער גרינדונג פון מעדינאַס יִשׂראל האָבן די אַמעריקאַנער קאַפּי־טאַליסטישע מאָנאָפּאָלן אַ דאַנק די פּאָר זייער גינסטיקע מאָס־מיטלען פון יִשׂראלישער רעגירונג, פאַרשטאַרקט דעם אימפּאָרט פון קאַפּיטאַל אין לאַנד און דערמיט אויסגעשפּרייט אַלץ מער און מער זייער האַשפּאָע אַרויסשטויסנ־דיק דעם ענגלישן קאַפּיטאַל.

שוין אין 1954 האָבן די אַמעריקאַנער קאַפּיטאַליסטן אַריינגעלייגט אין דעם פּריוואַט־קאַפּיטאַליסטישן סעקטאָר פון יִשׂראל אַ גרעסערן בײַלעק ווי אין וועלכן עס איז אַנדערן לאַנד. און ניט אומזיסט האָט דער אַמעריקאַנער עקאָנאָמיסט אַ. וו. מעדיל געשריבן אין זײַן בוך „וווּהין גייט יִשׂראל"? דערשינען אין ניו־יאָרק אין 1956, אַז יִשׂראל שטעלט פאָר מיט זיך „איינעם פון די הויפּט צענטערס אַף אַרײַנצוציען פרישע פּריוואַטע קאַפּיטאַל־אינוועס־טיציעס פון די פאַר. שטאַטן„. אין 1956 האָט, לויט די דאַטעס פון „דזהי דזשויִש אַגענסי דיידזשעסט אַף פרעס ענד איוועגטס" (באַנד 11, זײַט 1936) דער צופלוס פון דעם אַמעריקאַנער קאַפּיטאַל פאַרגעשטעלט 56 פּראָצענט און אין 1957 — 73 פּראָצענט פון אַלע אַנדערע אויסלענדישע אינוועסטיציעס אין יִשׂראל.

דאָס פירט צו נאָך אַ גרעסערער אונטערטעניקײַט פון דער יִשׂראל־עקאָ־נאָמיק צום אויסלענדישן קאַפּיטאַל.

דאָ ברענגען מיר ציפערן, וועגן דער באַטייליקונג פון דעם אויסלענדישן קאַפּיטאַל אין אַ גרופּע פון יִשׂראלים וויכטיקע אינדוסטריעלע אונטערנע־מונגען: (באַם אָנפאַנג פון 1958־טן יאָר).

אינדוסטריעס	די צאָל פון אונטער־נעמונגען	לאָקאַלער קאַפּיטאַל	אויסלענ־דישער קאַפּיטאַל
	(אין מיליאָנען יִשׂראל־פונטן)		
באַשפּייזונג — — — — — — —	30	2,5	2,4
קיל־אונטערנעמונגען — — —	21	1,6	1,8
טעקסטיל — — — — — — —	36	2,2	4,0
שניידעריי, שוכוואַרג און לעדער	12	0,6	2,1
האָלץ־באַאַרבעטונג — — — — —	11	0,6	1,9
פּאַפּיר און פּאָליגראַפיע — —	11	1,0	2,5
מעטאַל־באַאַרבעטונג — — —	65	4,1	4,7
מאַשינען ־ בוי, אויטאָמאָבילן און צודאַטן — — — — — —	17	1,0	2,3
פּרעציזע מאַכשירים און זייגערס	11	0,3	1,2
עלעקטרישע אַרטיקלען און אײַנ־ריכטונגען — — — — —	26	0,9	2,2

לויט די אונטערנעמונגען — אריינגערעכנט אויך די וויטערדיקע אינ־דוסטריעס: מינען, צעמענט, כעמיקאל, פארבן, קאוטשוק, פלאסטיק און אנ־דערע, וואס נעמען ארום בעסאכאקל 408 איינסן, איז די קאפיטאל־אינוועס־טיציע פאנאנדערגעטיילט אף אט דעם אופן: דער יִשׂראעלישער קאפיטאל באשטייט פון 34,7 מיליאן יִשׂראעלישע פונטן און דער אויסלענדישער קא־פיטאל (דאס ראוו אמעריקאנער און ענגלישער) 56 מיליאן יִשׂראעלישע פונט.

מיר האבן שוין פריער גערעדט אויספירלעך וועגן די אינטערנאציאנאלע און די אינערלעך־פאליטישע באדינגונגען פון דער שאפונג פון דער יִשׂראעל־מעלוכע, ווי אויך וועגן דער אויסערן־פאליטישער ליניע פון אירע רעגירונגס־קרייזן. מיט דעם אלעמען זענען דאך פארבונדן אויך באשטימטע עקאנאמישע אומשטענדן.

מעדינאס יִשׂראעל איז אנטשטאנען אף דער טעריטאריע פון אן עקאנא־מיש אפגעשטאנענעם לאנד. דאס, וואס די עקאנאמיק פון יִשׂראעל איז נים געווען אנטוויקלט, האט שוין גלייך פון אנפאנג געשאפן פאר איר זייער ערנסטע שוועריקייטן, וואס פארגרעסערן זיך נאך מער צוליבן פעלן פון עקאנאמישע פארבינדונגען מיט די ארומיקע לענדער. דאס ארויסיאגן די אראבער, וואס האבן מערסטנס זיך באשעפטיקט מיט אגריקולטור, האט זיך זייער נעגאטיוו אפגעשפיגלט אף דער לאנדווירטשאפט פון לאנד, מען דארף אויך דערביי נעמען אין אכט דאס, וואס די מערהייט אימיגראנטן וואס קומען אריין אין יִשׂראעל פון די אייראפעישע לענדער, געהערן לערעוו צו שטאטישע פראפע־סיעס. די אימיגראציע וואס די ציוניסטן ארגאניזירן פון אנדערע לענדער, שאפט פאר יִשׂראעל, ווי דאס ווערט אנערקענט דורך אפיציעלע פערזאנען, גרויסע פינאנציעלע שוועריקייטן, ווייל דאס איינארדענען נייע איינוווינער, אפילו מיט דער הילף פון קאנפיסקירן דאס אראבישע האב און גוטס(1) פאדערט גרויסע געלטער.

און כוץ דעם אלעמען, דורך פירן אן אגרעסיווע אויסערן פאליטיק, באשווערן די רעגירונגס־קרייזן פון יִשׂראעל די באפעלקערונג פון לאנד און אין אלגעמיין די גאנצע מעלוכע מיט אומגעהויערע מיליטערישע אויסגאבעס וואס האבן מיט זיך פארגעשטעלט, אפילו לויט אפיציעלע ציפערן 322,5 מיליאן יִשׂראעל־פונט אין משך פון בודזשעט־יאר 1958־1959, ד. ה. 45 פראצענט פון אלע הוצאות פון דער מעלוכע.

דאס זענען די הויפט סיבות פון דעם אלגעמיין באקאנטן פאקט, וואס אין משך פון די גאנצע עלף יאר פון יִשׂראעלס עקזיסטענץ האט די מעלוכע נים געקענט אויסקומען מיט איינענע מיטלען און געלעבט בלויז מיט דער הילף פון אויסלענדישע — מערסטנס אמעריקאנער — קרעדיטן, סובסידיעס און נעדאוועס.

---

(1) לויט די דאטעס פון דער „און" האט די יִשׂראעל־רעגירונג קאנפיסקירט די אייגנ־טומס, וואס געהערן צו די אראבישע פלייטים אף א סומע פון 560 מיליאן דאלאר.

דאס האט געמוזט זיך אפּשפּיגלען אף דער אויסערן־פּאליטיק, ווייל אין דער בורזשואזער געזעלשאפט ווערן געפירט געשעפטן לויטן באוווּסטן קלאל: אף וועמענס געלט מען לעבט, דעם זינגט מען א לידל.

אט די אלע אויבנדערמאנטע אויספירן האבן אין דער יִסראעלישער בורזשואזער פּרעסע ארויסגערופן סקעפּטישע באמערקונגען לעגאבע די אויטארן פון דעם בוך. ווען מיר דעריבער ברענגען מער פּראטימדיקע סטאטיסטישע דאטעס, גענומענע פון אפיציעלע יִסראעלישע קוועלן. דא ברענגען מיר דאטעס (אין מיליאנען אמעריקאנער דאלארן) וועגן דעם אויסערן־האנדל פון דער יִסראעל־מעלוכע פון 1949 ביז 1957.

יאר	אימפּארט	עקספּארט	איבערוואג פון אימפּארט לעגאבע דעם עקספּארט
1949	253,1	29,7	223,4
1950	298,8	36,9	261,9
1951	379,8	46,8	333,0
1952	321,1	44,4	276,7
1953	281,2	59,7	221,5
1954	286,5	88,1	198,4
1955	325,0	90,2	234,8
1956	364,0	107,2	256,8
1957	422,0	137,0	285,0

פון דעם בילד זעט מען אז יִסראעל האט א כראנישן דעפיציט פון דעם באלאנס פון דעם אויסערלעכן האנדל, דורכשניטלעך איבער 250 מיליאן דאלאר א יאר. מיט אנדערע ווערטער הייסט עס, אז מיטן עקספּארט איז יִסראעל ניט אימשטאנד צו דעקן דעם קאסט פון די אימפּארטירטע סכוירעס. און דערמיט וואקסט יִסראעלס אפּהענגיקייט פון די אויסלענדישע פירמעס.

עס וואקסט אז אויך אין יִסראעל א ריזיקער דעפיציט פון צאלונגס־באלאנס. פון 1948 ביז 1956 האט ער פארגעשטעלט מיט זיך דורכשניטלעך 300 מיליאן דאלאר א יאר. אין דעם פינאנץ־יאר 1956־1957 איז דער דעפיציט פון דעם צאלונגס־באלאנס געשטיגן ביז 350 מיליאן דאלאר. פאר אזא קליינעם לאנד ווי יִסראעל איז דאס אן אומגעהויער גרויסע סומע. דערביי ווייזן די ציפערן אז יִסראעל איז געצוווּנגען צו פארקריכן אלץ מער אין כויוועס.

צום 31־טן מאַרץ 1957 (דאָס פינאַנץ־יאָר אין יִשׂראל פאַנגט זיך אָן דעם 1־טן אַפּריל) איז דער מעלוכע־כויוו דערגאַנגען ביז 532 מיליאָן דאָלאַר. לעשעם פאַרגלײַך, באַמערקן מיר דאָ, אַז די מעלוכע־האַכנאָסעס פון יִשׂראל, אין מעשעך פון 7 יאָר, ד. ה. פון 1949 ביז 19566 זענען באַשטאַנען פון 492 מיליאָן דאָלאַר. בלויז פאַרן בודזשעט־יאָר 1957־1958, ווי דאָס איז מיט גרויס זאָרג באַמערקט געוואָרן אויף דער זיצונג פון קנעסעט אין פעברואַר 1958, וועט יִשׂראל דאַרפן אויסצאָלן צינזן פאַר די כויוועס אַ קײַמעלאָן פון 11 מיליאָן יִשׂראליִשע פונטן.

די אַלע אָנגעגעבענע פאַקטן זאָגן אײדעס, אַז מעדינאַס יִשׂראל לעבט ניט לויט אירע מעגלעכקײַטן און ווערט אויסגעהאַלטן דורך אויסלענדישע מאַנאָפּאָלן, אין דער ערשטער רײַ דורך די אַמעריקאַנער, קעדיי צו דעקן דעם דעפיציט און צוליב אַנדערע צוועקן זענען אויסגעשפּרייט געוואָרן אויף יִשׂראל פאַרשיידענע אַספּעקטן פון דער אַזוי גערופענער „אַמעריקאַנער הילף פאַר שוואַך אַנטוויקלטע לענדער". אין מעשעך פון אַ רײַ יאָרן איז לויט דער מעלוכע־ליניע גילטיק געווען דער פּערטער פּונקט פון טרומאַנס פּראָגראַם, דאָס געזעץ פון יאָר 1951 וועגן דער קעגנזײַטיקער זיכערקײַט, דאָס געזעץ פון יאָר 1954 וועגן פאַרקויף פון דעם אויסעף פון לאַנדווירטשאַפטלעכע פּראָדוקטן. ביזן יאָר 1957 האָט לויט די דאָזיקע פּראָגראַמען יִשׂראל באַקומען 335 מיליאָן דאָלאַר.

אויסער דעם, איז לויט דער ליניע פון „פּראָדזשענט פאָנד" וואָס איז אַ ספּעציעלע אָרגאַניזאַציע, וועלכע ווערט סובסידירט דורך אַמעריקאַנער קאַפּיטאַליסטן פון יידישן אָפּשטאַם, און אויך דורך גרויסע מאָנאָפּאָלן, פאַרבונדענע מיט די נאַפט־גרובן אויפן נאָענטן מיזרעך ביזן יאָר 1957 איז איבערגעגעבן געוואָרן דער יִשׂראל־רעגירונג 700 מיליאָן דאָלאַר. גלײַכצײַטיק זענען אָנגענומען געוואָרן מיטלען קעדיי צו פאַרשפּרייטן אין די פאַר. שט. ספּעציעלע יִשׂראל־האַלוואָעס. לויט די יעדיעס פון דעם זשורנאַל „יִשׂראל אויקלי", פון פעברואַר 1957, איז אַזאַ האַלוואָע געוואָרן רעאַליזירט אויף 320 מיליאָן דאָלאַר.

אין שײַכעס מיט די צען יאָר־פײַערונגען אין יִשׂראל, האָט מען אָפּגעמערקט מיט גרויס פרייד, אַז פאַר די יאָרן פון יִשׂראלס עקזיסטענץ האָבן די אַמעריקאַנער שטײַער־צאָלערס, האַלוואָע־געבערס און אָפּאַטראָפּסים אויסגעגעבן אויף יִשׂראל 3,5 מיליאַרד דאָלאַר(1). די קאַפּיטאַלן זענען אַוועק, אויסער אויף צו דעקן דעם דעפיציט, מערסטנס אויף די מיליטערישע בוויונגען, אָבער אויך טיילווײַז זענען זיי געוואָרן אַרײַנגעלייגט אין דער עקאָנאָמיק.

וואָס מער עס וואַקסן די אַמעריקאַנער אינוועסטיציעס אין יִשׂראל, אַלץ אָפּענער ווערט דאָס באַלעבאַטעווען פון די אַמעריקאַנישע מאָנאָפּאָלן און אַלץ גרעסער ווערט די אָפּהענגיקײַט פון דער יִשׂראליִשער עקאָנאָמיק

---

(1) לעשעם פאַרגלייך איז קעדיי אָנצומערקן, אַז אַלע אַראַבישע לענדער לעגאַבע וועלכע די אַמעריקאַנער רעגירונגס־קרײַזן זינגען וועגן זייער ניט־פאַרינטערעסירטער ליבע, האָט אין דעם פעריאָד פון אַפּט יאָר (פון 1948 ביז 1955) באַקומען 163 מיליאָן דאָלאַר. (זע דהי מידל איסט אין וואָרלד אַפּפערס" פון ג. לענקצאָווסקי, ניו יאָרק 1957, זייט 356).

און פאליטיק פון די פאר. שט. די דאזיקע אפהענגיקייט איז „באפעסטיקט" געווארן און „פארגעזעצלעכט" דורך די געהעריקע דאקומענטן. נאך אין יאר 1951 איז אונטערגעשריבן געווארן צווישן די פאר. שט. און יִסראעל אן אפמאך „וועגן פריינטשאפט, האנדל און נאוויגאציע" וואס אין זיין פרעאמבל ווערט אנגעוויזן, אז די פאראייניקטע שטאטן פון אמעריקע באקומען ניט־פארפיקסירטע רעכט און פריווילעגיעס אין די ספערעס פון דער עקאנאמישער און קולטורעלער טעטיקייט. נאכן אונטערכאסמענען דעם דאזיקן פארשקלאפונגס־אפמאך, זענען די איינצלנע אמעריקאנער ראטגעבערס פארביטן געווארן אף א גרויסער אמעריקאנער מיסיע, וואס ווירקט אפן אנטשיידנסטן אויפן אף אלע אספעקטן פון לעבן פון דער יִסראעל־מעלוכע. אין דער ספערע פון דער אמעריקאנער מיסיע געפינען זיך ניט בלויז די עקאנאמיק און די פינאנסן, נאר אויך די קולטור און די ארמיי. לויט די דאטעס פון דער צייטונג „דזשערוזאלעם פאסט" פון 27־טן מארץ 1959, געפינען זיך אין יִסראעל איבער 200 ספעציאליסטן וואס ארבעטן ווי ראטגעבערס אין א סאך מיניסטעריומס און אויך ווי קאנסולטאנטן אין גרויסע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען.

די פאר. שטאט. האבן פארפלייצט דאס לאנד מיט אפטיילונגען פון זייערע טרוסטן און פירמעס, פיליאל־אונטערנעמונגען, אגענטורן. אין אלגעמיין איז יִסראעל אריינגעפאלן אין עקאנאמישער אפהענגיקייט פון אזעלכע טרוסטן און מאנאפאלן ווי „קון לעב ענד קא", די באסטאנער פינאנץ־גרופע, די מולטימיליאנערן מעללאן און אנדערע אמעריקאנער מאנאפאלן וואס ווירקן אנטשיידן אף יִסראעלס אויסערן און אינערן פאליטיק. די פאר. שטאט. פירן דורך זייער אריינדרינגונג אין יִסראעל ניט נאר דירעקט, נייערט אויך דורך הינטערוועגן. צו דעם צוועק נוצן זיי אויס זייערע יינגערע שוטפים פון די אגרעסיווע בלאקן. מיט דער דירעקטער הילף פון די פאר. שט. איז דורכגעפירט געווארן די אריינדרינגונג פון מייַרעוו־דייטשע מאנאפאלן אין יִסראעל. אין יאר 1952 האבן די פאר. שט. מיטגעווירקט דורך קאלערליי מיטלען, עס זאל אונטערגעשריבן ווערן אן אפמאך צווישן דער דייטשער פעדעראלער רעפובליק און יִסראעל. לויט יענעם אפמאך האט זיך די דייטשע פעדעראלע רעפובליק פארפליכטעט אויסצוצאלן צו יִסראעל, אין משך פון 12 יאר, 841 מיליאן דאלאר, ווי א פארגיטיקונג פאר די שאדנס וואס יידן האבן געליטן פון היטלער־דייטשלאנד אין דער צייט פון דער צווייטער וועלט־מילכאמע. יִסראעל האט שוין באקומען קימאט א העלפט פון דער סומע. פארשטייט זיך, אז די געלטער ווערן ניט פארנוצט אף די באדערפענישן פון די ארבעטער, נייערט זיי דינען אף צו באריַיכערן די יִסראעל־בורזשואזיע און העלפן דער פארפעסטיקונג אין לאנד פון די אמעריקאנער און מייַרעוו־דייטשע מאנאפאלן.

די אפהענגיקייט לעגאבע די קאפיטאליסטישע פאראייניקטע שטאטן וועלכע זענען גאר ניט פאראינטערעסירט אין דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג פון אנדערע לענדער, יִסראעל בעסויכעם, נאר פונקט פארקערט, וואס פארפלייצן די לענדער מיט זייערע פארלעגענע סכוירעס, האט דערפירט דערצו,

אז אין ישראל איז קימאט ניטא קיין אינדוסטריע פון פראדוציר־מיטלען. ישראל פארמאגט הויפטזעכלעך א לייכטע אינדוסטריע, וואס איז אפהענגיק פון אמעריקאנער רוי־שטאפן און אויך מאנטיר־אונטערנעמונגען, וועלכע זענען נאך אפהענגיקער פון האלב־פאבריקאטן וואס קומען מעייווער דעם יאם. צווישן אנדערם באדייט עס, אז אויב די האלב־פאבריקאטן וועלן ניט אנקומען פון די פאר. שט. קענען אין יעדן מאמענט שטיין פאר א געפאר פון באנקראט ניט בלויז אייניקע אונטערנעמונגען, נאר אויך גאנצע צווייגן פון דער ישראעל־עקאנאמיק און צענדליקער טויזנטער ארבעטער קענען אנפילן די רייען פון ארבעטסלאזע.

ס'איז קיין בידעש ניט, וואס די ישראעלישע רעגירונגס־קרייזן האבן געשטעלט ווי א פארגיטיקונג, די ארבעט פון א סאך ישראעלישע וויסנשאפטלייט צו דינסט פון דער נארד אמעריקאנער אגרעסיווער פאליטיק. דעם 20־טן מארץ 1959 האט דער ראטגעבער פון דער אמעריקאנער געזאנדשאפט פ. פאטלער, געמאלדן אין דעם אינדוסטריעלן האנדלס־קלוב אין טעל־אוויוו, אז די „אמעריקאנער באוואפנטע קויכעס באנוצן זיך מיט דער הילף פון די ישראעלישע וויסנשאפטלייט" (די צייטונג „כערוט" פון 22־טן מארץ 1959). דעם 27־טן יאנואר 1959 האט די צייטונג „דאוואר" געשריבן אז די געלערנטע פון בייפער פאליטעכנישן אינסטיטוט פירן דורך ארבעטן, פארבונדענע מיט פארשנעלערן דאס פליען פון ראקעטעס און עראפלאנען. לויט דער אויפגאבע פון די מיליטערישע קרייזן פון די פאר. שט. ארבעטן ישראעלישע געלערנטע באם שטודירן די אטאמישע ענערגיע, בא דער שאפונג פון רעכן־און קאלקולאציע־מאשינען און בא אנדערע פראבלעמען, ווי א פויעל־יויצע פון דער מאטעריעלער אפהענגיקייט לעגאבע די פאר. שט. זענען די ישראעלישע וויסנשאפטלעך־פארשערישע אינסטיטוטן און לאבאראטאריעס פארוואנדלט געווארן אין אפטיילונגען פון די אמעריקאנער וויסנשאפטלעכע צענטערס און אנשטאלטן, אפהענגיק פון די ראקפעלער־און פארד־פאנדן און אנדערע.

די אריענטאציע פון די רעגירונגס־קרייזן פון ישראעל לעגאבע די אויסלענדישע קרעדיטן און נעדאוועס איז גאנץ בוילעט. די אויסערן מיניסטארן ג. מייער האט אנגערופן די קריטיק פון דער דאזיקער פאליטיק „דעמאגאגיע". פונדעסטוועגן איז עם די אכילעס־פיאטע פון דער ישראעל עקאנאמיק. ניט אומזיסט האט ארויסגערופן אין ישראעל אזא שטורמישע און קימאט פאנישע רעאקציע דער באשלוס פון דער נארד אמעריקאנער רעגירונג אפצושטעלן פון יוני 1960 די אומזיסטע שטיצע פאר ישראעל און באגרענעצן זיך בלויז מיט פארקויף פון די אגריקולטורע איבערבלייבן און געבן קרעדיטן דורך דעם פאנד פון אנטוויקלונגס־הלוואעס. אין שייכעס דערמיט האט דעם 7־טן אפריל געשריבן די צייטונג „דאוואר", אז דער באשלוס פון דער נארד אמעריקאנער רעגירונג ווערט אפגעשאצט אין ישראעל, אלס „אן אנזאג פון א געוויסן איבערבראך אין דער אמעריקאנער פאליטיק אין אונדזער זאנע ביכלאל און בענעגייא ישראעל ביפראט". דעם זין פון אזא איבערבראך זעט די צייטונג דעריין, וואס „וואשינגטאן האט באשלאסן צו שפילן אף אלע פערד פון דעם נאענטן מיזרעד".

דאס אלץ קלערט גאנץ גענוי אויף די סיבע, פארוואס די רעגירונגס־רעדער אין ישראל דרייען זיך אין דער אונטערשטער שורע לויטן פארלאנג פון די גרויסע אויסלענדישע מאנאפאלן, און קוידעם־קאל פון די אמעריקאנער, און פון די פירנדיקע קרייזן פון די אימפעריאליסטישע גרויסמאכטן, וואס דריקן אויס דעם ווילן פון די דאזיקע מאנאפאלן.

פארשטייט זיך, אז ניט די פאראייניקטע שטאטן און ניט די אנדערע אימפעריאליסטישע מעלוכעס וואלטן ניט געקענט באלעבאטעווען אין ישראל, ווען זיי וואלטן ניט געווען ענג פארבונדן מיט די אנפירנדיקע ציוניסטישע פארטייען.

די דורכפירערס פון דער אמעריקאנער פאליטיק אין ישראל זענען די ציוניסטישע פארטייען וואס זענען פארטראטן אין דער רעגירונגס־קאאליציע. די הויפט ראל צווישן זיי שפילט די אנפירנדיקע פארטיי מאפאי, וואס אין איר שפיץ שטייט דער פרעמיער מיניסטער בען־גוריאן.

מאפאי (מיפלאגעט פאאליי ערעץ ישראל), וואס באדייט „די פאלעסטינער ארבעטער פארטיי" איז די גרעסטע פאליטישע פארטיי אין לאנד. זי איז געגרינדעט געווארן אין יאר 1930 דורך דער פאראייניקונג פון „האפועל האצאיר און א טייל פון „אכדוט האאוואדא". א כוץ איר ספעציפישער ציוניסטישער אידעאלאגיע אונטערשיידט זי זיך ניט וויַט קיין האר פון די רעכטע סאציאל־דעמאקראטישע פארטייען, און האט ברייט באנוצט די מעטאדן פון אפציען די ארבעטער פון דעם קלאסנקאמף, פון ארונטעררייסן שטרייקן און האכנאעדיק קניען פאר דער בורזשואזיע, סיי פאר דער יידישער און סיי פאר די אנגלא־אמעריקאנער. אין דעם ערשטן פעריאד פון מאפאיס עקזיסטענץ איז די פארטיי געווען ענג פארבונדן מיט דער ענגלישער לייבאר־פארטיי. איצט טרעט ארויס מאפאי, ווי עס באטאנט די ישראעלישע פראגרעסיווע פרעסע, לויט אמעריקאנערס אייצע, פאר א פאליטיק פון א פעסטער האנט לעגאבע די אראבער. לויטן טייטל פון די געלע נארד אמעריקאנער פראפעסיאנעלע פאריינען האבן די מאפאישע פירערס אפגעשפאלטן די היסטאדרוט (ד. ה. די ישראעלישע פראפעסיאנעלע פאריינען) פון דער אלוועלטלעכער פעדעראציע פון די פראפעסיאנעלע פאריינען.

דאס גופא, וואס דאוקע בען־גוריאנס רעגירונג איז ארויסגעטראטן ווי דער איניציאטאר פון דער אגרעסיע קעגן עגיפטן און פון איינשליסן ישראל אין די „דאללעס־דאקטרין" זאגט איידעס אז מאפאי איז דער דורכפירער פון דער פאליטיק פון די רעאקציאנערסטע קאלאניאליסטן און דינט ווי א געווער אין די הענט פון אינטערנאציאנאלן אימפעריאליזם.

צווישן די איבעריקע פארטייען שפילט א באדייטנדיקע ראל אין לאנד מאפאם (מיפלאגעט האפועלים האמעוכעדעט — די פאראייניקטע ארבעטער פארטיי), וואס גייט אריין אין דער רעגירונגס־קאאליציע. לעהייפעך צום מאפאי, רעכנט זיך נאך אד האיאם מאפאם פאר א „מארקסיסטישער" פארטיי. מאפאם איז געשאפן געווארן אין יאר 1948 פון דער פאראייניקונג פון צוויי לינקע ציוניסטישע ארבעטער־פארטייען: „האשאמער האצאיר" (יונגער היטער) און א טייל פון „אכדוט האאוואדא" (ארבעטס־פאראייניקונג).

די ציוניסטישע פּאַרטיי „האַשאָמער האַצאַיר" איז געשאַפן געוואָרן פון דער ציוניסטישער יוגנט־אָרגאַניזאַציע, מיט דעם זעלבן נאָמען, וואָס איז געגרינדעט געוואָרן אין פּוילן און אין עסטרייך אין יאָר 1913. נאָך דער ערשטער וועלט־מילכאָמע האָבן די מיטגלידער פון דער פּאַרטיי אָנגעפאַנגען זייער טעטיקייט אין פּאַלעסטינע. אין דעם מאַנדאַטן־פּעריאָד האָט דער „האַשאָמער האַצאַיר" אַקטיוו מיטגעאַרבעט מיט די ענגלענדער אין קאַמף קעגן די ייִדן קאָמוניסטן. אין יאָר 1953 האָט זיך פון מאַפּאַם אָפּגעשפּאָלטן אַ גרופּע לינקע פּאַרטיי־מיטגלידער מיט מ. סנע בעראָש. אויף דער באַזע פון אָט דער גרופּע איז געשאַפן געוואָרן די ייִסראָעלישע לינק־סאָציאַליסטישע פּאַרטיי, וואָס האָט זיך שפּעטער איינגעגלידערט אין דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון ייִסראָעל.

וועגן דער פּאָליטישער ליניע פון מאַפּאַם זאָגן איידעס די וויִטערדיקע פּאַקטן: מיט ווערטער טרעט אַרויס די מאַפּאַם־אָנפירערשאַפט פאַר נייטראַליטעט פון ייִסראָעל, אָבער דאָס איז בלויז אַ פּוסטע פראַזע. ערעוו דער מילכאָמע פון ייִסראָעל מיט עגיפּטן, האָבן די מאַפּאַם־מיטגלידער, וואָס זענען מיניסטאָרן אין בען־גוריאָנס רעגירונג, געשטימט קעגן דער מילכאָמע, אָבער ווען די ייִסראָעל־אַרמיי האָט באַזעצט דעם סיניי־האַלב־אינדזל, איז מאַפּאַם די ערשטע אַרויסגעטראָטן קעגן דעם אַרויספיר פון ייִסראָעל־מיליטער פון דער עגיפּטישער טעריטאָריע. ערעוו דער איינשליסונג פון ייִסראָעל צו דער „דאַללעס־דאָקטרין" איז מאַפּאַם אַרויסגעטראָטן קעגן דעם, אָבער אין פּאַרלאַמענט האָט מאַפּאַם זיך אָפּגעהאַלטן פון שטימען.

אַ פּשאַרעסדיקע און אומקאָנסעקווענטע איז אויך די פּאָזיציע פון מאַפּאַם אין די אינערלעכע פראַגעס. הגם לויטן צום מאַפּאַי טרעט אַרויס מאַפּאַם אין די אינערלעכע איניאָנים מיט פאָדערונגען פון „גלייכבערעכטיקונג" לעגאַבע דער אַראַבישער באַפעלקערונג, טראָגן אָבער די פאָדערונגען אין גרונט בלויז אַ דעקלאַראַטיוון כאַראַקטער. אַביעקטיוו העלפט צו מאַפּאַם וועמענס קיבוצים (קאָאָפּעראַטיוון) זענען אויפגעשטעלט אויף דער ערד וואָס איז קאָנפיסקירט געוואָרן בא די אַראַבער, דער רעגירונגס־פּאַרטיי דורכצופירן אַ פּאָליטיק פון דיסקרימינאַציע לעגאַבע דער אַראַבישער מינדערהייט.

ניט מער מאַרקסיסטיש איז אויך די פּאַרטיי „אַכדוט האַאַוואָדאַ" וואָס האָט איבערגעלעבט עטלעכע קריזיסן און שפּאַלטונגען. דאָס איז אַ לינק־ציעניסטישע קליינבירגערלעכע פּאַרטיי פון רעוויזיאָניסטישן(1) כאַראַקטער.

די פּאַרטיי „אַכדוט האַאַוואָדאַ" איז געשאַפן געוואָרן אין יאָר 1946 פון דער פאַרייניקונג פון צוויי פּאַרטייען: „האַטנואַ לעאַכדוט האַאַוואָדאַ" (די באַוועגונג פאַר אַרבעטס־פאַרייניקונג) און „פּאָאַלע ציאָן סמאָל" (לינקע אַרבעטער פון ציען).

„האַטנואַ לעאַכדוט האַאַוואָדאַ" איז ביז יאָר 1944 געווען אַ לינקער פליגל פון מאַפּאַי, שפּעטער האָט זי זיך אָפּגעטיילט פון מאַפּאַי און געוואָרן

---

(1) אין מאַרקסיסטישן זין. (באַמ. פון איבערזעצער).

א זעלבסטשטענדיקע פּאַרטיי. די פּאַרטיי „פּאָאַלע ציאָן סמאָל" איז די קלענסטע פון די לינקע ציעניסטישע פּאַרטייען. אין יאָר 1948 האָט זיך „אַכדוט האַאַוואָדאַ" פאַראייניקט מיטן מאַפּאַם, און אין יאָר 1954 זיך אָפּגעשפּאָלטן און פון דאַן אָן איז זי זעלבסטשטענדיק. פּונקט ווי מאַפּאַם, פּרעדיקט אַכדוט האַאַוואָדאַ דעם ציעניסטישן סאָציאַליזם און שטענדיק טרעט זי אַרויס שטיצנדיק די אַגרעסיווע פּאָליטיק פון דער רעגירונגס־פּאַרטיי. אויפן קאָנגרעס פון דער פּאַרטיי „אַכדוט האַאַוואָדאַ", וואָס איז פאָרגעקומען אין מאַרץ 1958, האָבן די פּאַרטיי טוערס אָנערקענט די אידעע פון קאָעקזיסטענץ פון מעלוכעס מיט פאַרשיידענע סאָציאַלע סיסטעמען, אָבער גלײַכצײַטיק זענען זיי אַרויס מיט שאַרפע רעכילעסדיקע אָנפאַלן אויפן ראַטנפאַרבאַנד. ניט קאָנסעקווענט איז אויך די פּאָליטיק פון דער פּאַרטיי אין דער אַראַבישער פראַגע. פאַרמעל פאָדערט זי אָפּצושאַפן דעם מיליטערישן רעזשים אין די אַראַבישע געגנטן פון ישׂראל, אָבער אין דער ווירקלעכקײַט מאַכט זי ניט קיין איינציקן שריט, דער איניען זאָל דערליידיקט ווערן.

די גרעסטע בורזשואַזע פּאַרטיי אין ישׂראל איז די פּאַרטיי פון אַלגעמיינע ציעניסטן (האַציאָנים האַקלאַלים). די פּאַרטיי איז געגרינדעט געוואָרן אין יאָר 1922. אין משך פון לאַנגע יאָרן איז די פּאַרטיי פון די אַלגעמיינע ציעניסטן געווען צעטיילט אויף צוויי סעפּאַראַטע גרופּעס, אָבער אין יאָר 1936 איז פאָרגעקומען זייער פאַראייניקונג. די לינקע גרופּע פון דער פּאַרטיי האָט פאַרטראַטן די אינטערעסן פון די אַזוי גערופענע ליבעראַלע קאַפּיטאַליסטן און דאָס קליינבירגערטום און האָט געשטיצט די היסטאַדרוט. די רעכטע גרופּע פון דער פּאַרטיי האָט פאַרטיידיקט די אינטערעסן פון די מער רעאַקציאָנערע קרײַזן, וואָס זענען אַרויסגעטראַטן פאַר „דער פרײַהייט פון פּריוואַטער איניציאַטיוו". די גרופּע איז ענג פאַרבונדן מיטן פאַרבאַנד פון די גרויסע אינדוסטריאַלן, מיט די רײַכע הויז־אייגנטימער און באַלעבאַטים פון די ציטרוס־פּלאַנטאַציעס. אין יאָר 1948 איז אין דער פּאַרטיי פון די אַלגעמיינע ציעניסטן פאָרגעקומען אַ שפּאַלטונג. ס'איז פון איר אַרויסגעטראַטן די לינקע גרופּירונג און די אויבערהאַנט האָבן באַקומען מער רעאַקציאָנערע עלעמענטן.

וואָס שײַעך דער אינערן פּאָליטיק פאָדערן די „אַלגעמיינע ציעניסטן" גרעסערע פּריווילעגיעס פאַרן פּריוואַטן גרויס־קאַפּיטאַל און מער פרײַהייט פאַר דער פּריוואַטער איניציאַטיוו. דאָס איז אַ טיפּישע פּראָ־אַמעריקאַנישע פּאַרטיי, וואָס פאַרמאָגט אירע אָפּטיילונגען אין מײַרעוו־אייראָפּע, אין די פאַראייניקטע שטאַטן און אין די לאַטיין־אַמעריקאַנער לענדער. די ייִדישע בורזשואַזיע פון די לענדער פינאַנסירט מיט אַ ברייטער האַנט די טעטיקײַט פון די אַלגעמיינע ציעניסטן.

קיין איינע פון די אויבנדערמאָנטע פּאַרטייען שפּיגלט ניט אָפּ די אינטערעסן פון די ישׂראלישע אַרבעטער־מאַסן. לויט זייער אידעיִשער ריכטונג פאַרטיידיקן זיי די אינטערעסן פון די בורזשואַזיע און די קליינבירגערלעכע שיכטן פון דער באַפעלקערונג.

כוץ די פּאַרטייען פון דער רעגירונגס־קאָאַליציע, דינט אויך פאַר אַן אָנשפּאַר פון דעם אַמעריקאַנער אימפּעריאַליזם אין ישׂראל, די פּאַרטיי

„ביירוט" („טנואט האכערוט"—באפרייונגס־באוועגונג).

„ביירוט" איז געשאפן געווארן אין יאר 1948 פון דעם עקסטרעם רעכטן פליגל פון דער ציעניסטישער באוועגונג. די אולטרא־רעאקציאנערקייט פון אירע אנשויונגען רופן ניט ארויס בא קיינעם קיין ספיקעס, און אייניקע ציעניסטן האבן אפילע באטראכט די ניי־געבוירענע פארטיי פאר א פאשיסטישער, און אזא אפשאצונג ווערט פולשטענדיק באשטעטיקט דורך איר טעטיקייט. „ביירוט", האט אומקאנדיציאנעל פארטיידיקט די אינטערעסן פון דער קאמפראדארישער און פון דער אויסלענדישער בורזשואזיע. דער אמאליקער פירער פון דער פארטיי, זשאבאטינסקי, פלעגט דערקלערן, לעמאשל, אז שטרייקן מוזן דערקלערט ווערן ווי „אקטן פון פאראט און מוזן צוליב ציעניסטישע אינטערעסן דערשטיקט ווערן מיט אלע מיטלען". די יוגנט־ארגאניזאציעס פון ביירוט און אירע מיליטערישע קעמערלעך, האבן אכזאריעסדיק פארפאלגט די ארבעטער, זענען איבערגעפאלן ארבעטער־קלובן, פלעגן מיימעסן שטרייקערס. די קעפ פון „ביירוט" האבן זיך אזוי ווייט דערקייקלט, אז זיי האבן זיך פראקלאמירט „אלס פיאנערן פון קאמף קעגן סאציאליזם, מארקסיזם און קאמוניזם". דער פארטיי־לידער, מ. בעגין, האט זיך אויסגעדריקט: „צען יאר זוכן מיר א יידישן מוסאליני, העלפט אים אונדז צו געפינען. מוסאליני איז א מענטש, וועלכער האט געראטעוועט די מענטשהייט פון קאמוניזם".

בעגין טרעט טאמיד ארויס פאר א פאליטיק פון פארפאלגן די אראבער. אין זיין ביכל „דער אויפשטאנד—די געשיכטע פון אירגון צווי לעומי", וואס איז ארויסגעגעבן געווארן אין ניו יארק אין 1951 אין העברי שומאנס פארלאג, בארימט זיך דער הויפט פירער פון „ביירוט" מיט דער ווילדער שכיטע, וועלכע איז דורכגעפירט געווארן דורך זיין טעראריסטישער ארגאניזאציע. „מיר" — שרייבט ער — „האבן פארזייט א גוואלדיקע פאניק צווישן 635 טויזנט אראבער. די פאליטישע און עקאנאמישע באדייטונג פון אזא געשעעניש קען קוים איבערגעשאצט ווערן". איינער פון די מיטגלידער פון צענטראל קאמיטעט פון „ביירוט", אלטמאן, האט דערקלערט אפ' צענטן צוזאמענפאר פון דער פארטיי אין יאר 1954: „מיר מוזן דערווייזן פאר דער גארער וועלט, אז מיר זענען די עקסטרעמע אנטיקאמוניסטישע באוועגונג, און מיר באזיצן די קלארסטע פרא־מיירעוו־אריענטאציע".

כאראקטעריסטיש איז אויך, אז זט די פרא־אמעריקאנער פארטיי איז געווען פון די אנרעגערס פון דעם איבערפאל אף עגיפטן. אין מיטן אקטאבער 1956 האט בען־גוריאן געפאדערט אף א זיצונג פון דער קנעסעט, אז יסראעל זאל אנהייבן א פרעווענטיווע מילכאמע קעגן די אראבער. אין דעם פאל, ווי אויך אגעוו אין א סאך אנדערע איניאנים, איז די רעגירונגס־פארטיי „מאפאי" געווען פולשטענדיק אייניק מיט „ביירוט".

די פאליטיק פון „ביירוט" רופט ארויס שוין פון לאנג אן אן אויפרעגונג צווישן דער יסראעלישער געזעלשאפטלעכקייט, ווי אויך צווישן די פראגרעסיווע פארשטייער פון יידישן פאלק אין אלע לענדער. דער וועלט בארימטער וויסנשאפטסמאן אלבערט איינשטיין האט אין זיין צייט באטיטלט די פארטיי, אלס א 'געמיש פון אולטרא־נאציאנאליזם, רעליגיעזן מיסטיציזם און ראסן־סופע־

ריאַריטעט". מיט ענלעכע אַרויסזאָגונגען איז אויך אַרויסגעטראָטן פּראָפעסאָר סידניי הוק.

ס'איז אָבער כאַראַקטעריסטיש, וואָס אַ דאַנק דער שטיצע פון בען־גוריאָנס רעגירונג און מיט דער הילף פון די אַמעריקאַנער סובסידיעס, וואָס באַטרעפן לויט אָפיציעלע דאַטעס 200 טויזנט דאָלאַר אַ יאָר, באַקומט כּירוטס טעטיקייט אין ישׂראל אַן אַלץ ברייטערן פאַרנעם.

די שטייגנדיקע אָפּהענגיקייט פון ישׂראלס אויסערן־פּאָליטיק לעגאַבע דער פּאָליטיק פון די גרויסע קאָלאָניאַלע מעלוכעס, ווי די פאַרייניקטע שטאַטן, ענגלאַנד און פראַנקרייך, וואָס זענען פאַרינטערעסירט אַנצוהאַלטן אַ פּערמאַנענטע אַנגעצויגנקייט אויפן נאָענטן און מיטלען מיזרעך, איז די הויפּט סיבה פון דער אַגרעסיוויקייט פון בען־גוריאָנס קורס. ווי דאָס האָט מיט רעכט דערקלערט נ. ס. כרושטשאָוו, איז ישׂראל פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ שטעקן פון דער אימפּעריאַליסטישער רעאַקציע אויפן נאָענטן מיזרעך.

אַלע פאַקטן ווייזן, אַז ניט דער אַראַביש־ישׂראלישער קאָנפליקט, נאָר דאַווקע די שטרעבונג פון די אימפּעריאַליסטן צוריקצושטעלן די קאָלאָניאַלע הערשאַפט אויפן נאָענטן מיזרעך, איז די הויפּט סיבה פון דער הערשנדיקער שפּאַנונג.

„מיר גלויבן — האָט געזאָגט נ. ס. כרושטשאָוו אין זיין שמועס מיטן רעדאַקטאָר פון דער אויסלענדישער אָפּטיילונג פון דער ענגלישער צייטונג „טיימס", הער א. מאַקדאָנאַלד — „אַז ווען די גרויסמאַכטן זאָלן זיך ניט אַריינמישן, וואָלטן די אַראַבישע לענדער און ישׂראל גאָר גיך דערגרייכט אַ פאַרשטענדיקונג צווישן זיך און זיי וואָלטן זיך צונויפגעשמועסט וועגן זייערע קעגנזייטיקע באַציונגען. דאָס וואָלט מיטגעווירקט צו דער דערגרייכונג פון אַ פּאַציפיקאַציע אין יענער געגנט און וואָלט געהאָלפן צו געפינען אַ וועג קעדיי אַ סאָף צו מאַכן צו דער אָנגעשטרענגטער לאַגע, וואָס הערשט דאָרט איצט". („פּראַוודאַ", 16־טער פעברואַר 1958).

די אינערלעכע לאַגע אין לאַנד

ווי מיר האָבן שוין אָנגעמערקט, האָט די אַגרעסיווע אויסערן־פּאָליטיק פון די רעגירונגס־קרייזן פון ישׂראל, וואָס שטייט צו דינסט פון די קאָלאָניאַלע אינטערעסן פון די פאַרייניקטע שטאַטן, ענגלאַנד און פראַנקרייך, דערפירט דאָס לאַנד צו אַן אינטערנאַציאָנאַלער איזאָלאַציע, געמאַכט דאָס לאַנד פאַר אַ געווער און פאַר אַן אויסטויש־מאַטבייע אין די הענט פון די אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס. דאָס רופט זיך זייער שווער אָפּ אויף דער גאַנצער לאַגע פון דער באַפעלקערונג פון לאַנד, ווייל אַ רעגירונג, וואָס פירט פאַרן פאָלק אַ פרעמדע אויסערן פּאָליטיק, קען ניט פאַרזיכערן אַ רויקן לעבן פאַר אירע בירגער און איינפלאַנצן אין זיי דעם גלויבן אין דער זיכערקייט פון זייער צוקונפט. פאַרקערט, אַזאַ רעגירונגס־פּאָליטיק רופט מיט רעכט אַרויס בייַ די אַרבעטער אַ שטאַרקן אומצופרידנקייט וועגן מאָרגנדיקן טאָג, און וועגן גורל פון זייערע קינדער.

עס איז ניטא קיין צווייפל, אז די אויסערן פאליטיק פון ישראל איז א העמשעך פון דער אינערן־פאליטיק, וואס ווערט רעאליזירט דורך די בורזשואזע רעגירונגס־פארטייען.

גוט באצאלטע פראפאגאנדיסטן פארשפרייטן אין אייניקע לענדער פון בורזשואזן מיזרעך א לעגענדע, אז מעדינאס ישראל איז דער „צענטער פון דעמאקראטיע" אפן נאענטן מיזרעך, און אז זי איז „„א אינדזל פון מיזרעךדיקן לעבנס־ניוואָ צווישן יאם פון די אפגעשטאנענע אראבישע מעלוכעס".

אזעלכע באהויפטונגען קענען בלויז ארויסרופן דערשטוינונג, ווארעם אין דער ווירקלעכקייט, ווי מיר האבן דאס שוין פריער דערוויזן, שפילט גאר ניט ישראל אפן נאענטן מיזרעך די ראָל פון א „דעמאקראטישן צענטער", נאר זי פירט אויס א פונקציע וואס איז גאר ניט אין איינקלאנג מיט דעמאקראטיע, די פונקציע פון אן אנשפאר־באזע פאר די קאלאניאלע מעלוכעס.

וואס זשע שטעלט מיט זיך פאר מעדינאס ישראל, לויט איר אינערלעכער סטרוקטור?

ישראל איז א בורזשואזע מעלוכע. די אנטגילטיקע ראָל סיי אין פאליטישן, סיי אין עקאנאמישן לעבן פון לאנד, שפילט דער קלאס פון דער בורזשואזיע. די פריוואט קאפיטאליסטישע אינדוסטריע גיט ארויס אומגעפער 80 פראצענט פון דער אלגעמיינער אינדוסטריעלער פראדוקציע אין לאנד, און דערביי האט דארט א גרויסע האשפאע ווי מיר האבן שוין געזען, דער אויסלענדישער קאפיטאל.

כאראקטעריסטיש איז אויך דאס, וואס א סאך פון די גרויסע קאפיטאליסטן וווינען אין אויסלאנד און אין ישראל געפינען זיך זייערע פארטרויונגס־מענטשן וואס פארוואלטן מיט זייערע אונטערנעמונגען, פלאנטאציעס און אנדערע אייגנטומס.

אין 1958 האט די צאל פון ארבעטער אין ישראל באטראפן 160 טויזנט מאן אין דער אינדוסטריע און 92 טויזנט מאן אין דער לאנדווירטשאפט.

ישראל פארמאגט בעסאכאקל ארום 80 טויזנט קליינע פערמערס, אזא קליינע צאל דערקלערט זיך דערמיט, וואס די יידן פון די אייראפעישע און אמעריקאנער לענדער, פון וועלכע זיי האבן אויסגעוואנדערט קיין ישראל, האבן זיך מיט לאנדווירטשאפט קיינמאל ניט באשעפטיקט, און די אנשטרענגונגען פון דער ישראעלדיקער מאכט צו סטימולירן דעם איבערגאנג פון שטאטישע מענטשן אין דארף האבן זיך ווייניק איינגעגעבן. אפילע די מאראקאנער יידן, וואס די יידישע אגענץ באזעצט זיי אין לאנדווירטשאפטלעכע קאלאניעס, זענען אפט געצוווּנגען צו אנטלויפן פון די דערפער אין די שטעט אריין צוליב דעם שלעכטן מאצעוו אין וועלכן עס געפינען זיך די ישראעלישע פארמערס.

אין ישראל פארנעמען, לויט דער צאל, זייער א באדייטנדיקן פלאץ די קליינע האנטווערקער און קליינהענדלער.

לויט דער פאליטישער סטרוקטור איז ישראל א בורזשואזע רעפובליק. דער פרעזידענט ווערט אויסגעוויילט דורכן פארלאמענט אף 5 יאר, און דאס צוזאמענשטעלן די רעגירונג ווערט פון דעם פרעזידענט אנפארטרויט איינעם פון די לידערס פון די פארלאמענט־פראקציעס. די רעגירונג איז פאראנטווארט־

לעך פֿאַרן פּאַרלאַמענט. פּאַקטיש געפֿינט זיך די גאַנצע געזעצגעבערישע און אויספֿיר־מאַכט אין די הענט פֿון אַ קליינער גרופּע פֿירערס פֿון די ייִסראַעלדיקע בורזשואַזע נאַציאָנאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס, וואָס שטייען אין אַ ענגער פֿאַרבינדונג מיט די אַמעריקאַנער מאָנאָפּאָלן און פֿינאַנציעלע קאָרפּאָראַציעס. אין שפּיץ פֿון דער גרופּע שטייט דער איצטיקער פּרעמיער־מיניסטער בען־גוריאָן, וואָס האָט קאָנצענטרירט אין זיינע הענט און אין די הענט פֿון אייניקע זיינע נאָענטסטע געהילפֿן קימאַט די גאַנצע מאַכט אין דער מעלוכע.

מעדינאַס ייִסראָעל פֿאַרמאָגט ניט קיין שטענדיקע קאָנסטיטוציע און קיין סיסטעם פֿון אייגענער געזעצגעבונג. אין לאַנד זענען נאָך גילטיק אַ סאַך געזעצן פֿון דער סולטאַנישער טערקיי, געזעצן און פֿאַראָרדענונגען פֿון דער ענגלישער קאָלאָניאַלער מאַכט וועגן באַלאַגערונגס־צושטאַנד און וועגן רעזשים אין קריגס־צייט וואָס שייעך דער נייער געזעצגעבונג, ווערן דורך די רעגירונגס־קרייזן פֿון ייִסראָעל, אונטערן פּאָן פֿון אויפֿלעבן די אַלט־ייִדישע טראַדיציעס, צוריק איינגעשטעלט די געזעץ־נאָרמעס וואָס האָבן עקזיסטירט מיט טויזנטער יאָרן צוריק, פֿאַרפֿיקסירטע אין טאַנאַך, טאַלמוד און אין די רעאַקציאָנערע קלעריקאַלע קאָדעקסן פֿון די ייִדישע קעהילעס פֿון מיטלאַלטער.

דאָס געמיש פֿון טערקישער, ענגלישער און אַלט־ייִדישער געזעצגעבונג, אָפֿט פֿול מיט סטירעס, אָבער שטענדיק אַרכאַיִש און רעאַקציאָנער, איז באַקוועם פֿאַר דער ייִסראָעלדיקער אַדמיניסטראַציע. אַפֿילע די ציִעניסטישע פּרעסע איז אָפּטמאָל געצווּנגען צו אויפֿצודעקן צאָלרייכע פֿאַלן פֿון העפֿקיירעס מיצאַד דער מאַכט, פֿאַראַנדקעס, וועלכע דער שטאַרקער איז שטענדיק גערעכט, ניט רעדנדיק פֿון דער קאָרופּציע פֿון הויכע באַאַמטע.

מיט וואָס דערקלערט זיך דער פֿאַקט וואָס ייִסראָעל פֿאַרמאָגט נאָך ניט ביז איצט קיין קאָנסטיטוציע? ווייַזט אויס, אַז די ייִסראָעל־רעגירונג האַלט אַז אַזאַ רעזשים, ווייַל זי וויל אויך אַף ווייַטער האָבן פֿרייַע הענט קעדיי צו קענען דורכפֿירן אַנטי־דעמאָקראַטישע געזעצן און פֿאַראָרדענונגען, ווי צום בייַשפּיל, דאָס געזעץ וועגן „קריגס־געריכטן“, „באַוואַכונג פֿון דער זיכערקייַט“, שפּיאָנאַזש און אַזוי ווייַטער, וואָס זענען געצילט קעגן די אַראַבער און די ייִדישע האַרעפּאַשניקעס.

אין דער ציווילער געזעצגעבונג פֿון ייִסראָעל פֿילט זיך אַ שטאַרקע ווירקונג פֿון די קלעריקאַלע קרייַזן, וואָס האָבן אַרייַנגעבראַכט אין איר רעליגיעזרעאַקציאָנערע עלעמענטן. אין דעם „צענטער פֿון דעמאָקראַטיע“ זענען צוריקגעשטעלט געוואָרן און עס זענען גילטיק אַזעלכע געזעץ־נאָרמעס, וואָס האָבן עקזיסטירט מיט טויזנטער יאָרן צוריק, ווי צום בייַשפּיל וואָס שייעך די פֿרויען. לויט די ייִסראָעל־געזעצן האָט ניט די פֿרוי קיין רעכט אַף ירושע, פֿרויען קענען ניט אַרויסטרעטן ווי אײדעס אין די געריכטן פֿון ערשטער אינסטאַנץ. אין ייִסראָעל איז צוריקגעשטעלט געוואָרן און פֿאַרפֿעסטיקט געזעצלעך דאָס רעכט פֿון „כאַליצע“. לויט אָט דעם געזעץ מוז אַז אַלמאָנע אָן קינדער כאַסענע האָבן נאָך איר מאַנס טויט מיטן פֿאַרשטאָרבענעמס ברודער, און אויב דער ברודער פֿון איר פֿאַרשטאָרבענעם מאַן איז מינדעריעריק, מוז די אַלמאָנע וואַרטן אַף איר גורל ביז דער שוואָגער וועט ווערן פֿוליאָריק.

אזוי זעען אויס אין דער ווירקלעכקײַט די שטריכן פון דער יִסראַעלישער דעמאָקראַטיע.

איצט לאָמיר באַטראַכטן אַף וויפל עס זענען ריכטיק די רייד וועגן דעם, אַז יִסראַעל איז „אַן אינדזל פון מײַרעוודיקן לעבנס־ניוואָ". קודעמקאָל מוז מען גענוי פעסטשטעלן, וואָס עס ווערט פאַרשטאַנען אונטערן נאָמען „מײַרעוורדיקער לעבנס־ניוואָ". די פאַראַרעמטע פויערים אין איטאַליע, שפּאַניע און פּאָרטוגאַל ווױנען דאָך אויך אַפּן מײַרעוו און אויך זיי קאָנען דעריבער באַטראַכט ווערן ווי מוסטערן פון מײַרעוודיקן לעבנס־ניוואָ. וואַרשײַנלעך וועט מען דאַרפן באַטראַכטן ווי אַ מוסטער פון מײַרעוודיקן לעבנס־ניוואָ די קלאָגעדיקע לאַגע פון אַריבער 5 מיליאָן אַרבעטסלאָזע אין די פאַרייניקטע שטאַטן, אָדער פון די 2 מיליאָן אַרבעטסלאָזע אין מײַרעוו־דײַטשלאַנד. עס איז באַוווּסט, אַז אַ הויכער לעבנס־ניוואָ הערשט אין אַ פּאָר קאַפּיטאַליסטישע לענדער, ווי די שווייץ און שוועדן און נאָך עטלעכע. אָבער אויך דאָרט לעבט ווײַט ניט די גאַנצע באַפעלקערונג אין גוטע באַדינגונגען, אַף וויפל אַרבעטסלאָזיקײַט, עקספּלאָטאַציע פון מענטש דורך מענטש און אַנדערע דערשײַנונגען פון קאַפּיטאַליזם עקזיסטירן אויך דאָרט, אין יענע לענדער.

אָבער לאָמיר אַ קוק טאָן, ווי עס זעט אויס דער לעבנס־ניוואָ פון די בירגער אין יִסראַעל. ערשטנס באַגעגענען מיר זיך דאָרט, פּונקט ווי אין יעדן קאַפּיטאַליסטישן לאַנד, מיט דער טאָג־טעגלעכער דערשײַנונג. דער סאַמע קלענסטער טייל פון דער באַפעלקערונג באַשטייט פון פאַרמעגלעכע מענטשן. איינער פון די אויסלענדישע אָבסערוואַטאָרן, וואָס האָט ערשט ניט לאַנג באַזוכט יִסראַעל, האָט געשריבן אַף די זײַטן פון דער בורזשואַזער פּרעסע, אַז יעדער נײַ־אָנגעקומענער מענטש אין יִסראַעל זעט אין די קאַפּעען און רעסטאָראַנען אַ מאַכנע אויפגעקומענע גווירים, רײַך געוואָרענע פון ספּעקולאַציע אין דער מילכאָמע־צײַט. אָבער די ברייטע אַרבעטער־מאַסע אין יִסראַעל איז פאַראָרעמט און לעבט אין דאַכקעס און נויט.

קעדיי פעסטצושטעלן די מאַטעריעלע לאַגע פון די בירגער פון לאַנד מוז מען זיך דערוויסן ווי גרויס איז דאָס לעבנס־מינימום. לויט די דערקלערונגען פון מיניסטער פאַר סאָציאַלער הילף פון יִסראַעל, באַטרעפט דאָרט דאָס לעבנס־מינימום 50 יִסראַעלדישע פונט אַ כוידעש.

פאַרמאָגן די בירגער פון יִסראַעל דאָס דאָזיקע מינימום?

לויט די ציפערן פון זעלבן מיניסטער פאַר סאָציאַלער הילף, האָבן אין יאָר 1957 מער ווי 50 פּראָצענט יִסראַעל־בירגער ניט געהאַט דאָס דאָזיקע מינימום, און ווען מען גיט נאָך צו די 200 טויזנט אַראַבער, באַקומט זיך אַז צוויי דריטל פון דער יִסראַעל־באַפעלקערונג פאַרמאָגן ניט דאָס נויטיקע מינימום אַף צו לעבן.

דער קאַפּיטאַליסטישער כאַראַקטער פון דער יִסראַעלדיקער עקאָנאָמיק, איר פאַרקריפּלטע, איינזײַטיקע אַנטוויקלונג האַמעווען דעם וווּקס פון דער ווירטשאַפט. מעדינאַס יִסראַעל פאַרמאָגט אייניקע רוי־שטאָף־רעסורסן קעדיי צו אַנטוויקלען די אינדוסטריע און באַפעסטיקן די אַגריקולטור. אָבער די מעלוכע־פירערס זעען ניט זייער אויפגאַבע אין אויסנוצן די רוי־שטאָף־רעסורסן

פֿון לאַנד פֿאַר די אינטערעסן פֿון פֿאָלק. 20 קילאָמעטער פֿון פּאָרט אײלאַט געפֿינען זיך קופּער־מינעס. מען פֿאַרזיכערט אין ייִסראָעל אַז דאָרט זענען געווען קופּער־מינעס און אַ גיסעריַי נאָך אין שלוימע האַמעלעכס צײַטן. אָבער ניט קוקנדיק אױף דער פֿינאַנציעלער און טעכנישער הילף מיצאַד די פֿאַרייניקטע שטאַטן, ווערט אין אײלאַט אַרויסבאַקומען אַן אומבאַדײַטנדיקע צאָל קופּער. אויך אַ גאָר קנאַפּע באַדײַטונג האָט דער אַרויסבאַקום פֿון פּאָטאַש און בראָם פֿון ים האַמעלעך, פֿון פֿאָספֿאַטן אין נעגעוו־מידבער, ווי אויך גאָר ווייניק ווערן אויסגענוצט אַלע אַנדערע רוי־שטאָף־רעסורסן פֿון לאַנד, ווײַל דער אין ייִסראָעל הערשנדיקער אויסלענדישער קאַפּיטאַל איז ניט פֿאַרינטערעסירט אין דעם וווּקס פֿון דער נאַציאָנאַלער אינדוסטריע. די אַמעריקאַנער און ענגלישע האַנדלס־געזעלשאַפֿטן באַטראַכטן ייִסראָעל ווי אַ מאַרק פֿאַר זייערע סכוירעס. פֿלייש ווערט אַרײַנגעפֿירט קיין ייִסראָעל פֿון אַרגענטינע, ווייץ און מאַיס — פֿון די פֿאַרייניקטע שטאַטן, אײַזן און שטאָל פֿון די פֿאַרייניקטע שטאַטן און ענגלאַנד.

דאָס אַלץ ניט נאָר וואָס עס האַמעוועט די אַנטוויקלונג פֿון דער ייִסראָעל־עקאָנאָמיק, נאָר עס פֿאַרשטאַרקט איר אָפּהענגיקײַט פֿון די אַמעריקאַנער מאָנאָפּאָלן. יעדע ענדערונג פֿון דער מאַרק־קאָניונקטור אין די פֿאַרייניקטע שטאַטן ווירקט טיקעף אױף דער עקאָנאָמיק פֿון ייִסראָעל, אַזוי אַז — לויטן בילדערישן אויסדרוק פֿון איינעם אַן עקאָנאָמיסט — ווען די עקאָנאָמיק פֿון די פֿאַרייניקטע שטאַטן קומט אָפּ בלויז מיט אַ לײַכטער פֿאַרקילונג, ווערט גלײַך די ייִסראָעל־עקאָנאָמיק קראַנק אױף אַ טאָפּלטער לונגען־אָנצינדונג. עס איז ניט שווער זיך פֿאָרצושטעלן וואָס אַזוינס עס קומט פֿאָר אין ייִסראָעל ווען אין די פֿאַרייניקטע שטאַטן הייבט אָן זיך צו אַנטוויקלען אַן עקאָנאָמישער קריזיס. שוין אין יאָר 1957 איז יעדער פֿינפֿטער אַרבעטער אין ייִסראָעל געווען אָדער אינגאַנצן אַרבעטסלאָז אָדער געאַרבעט בלויז געציילטע טעג אין וואָך.

אַנאַליזירנדיק די נאָרד אַמעריקאַנער עקאָנאָמישע „הילף" אין בען־גוריאָנס רעגירונגס־טעטיקײַט, האָט דער גענעראַל סעקרעטאַר פֿון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין ייִסראָעל, כאַווער ש. מיקונים, פֿעסטגעשטעלט אין זײַן באַריכט אױפֿן 13־טן צוזאַמענפֿאָר פֿון דער קאָמפּאַרטיי: „די היסכײַוועסן צו די פֿאַרייניקטע שטאַטן, פֿאַרבונדענע מיט זייער „הילף", זענען אַ דראָונג פֿאַר דער זיכערקײַט און פֿאַרן שאָלעם פֿון פֿאָלק, זיי גראָבן אונטער די מעגלעכקײַטן פֿאַר דער אַנטוויקלונג פֿון לאַנד, ליידיקן אויס דורך שטײַערן די קעשענעס פֿון די אַרבעטער. די אַמעריקאַנער הילף איז לוינענדיק פֿאַר דעם אויסלענדישן מאָנאָפּאָליסטישן קאַפּיטאַל און פֿאַר דער גרויס־בורזשואַזיע, וואָס איז מיט אים פֿאַרבונדן. די הילף באַרײַכערט און פֿאַרשטאַרקט די ייִסראָעלדיקע האַנדלס־און באַנק־בורזשואַזיע. אַזאַ איז די קלאַסן־באַדײַטונג פֿון ייִסראָעלס אונטערטעניקער פּאָליטיק לעגאַבע די פֿאַרייניקטע שטאַטן".

אַ פּלאָג פֿאַר דער ייִסראָעלדיקער עקאָנאָמיק און פֿאַר דער באַפֿעלקערונג איז די מיליטאַריזאַציע. אין דער פּראָפּאַגאַנדע פֿאַר דער ווײַטערדיקער אימיגראַציע, רעדן די רעאַקציאָנערע ציוניסטישע קרײַזן אין בען־גוריאָנס רעגירונג

וועגן צונויפזאמלען אלע יידן אין איין „נאציאנאלער היים", און זיי פארבינדן דאס מיט לאזונגען וועגן דער מיליטאריזאציע פון לאנד.

דעם 13־טן אקטאבער 1958 האט בען־גוריאן, באגרינדענדיק אף דער ווינטערדיקער קנעסעט־סעסיע, די נויטווענדיקייט פון א נייער פארגרעסערונג פון דעם רעקרוטן־קאנטינגענט, געמאכט א רוף צו פארשטארקן דעם אנגענו־מענעם קורס וועגן פארסירן יִסראעלס באוואפענונג קעדיי צו שאפן „א צוימונגס־קראפט קעגן די אראבער". די מיליטערישע אנפירערס פון די נאטא־לענדער און די יִסראעל־גענעראלן האבן לעצטנס געפירט אונטערהאנד־לונגען וועגן דער אוניפיקאציע פון דער יִסראעל־ארמיי מיט די נאטא־לענדער און וועגן דער פארשטארקונג פון דער מיליטערישער צוזאמענארבעט.

די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל, אפישירן אף קאלערליי אויפאנים זייערע קאוואנעס צו דערגרייכן אין די נאענטסטע יארן די צאל איינוווינערס אין לאנד ביז 5 מיליאן נאפשעס. דערביי ווערן געמאכט עטלעכע גאנץ כאראקטעריסטישע אויסרעכענונגען: אויב אין דעם מאמענט פון דער מילכאמע מיט עגיפטן איז די פראפארץ געווען פון 1 יִסראעלי אף 40 אראבער, מוז אין יאר 1960 די פראפארץ זיין פון 1 יִסראעלי אף 20 אראבער און אין די ווייטערדיקע יארן מוז מען דערגרייכן צו א פראפארץ פון 1 אף 5. אזוי ארום באטראכטן די יִסראעלדיקע רעגירונגס־קרייזן יעדן אוילע אלס „קאנאנען פלייש", ווי א פאטענציעלן זעלנער, וועלכער מוז פאקטיש קעמפן פאר די אינטערעסן פון די אמעריקאנער און ענגלישע מאנאפאלן.

דער אויסגעשפראכענער מיליטאריסטישער כאראקטער פון מעדינאס יִסראעל, אנטפלעקט זיך אויך אין דער מיליטערישער מאסן־צוגרייטונג פון דער יוגנט, און אין אלע אנדערע אספעקטן פון לעבן. יִסראעל איז דאס איינציקע לאנד אף דער וועלט ווו דאס אבליגאטארישע דינען אין מיליטער איז גילטיק ניט בלויז פאר מענער, נאר אויך פאר פרויען. שוין פון 14 יאריקן עלטער אן מוזן אלע יינגלעך און מיידלעך אין יִסראעל דורכגיין א מיליטערישע אויסשולונג. פראקטיש געפינען זיך אלע גרענעץ־געגנטן פון לאנד אין א קריגס־צושטאנד.

דער מילכאמע־פסיכאז אין לאנד באקומט די העסלעכסטע פארמען: אין יִסראעל ווערן זייער אפט דורכגעפירט מיליטערישע איבונגען, פראוו־מאבילי־זאציעס פון רעזערוויסטן, עס ווערן דורכגעפירט אימיטאציעס פון „פיינט־לעכע לופט־איבערפאלן", עס וואיען דא סירענעס, עס הערן זיך אויפרייסן, פרויען און קינדער ווערן געיאגט אין באמבע־באהעלטענישן און די מיטגלידער פון לופט־שוץ פארנעמען זייערע פאסטנס. מיט אזעלכע מיטלען פארפאלגן די רעגירונגס־קרייזן פון יִסראעל דעם ציל צו זייען א פאכעד צווישן דער באַ־פעלקערונג און גלייכצייטיק אפצווענדן די בליקן פון דער געזעלשאפטלעכקייט פון די אנגעווייטיקטע אינערלעכע פראגעס. די פארן יִסראעלדיקן בודזשעט צו גרויסע אויסגאבעס פאר דער ארמיי רופן זיך זייער שווער אפ אף דער עקאנאמיק פון דער מעלוכע און קודעם כאל אפן לעבן פון די ארבעטער־מאסן.

דא ברענגען מיר ציפערן פון די הויצאעס אין מעשעד פון די ערשטע

צען יאר פון יִשׂראעלס עקזיסטענץ: אין פארלויף פון דעם פעריאד איז אין אלגעמיין אויסגעגעבן געווארן אין אויסלענדישער וואליוטע פאר דער נאציאנאלער עקאנאמיק אנדערטהאלבן מיליארד דאלאר, און בלויז פאר מיליטערישע צוועקן האט מען אויסגעבראכט 700 מיליאן דאלאר. כויץ דעם ווערן באשטימט אויך גרויסע סומעס פון אינערן בודזשעט פאר דער מיליטאריזאציע. פאר די יארן 1956 און 1957 האבן די דירעקטע מיליטערישע הויצאעס פארגעשטעלט מיט זיך 2 מיליארד יִשׂראעלדיקע פונטן. בלויז די אגרעסיע קעגן עגיפטן האט אפגעקאסט דעם לאנד 500 מיליאן יִשׂראעל־פונט.

די מיליטאריזאציע פון לאנד, די אגרעסיווע מילכאמע קעגן עגיפטן, דאס באטייליקן זיך אין די פראוואקאציעס, אנגעפירטע פון די קאלאניזאטארן, דאס אלץ האט פארערגערט אין די לעצטע יארן די לאגע פון די ארבעטער מאסן. דער פינאנץ־מיניסטער עשקאל האט אנערקענט אין זיינער א רעדע אין דער קנעסעט, אז די צוגרייטונגען צו מילכאמע האבן „געלייגט א שטעמפל אף אלע אספעקטן פון לעבן און, פארשטייט זיך, אף דער עקאנאמיק און ווירטשאפט”. שוין איצט צאלט אויס יעדער יִשׂראעלדיקער ארבעטער אדער אנגעשטעלטער, פאר שטייערן, דירעקטע און אומדירעקטע, אריבער 35 פראצענט פון זיין פארדינסט. דערפאר זענען אבער געשטיגן, לויט די דאטעס פון דעם יִשׂראעל־עקאנאמיסט דר. צידראוויטש, אף 3,5 מאל די פארדינסטן פון די גווירים. דאס באשטעטיקט אויך דער פרעזידענט פון מאפאם, מ. יאארי. ער שרייבט: „דער רעזשים אין אונדזער לאנד האט באוויזן, פאר דער צייט פון יִשׂראעלס עקזיסטענץ, צו שאפן א שיכט מיליאנערן וואס אייניקע פון זיי זענען רייך געווארן פון די צושטעלונגען פאר די רעגירונגס־אונטערנעמונגען און פאר די היסטאדרוט־אנשטאלטן. זיי האבן ארויסגעשלעפט די מאקסימאלסטע פארדינסטן פון אימפארט און עקספארט. אין דעם גייעג נאך ספעקולאנטישע פארדינסטן האבן געשפילט א באדייטנדיקע ראל די בענק און קאלערליי פראצענטניקעס”.

אבער דער העך שורער פון דער רעגירונגס־צייטונג „דאוואר” רופט זיך אף מיט כויזעק וועגן דער באהויפטונג אז יִשׂראעל איז קלוימערשט א בורזשואזע מעלוכע. אים געפעלן, ווייזט אויס מער די רייד פון דעם דעפוטאט פון ענגלישן פארלאמענט, דזשארזש טאמסאן, וואס צוזאמען מיט אייניקע פראנצויזישע און ענגלישע זשורנאליסטן זאגט ער אין לייבאריסטישן זשורנאל „פארווארד” (אין נאוועמבער 1958), אז יִשׂראעל איז דאס סאמע סאציאליסטישע לאנד אין דער גארער וועלט. טאמסאנס ארגומענטן זענען גאנץ פאשעטע: די ערד מיט אלע אירע מינעראלן געהערט אין יִשׂראעל צו די ציעניסטישע פאנדן, ד. ה. צו דער געזעלשאפט; קימאט א דריטל פון דער אינדוסטריע — די אייזנבאן־ליניעס, די עלעקטרישע סטאנציעס — געהערן לויט טאמסאנען צו דער מעלוכע, צו דער היסטאדרוט אדער צו דער יִדישער אגענץ; דער גרעסטער טייל פון דער אגריקולטור־פראדוקציע ווערט אויסגעארבעט אין די קאאפעראטיוון און די קיבוצים, ווו עס איז שוין „איינגעפירט דער קאמוניסטישער פרינציפ פון פארטיילונג”. אויב צו דעם אלעמען צוגעבן נאך דאס, וואס דער פרעמיער־מיניסטער בען־גוריאן רופט זיך אז אליין פון

ציַיט צו ציַיט „סאָציאַליסט”, מעג טאַקע יִשׂראל גאַנץ דרייסט זיך רעכענען פאַר אַ סאָציאַליסטיש לאַנד.

אַזוי זאָגט דער הער טאַמסאָן. אָבער סײַ דער הער שורער, סײַ בען־גוריאָן, מײַדן אויס צו באַטיטלען יִשׂראל ווי אַ סאָציאַליסטיש לאַנד. אין זייערע אַרויסטריטן ווערט די מעלוכע היפּש ענלעך צום צווייפּנימדיקן גאָט יאַנוס, וואָס האָט איין פּנים פון אַ זאַקן און דעם צווייטן פון אַ יונגערמאַן, וועלכע קוקן פאָרויס און אויף צוריק, צו דער פאַרגאַנגענהייט און צו דער צוקונפט. צו די פאַראייניקטע שטאַטן און צו אַנדערע קאַפּיטאַליסטישע לענדער קוקט יִשׂראל מיט אַ פּנים פון אַן אָנשטענדיקער קאַפּיטאַליסטישער מעלוכע, וואָס נעמט גערן אין איר אָרעמס אויסלענדישע אונטערנעמערס און נעמט אויף פּריוואַטע קאַפּיטאַל־אינוועסטיציעס, וואָס שפּילן, ווי עס איז שוין אויבן דערמאָנט געוואָרן, די וויכטיקסטע ראָל אין דעם עקאָנאָמישן, און בעמיילע אויך אין דעם פּאָליטישן לעבן פון לאַנד. אָבער צו מענטשן וואָס זענען געניגט צום סאָציאַליזם, ווענדעט זיך יִשׂראל מיטן יוגנטלעכן אָנבליק פון אַ קימאַט סאָציאַליסטישער מעלוכע, וווּ עס לעבן זיך אײַן גאַנץ פלינק די סאָציאַליסטישע און קאַפּיטאַליסטישע עלעמענטן.

דער הער שורער געפינט זיך אויך דאָ אין יענער קאָמפּליצירטער לאַגע, וועגן וועלכער דער פּאָעט האָט אויסגעשריען:

אָך, צוויי נעשאָמעס אין מײַן האַרץ איצט לעבן
און איינע פון דער צווייטער פּאָטער ווערן — ביידע שטרעבן.

אָנרופן יִשׂראל סאָציאַליסטיש לאַנד, הייסט אויסדרייען זיך מיטן רוקן צו די פאַראייניקטע שטאַטן, פון וועמענס צאָרן אָדער גענאָד עס איז אָפּהענגיק דער דאָלאַרן־רעגן, וועלכער פרישט דאָך אַביסל אָפּ די טרוקנדיקע פּאַלעסטינער־יִשׂראלישע ערד. זאָגן, אַז יִשׂראל איז אַ קאַפּיטאַליסטיש לאַנד — הייסט אונטערגראָבן אין אַ סאַך היגזיכטן יִשׂראלעם אײַנפלוס צווישן די ייִדן אין די סאָציאַליסטישע לענדער און אויך צווישן די אַרבעטער פון די מיזרעך־לענדער, און בעמיילע, פאַרקלענערן די מעגלעכקייט פון „אַבסאָרבאַציע”.

לאָמיר דעריבער לאָזן צו רו דעם הער שורער מיט זײַנע טראַגי־קאָמישע ווידערשפּרוכן און לאָמיר זיך נעמען צו די אַרגומענטן פון דעם הער טאַמסאָן.

קוידעמקאָל קומט אונדז אָפּן זיך אָרן אַ גלענצנדיקע דערקלערונג פון דעם איראַנער שאַך, וואָס אַרויסגייענדיק פון די זעלבע „טעאָרעטישע” האַשאָרעס וועגן סאָציאַליזם, האָט ער געזאָגט, באַם אויפנעמען די רעדאַקטאָרן און זשורנאַליסטן פון טעהעראַנער צײַטונגען און זשורנאַלן אָט וואָס:

„זינט מײַן פּאָטער האָט אָנגעהויבן זײַן אַרבעט, איז אין איראַן געוואָרן אַ נאַציאָנאַלער רעזשים, און דער איצטיקער רעזשים האָט זיך פאַרוואַנדלט אין אַ מין סאָציאַליסטישן. די אײַזנבאַנען, דער נאַפט, די טעלעפאָן־און די ראַדיאָ־סטאַנציעס זענען נאַציאָנאַליזירט געוואָרן און זיי געהערן צו דער מעלוכע. אין דעם איצטיקן מאָמענט שטייען מיר אין דעם סאָציאַליסטישן זין אַ סאַך ווײַטער ווי פיל סאָציאַליסטישע לענדער”.

אפילע אַז ברילן זעט מען אַז אין גרונט פון די האַשאַרעס פון דעם איראַנער מאַנאַרד ליגן די זעלבע מעטאַדאַלאַגישע פרינציפּן, וואָס באַגייס־טערן דעם שעפערישן ענטוזיאַזם פון דעם הער טאַמסאַן. טאַקע די קאַמבינאַציע פון סאָציאַליסטישע עלעמענטן און קאַפּיטאַליסטישע (אַפילע פעאָדאַלע) שטעלן פאַר מיט זיך, לויט דער מיינונג פון די מאָדערנסטע רעוויזיאַניסטן, די ספּעציפישע באַזונדערטקייטן פון דער היינטיקער (בורזשואַזער) געזעל־שאַפט. אויב אין דעם טעהעראַנישן וואַריאַנט קומט אַזאַ טעאָריע אין אַ געוויסער מאָס אַן אַנעקדאָטישן טאָם, פאַרריכט זי ניט בעשום אויפן דעם לאָנדאָן־טעל־אַוויוער וואַריאַנט.

פונקט ווי פאַרן איראַנער שאַבינשאַד גילט אויך פאַרן הער טאַמסאַן דער אַרגומענט, אַז אויב עס איז פאַראַן מעלוכע־אייגנטום, איז עס שוין סאָציאַליזם. אָבער דאָס מעלוכע־אייגנטום אַף ערד און אַף אַנדערע פּראָדוציר־מיטלען זענען ניט קיין דערשיינונגען בלויז פון אונדזער יאָרהונדערט. אין די לענדער פון אוראַלטן מיזרעד, אַריינגערעכנט די פּערסישע אימפּעריע פון קעניג קוירעש און דאָס יִסראָעל־קעניגרייד פון יעראָוואָם, איז שטאַרק פאַרשפּרייט געווען די פאָרמען פון מעלוכע־און געמיינדע־אייגנטום. דאָס איז געווען פאַרבונדן מיט דער ערד־אַרבעט־סיסטעם, וואָס האָט זיך באַזירט אַף קינסטלעכע באַוואַסערונג. די מעלוכע־מאַכט האָט אין די לענדער פון אוראַלטן מיזרעד אויסגעפירט אָפּט מאָל אַ זייער וויכטיקע געזעלשאַפטלעד־עקאָנאָמישע פונקציע, ווי צום ביישפּיל באַם בויען און אָפּהיטן די גרויסע באַוואַסערונג־איינריכטונגען — די דאַמבעס, קאַנאַלן, וואַסער־רעזערוואַרן, ווי אויך באַם אויסטריקענען זומפּן. דאָך האָט קיינער ניט, ניט אַמאָל און ניט היינט, זיך דערטראַכט אפילע צו דערקלערן יענע לענדער פאַר סאָציאַ־ליסטישע. דאָס זענען געווען לענדער פון שקלאַפן־אייגנטימער, וואָס מיטן וווּקס און מיט דער אַנטוויקלונג פון שקלאַפעריי, האָבן זיי אַלץ מער קאָנ־צענטרירט אין זייערע הענט די געמיינדע־ערד. די שקלאַפן־אייגנטימער — אָט זיי האָבן געהערשט איבער דער עקאָנאָמיק און זיי פלעגן עס אַנמערקן די ליניע פאַר די אוראַלטע מיזרעד־דעספּאָטיעס.

דער פעאָדאַליזם האָט צייטנווייז געהאַט גאַנץ פאַרשפּרייטע פאָרמען פון מעלוכע־אייגנטום אַף איניקע פּראָדוקציע־מיטלען, וואָס האָבן פונדעסט־וועגן ניט אויפגעהערט צו זיין פעאָדאַל־אייגנטום. די קעניגן פון די אַמאָליקע גרויסע פעאָדאַלע אימפּעריעס וואָלטן אַרויסגעשפּרונגען פון זייערע קוואָרים, ווען זיי זאָלן זיך דערוויסן אַז מען קלייבט זיך זיי צו אַנערקענען פאַר „זיילן פון סאָציאַליזם„ ווייל ס׳איז דאָך גוט באַקאַנט, אַז זיי פלעגן אָפּט מאָל פרעגלען אַף די שייטערס די פרעדיקערס פון אוטאָפּישע סאָציאַליס־טישע אידעען, ווי אַפּיקאָרסים און ווי שטערערס פון דער געזעלשאַפטלעכער רו. „די מעלוכע — דאָס בין איך" — האָט מיט פּאַטאָס דערקלערט דער פראַנצויזישער קעניג לוים דער 14־טער, ווען ער האָט צוזאַמען מיט זיינע הויפליים אויסגעלייזט די מעלוכע־קאַסע.

אפילע אין די 70־ער יאָרן פון פאַרגאַנגענעם יאָרהונדערט, ווען ביסמאַרק האָט פאַרמעלוכישט די דייטשע אייזנבאַנען, קעדיי צו ראַטעווען

פֿון באַנקראָט אַ גרופּע דײַטשע פֿאַרבונדענע מיט זיי, קאַפּיטאַליסטישע בענק, איז ניט אײַנגעפֿאַלן, ניט זײַנע אָנהענגער, ניט די קעגנער, וועגן „סאָציאַליסטישן“ כאַראַקטער פֿון אַ"אַ מאָסמיטל. די אידעע צו דערקלערן דאָס בורזשואַזע מעלוכע־אייגנטום פֿאַר סאָציאַליסטיש איז געבוירן געוואָרן אַף יענער שטופֿע פֿון דער אַנטוויקלונג פֿון דער בורזשואַזער געזעלשאַפֿט באַם אימפּעריאַליזם, ווען פֿאַר די ברייטע מאַסן פֿון דער באַפֿעלקערונג, איז קלאָר געוואָרן, אַז דער קאַפּיטאַליזם איז שוין היסטאָריש אָפּגעלעבט און עס זענען שוין צײַטיק געוואָרן די באַדינגונגען פֿאַרן סאָציאַליסטישן איבערבוי פֿון דער געזעלשאַפֿט. אייגנטלעך איז די דאָזיקע אידעע אַן אייגנאַרטיקע אָפּשפּיגלונג אין דער אידעאָלאָגישער ספֿערע פֿון דעם פֿאַקט פֿון היסטאָרישן באַנקראָט פֿון קאַפּיטאַליזם.

דערבײַ איז בולעט און קלאָר, אַז דאָס מעלוכע־אייגנטום אין די באַדינגונגען פֿון דער פּאָליטישער הערשאַפֿט פֿון דער בורזשואַזיע, הערט ניט אויף אויך איצט צו זײַן אַ קאַפּיטאַליסטיש אייגנטום — אַן אייגנטום וואָס ווערט אויסגענוצט פֿאַר די אַלגעמיינע אינטערעסן פֿון דעם הערשנדיקן בורזשואַזן קלאַס (און אייניקע מאָל פֿון די גוטבאַזיצערס) קעגן די אינטערעסן פֿון די אַרבעטער און די האָרעפּאַשנע פּויערים. דאָס, וואָס אין די אָדער יענע קאַפּיטאַליסטישע לענדער באַמערקט זיך דער וווּקס פֿון דעם ספּעציפֿישן געוויכט פֿון מעלוכע־אייגנטום, פֿאַרוואַנדלט נאָך ניט די קאַפּיטאַליסטישע אָרדענונג אין אַ סאָציאַליסטישער. נאָך וו. אי. לענין האָט אָנגעוויזן — און ענגלאַנדס געשיכטע נאָך דער צווייטער וועלט־מילכאָמע האָט עס באַשטעטיקט — אַז די נאַציאָנאַליזירונג פֿון אייניקע אינדוסטריעלע אָפּצווײַגן אָדער אונטערנעמונגען (די נאַציאָנאַליזירונג פֿון דער קוילן־און מעטאַלורגישער אינדוסטריע אין ענגלאַנד אין יאָר 1946) ווערט אויסגענוצט באַ אימפּעריאַליסטישע באַדינגונגען אָפֿט מאָל מיטן צוועק אַרויסצוהעלפֿן די פֿינאַנציעלע געשעפֿטן פֿון פֿאַרשיידענע גרופּעס קאַפּיטאַליסטן און אַריבערצוטראָגן די העזייקעס פֿון צײַטווײַליק ניט רענטאַבל געוואָרענע אונטערנעמונגען אַף די אַקסלען פֿון די שטייער־צאָלער, ד. ה. פֿון דער גאַנצער געזעלשאַפֿט. די מאַשין פֿון אַ בורזשואַזער מעלוכע ווערט פֿאַרוואַנדלט אין אַ געצײַג פֿון באַרײַכערונג פֿאַר די גרויסע מאָנאָפּאָלן.

פֿון דער אַנדער זײַט זאָגן אײדעס די פֿאַקטן, אַז אין דער ערשטער צײַט פֿון דער קאַפּיטאַליסטישער אַנטוויקלונג אין אַ רײַע לענדער, ווי צום בײַשפּיל אין יאַפּאַן, האָט דער אַזוי גערופֿענער מעלוכע־סעקטאָר געשפּילט די ראָל, באַ דער הערשאַפֿט פֿון בורזשואַזיע, ווי אַ פֿאַרשנעלערונג פֿון דעם פּראָצעס פֿון דער קאַפּיטאַליסטישער אַקומולאַציע. קעדיי צו שאַפֿן אַ מאָדערנע אינדוסטריע פֿאָדערן זיך גרויסע געלט־אינוועסטיציעס, וואָס פּריוואַטע אונטערנעמערס אין לאַנד קענען אָפֿט מאָל ניט פֿאַרמאָגן. די מעלוכע האָט אין יאַפּאַן אַקטיוו מיטגעהאָלפֿן צו לייזן די פּראָבלעם פֿון מאָביליזאַציע פֿון דעם נויטיקן קאַפּיטאַל, און דערנאָך זענען די מעלוכע־אונטערנעמונגען פֿאַרקויפֿט געוואָרן צו פּריוואַטע אונטערנעמערס פֿאַר העלפֿט פּרײַז, דערבײַ זענען די מיניסטאָרן געוואָרן די ערשטע אינדוסטריאַלן־מיליאָנערן.

דעריבער ווערט דער כאראקטער פון דעם מעלוכע־אייגנטום אפגעשאצט אין סאציאלן זין קווידעמקאל לויט דעם קלאס וואס געפינט זיך בא דער מאכט אין דעם לאנד, ד. ה. לויט דעם — אין וועמענס הענט און אין די אינטערעסן פון וועלכן קלאס דאס אייגנטום ווערט אויסגענוצט. בלויז באם איבערגאנג פון דער מעלוכע־מאכט אין די הענט פון די ארבעטער און זייערע פארבינדעטע, — דאס הארעפאשנע פויערטום, — וואס פירט צו א גרינטלעכער איבעראנדערשונג פון די פראדוקציע־באציונגען צווישן מענטשן, קען מען ריידן וועגן דעם געזעלשאפטלעכן, ד. ה. סאציאליסטישן מעלוכע־אייגנטום(1).

דאס זעלבע איז אויך שייעד דער קאאפעראציע, ארייגערעכנט די יִסראעל־קיבוצים.

„ניטא קיין צווייפל — האט געשריבן לענין — אז די קאאפעראציע אין א קאפיטאליסטישער מעלוכע איז א קאלעקטיווער קאפיטאליסטישער אנשטאלט. באם פריוואטן קאפיטאליזם איז דער אונטערשיד צווישן קאאפעראטיווע אונטערנעמונגען און קאפיטאליסטישע דער זעלבער, ווי צווישן פריוואטע אונטערנעמונגען און קאלעקטיווע.

---

(1) אין צוזאמענהאנג דערמיט באטראכטן מיר נאר די פראגע וועגן דער סאציאלער נאטור פון דעם מעלוכע־אייגנטום אין דער אדער יענער געזעלשאפטלעך־עקאנאמישער פארמאציע. אין די פראגעס וואס האבן א שייכעס צו דעם פאליטישן קאמף אין די ראמען פון דער בורזשואזער געזעלשאפט, קען מען דא ניט פארבייגיין די אייגנארטיקייטן פון די קאנקרעטע היסטארישע באדינגונגען אין דעם אדער אין יענעם לאנד. בא געוויסע באדינגונגען קען, למשל, דער לאזונג וועגן נאציאנאליזירונג פון דער גרויסער אדער אויסלענדישער אינדוסטריע דינען ווי א מיטל קעדיי אונטערצוגראבן די פאליטישע ווירקונג און די עקאנאמישע פאזיציעס פון דער אינלענדישער אדער אויסלענדישער בורזשואזיע און אפילע דערפירן די מאסן פון ארבעטער־קלאס און הארעפאשנע פויערים צום קאמף פאר דער מאכט און פון אראפשליידערן די הערשאפט פון דער בורזשואזיע. דאך קען דער זעלבער לאזונג ווערן אויסגענוצט דורך דער בורזשואזיע אדער אירע אגענטן אין דער ארבעטער־באוועגונג קעדיי צו דעזאריענטירן דעם ארבעטער־קלאס און אפצושוואכן זיין רעוואלוציאנערן דרוק אף די עקספלואטאטארס דורך פארשפרייטן אילוזיעס וועגן דער מעגלעכקייט אויפצובויען דעם סאציאליזם ניט אראפווארפנדיק די הערשאפט פון די עקספלואטאטארס און אן דעם איבערגאנג פון דער מאכט אין די הענט פון דעם ארבעטער־קלאס. ניט ריכטיק וואלט אויך געווען דורכצופירן א פאראלעל צווישן דער געשיכטע פון יאפאן פון סאף פון דעם פארגאנגענעם יארהונדערט און דער נייסטער געשיכטע פון די מיזרעך־לענדער, וועלכע האבן זיך ערשט ניט לאנג באפרייט פון דעם קאלאניאלן יאך. אין לענדער ווי צום ביישפיל אינדיע, פירט אויס דער רעגירונגס־סעקטאר א ספעציעלע ראל. זייער עקאנאמישע פאליטיק איז געצילט אף צו שאפן אן אייגענע נאציאנאלע אינדוסטריע און צו באפרייען זיך פון דער עקאנאמישער אפהענגיקייט פון די גרויסע אימפעריאליסטישע מעלוכעס. אביעקטיוו טראגט אזא פאליטיק אן אנטי־אימפעריאליסטישן כאראקטער; מען מוז זי באטראכטן ווי א וויכטיקן רינג אין דעם פראצעס פון צעפאלונג פון דער קאלאניאלער סיסטעם פון אימפעריאליזם. אבער ייסראעלס עקאנאמישע פאליטיק האט קיין שום געמיינזאמס ניט מיט דער עקאנאמישער פאליטיק פון אינדיע. די ייסראעלישע עקאנאמישע פאליטיק איז א רינג אין דער פאליטיק פון די אימפעריאליסטישע מעלוכעס, וואס איז געצילט זיך קעגנצושטעלן דער צעפאלונג פון דער קאלאניאלער סיסטעם פון אימפעריאליזם. אף וויפל דאס איז אזוי, קען מען זי ניט אנערקענען פאר א פראגרעסיווער, ווי אומאנגענעם דאס זאל ניט זיין פארן הער טאמסאן אדער הער שורער.

דער סאָציאַליזם קען ניט געבויט ווערן אין וועלכן עס איז אַפּצווייג פון דער ווירטשאַפט, און אַוודאי ניט אין באַזונדערע דערפער אָדער קאָאָפּעראַטיוון, אויב די מאַכט אין לאַנד פאַרבלייבט אין די הענט פון די קאַפּיטאַליסטן אָדער גוטבאַזיצערס, אויב אין די הויפּט טיילן פון דער ווירטשאַפט קאָמאַנ־דעווען אויסלענדישע אָדער אינלענדישע עקספּלואַטאַטאָרס פון די אַרבעטער, ווי עס קומט פאָר אין יִשׂראל.

אין אַן אַרטיקל „וועגן דער קאָאָפּעראַציע" וואָס לענין האָט געשריבן אין יאַנואַר 1923, זאָגט זיך: „אין די טרוימען פון אַלטע קאָאָפּעראַטאָרס איז פאַראַן אַ סאַך פאַנטאַזיע. אָפט מאָל זענען זיי מאָמעש לעכערלעך מיט זייער פאַנטאַסטישקייט. אין וואָס אָבער באַשטייט זייער פאַנטאַסטישקייט? אין דעם, וואָס די מענטשן פאַרשטייען ניט די הויפּט באַדייטונג, די גרונט־באַדייטונג פון דעם פּאָליטישן קאַמף פון דעם אַרבעטער־קלאַס קעדיי אַראָפּ־צוּוואַרפן די הערשאַפט פון די עקספּלואַטאַטאָרס".

וו. אי. לענין האָט אָנגעוויזן, אַז קעדיי די קאָאָפּעראַטיוון זאָלן קענען ווערן סאָציאַליסטישע, מוז „די מעלוכע־מאַכט אַרומנעמען אַלע וויכטיקסטע פּראָדוקציע מיטלען, די מעלוכע־מאַכט מוז זיין אין די הענט פון דעם פּראָ־לעטאַריאַט, עס מוז זיין אַ בונד פון דעם פּראָלעטאַריאַט מיט אַ סאַך מיליאָנען קליינע און גאָר קליינע פּויערים, עס מוז זיין פאַרזיכערט די אָנפירונג פון דעם פּראָלעטאַריאַט לעגאַבע דעם פּויערטום א. א. וו." (וו. אי. לענין, באַנד 33, זייטן 427־428).

פאַרשטייט זיך, אַז ניט דער הער טאַמסאָן, און אַוודאי ניט די יִשׂראָ־עלישע ציוניסטן, האָגאָם זיי באַטיטלען זיך אָפט מאָל ווי „סאָציאַליסטן", דערלאָזן אַפילו ניט דעם געדאַנק וועגן דער הערשאַפט פון דעם אַרבעטער־קלאַס אין יִשׂראל. עס איז פאַר זיי גאַנץ באַקוועם די הערשאַפט פון די קאַפּיטאַליסטן. צו דער פאַרפעסטיקונג פון אָט דער הערשאַפט איז טאַקע געצילט די פּאָליטיק פון די יִשׂראלישע רעגירונגס־קרייזן.

אין יאַנואַר 1959 האָט אויף דער פאַרזאַמלונג פון דעם אַקטיוו פון מאַפּאַי אין טעל־אַוויוו, דערקלערט דער האַנדלס־און אינדוסטריע־מיניסטער פון יִשׂראל פּינכעס סאַפּיר, ריידנדיק וועגן דער נויטווענדיקייט צו פאַרקויפן די מעלוכע־אונטערנעמונגען צו פּריוואַטע פּערזאָנען, ווי אויך וועגן דער נויטווענדיקייט צו אָרגאַניזירן אַ מאַסן־אימיגראַציע פון ייִדן פון אויסלאַנד און וועגן זייער אַבסאָרבירונג, אַז: „צוליב דער אַבסאָרבירונג פון דער אימיגראַציע האָבן מיר דאָס רעכט צו פאַרשקלאַפן אונדזער עקאָנאָמיק אויף עטלעכע דורות פאָרויס, און ניט בלויז צו פאַרקויפן צו פּריוואַטע מענטשן די מעלוכעשע אונטערנעמונגען". אַ ביסל פריער האָט דער זעלבער מיניסטער פּראָקלאַמירט אין ניו יאָרק, אַז יִשׂראלס הויפּט ציל אין פאַרלויף פון דעם צוקונפטיקן יאָרצענדליק, אין דער עקאָנאָמישער פּאָליטיק, וועט זיין דאָס צוציען דעם פּריוואַטן קאַפּיטאַל פון אויסלאַנד".

דער אַמעריקאַנער גרויס־קאַפּיטאַל אַרבעט אין דער זעלבער ריכטונג. ריידנדיק וועגן אַ פרישער האַלוואַע פאַר יִשׂראל (פון 5 מיליאָן דאָלאַר) האָט דער אָנפירער פון דעם אַמעריקאַנער האַלוואַע־פאָנד, מאַקינטאָש, אונטער־

געשטראָכן, (אין פעברואַר פון 1959), „אַז די האַלוואַע איז באַשטימט אַף צו פאַרשפּרייטן דעם פּריוואַטן סעקטאָר אין דער עקאָנאָמיק פון יִסראַעל".

אין אַט דער ריכטונג זענען שוין דורכגעפירט געוואָרן די נויטיקע מאָסמיטלען. שוין זינט דעם יאָר 1958 האָט די יִסראַעל־רעגירונג אָנגעפאַנגען צו פאַרקויפן מעלוכע־אונטערנעמונגען צום אויסלענדישן קאַפּיטאַל. עס זענען פאַרקויפט געוואָרן די אַקציעס פון דער מעלוכע־באַנק, פון דער שיפס־געזעלשאַפט „צים", די נאַפט־רערן כייפע־הערצליאַ, אַקציעס פון דער געזעלשאַפט „רעגעז" און פון אַנדערע אונטערנעמונגען. אין מאָנאַט אַפּריל 1959 האָט דער פינאַנץ־מיניסטער פון יִסראַעל עשקאָל באַשטעטיקט דעם אָפּמאַך וועגן פאַרקויף פון די נאַפט־רערן אייליאַט־כייפע צו דער גרופּע פון אויסלענדישע קאַפּיטאַליסטן מיט ע. ראָטשילדן אין דער שפּיץ. די צייטונגען האָבן דאָן אָנגעמערקט, אַז דאָס איז נאָר איינע פון די דערשיינונגען פון דער פּאָליטיק פון דער יִסראַעל־רעגירונג, וואָס פאַרקויפט אויס צום אויסלענדישן קאַפּיטאַל וויכטיקע אינדוסטריעלע אַנשטאַלטן פון לאַנד, געשאַפענע דורך די געלטער פון די שטייער־צאָלערס.

די יִסראַעלישע ציעניסטן ריידן אַ סך וועגן די לאַנדווירטשאַפטלעכע קאָאָפּעראַטיוון, די קיבוצים, ווי וועגן אַ סאָציאַליסטישן קעמערל אין יִסראַעל. מען קען טאַקע ניט לייקענען, אַז אַ סך טויזנטער מיטגלידער פון די קיבוצים לעבן גאַנץ אויפריכטיק נאָך סאָציאַליזם. אין דער ווירקלעכקייט אָבער, האָבן די קיבוצים קיין שום שייכעס ניט צום סאָציאַליזם. מיט אַלע פעדעמער פון זייער עקזיסטענץ זענען די קיבוצים פאַרבונדן מיט קאַפּיטאַליסטישן לעבנס־שטייגער וואָס הערשט אין יִסראַעל, און מיט די קאַפּיטאַליסטישע פאָרמען פון דער ווירטשאַפט. זיי זענען אָפּהענגיק וואָס שייַער דעם צושטעל פון מאַשינען, פון איינריכטונגען און אינדוסטריעלע פּראָדוקטן פון דער קאַפּיטאַליסטישער שטאַט. דורך פאַרמיטלערס זענען זיי פאַרבונדן מיט קאַפּיטאַליסטישע פירמעס, וואָס קויפן אָפּ זייערע פּראָדוקטן, וועלכע דיקטירן פּרייַזן לויטנדיקע פאַר די געשעפטן, פאַר די אויסלענדישע מאָנאָפּאָלן א. א. וו.

לויטן מעטאָד פון פאַרטיילן די פּראָדוקציע זענען די קיבוצים אויך זייער ווייַט פון סאָציאַליזם. עס איז באַוווּסט אַז די מיטגלידער פון אַ קיבוץ באַקומען ניט קיין אַרבעטס־לוין. פאַר זייער טאָג־טעגלעכער צען שעהדיקער אַרבעט קריגן זיי שפּייַז, בגאָדים, דרייַ מאָל אין יאָר טאַשנגעלט — אַ 10־15 יִסראַעל־פונט און הויצאָעס אַף דער צייַט פון אורלויב. אָט די גאַנצע מאַטעריעלע באַלוינונג איז זייער אַ מאָגערע. אויב מיטגלידער פאַרלאָזן דעם קיבוץ בלייַבן זיי אָן שום מיטלען פון עקזיסטענץ. ניט אומזיסט רופט מען אין פאָלק די קיבוצים „ציעניסטישע מאָנאַסטירן". מען מוז אויך צוגעבן, אַז דאָס לעבן אין די קיבוצים ווערט נאָך קאָמפּליצירטער דערמיט, וואָס ווי מיליטערישע אָרגאַניזאַציעס, מוזן זיי קעסיידער אָנהאַלטן די דינסט פון גרענעץ־וואַך, די קיבוץ־מיטגלידער ווערן באַשעפטיקט פאַר דער בויונג פון מיליטערישע אָביעקטן: באַהעלטענישן פון באָמבאַרדירונגען א. א. וו.

צוליב די אומגעהויערע גרויסע הויצאָעס קריכן די קיבוצים אַלץ מער און מער אַרייַן אין דער פּעטליע פון בויוועס. זיי געפינען זיך אין אַ פול־

שטענדיקער אפהענגיקייט פון די לײַ־קאסעס, ווען זיי זענען אין 1959 געווען שולדיק 305 מיליאן יִשׂראל־פונט, דאס הייסט אז יעדער קיבוצניק האט געהאט אף זיך כיילעק א כוויו פון 3.700 פונט. ארויסצופלאנטערן זיך פון די כוויועס איז אוממעגלעך, מאכמעס די קיבוצים צאָלן די לײַ־קאסעס 20־30 פראצענט אינטערעס יערלעך, כוץ דעם, נעמען צו א היפשן כיילעק פון די האכנאסעס די אנשטאלטן וואס פארקויפן די אגריקולטור־פראדוקטן, די „טנוווא", און וועלכע האלטן אין זייערע הענט דעם צושטעל פון וואסער פאר די באלעבאטישקייטן וואס נויטיקן זיך אין קינסטלעכער באוואסערונג, און אויך אנדערע אנשטאלטן.

אזא מין פינאנציעלער מאצעוו, זייער אן ארעמע באזארגונג פון די קאאפעראטיוו־מיטגלידער, שווערקייטן פארבונדענע מיט די מיליטערישע פארפליכטונגען, — דאס אלץ פירט צו דער יערידע פון דער קיבוצים־ווירט־שאפט. דאס ווערט באשטעטיקט מיט די וויַטערדיקע ציפערן: הייַנט צו טאג עקזיסטירן אין יִשׂראל 223 קיבוצים, ווו עס זענען באשעפטיקט 78 טויזנט מאן. פון זיי זענען 143 קיבוצים געשאפן געווארן נאך פארן אויפקום פון דער יִשׂראל־מעלוכע. אין דעם יאר, ווען ס'איז פראקלאמירט געווארן די יִשׂראל־מעלוכע, באמערקט זיך דער שטארקסטער צופלוס אין די קיבוצים, און עס איז געשאפן געווארן בעערעך א גרויכע צאל נייַע קאאפעראטיוון. אבער פון דעמאלט אן האט זיך דער פראצעס אפגעשטעלט. פאר די לעצטע 9 יאר זענען אין יִשׂראל געשאפן געווארן בלויז 12 קיבוצים. אין דער פראקטיק, אנערקענט שוויַגנדיק די יִשׂראל־רעגירונג, אז די קיבוצים האבן ניט קיין צוקונפט. אין די באהערשטע געגנטן, ביפראט אין דער מידבער־געגנט, ווערן לעצטנס געשאפן ניט קיין קיבוצים. נאר מאשאווים (ערד־ארבעטער יִשוווים). די נייַע יִשוווניקעס באקומען ערד און ווערן פארוואנדלט אין קליינע באלע־באטים. אין א געוויסער מאס איז דאס ענלעך צום אמעריקאנער פארמערישן טיפ לאנדווירטשאפט.

פון דעם אלעם איז בוילעט און קלאר, אז אין יִשׂראל איז ניט נאר ניטא קיין סאציאליזם, נייערט די הארעפּאשנע יידן פירן ביכלאל זייער א שווער לעבן. אפיציעלע דאטעס זאגן איידעס, אז אין מעשעך פון די יארן 1958־1959 איז די לאגע פון די ארבעטער אין יִשׂראל ניט פארבעסערט געווארן.

דעם 25־טן דעצעמבער 1958 האט דער אויספיר־קאמיטעט פון דער היסטאדרוט (צענטראלע פון די פראפעסיאנעלע פאריינען) מיט א מערהייַט פון 45 פארשטייערס פון מאפאי קעגן 24 פארשטייערס פון די קאמוניסטן און אייניקע אנדערע פארטייען ארויסגעטראגן א באשלוס צו „פארגליווערן" (דאס הייסט אפשטעלן אף א טויטן פונקט) און ניט צו העכערן די ארבעטס־לוינען פאר ארבעטער און אנגעשטעלטע אין פארלויף פון די יארן 1959 און 1960. בעיים דער זיצונג פון דעם אויספיר־קאמיטעט האט זיך אנט־וויקלט א שטורמישע דיסקוסיע, וואס אין איר גאנג זענען ארויסגעזאגט גע־ווארן א סאך ביטערע עמעסן וועגן דער לאגע פון די ארבעטער אין יִשׂראל.

דער פארשטייער פון מאפאם, אודין, האט פעסטגעשטעלט אז דער

אנגריף אפן לעבנס־ניווא פון דעם ארבעטער־קלאס אין פארלויף פון די צען יאר פון דער עקזיסטענץ פון דער יסראעל־מעלוכע איז באגלייט געווארן מיט טויזנטער „נאכגיביקייטן” מיצאד דער רעגירונג צו די קאפיטאליסטישע אינדוסטריאלן, וועמען זי האט באשאטן מיט צאלרייכע האלוואעס, שטייערן־האנאכעס און פארשיידענע צושטעלונגען אפן כעשבן פון די מייערוו־דייטשע פארגיטיקונגען. די אינדוסטריאלן האבן געוווּנען, האט דערקלערט אודין, אויך צוליבן באדייטנדיקן אונטערשיד פון די וואלוטע־קורסן און באקומען אויך פרעמיעס פארן עקספארט. זיי האבן פארפעסטיקט פאר זיך דעם אינערלעכן מארק, וועלכער שלינגט איין סכוירעס פון יעדער קוואליטעט.

פארן לעצטן יארצענדליק, האט אנגעוויזן די מיטגלידערן פון דעם אויספיר־קאמיטעט, די קאמוניסטן ווילענסקא, איז דער פראצענט פון געדונגענע ארבעטער אין יסראעל אויסגעוואקסן פון 60 ביז 64 פראצענט. אין דער זעלבער צייט איז דער אנטייל פון די ארבעטער אין דער מעלוכע־האכנאסע געפאלן פון 55 ביז 43 פראצענט. עס איז געשטיגן דער אל פון דירעקטע און אומדירעקטע שטייערן, וואס צוזאמען מיט די מוניציפאלע שטייערן פארשלינגען זיי א דריט־כיילעק פון דעם ארבעטס־לוין. עס וואקסט די אינפלאציע, און צו דער זעלבער צייט זענען א סאך קאפיטאליסטן אין לאנד געווארן מיליאנערן. אין דער פארם פון האלוואעס און הילף האט די רעגירונג געגעבן פאר די קאפיטאליסטן 101 מיליאן פונט, און די שטייערן אף די פארדינסטן פון די קאפיטאליסטישע געזעלשאפטן און אונטערנעמונגען זענען פארקלענערט געווארן פון 46 אף 28 פראצענט.

די פארשטייערס פון דער מינדערהייט האבן אנגעוויזן, אז דאס פארגלייווערן דעם ארבעטסלוין אין דער צייט ווען די פרייזן שטייגן, ווי עס שטייגן אויך די שטייערן און די ארבעטסלאזיקייט, וועט אומפארמיידלעך דערפירן צו א ווייטערדיקער פארקלענערונג פון רעאלן ארבעטסלוין. דער מיטגליד פון אויספיר־קאמיטעט, דער פארשטייער פון דער פארטיי „אכדוט האאוואדא„, רעשינא, האט אונטערגעשטראכן אז די פאליטיק פון פארגלייווערן דעם ארבעטסלוין אף א נידעריקן ניווא פאר צענדליקער טויזנטער ארבעטער, טראגט אין זיך א ”סאציאלע קאטאסטראפע„ און איז „גינסטיק נאר פאר יענע, וואס ווערן רייך און שליידערן מיטן געלט”.

די לידערס פון היסטאדרוט און פון מאפאי האבן פארזיכערט אז דאס פארגלייווערן דעם ארבעטסלוין וועט ברענגען צו א סטאביליזירונג פון די פרייזן. און פארגעקומען איז דאס פארקערטע. אין פעברואר־מארץ 1959, זענען אין יסראעל אפגעשאפן געווארן, ווי עס האט געשריבן „קאל האאם”, די ראציאנאליזירונגס־קארטלעך אף פלייש, פוטער, צוקער, פיש און קאווע און די פרייזן פון די פראדוקטן זענען געשטיגן אף 2,5 מאל אין פארגלייך מיט די פרייזן זייערע אף קארטלעך. פארשטייט זיך, אז קוידעם קאל האבן דאס דערפילט יענע שיכטן פון דער באפעלקערונג, וואס באקומען נידעריקע לוינען, און וועלכע פלעגן ביז דאן איינקויפן פאר זיך דאס וואס זיי פלעגן באקומען לויט די קארטלעך.

פון 24טן פעברואר אן זענען געהעכערט געווארן שטייערן אפן קויף.

ווי עס האט איז שײַכעס דערמיט געשריבן „דזשערוזאלעם פאסט", זענען צוליב דער סיבע געהעכערט געווארן אף 10־15 פראצענט די פרײַזן פון די געברויך־פראדוקטן און בוי־מאטעריאל. גלײַכצײַטיק איז געמאלדן געווארן א העכערונג פון 2,5 ביז 27 פראצענט אף די פרײַזן און צאל־אמט־שטײַערן פון די עלעקטרישע ארטיקלען, בוי־מאטעריאלן, כעמישע פראדוקטן און א סאך אנדערע סכוירעס. און דאס האט מיטגעשלעפט א העכערונג פון די פרײַזן פון א ברייטן סכום פון געברויך־פראדוקטן און מאטעריאלן. ווי עס האט אויסגעכעשבנט „דזשערוזאלעם פאסט", וועט ווי א פויעל־יוצע פון דער אפשאפונג פון דער קארטן־סיסטעם און פון דער העכערונג פון די שטײַערן אפן קויף און אין צאל־אמט, אין דעם פינאנציעלן יאר 1959 אויסגעפאמפעט ווערן פון דער יִסראעל־באפעלקערונג א צוגאב פון 35 מיליאן יִסראעלישע פונטן.

כוץ דעם איז אין פראיעקט פון דעם מעלוכע־בודזשעט פארן יאר 1959—1960 פארויסגעזען א צוואנגס־הלוואע פאר אימיגראציע־נויטן אף א סומע פון 40 מיליאן פונט. די הלוואע איז פארבונדן מיטן שטײַער אפן פארדינסט. די הויפט־לאסט פון דער הלוואע וועט ארויפגעלייגט ווערן אף די פלייצעס פון די ארבעטער, — האט אונטערגעשטראכן „קאל האאם", — ווײַל אפן כיילעק פון די קאפיטאליסטישע קאמפאניעס פאלט אויס בלויז 20 פראצענט פון דער אלגעמיינער סומע פון די שטײַערן אף די פארדינסטן. דאס אלץ, האט געשריבן „קאל האאם", איז אן אנהויב פון א נײַער יאקרעס־כוואליע.

זאלן די אלע פאקטן אפלייקענען די, וואס פארזיכערן אז מיר מאלן קלוימערשט בלויז די טונקעלע זײַטן פון לעבן אין יִסראעל. ליבט און שאטן פארטיילט אין דעם לאנד לויט דער פולסטער גערעכטיקײַט פון א בורזשואזער געזעלשאפט — בא יענעם, ווער עס פארמאגט קימאט גארניט נעמט מען צו דאס לעצטע, און די וואס פארמאגן א קאפיטאל — פארגרעסערן אים.

יִדן אײַנוווינערס פון מיזרעך־אייראפעישע און לאטיין־אמעריקאנער לענדער, ווי אויך פון די פארייניקטע שטאטן, זענען אין אלגעמיין גוט אינפארמירט וועגן דער עמעסער לאגע אין יִסראעל. די אמעריקאנער, ענגלישע און פראנצויזישע יִדן יאגן זיך ניט אויסצווואנדערן קיין יִסראעל, און אויב זיי פארן יא אהין, איז נאר ווי טוריסטן, אף צוויי־דרײַ וואכן. פאר דער גאנצער צײַט פון דער עקזיסטענץ פון מעדינאס יִסראעל זענען פון די פארייניקטע שטאטן אהין ארויסגעפארן אלס עמיגראנטן בעסאכאקל עטלעכע טויזנט נעפאשעס.

לויט די אפיציעלע יִסראעלדיקע ציפערן האט דער גרעסטער טייל אימיגראנטן, וואס זענען געקומען אין לאנד אין מעשעך פון צען יאר, געוווינט פריער אין די מיזרעך־לענדער. אזוי, צום בײַשפיל, זענען קיין יִסראעל געקומען פון איראק 123 טויזנט נעפאשעס, פון מאראקא 12 טויזנט, פון טיימאן 45 טויזנט, פון ליביע 32 טויזנט. די אויסוואנדערער פון די אראבישע לענדער שטעלן מיט זיך פאר איצט 52,3 פראצענט פון דער גאנצער יִסראעלדיקער באפעלקערונג.

אין פארלויף פון א סאך יארהונדערטער האבן זיי אין אלגעמיין געלעבט בעשאלעם מיט די אראבער. ניט ווייניק אנשטרענגונגען זענען געמאכט גע־

ווארן, פון די רעאקציאנערע ציעניסטן בעסויכאם, קעדיי ארויסצורופן א רויגעז צווישן די אראבער און די יידן. וועגן דעם דערציילט גאנץ דייטלעך אלפרעד ליליענטאל אין זיין בוך „וויפל קאסט יסראעל?..." ליליענטאל דערווייזט אז דורך ליגנערישע מעטאדן, דורך אנווארפן א מוירע און דורך פּראוואקאציעס האבן די ציעניסטן קינסטלעך צעפלאמט א קאנפליקט צווישן אראבער און יידן, מיטן צוועק צו דערגרייכן א יידישע אימיגראציע קיין יסראעל. ווען די איראקער רעגירונג האט געגעבן פאר די יידן דאס רעכט פון פרייען אויסוואל אויסצוואנדערן קיין יסראעל, אדער פארבלייבן אין איראק, האבן אין מעשעך פון 11 כאדאשים בלויז 30 טויזנט איראקער יידן געמאלדן וועגן זייער פארלאנג אויסצוואנדערן. די צאל אויסוואנדערערס האט זיך פארגרעסערט ערשט נאך דעם ווי די ציעניסטישע פרעסע האט צעבלאזן א פּראוואקאטיווע קאמפּיין. היינט שילדערט די זעלבע פּרעסע אלע אימיגרירטע איראקער יידן, ווי מענטשן, וואס האבן זיך געראטעוועט. אינטערעסאנט איז אבער דאס, וואס די „געראטעוועטע" אליין האבן וועגן דעם איינציגן גאר אן אנדער מיינונג. די ביבל באשרייבט בילדעריש ווי די אור־אור־עלטערן פון די איראקער יידן „האבן געוויינט אף די טייכן פון באוועל, דערמאנענדיק זיך אין דעם האט די נארדאמעריקאנער זשורנאליסטן דאראטי טאמסאן געשריבן אין שייכעס דערמיט, אז „די איראקער יידן זענען איצטער ווי זייערע ביבלישע אוועס, די פּליטים אין באוועל, אבער מיטן אונטערשיד, וואס זיי האבן זיך געטוישט מיט די פּלעצער: די נייע יסראעלישע קאלאניסטן זיצן היינט בא די ברעגן פון יארדן און זיי באוויינען זייערע היימען אין באוועל".

אין דעם זעלבן מאצעוו געפינען זיך אויך טויזנטער אימיגראנטן פון אנדערע לענדער.

פאר יעדן פרישן אימיגראנט, פאר הונדערטער טויזנטער יסראעל־בירגער שטייען צוויי פּראבלעמען, וואס פארפאלגן זיי ווי א קאשמאר: ארבעט און וווינונג. דער פינאנץ־מיניסטער עשקאל האט געמוזט אנערקענען, אז „שוין איבער זעקס יאר לעבן 20 טויזנט מישפּאכעס אין שרעקלעכע כורוועס", און לויט דער אפשאצונג פון דער יידישער אגענץ, האבן ניט קיין וווינונגען 100 טויזנט אימיגראנטן. דער דירעקטאר פון דער יסראעלדיקער מעלוכע־באנק, האראוויץ, האט געמאלדן, אז קנאפּע 600 טויזנט יסראעל־בירגער, דאס הייסט א דריטל פון דער באפעלקערונג, פירן ארום און אן עקזיסטענץ פון האלבן הונגער.

די יסראעלדיקע פּרעסע און א סאך ארגאנען פון דער מיירעוודיקער פּרעסע פארעפנטלעכט יעדיעס וועגן דער קאטאסטראפאלער לאגע פון צענדליקער טויזנטער אוילים פון פארשידענע לענדער, און אין דער ערשטער ריי פון די לענדער פון סאציאליסטישן לאגער.

דער זשורנאל „יסראעל וויקלי דייזשעסט", האט אין זיין אויסגאבע פון 9־טן אקטאבער 1957 געשריבן, אז די נייע־אנגעקומענע אינזשעניערן באקומען אין יסראעל א האלבן געהאלט. א סאך דאקטוירים, כעמיקערס און דענטיסטן

זענען ביכלאַל אַרבעטסלאָז. אין דער זעלבער לאַגע געפינען זיך יוריסטן, אַרטיסטן, עקאָנאָמיסטן און מענטשן פון פיל אַנדערע פּראָפעסיעס.

דאָ ברענגען מיר דאַטעס וועגן דעם באַזעצן אין ישׂראל די אימיגראַנטן וואָס זענען אָנגעקומען אין יאָר 1957. בלויז 14.500 פון זיי האָבן באַקומען די דערלויבעניש זיך צו באַזעצן אין באַוווינטע געגנטן, באַם ברעג פון מיטל־לענדישן יאַם. 38 טויזנט זענען געשיקט געוואָרן אין די אַזוי גערופענע נייע אַנטוויקלונגס־ראַיאָנען, אין נעגעוו־מידבר צו די גרענעץ־געגנטן פון גאַליל און אין דער געגנט פון די יעהודע־בערג אין דעם ירושלאַימער קאָרידאָר. 7.300 זענען געשיקט געוואָרן אין די לאַנדווירטשאַפטלעכע קיבוצים, און קנאַפּע 20 טויזנט האָבן זיך נאָך ביכלאַל ניט אײַנגעאָרדנט. לויט דער אָפיציעלער סטאַטיסטיק „טוליען" זיך 16.400 נעפאַשעס באַ זייערע קרויווים און 3.500 האָבן פאַרגרעסערט די צאָל פון יענע, וואָס וווינען אין די קלאַגעדיקע כוראוועס פון קאַרטאָן, שמאַטעס, בלעך און שטיקלעך פּאַפּיר.

די אָפיציעלע דאַטעס זאָגן אײדעס, אַז פון די 1.300 דיפּלאָמירטע ספּעציאַליסטן, וואָס זענען אָנגעקומען קיין ישׂראל אין יאָר 1957 זענען 648 געווען אַרבעטסלאָז ביזן סאָף יאָר. 24,3 פּראָצענט אינזשעניערן זענען געווען אָן אַרבעט, דאָקטוירים—10 פּראָצענט, דענטיסטן—40 פּראָצענט, כעמיקער—25 פּראָצענט, אַגראָנאָמען—80 פּראָצענט. און וואָס שייַעך אַדוואָקאַטן און זשורנאַליסטן—האָט קיין איינציקער פון זיי ניט באַקומען די מעגלעכקייט זיך אײַנצואָרדענען לויט זייַן פּראָפעסיע. אייניקע פון זיי זענען אַוועק אַרבעטן פּאָר אַ העלפט לוין און אַנדערע זענען געווען געצוווּנגען צו אַרבעטן אויף פּלאַנטאַציעס, באַוול־פעלדער און וועג־אַרבעטן.

מענטשן וואָגלען אַרום זוכנדיק אַן אויסוועג, זיי פאַרקויפן פון זיך די מאַלבושים. אין צענטער פון טעל־אַוויוו אויף דער יעהודע האַלייווי־גאַס, לעבן דער געביַידע פון צענטראַלן טעלעגראַף, איז ספּאָנטאַן אויסגעוואַקסן דער „פּוילישער מאַרק", וווּ די אימיגראַנטן פאַרקויפן בעכאַצע ביִנעם אַנצוגן, מאַנטלען, זייגערס, פאָטאָגראַפישע אַפּאַראַטן און אַנדערע כפייצים. זיי אַלע, פּונקט ווי די אַנדערע, טראַכטן מיט אומרו וועגן דעם, וואָס עס וועט זייַן שפּעטער.

איינע פון די בורזשואַזע ישׂראל־בלעטער האָט באַשריבן אויף אַזאַ אופן די וואָגלענישן פון די אומגליקלעכע: ווען זיי קומען צו דער אַרבעט־בערזשע, זאָגט מען זיי: „קודעם קאָל לערנט זיך אויס איוורית, און דאַן וועלן מיר ריידן וועגן אַרבעט". און ווען זיי קענען שוין איוורית, זאָגט מען זיי: „אייַער דיפּלאָם איז אין ישׂראל ניט גילטיק. איר מוזט אָפּגעבן אַן עקזאַמען פון אייַער ספּעציאַליטעט און באַקומען אַ ישׂראלדיקן דיפּלאָם". און ווען עס ווערט דערפילט אויך די פאָדערונג, זאָגט מען זיי: „מיר קענען אייַך ניט אײַנאָרדענען אויף אַרבעט, ווייַל איר זענט עלטער פון 40 יאָר", אָדער „איר האָט ניט קיין רעכט צו באַקומען אַרבעט, ווייַל אייַן מיטגליד פון אייַער מישפּאָכע אַרבעט שוין".

אונטער דער דראָונג פון צונעמען די הילף פאַר אַרבעטסלאָזע שיקט זייער אָפט די ישׂראלדיקע מאַכט די פרישע אימיגראַנטן אויף בוי־און וועג־

אַרבעט. טויזנטער אוילים, צווישן זיי לערערס, דאָקטוירים, דענטיסטן, אַר־טיסטן, זשורנאַליסטן און מענטשן פון אַנדערע פּראָפעסיעס, ווערן געצוווּנגען צו אַרבעטן ווײַט פון די באַוווינטע פּונקטן, און דערצו נאָך גאַנץ אָפט איז דעם פּעריאָד פון די ווינטערדיקע רעגנס, שטעלנדיק אין געפאַר זייער געזונט.

דעם 3־טן נאָוועמבער 1957 האָט אַ קאָרעספּאָנדענט פון דער יִשׂראלי־שער צײַטונג „אינפאָרמאַסיאָן" פּאַרעפנטלעכט אַן אַרטיקל וועגן דער לאַגע פון אַ גרופּע אוילים וואָס וווינען אין באַש־יאַם (אַ פאָרשטעטל פון טעל־אוויוו). די צײַטונג האָט געשילדערט דאָס לעבן פון אַ קליינעם יִשוּב פון אַן ערך 80 מישפּאָכעס. דער יִשוּב ליגט צעוואָרפן צווישן זאַמדיקע דינעס, אין אַ ברעקל געוויקס. די מענטשן וווינען אין הײַזער פון באַראַק־טיפּ, אָן די עלעמענטאַרסטע באַקוועמלעכקײַטן, בלויז אין אַכט מישפּאָכעס אַרבעט עמי־צער, און לויט ווי עס שרײַבט די צײַטונג, האָבן די אַרטיקע אַרבעט־בעריזעס געגעבן אַרבעט פאַר עטלעכע געצײלטע „באַרמאַזלס", און דאָס אויך בלויז אַף 2־3 טאָג אין וואָך. אַלע, וואָס זענען עלטער פון 40־50 יאָר געפינען זיך אין אַ צושטאַנד פון כראָנישער אַרבעטסלאָזיקײַט. פאַר זיי האָט מען בעשום אויפן ניט געקענט באַזאָרגן עפּעס אַ בשעפטיקונג.

באַש־יאַם איז ניט קיין אויסנאַמספאַל, די אײַנוווינערס פון אַ יִשוּב לעבן קעסאַריע, אַפן האַלבן וועג צווישן טעל־אוויוו און כייפע, געפינען זיך ניט אין קיין בעסערער לאַגע. דער יִשוּב איז אויך צעוואָרפן אַף זאַמדיקע בערגלעך. אַרום זעט מען ניט קיין ביימעלע, קיין קוסטעלע, קיין גרעזעלע. אַפן זאַמד אונטער די ברענענדיקע זון־שטראַלן ליגן פלאַכע באַראַקן פון ברעטער. דאָס גרעסטע אומגליק פון דעם יִשוּב, פּונקט ווי פון אַלע אַנדערע, איז דאָס, וואָס עס איז ניטאָ וווּ צו אַרבעטן. די אײַנוווינערס באַמיען זיך אײַנצואָר־דענען אַף אַרבעט אין די נאָענטסטע שטעט. אויב דאָס געלינגט זיי, ווערט געבוירן אַ פרישע פּראָבלעם — דער טראַנספּאָרט. יעדן פרימאָרגן קען מען זען אַפן שאָסיי לעבן קעסאַריע גרופּעס מענטשן וואָס שטייען פאַרביטערט און וואַרטן אַפן טראַנספּאָרט. זיי שטייען דאָרט מיט דער האָפענונג, אַז עפּשער וועט אַ פאַרבײַפאָרנדיקער לאַסט־אויטאָמאָביל זיי צופירן ביז צו דער נאָ־ענטסטער שטאָט.

ס'איז ניט קיין וווּנדער, וואָס מיטן פאַרשאַרפן זיך פון דער נויט צווישן די פאָלקס מאַסן פון יִשׂראל, ווערט פאַרגרעסערט די פאַרברעכערישקײַט, די קאָרופּציע און די זעלבסטמאָרדן. אין זומער פון יאָר 1957 איז אָפּגעפאָרן פון טעל־אוויוו אין די פאַרייניקטע שטאַטן דער מעלוכישער הויפּט־פּסיכיאַ־טער פון יִשׂראל. פאַרן אָפּפליען האָט ער אַפן אַעראָדראָם אין לוד געגעבן פאַר די קאָרעספּאָנדענטן אַ דערקלערונג וועגן דער איקער־סיבע פון זײַן ענדגילטיקן פאַרלאָזן יִשׂראל. לויט זײַנע ווערטער באַשטייט די סיבע דערין וואָס אים איז אומעגלעך געווען צו באַזאָרגן דאָס לעבנס־מינימום פאַר זיך און פאַר זײַן פאַמיליע. אין איינעם פון די ירושאַלאַימער קאַפע־הײַזער האָט זיך פאַרסאַמט אַ ציין־דאָקטער, אַן אימיגראַנט פון עגיפּטן. באַם זעלבסט־מערדער האָט מען געפונען קעשענע אַ בריוו אין וועלכן ער שרײַבט, אַז ניט קריגנדיק אין משך פון אַ לאַנגער צײַט קיין אַרבעט און בלײַבנדיק אָן

שום מיטלען אַף צו דערנערן זײַן מישפּאָכע און צו דינגען פֿאַר זיי אַ דירע, האָט ער באַשלאָסן צו פֿאַרענדיקן זײַן לעבן מיט זעלבסטמאָרד.

עס געפֿינען זיך אין אַ שווערער לאַגע ניט בלויז פֿאַמיליע־מענטשן. דער פּײַן פֿון אַרבעטסלאָזיקייט און פֿון מיליטאַריזאַציע לעבט אויך איבער די יוגנט. אין נאָוועמבער 1957 האָט מען אין טעל־אַוויווער געריכט באַהאַנדלט דעם איניען פֿון איינעם אַ סיקאָרסקי, אַ באַשולדיקטן אין גנייווע. סיקאָרסקי איז געקומען קײַן יִסראָעל פֿון פּאַריז. צוערשט איז אים געלונגען זיך אײַנצוראָרדענען אַף אַרבעט אין אַ קיבוץ. שפּעטער האָט מען אים געשיקט אין דער מילכאָמע קעגן עגיפּטן. נאָך דער דעמאָביליזאַציע האָט דער 22 יאָריקער סיקאָרסקי בעשום אויפֿן ניט געקענט באַקומען עפּעס אַן אַרבעט. אין געריכט האָט ער געזאָגט: „איך האָב געגאַנוועט, אָבער איך האָב ניט געהאַט קײַן אַנדער אויסוועג, איך האָב געמוזט, אָדער גאַנווענען, אָדער שטאַרבן פֿון הונגער. אויב מען וועט פֿאַר מיר ניט אויסגעפֿינען קײַן אַרבעט, וועל איך נאָכן אָפּזיצן מײַן טערמין אין טפּיסע, ווידער מוזן גאַנווענען". סיקאָרסקי איז ניט קײַן אײנצלנער פֿאַל. דער יִסראָעלדישער פּאָליציי־מיניסטער שיטריט, האָט דעם 6־טן דעצעמבער 1957 דערקלערט, אַז אין לאַנד באַמערקט זיך אַ באַדײַטנדיקע פֿאַרמערונג פֿון פֿאַרברעכנס, און הויפּטזעכלעך צווישן דער יוגנט. לויט זײַנע ווערטער איז אין 1954 די צאָל פֿאַרברעכנס אין יִסראָעל באַשטאַנען פֿון 166 טויזנט, צווישן זיי 1400 יוגנטלעכע. אין יאָר 1956 זענען שוין געווען אין יִסראָעל 34 טויזנט פֿאַרברעכערס, צווישן זיי 5300 יוגנטלעכע. פֿאַר אַזאַ קליינעם לאַנד ווי יִסראָעל איז דאָס אַ צו גרויסע ציפֿער.

וועגן דער שווערער עקאָנאָמישער לאַגע פֿון די אימיגרירטע פֿון ראַטנפֿאַרבאַנד און פֿון די פֿאָלקס־דעמאָקראַטישע לענדער, דערציילן די בריוו, וואָס אַנטפּלעקן די טראַגעדיע פֿון גאַנצע מישפּאָכעס און פֿון גאַנצע גרופּעס פֿון דער יִסראָעלדיקער באַפֿעלקערונג.

דער בירגער ג. שרײַבט צו זײַנע קרוויים אין שטעטל קאָמסאָמאָלסק, קובישעווער קרײַז:

„וואָלעריק, אויב עס עקזיסטירט אַף דער וועלט דער עמעס, געפֿינט ער זיך אין ראַטנפֿאַרבאַנד. דאָ וועסטו אים ניט געפֿינען. דאָ איז אַ לאַנד, וווּ געלט איז אַלץ, דאָ געוועלטיקט דאָס געלט. מענטשן געזונטע, ניט קײַן קאַליקעס אָדער אינוואַלידן, באַקומען ניט קײַן אַרבעט. אויב דו קענסט אונדזן אַרויסשלעפּן פֿון דעם דאָזיקן יִסראָעל, בעטן מיר דיך, זאָלסט טאָן אַלץ וואָס דו קענסט. שוין אין צוויי כאָדאָשים אַרום נאָך אונדזער קומען אַהער, האָבן מיר פֿאַרשטאַנען דעם שרעקלעכן עמעס. קינדער און די יוגנט קומען דאָ אום. פֿאַר דער שולע מוז מען צאָלן. אין אַלגעמיין איז דער מענטש דאָ אַ זעראָ, און דערצו נאָך אַ גאָר קליינער!

די בירגערין ש. שרײַבט צו אירע פֿרײַנט אין ווילנע:

„ווען עס וואָלט נאָר געווען אַ מעגלעכקייט זיך אומצוקערן, וואָלטן די מענטשן געקושט די ערד און די שטיינער. באַריאַ קומט אַהיים יעדן טאָג אַ צעטראָגענער. מען באַציט זיך צו אים ניט אַזוי, ווי מען האָט עס געטאָן

בא אונדז, נאר ווי צו איינעם וואס בעט א נעדאווע. די באציונג פון די היגע איינוווינערס צו די ניי־געקומענע איז א שלעכטע. מענטשן פארשעלטן זיך פארן אפגעטאנענעם פעלער. און איך בין געווען אזא נאר, האב ניט געוואלט פאלגן מיין הארץ און בין געפארן. זשאנא איז קראנק געווארן און דער דאקטער האט זי ארויסגעטריבן, ווי א הונט. קינדער האבן דא ניט פאר זיך קיין שום גוטס, נאר די גאס, דעם שטויב און די בלאטע. אין די שולן זארגט מען ניט פאר זיי. פאר מעדיצינישער הילף מוז מען צאלן. פאר דער צוקונפטיקער פענסיע (ווען דער ארבעטער וועט אלט ווערן 65 יאר) — אויך. ארבעטער צאלן הויכע שטייערן. צו באקומען ארבעט איז זייער שווער, דעריקער פאר א פרוי, אויב איר מאן ארבעט. קיין קינדער־היימען זענען ניטא, פאראן נאר ביז 12 אזייגער מיטאג־שא. פראדוקטן זענען טייער, איבערהויפט פלייש און פוטער. ריכטיקער געזאגט איז קיין פוטער ניטא, מען עסט מארגארין. ברויט און גרינס איז ביליק. א ראכמאנעס אף די קינדער. ווען איך זע, ווי פירא זיצט אף דער גאס אין שטויב און אין בלאטע און שפילט זיך מיט ביינדלעך, ווערט מיין הארץ באגאסן מיט בלוט. זי וואלט דאך איצט געקענט זיין אף א דאטשע אדער אין פיאנערן־לאגער. זיך אויסרועז, האבן אלץ וואס א קינד באדארף צו האבן. די גאנצע גליקלעכע קינדהייט, די גוטע צוקונפט, האבן די עלטערן צונישט געמאכט מיט זייערע אייגענע הענט".

לאמיר דא ברענגען נאך א פאר בריוו. דער אימיגראנט יאקאוו ק. שרייבט: „איך בעט, מיר דערלויבן זיך צוריקקערן קיין ראטנפארבאנד. איך בין געקומען קיין יסראעל קעדיי אפצוגעפינען מיין מישפאכע. איך באטראכט מיין קומען אהער און מיין זיין דא פאר א טאעס. די צייט איז פאריבער און מיר איז קלאר געווארן, אז דא אין דעם לאנד, האב איך ניט וואס צו טאן. האגאם איך האב יא געפונען ארבעט, פיל איך דאך, אז דאס איז ניט מיין לאנד. די רעגירונג איז דא א שלעכטע, מענטשן זענען דא בייזע, עגאיסטן און אומבאוווסטזיניקע, און צום קאפיטאליזם קען איך ניט און וויל אויך ניט זיך צוגעווינען. איך געפין ניט קיין שום געמיינזאמעס צווישן מיר און זיי, איך פארשטיי זיי ניט, האגאם די שפראך קען איך גוט".

ניט קיין קליינעם אינטערעס שטעלט פאר מיט זיך דער בריוו פון דווירע וו., א פעלדשערין לויטן פאך, א געוועזענע בירגערין פון ראטנפארבאנד, וואס איז געקומען קיין יסראעל דורך פוילן אין יאנואר 1957. זי שרייבט: „איך וויל זיך אומקערן אין מיין היימלאנד, ווייל דער קאפיטאליזם זויגט אויס פון דעם ארבעטער זיין בלוט און שפעטער שליידערט ער אים ארויס אף דער גאס. דער קולטורעלער ניווא איז דא זייער נידעריק, די מעדיצינישע הילף איז דא אזוי טייער, אז דאס איז פאר א פאשעטן ארבעטער ניט צוטרעטלעך. טויזנטער מענטשן דרייען זיך ארום ארבעטסלאז און זייערע מישפאכעס הונגערן. דאס איז גורעם א סאך מארדן און פאלן פון זעלבסטמארד. די וווינונגס־באדינגונגען זענען דא שרעקלעכע. מיר וווינען אין באראקן אן ליכט, און א לאנגע צייט זענען מיר געווען אן וואסער, בא א היץ פון 40־48 גראד. בא אונדזער אנקומען קיין יסראעל איז די ערשטע פראגע, וואס איז אונדז געשטעלט געווארן: „צו וואס זענט איר אהער געקומען?

מיר מאטערן זיך דא שוין גענוג אן איד, אן ארבעט און אן דירעס, און דא קומט איר צו פארן"...

ווען מען רעדט וועגן דער לאגע פון די סאוועטישע בירגער, וואס זענען אנגעקומען קיין ישראל דורך פוילן, קען מען ניט פארבייגיין מיט שטיל־שווייגן דעם כאראקטעריסטישן מענטשלעכן דאקומענט, אין וועלכן עס אנט־פלעקט די פארלוירענע האפענונגען פון איינעם זייער אן אלטן מאן. דא האנדלט זיך וועגן דעם גורל פון יאקאוו מאיסעוויטש פרידמאן, וואס האט אימיגרירט קיין ישראל פון ראטנפארבאנד. אין יאר 1954. מיר גיבן דא אן פרידמאנס פולן נאמען, ווייל מיר גלויבן אז זיין עלטער וועט אים שיצן פון רעדיפעס, וואס ווערן אנגעווענדט קעגן אנדערע אימיגראנטן פאר זייער וואגן אויסצודריקן זייער פראטעסט קעגן די אומדערטרעגלעכע באדינגונגען אין וועלכע זיי געפינען זיך.

י. מ. פרידמאן, וואס איז איצט אלט 85 יאר, איז געקומען קיין ישראל פון קיעוו. לויט זיינע רייד, האט דער מאן געווידמעט זיין גאנץ לעבן דעם קאמף צו שאפן א יידישע מלוכה אין פאלעסטינע. ווען פרידמאן איז אנגע־קומען קיין ישראל, האט מען אים אויפגענומען מיט גרויס קאווער, מען האט וועגן אים געשריבן, איינגעארדנט לעקאוועד אים אויפנאמעס און דער־קלערט אים פאר א ישראלדיקן ערן־בירגער, מען האט אים אפילע באפרייט פון שטייערן.

אוועק זענען יארן און דער אלטער אימיגראנט האט מיט אויפמערק־זאמקייט נאכגעפאלגט דעם לעבנס־שטייגער פון זיינע מיטבירגער, און דא האט ער זיך איבערצייגט אין זיין באגאנגענעם פאטאלן טאעס. „איצט, זאגט ער, ווען איך האב זיך גענוי באקענט מיט די לעבנסבאדינגונגען פון די פאשעטע הארעפאשנע יידן אין דעם קאפיטאליסטישן ישראל, בין איך אנטוישט און דערשיטערט, ווייל כ'האב פארשטאנען, אז מיין גאנץ לעבן איז געווען א טאעס. איך האב פארשטאנען, אז איך האב געקעמפט פאר א זאך, וואס איז שעדלעך פארן יידישן ארבעטער. ווען איך זאל זיך ניט שעמען, וואלט איך אנגעפאנגען צו סטארען זיך וועגן א דערלויבעניש זיך צוריקצו־קערן קיין ראטנפארבאנד, ניט קוקנדיק אף מיינע גאר אלטע יארן".

אט זענען נאך עטלעכע אויסצוגן פון בריוו פון די לעצטע צייטן:

דער בירגער א. ג. שרייבט צו דער סאוועטישער געזאנדשאפט: „נאך מיין אנקומען אין ישראל האב איך פארשטאנען, וואס פאר א גרויסן פעלער איך האב אפגעטאן. דא איז ניטא קיין לעבנס־באדינגונגען פאר אן ארבעטס־מענטש. איך בין אלט 46 יאר. דא רעכן איך זיך פאר אן אלטן מאן און ס'איז פאר מיר זייער שווער צו באקומען ארבעט. אין פארלויף פון אנדערט־האלבן יאר האב איך געארבעט 7 כאדאשים. בעיס דער ארבעט באציט מען זיך ניט ווי צו א מענטשן, נאר ווי צו אן ארבעטס־בעהיימע. יעדע רעגע לעבט מען אין שרעק צו הערן „קומט ניט, עס איז ניטא קיין ארבעט", און מיין פרוי, א דערצויגענע אין ראטנפארבאנד, קען ניט שאלעם מאכן דער־מיט, וואס קינדער דערציט מען דא אין אנטי־סאוועטישן גייסט. אונדזערע קינ־דער ווערן דא פארעכנט פאר צווייטראנגיקע בירגער, ווייל מיין פרוי איז ניט

קיין יידישע און איז ניט מאַסקים דורכצופירן די רעליגיעזע ריטואַלן איבער אונדזערע קינדער, דעריבער שטייען זיי אויס קאָלערליי באַליידיקונגען פון דער אַרומיקער סוויווע". און אַט האָט איך אַ בריוו פון אַ יונגער פרוי, יעהודים וו., וואָס איז נאָר וואָס אַריינגעטראָטן אין לעבן און האָט שוין פאַרזוכט די ביטערקייט פון אַנטוישונג. אירע עלטערן זענען אומגעקומען אין די טפיסעס פון היטלעריסטישן דייטשלאַנד. יעהודים, נאָך אַ קינד, איז געלונגען צו ראַטעווען און עוואַקוירן אין אודומוטריע, וווּ זי האָט געלעבט אין אַ קינדער־היים. מיט דער האָפענונג אויסצוגעפינען אירע עלטערן איז זי אָפּגעפאָרן קיין פוילן און פון דאָרטן אין יִשׂראל. שרייבט זי: „נאָך אונדזער אָנקומען האָט מען אונדז פאַרטיילט איבער פאַרשיידענע קיבוצים. אין די קיבוצים איז אונדז פאַרווערט געווען צו זינגען און רעדן רוסיש, מען האָט אַפילו באַשטראָפט דערפאַר. אין קיבוץ האָב איך פאַרשטאַנען אַז מען האָט אונדז אָפּגענאַרט. איך האָב מיך איבערצייגט, אַז מיין היימלאַנד איז נאָר דער ראַטנפאַרבאַנד. אַלע מיינע יאָרן לעב איך בלויז מיט דער סאָוועטישער קולטור, מיטן סאָוועטישן גייסט, און איך בענק שטאַרק נאָך מיין היימלאַנד.. יהודים וו. בעט, עס זאָל איר דערלויבט ווערן זיך צוריקקערן אין ראַטנפאַרבאַנד.

דאָ זענען אייניקע בריוו פון אימיגראַנטן פון אַנדערע לענדער. נינאַ מ. שרייבט: „איך און מיין מאַן און דריי קינדער זענען אָנגעקומען אין יִשׂראל אין יאַנואַר 1950 פון פוילן, ווי רעפּאַטריאַנטן פון ראַטנפאַרבאַנד. ערשט ווען מיר זענען געקומען אַהער האָבן מיר פאַרשטאַנען אונדזער טעות, און וואָס מיר האָבן פאַרלוירן. מיר האָבן דריי קינדער, וועלכע לערנען זיך אין אַ שול און זענען געקומען פון אַ לאַנד מיט אַ הויכן קולטורעלן און לעבנסניוואָ, וווּ פאַר זיי זענען געשאַפן געוואָרן אַלע באַדינגונגען צו ווערן מענטשן. דאָ לערנט מען זיי ניט קיין וויסנשאַפטלעכע לימודים, נאָר רעליגיע. ניט איך, ניט מיין מאַן פאַרמאָגן דאָ קרובים. מיין מאַן אַרבעט ניט אַד האָאַם און איך אַרבעט ווי אַ קראַנקן־שוועסטער און האַלט אויס ווי עס איז די גאַנצע מישפּאָכע. געבוירן בין איך אין דער טורקמענער סס"ר. איך האָב זיך באַטייליקט אין דער גרויסער פאָטערלענדישער מילכאָמע. איך בעט, אונדז צו דערלויבן זיך אומצוקערן אין אונדזער פאָטערלאַנד".

בראָניסלאַוו א. שרייבט, אַז באַם אָנקומען אין יִשׂראל האָבן, ער און די איבעריקע מיטגלידער פון זיין מישפּאָכע זיך אָפּגעזאָגט אונטערצושרייבן אַ דעקלאַראַציע וועגן אָננעמען די יִשׂראל־בירגערשאַפט. „מיין פרוי און קינדער זענען קאָרבאָנעס פון אַ שרעקלעכער דיסקרימינאַציע, איבערהויפּט מיין טאָכטער אין שול. קיין שום זאַך פאַרבינדט אונדז ניט מיט יִשׂראל. דער ציל פון אונדזער קומען אַהער איז געווען, די מישפּאָכעס זאָלן זיך פאַראייניקן מיט די קרויווים, וועלכע מיר ווילן איצט ניט קענען. און אַט, צוליב אונדזער לייכטזיניקייט, געפינען מיר זיך אויפן גרונט פון אַ מענטשלעכער טראַגעדיע. מיר ווילן פאַרריכטן אונדזער פעלער און אַרבעטן פאַרן פאָלק פון אונדזער היימלאַנד".

„איך קאָן דאָ ניט לעבן, שרייבט בעניאַמין ק., ווען אין מיין שטוב

הערשט הונגער און נויט און מײַנע אַלטע עלטערן לײַדן. מען צווינגט מיך ווערן אַ פאַררעטער פון די אינטערעסן פון אַרבעטער־קלאַס און אונטערצושרײַבן אַ דעקלאַראַציע וועגן מײַן אָפּזאָגן זיך פון מײַנע איבערצײַגונגען און פון דעם קלאַסנקאַמף. אָדער עס איז פאַראַן פאַר מיר אַן אַנדער אויסוועג — ווערן אַ גאַנעוו און פאַרענדיקן מײַן לעבן אין טפיסע".

יאַנקעוו א. וווינט אין ישׂראל שוין 8 יאָר. ער בעט, מען זאָל דערלויבן אים, זײַן ווײַב און צוויי קינדער זיך צוריקקערן אין זײַן היימלאַנד. ער שרײַבט: „ישׂראל, טראָץ דעם אויסערלעכן אַמעריקאַנער גלאַנץ, בלײַבט פאַר מיר אַ פײַנטלעך לאַנד. מײַן יעדער פּרוּוו זיך אײַנצולעבן אין ישׂראל האָט געבראַכט בלויז איין רעזולטאַט — אַ נאָך שטאַרקערע בענקשאַפט צו מײַן היימלאַנד. ניטאָ קיין צווייפל אַז די ישׂראלדיקעווירקלעכקײַט — דאָס איז די הערשאַפט פון נידערטרעכטיקייט, פּרינציפּלאָזן עגאָיזם און אָפּוועזנהייט פון יעדער מענטשלעכער ווירדע".

דער שלאָסער און מאָנטירער שמואל ד. שרײַבט: „איך קען זיך ניט צוגעוווינען צו ישׂראל, ווײַל דאָס לאַנד איז אין אַלע הינזיכטן פײַנטלעך צו מיר. עס זענען מיר פײַנטלעך סײַ די מענטשן, סײַ די נאַטור. איך האָב פאַרשטאַנען, אַז קעדיי צו ווערן אַ ישׂראלי מוז איך זיך גרונטלעך ענדערן, פאַרלירן אַלץ, וואָס מען האָט מיך געלערנט אין מײַן היים. מיט אַנדערע ווערטער, איך מוז ווידער געבוירן ווערן קעדיי זיך צוגעוווינען צום היגןווילדן נאַציאָנאַליזם, עגאָיזם און אַמעראַצעס".

אַזעלכע זענען די בריוו פון די אימיגראַנטן, וווּ עס ווערן אַן שום באַכמעס אויסגעדריקט די פאַרצווייפלונג און ווייטיקן פון פּאַשעטע מענטשן, וואָס זענען אַרײַנגעפאַלן אין אַ שווערער לאַגע, מאַכמעס זייער אַנטוישונג פון דער שרעקלעכער קאַפּיטאַליסטישער ווירקלעכקײַט אין ישׂראל.

די ישׂראלדיקע און אַמעריקאַנער אויסשפּיר־דינסט נוצן אויס אַף אַ ברייטן אופן די ייִדישע אוילים וואָס קומען פון פּוילן, אונגאַרן, רומעניע און פון אַנדערע לענדער פון סאָציאַליסטישן לאַגער, קעדיי צונויפצוזאַמלען שפּיאָנאַזש־ידיעות. איינער אַ רומענישער ציעניסט, וואָס איז געקומען קיין ישׂראל אין פרילינג 1957, איז אַרויסגעפאָדערט געוואָרן צו דער ייִדישער אַגענץ, וווּ עס איז אים פאַרגעשלאָגן געוואָרן, פאַר אַ פּאַסיקן לוין אָנצוגעבן ידיעות וועגן רומעניע, אין דער אַנקעטע וואָס מען האָט אים געגעבן אויסצופילן, זענען געווען איבער 30 פראַגעס, צווישן זיי אויך וועגן זײַנע פּאָליטישע איבערצײַגונגען, וועגן זײַן פּאָליטישער טעטיקײַט, און צי ער האָט געליטן פון פאַרפאָלגונגען. כוץ די אַלע אַלגעמיינע פראַגעס, האָט מען דעם רומענישן אימיגראַנט, וואָס איז אַרײַנגעפאַלן אין דער נעץ פון דער ישׂראלדיקער און אַמעריקאַנער אויסשפּיר־דינסט, געשטעלט פראַגעס וועגן פּאַרטייִדיקונגס־אָביעקטן אין רומעניע, געפרעגט וועגן די נאַטירלעכע ריכטימער פון לאַנד און וועגן אַנדערע מעלוכע־סוידעס.

אַ ספּעציעלע באַאַרבעטונג פירט דורך די ישׂראל־מאַכט איבער די אוילים פון פּוילן, רומעניע און אַנדערע לענדער, וואָס האָבן געדינט אין דער אַרמיי. מען פּרוּווט זיי אויסצונוצן פאַר שפּיאָנאַזש־צוועקן, מען פאַרשט בײַ

זיי אויס יעדיעס וועגן די באוואפנטע קויכעס, וועגן די פארטן אפן באלטישן און שווארצן יאם און וועגן אנדערע וויכטיקע פארטיידיקונגס־אביעקטן. די אויסלענדישע אויסשפיר־דינסט האט אזוי ארום דורך איר אגענטור, ארויסבאקומען בא אייניקע אוילים וואס האבן געדינט אין פוילישן מיליטער, אייניקע יעדיעס, וואס שטעלן מיט זיך פאר מעלוכע־סוידעס פון דער פוילישער דעמאקראטישער רעפובליק.

מען מוז פעסטשטעלן אז די מערהייט אימיגראנטן וואס קומען קיין יִסראעל פון די לענדער פון סאציאליסטישן לאגער, הייבן גלייך אן אפן אנדערן טאג צו טראכטן ווי אזוי זיך ארויסצוראטעווען פון דעם לאנד. צו די פוילישע, אונגארישע און רומענישע מיסיעס, צו דער געזאנדשאפט פון ראטנפארבאנד אין טעל־אוויוו ווענדן זיך טאג טעגלעך הונדערטער מענטשן מיט ביטעס וועגן דער מעגלעכקייט זיך צוריקקערן אין זייען היימלאנד. אבער ארויסצופארן איז קימאט אוממעגלעך. די יִסראעל־מאכט שאפט קאלערליי שוועריקייטן פאר די אימיגראנטן, וואס ווילן צוריקפארן אהיים. די אגענץ פאדערט בא זיי צוריק אלע הויצאעס וואס זייער רייזע קיין יִסראעל האט אפגעקאסט. דאס באטרעפט קימאט שטענדיק 2 טויזנט יִסראעלישע פונט, וואס אן ארבעטסלאזער אוילע איז ניט בעקויעד אויסצוצאלן, כוץ דעם מוז דער אוילע באצאלן אלע שטייערן און אויך אומקערן אלע קרעדיטן וועלכע ער האט באקומען פאר איינארדענען זיך אף לאנדווירטשאפטלעכער ארבעט, אויב ער האט נאכן אנקומען קיין יִסראעל געוווינט אין א דארפישער געגנט. גלייכצייטיק קומט נאך א שוועריקייט פארן אימיגראנט, וואס וויל צוריקפארן אהיים, די שוועריקייטן מיצאד די מיליטערישע אנשטאלטן. די זאך איז די, וואס יעדער יִסראעלי אין עלטער פון מיליטער־דינסט, מוז קעדיי צו באקומען אן ארויספאר־וויזע, קריגן א דערלויבעניש אף ארויסצופארן מיצאד דעם קריגס־מיניסטעריום. אבער דאס קריגס־מיניסטעריום, וואס באטראכט יעדן אוילע אלס קאנאנען־פלייש, גיט ניט קיין האסקאמעס אף ארויסצופארן. אף דעם באדן איז ערשט ניט לאנג פארגעקומען אין טעל־אוויוו אן עמעסער בונט פון פוילישע אימיגראנטן, וואס האבן געפאדערט מען זאל זיי דערלויבן ארויסצופארן פון לאנד קיין פוילן.

די פאדערונג פון די פוילישע, אונגארישע און אנדערע אוילים וועגן צוריקפארן אהיים, האבן באקומען א מאסן־כאראקטער. בא דער געביידע פון דער יִדישער אגענץ פארזאמלען זיך אפטמאל הונדערטער מענער מיט זייערע פרויען און קינדער; זיי פאדערן ארבעט, זיי בעטן ראכמים מען זאל זיי דערלויבן ארויסצופארן, זיי דערקלערן הונגער־שטרייקן. קימאט שטענדיק פארענדיקט זיך דאס דערמיט, וואס די באאמטע פון דער יִדישער אגענץ רופן ארויס פאליציי און זי צעטרייבט דעם אוילעם מיט שטעקנס. מאכנעם מענטשן פארזאמלען זיך אויך בא די געביידעס פון די מיסיעס פון די פאלקס־דעמאקראטישע לענדער, צו וועלכע די אימיגראנטן ווענדן זיך מיט ביטעס וועגן צוריקפארן אהיים. אבער די יִסראעל־רעגירונג מאכט וואס אמאל אלץ שווערער דעם איניען צו לייזן אזעלכע פראגעס און מיט קאלערליי וועגן שטערט זי די אימיגראנטן ארויסצופארן. אין שייכעס דערמיט ווערן פארצייכנט א

סאך פאלן ווען אוילים, פארלירנדיק יעדע האפענונג אף ארויסצורייסן זיך פון ישראל, שמאדן זיך, נעמען אן דעם קאטוילישן גלויבן אלס טויש פאר א פאספארט און פינאנציעלער הילף, אבי ארויסצופארן כאטש ערגעץ ווו...

אזוי זעט אויס די לאגע פון די אימיגראנטן אין ישראל. דערקעגן וואקסן די רעוואכים פון די גווירים און עס פארשפרייט זיך די ספעקולאציע. דאס זענען געצוווּנגען צו אנערקענען אפילע די ציעניסטישע לידערס. אין די טעזיסן פון באריכט באם פארטיי־צוזאמענפאר פון מאפאם, האט דער פארטיי־פארזיצער מייער יארי פעסטגעשטעלט, אז „אונדזער לאנד איז היינט צו טאג א גאנייידן פאר דער ספעקולאנטישער בורזשואזיע. ס'איז ניט פאראן קיין גענוגנדיקער קאנטראל איבער די רעוואכים פון די אימפארטירערס און איבער די קאפיטאליסטישע קארטעלן. עס ווערט פארגעזעצט דאס ניט צאלן פון שטייערן און די פליטע פון קאפיטאלן קיין אויסלאנד".

אזוי זעט אויס דאס לעבן אין ישראל: א גאנייידן פאר א קליין הייפל בורזשואזע ספעקולאנטן און א לעבן אין דאכקעס פאר די פאלקס־מאסן. די פאקטן איבערצייגן, אז צענדליקער און הונדערטער טויזנטער מענטשן, וואס האבן אין פארשידענע יארן פארלאזט זייערע היימען און געפארן קיין ישראל, פירן דארט א מיזעראבלע עקזיסטענץ.

די ארבעטער־מאסן אין ישראל פירן א שווערן און אקשאנעסדיקן קאמף פאר זייערע סאציאלע רעכטן, פאר א גרונטלעכער ענדערונג פון דער מעלוכע־פאליטיק, צו פארוואנדלען זי אין א פאליטיק פון שאלעם, נייטראליטעט און אומאפהענגיקייט, פארן אפשטעלן די רעדיפעס איבער דער אראבישער באפעלקערונג און פארן אנערקענען דאס רעכט פון די אראבישע פליטים זיך צוריקצוקערן אהיים. די הארעפאשנע מאסן פאדערן וואס אמאל אלץ ענערגישער צו רעספעקטירן און אפהיטן די דעמאקראטישע רעכטן פון פאלק. זיי טרעטן ארויס קעגן ישראעלס אפהענגיקייט פון אימפעריאליזם, פאר א געמיינזאמער צוזאמענארבעט מיט די אראבישע פעלקער קעגן אימפעריאליזם. קיין שום געמיינזאמעס איז פאראן צווישן די שטרעבונגען פון די פאלקס־מאסן פון ישראל און די ישראעלישע רעגירונגס־קרייזן — עס ליגט צווישן זיי אן אפגרונט.

אין לאנד שטייגט די שטרייק־באוועגונג, געצילט צו פארבעסערן די מאטעריעלע לאגע פון די ארבעטער. אנהייב 1959 האבן זיך באטייליקט אין דעם שטרייק פון דער טעקסטיל פאבריק „אטא" 1800 ארבעטער. הונדערט טעג האבן זיי ניט דערלאזט די אדמיניסטראציע זאל לאזן די פאבריק אין גאנג און זיי האבן אויסגעפועלט אז זייערע פאדערונגען זאלן באפרידיקט ווערן. עס האבן געשטרייקט אויך ארבעטער פון אנדערע פאבריקן. אין דעם שטרייק־קאמף האבן זיך אנגעשלאסן אנדערע שיכטן פון דער באפעלקערונג — עס האבן געשטרייקט דאקטוירים, אינזשעניערן, לערערס, פראוויזארס, נאטורוויסנשאפטלייט און אפילע באאמטע פון די רעגירונגס־אנשטאלטן.

אלץ אפטער קומען פאר דעמאנסטראציעס פון ארבעטסלאזע פון ערד־ארבעטער, וואס קומען אין שטאט אריין קעדיי אויסצודריקן זייער אומצו־

פרידנקייט מיט דער רעגירונגס־פאליטיק. עס דעמאנסטרירן סטודענטן קעגן דער העעברונג פון דעם סכאר לימוד, עס דעמאנסטרירן האנטווערקערס און קליינהענדלערס קעגן דעם וווקס פון די שטייערן און דער אויבערמאכט פון אויסלענדישן קאפיטאל, עס דעמאנסטרירן אימיגראנטן פאדערנדיק ארבעט און ברויט, אראבער וועלכע לײַדן פון יאך פון דער מיליטערישער פארוואל־טונג. אפטמאל ווערן די דעמאנסטראציעס פארענדיקט מיט צוזאמענשטויסן מיט דער פאליציי, מיט מיליטערישע אפטיילונגען. קעגן די ארבעטער גייען אין גאנג גומענע שטעקנס, טרערן־באמבעס, וואסער־שטראמען און אנדערע פאליציייִשע מיטלען, וואס שטאמען פון דעם ארסענאל פון דער אמעריקאנער פאליציי.

א העכסט אנגעשטרענגטע לאגע האט זיך געשאפן אין לאנד זומער פון יאר 1959. דער וווקס פון די פרייזן און פון ארבעטסלאזיקייט, די פאר־שארפונג פון די סאציאלע ווידערשפרוכן, די אומצופרידנקייט פון פאלק מיט דער אנטי־פאלקישער אויסערן פאליטיק, דעריקער צוליבן אפמאך פון דער בען־גוריאן רעגירונג מיט דער מיירעוו־דייטשער רעגירונג וועגן דער אויסאר־בעטונג אין די יִסראעל־פאבריקן פון קלענערע וואפן פאר אדענאוערס ווערמאכט — דאס אלץ האט מיטגעווירקט צו פארשטארקטע בעלוקע־דייעס צווישן די מיטגלידער פון די הערשנדיקע קרייזן. דעם 30־טן יוני האט בען־גוריאן צוגעשטעלט אין פארלאמענט א רעזאלוציע, פאדערנדיק גוטצוהייסן דעם אפמאך וועגן צושטעלן דער מיירעוו־דייטשער ארמיי א באדייטנדיקע צאל גראנאטן־ווארפערס. דאס אונטערכאסמענען א קאנטראקט אז יִסראעל זאל ליפערן געווער פאר געוועזענע היטלער־גענעראלן, פאר די מערדערס פון מיליאנען ייִדן, האט ארויסגערופן שטורמישע דעמאנסטראציעס איבערן לאנד. דעפוטאטן פון דער קאמוניסטישער פארטיי און פון מאפאם זענען ארויסגעטראטן אין קנעסעט, קריטיקירנדיק שארף דעם אפמאד. די מיניס־טארן פון בען־גוריאנס קאבינעט, די פארשטייערס פון מאפאם און אכדוט האאוואדא האבן אויך קריטיקירט דעם אפמאד און געפאדערט פון בען־גוריאנען, ער זאל צושטעלן די דימיסיע פון זיין רעגירונג. פון זיין זייט האט בען־גוריאן געפאדערט די דימיסיע פון די מיניסטארן פון „אכדוט האאוואדא" און „מאפאם", וואס זענען ארויסגעטראטן קעגן דעם אפמאד וועגן צושטעלן געווער פאר מיירעוו־דייטשלאנד. האגאם פאר בען־גוריאנס רעזאלוציע האבן געשטימט 57 דעפוטאטן, זענען דאך געווען 45 שטימען קעגן, בא 6 אפגע־האלטענע. עס האט זיך שטארק א וואקל געטאן בען־גוריאנס פאזיציע. עס האט זיך געשאפן א רעגירונגס־קריזיס און דעם 16־טן יולי איז בען־גוריאנס רע־גירונג געצוווּנגען געווען זיך אנצוגעבן אין דימיסיע.

צו בילדן א פרישע רעגירונג אף א פארלאמענטארן וועג איז בען־גורי־יאנען ניט געלונגען. דער קריזיס האט זיך פארצויגן, די אויטאריטעט פון דער רעגירונג צווישן דער באפעלקערונג איז נאך מער און מער געפאלן. דורך הינטערקוליסן־אונטערהאנדלונגען איז די פראגע געלייזט געווארן צייטווייליק און אף גאר ניט קיין געווינלעכן אויפן. יִסראעלס פרעזידענט, בען־צווי, האט געמאלדן אז די איצטיקע „רעגירונג אין דימיסיע" אין דעם פריערדיקן צוזא־

מענשטעל, וועט פירן דאָס לאַנד ביז די וואַלן צו דער קנעסעט, וואָס וועלן פאָרקומען אין נאָוועמבער 1959.

די אינטערעסן פון די ישׂראלדיקע אַרבעטער־מאַסן, אין זייער קאַמף קעגן די רעאַקציאָנערע רעגירונגס־קרייזן, דריקט אויס די קאָמוניסטישע פּאַרטיי פון ישׂראל, וואָס איר פּאָליטישע פּאָזיציע קען זיך שוין דער לייענער פאָרשטעלן פון די אויבנדערמאָנטע מאַטעריאַלן.

די קאָמוניסטישע פּאַרטיי פון ישׂראל, וואָס איז געשאַפן געוואָרן אין יאָר 1948, שטאַמט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון פּאַלעסטינע, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרן אין יאָר 1922 פון די פריער עקזיסטירנדיקע קאָמוניסטישע גרופּעס, און איז געווען אַ סעקציע פון דעם קאָמינטערן.

די קאָמפּאַרטיי פון פּאַלעסטינע וואָס אין איר אָרגאַניזירונג און טעטיקייט האָבן פון אָנהייב אָן אַקטיוו אָנטיילגענומען יידישע כאַווירים, וועלכע האָבן זיך באַטייליקט אין דעם רעוואָלוציאָנערן מאַרקסיסטיש־לעניניסטישן קאַמף אין רוסלאַנד און אין אַנדערע אייראָפּעישע לענדער, איז דורכגעגאַנגען אַ שווערן און לאַנגן וועג. עס איז איר אויסגעקומען צו פירן אַ קעסיידערדיקן פאַרביסענעם קאַמף מיט די נאַציאָנאַליסטן, רעוויזיאָניסטן און מיט אַנדערע סאָנים פון מאַרקסיזם־לענינים, ווי אויך מיט דער ציוניסטישער אימפּעריאַליסטישער אידעאָלאָגיע. די קאָמפּאַרטיי האָט אָרגאַניזירט אַרום זיך מאַרקסיסטישע אַרבעטער־עלעמענטן און גרופּעס און האָט פאַרשפּרייט קאָמוניסטישע אידעעס צווישן די יידישע און אַראַבישע אַרבעטער. ווי אַן אומלעגאַלע פּאַרטיי האָט זי זיך אָנגעטראָפן אויף איר וועג מיט גרויסע שוועריקייטן, דאָך איז די פּאַלעסטינער קאָמוניסטן געלונגען צו אַנטוויקלען אַן אַרבעט איבערן גאַנצן לאַנד, אַפילו אין דעם פּעריאָד פון די שטאַרקסטע אונטערדריקונגען און פאַרפאָלגונגען מיצד דער ענגלישער קאָלאָניאַלער אַדמיניסטראַציע, וועלכע האָבן געווירעם געווען אַ סאַך קאָרבאָנעס, האָט די קאָמפּאַרטיי געפירט איר קאַמף אויף צוויי פראָנטן: קעגן דעם רויבערישן ענגלישן אימפּעריאַליזם פון איין זייט, און קעגן דעם נאַציאָנאַלן שאָוויניזם פון ציוניזם פון דער אַנדערער זייט. אויף דעם באָדן האָט זיך געשאַפן אַן אַקציע־איינקייט פון די יידישע און אַראַבישע אַרבעטער. שוין דעם 1־טן מאַי 1924, זענען אונטער דער ליטונג פון דער קאָמפּאַרטיי אַרויס אין אַ געייניקטער דעמאָנסטראַציע אין שטאָט אַטליט יידן צוזאַמען מיט אַראַבער, דערווייזנדיק אַז די איינקייט פון די פּאַלעסטינער האָרעפּאַשניקעס קעגן געמיינזאַמען סוינע, אומאָפּהענגיק פון זייער נאַציאָנאַליטעט, איז אויך פּראַקטיש דורכפירבאַר אין אירע ספּעציפישע באַדינגונגען.

די טעטיקייט פון דער קאָמפּאַרטיי פון ישׂראל ווערט געפירט אין זייער שווערע באַדינגונגען. די שאָוויניסטישע פּאָליטיק פון בען־גוריאָנס רעגירונג האָט דערפירט אַז ישׂראל זאָל זיך קעגנשטעלן די לענדער און פעלקער וואָס קעמפן קעגן דעם קאָלאָניאַלן יאָך. דער קאָמפּאַרטיי קומט אויס צו פירן אַ פאַרביטערטן קאַמף קעגן אַזאַ פּאָליטיק פון דער רעגירונג פון ישׂראלדיקן ציוניזם.

די גרונט־פּאָזיציעס פון דער קאָמפּאַרטיי אין אַט דעם פּראָט זענען

פעסטגעשטעלט געווארן אפן 13־טן צוזאמענפאר פון דער קאמפארטיי פון יִשׂראל. די טעזיסטן זענען אט וועלכע: פרידלעך רעגולירן די באציונגען צווישן יִשׂראל און די אראבישע לענדער, א קאמף קעגן דער אונטערדריקונג פון דער אראבישער מינדערהײַט אין יִשׂראל, קאמף קעגן דער פאליטיק, וואס איז פארקערפערט אין דער „אײַזנהאווער־דאָלער־דאקטרין". וואס שײַעד דער אויסערן־פאליטיק, טרעט ארויס די קאמפארטיי פון יִשׂראל פאר אן אנטשיידענעם אפזאגן זיך פון דעם איצטיקן קורס פון בען־גוריאָנס רעגירונג און פון דער אפהענגיקײַט לעגאבע די פאר. שט., פאר א פאליטיק פון נײַטראליטעט און פאר א רעגירונג פון שאלעם און נאציאנאלער אומאפהענגיקײַט. די קאמפארטיי פאדערט אומדערמידלעך די פארבעסערונג פון די באציונגען מיטן ראטנפארבאנד און מיט די לענדער פון דער פאלקס־דעמאקראטיע.

אין דעם עקאנאמישן טייל טרעט ארויס די קאמפארטיי פון יִשׂראל קעגן דער פארשטארקונג פון אויסלענדישן קאפיטאל אין לאנד, זי פאדערט באטל צו מאכן די קאנצעסיעס פאר די אויסלענדישע מאנאפאלן, צו נאציאנאליזירן די אונטערנעמונגען פון דער מינען־אינדוסטריע און פון די וואסער־רעסורסן, צו נאציאנאליזירן אלע אונטערנעמונגען וואס געהערן דעם אויסלענדישן מאנאפאל־קאפיטאל, סײַ די דירעקטע און סײַ די וואס געפינען זיך אונטער דער יִשׂראעלישער מארקע. די קאמפארטיי פון יִשׂראל, ווי די אנפירערן פון דעם ארבעטער־קלאס, פירט אלע הארעפאשניקעס צום קאמף קעגן דער קאפיטאליסטישער עקספלואטאציע און פארשקלאפונג, פארן וווקס פון דעם לעבנס־ניוואו.

נאכן דורכפאל פון דער סינײַ־אוואנטורע זענען אין יִשׂראל אקטיוויזירט געווארן פארשיידענע דעמאקראטישע ארגאניזאציעס, צווישן זיי די געזעלשאפט „פרײַנטשאפטס־באוועגונג יִשׂראל־פסס"ר", וואס איז געשאפן געווארן אין אקטאבער 1954 אפן „פרײַנטשאפטס־קאנגרעס". די געזעלשאפט פארעפנטלעכט א סאך פארשידנארטיקע מאטעריאלן וועגן דעם לעבן אין ראטנפארבאנד, זי ארדנט אײַן אויסשטעלונגען פון פאטאגראפיעס און א. וו. אין די לענין־טעג זענען אין טעל־אוויוו, חיפה און ירושלאיִם דורכגעפירט געווארן מיט גרויס דערפאלג די אויסשטעלונגען „לענינס לעבן און טעטיקײַט", און רעפראדוקציעס פון בילדער פון סאוועטישע מאלערס אף דער טעמע וועגן דער גרויסער סאציאליסטישער אקטאבער־רעוואלוציע. אין די מיטינגען און פארזאמלונגען לעקאווועד 40 יאר ראטנפארבאנד האבן זיך באטייליקט איבער 60 טויזנט מאן.

צווישן די פראגרעסיווע ארגאניזאציעס אין יִשׂראל, פארנעמט א זייער וויכטיקן ארט „דער אראבישער פראנט", וואס איז א פראגרעסיווע ארגאניזאציע צווישן דער אראבישער באפעלקערונג געגרינדעט אין 1958, בא דער אקטיווער אנטיילנעמונג פון קאמוניסטן און לינקע יִדישע עלעמענטן. די אנפירער פון דער ארגאניזאציע האבן די פראגראם פון „אראבישן פראנט" פארגעבראכט פאר דער יִשׂראעלישער געזעלשאפטלעכקײַט, דעם 10־טן אויגוסט 1958, אף א פרעסע־קאנפערענץ אין טעל־אוויוו. זיי האבן דערקלערט,

אז זיי וועלן קעמפן מיט אלע לעגאלע מיטלען וואס עקזיסטירן פאר אט די פאדערונגען:

1. אפשאפן די מיליטערישע פארוואלטונג, וואס גילט קעגן 170 טויזנט ישראעלישע אראבער בעמעשעד פון גאנצע 10 יאר אפן סמאך פון ענגלישע געזעצן פון דעם מאנדאט־פעריאד, געזעצן וואס זענען פארורטיילט געווארן אין 1951 דורך דער קנעסעט, אבער זענען נאך אד האיאם ניט אפגעשאפט געווארן דורך דער ישראעל־רעגירונג.

2. לייזן די ערד־פראבלעם און די פראבלעם פון די פליטים, וואס זענען פארטריבן געווארן פון זייער ערד.

3. רעכט פאר די אראבישע ארבעטער, וועמען עס ווערט פארבאטן זיך צו ארגאניזירן אין די רייען פון דער איינציקער ארבעטער־ארגאניזאציע אין לאנד „היסטאדרוט".

4. קעגן מארדן די שוצלאזע א־אבישע באפעלקערונג.

5. פאר די אינטערעסן פון דער אראבישער אינטעליגענץ און אנגעשטעלטע, ווייל אין א סאך רעגירונגס־אנשטאלטן איז ניטא קיין איין אראבישער באאמטער.

אין קאמף פאר זייער רעכט טרעטן ארויס די אראבער, וואס וווינען אין ישראעל צוזאמען מיט די יידישע ארבעטער־מאסן.

עס איז ניט שווער צו זען, אז די אין קורצן באשריבענע פאליטישע פראגראם פון דער קאמפארטיי פון ישראעל געפינט זיך אין פיינטלעכער סטירע מיט דער גרונט־שטעלונג פון די ציעניסטן און זי ווערט באגעגנט מיט א ווילדן רעבילעס־קאמפיין פון זייער צאד. די דאזיקע הערן טיינען, אז מיט דער שארפער און אומבערעכמאנעסדיקער קריטיק קעגן דער פאליטיק און פון דער ארדענונג, וואס הערשן אין דעם בורזשואזן ישראעל, שטעלן זיך די קאמוניסטן אין דער לאגע פון „גאים" און פארראטן די נאציאנאלע אינטערעסן פון זייער אייגענעם פאלק. אבער די ישראעלישע ציעניסטן איבערצייגן דערמיט אן איבעריקן מאל, אז זיי קענען זיך אנדערש ניט פארשטעלן די אינטערעסן פון פאלק פון ישראעל, ווי די אינטערעסן פון דער ישראעל־בורזשואזיע, וועמענס אויסדרוק עס איז טאקע די פאליטיק וואס זיי פירן. האגאם די קאמוניסטן האבן ניט קיין אנטשיידענע ווירקונג היינט צו טאג אין פאליטישן לעבן פון לאנד, זענען זיי די, וועלכע דריקן אויס צום בעסטן די עכט נאציאנאלע אינטערעסן פון דער מערהייט פון דעם ישראעלישן פאלק.

אין זיין בארימטן ארטיקל „וועגן נאציאנאלן שטאלץ פון די גרויס־רוסן" האט וו. אי. לענין אט וואס געשריבן אין יאר 1913, אפשלאגנדיק די אנפאלן פון די רוסישע שאוויניסטן, די שווארצמייעניקעס:

„מיר געדענקען ווי מיט א האלבן יארהונדערט צוריק האט דער גרויס־רוסישער דעמאקראט טשערנישעווסקי, אפגעבנדיק זיין לעבן פאר דער רעוואלוציע, געזאגט: „אז ארעמע נאציע, א נאציע פון שקלאפן, פון אויבן ביז אראפ — אלע שקלאפן", די אפענע און פארבארגענע שקלאפן (שקלאפן צו דער צארישער מאנארכיע), האבן ניט ליב צו דערמאנען די דאזיקע ווערטער.

אבער לויט אונדזער מיינונג זענען דאָס ווערטער פון אַן עכטער ליבע צום פּאַטערלאַנד, פון אַ ליבע, וואָס ליידט מאַכמעס עס פעלן נאָך רעוואָלוציאָנערישקייט צווישן די מאַסן פון דער גרויס־רוסישער באַפעלקערונג. דעמאָלט איז זי טאַקע ניט געווען. איצט איז פאַראַן ווייניק, אָבער עס איז שוין פאַראַן. מיר זענען איבערפולט מיט אַ געפיל פון נאַציאָנאַלן שטאָלץ, צוליב דעם — וואָס אויך די גרויס־רוסישע נאַציע האָט געשאַפן אַ רעוואָלוציאָנערן קלאַס, האָט אויך דערוויזן, אַז זי איז פעיק צו געבן דער מענטשהייט גרויסע מוסטערס פון קאַמף פאַר פרייהייט און סאָציאַליזם, ניט בלויז גרויסע פּאָגראָמען און רייען טליעס, טפיסעס, הונגער־שטרייקן און אַן אומגעהויערע כניפע צו גאַלאַכים, צאַרן, גוטבאַזיצערס און קאַפּיטאַליסטן".

די געשיכטע האָט בוילעט דערוויזן אַף וועמענס צאַד עס איז געווען דער עמעס. אַפן צאַד פון דעם בלוטיקן טאַליען ניקאָליי ראָמאַנאָוו, פון די פייניקערס פון די נעגערס און פון די באַרויבערס פון אינדיע, אָדער אַפן צאַד פון די גרויסע רעוואָלוציאָנערן וו. אי. לענין און נ. ג. טשערנישעווסקי. דער ווילקיר פון דעם אַנטי־קאָמוניסטישן און אַנטי־סאָוועטישן פּראָפּאַגאַנדע־קאַמפיין אין יִסראָעל זאָגט קלאָר אײדעס, אַז די יִסראָעלישע רעגירונגס־קרייזן פילן אַ פּאַכעד פאַר דער שטייגנדיקער ווירקונג פון די קאָמוניסטישע אידעען צווישן די פאָלקס־מאַסן, און זיי פאַרשטייען גוט, אַף ווי וויט עס האָט זיך געענדערט די לאַגע אין דער וועלט, אויך אין יִסראָעל, אין מיטן פון 20־טן יאָרהונדערט, אין פאַרגלייך מיט די פאַרגאַנגענע צייטן.

וועגן אַ געוויסער פאַלשער קאָנצעפּציע

די רעקלאַמיר־פּראָפּאַגאַנדיסטישע אויסגאַבעס וועגן אַ געוויסער פאַלשער קאָנצעפּציע פון די יִסראָעלישע ציעניסטן מאָלן מעדינאַס יִסראָעל ווי אַ „מעלוכע פון אַ פאַרווירקלעכטער אוטאָפּיע". דער טעל־אוויווער זשורנאַליסט א. נאַלין, רופט עס אָן „די יידישע נאַציאָנאַלע אוטאָפּיע", וואָס אין איר יעסאָד ליגט די קאָנצעפּציע פון דער „אַלוועלטלעכער יידישער נאַציע". לויט דער דאָזיקער קאָנצעפּציע שטעלן פאָר מיט זיך אַלע מענטשן פון יידישן גלויבן, אומאָפּהענגיק פונעם לאַנד ווו זיי וווינען, אַן איינאיינציקע יידישע נאַציע. אין יולי 1957 האָט דער פירער פון די יִסראָעלישע ציעניסטן בען־גוריאָן, געמאָלדן אין אַ רעדע: „יעדער ייד, ווו ער זאָל זיך נישט געפינען, געהערט צום יידישן פאָלק. עס עקזיסטירט אַ נאַציאָנאַלע איינציקייט פון די יידן פון דער גאַנצער וועלט — אַן איינציקייט, וואָס באַזירט זיך אַפן אַלגעמיינעם גוירל פון דער גרויסער היסטאָרישער יערושע און די אַלגעמיינע האָפענונגען בענוגייע דער צוקונפט". און דערנאָך, שוין אינגאַנצן אינעם גייסט פון די מיטלאַלטערלעכע מיסטיקערס, האָט זיך בען־גוריאָן דעררעדט ביז צו דער ווייטערדיקער באַהויפּטונג: „דער פאַקט וואָס דאָס יידישע פאָלק איז געבליבן גאַנץ און ס'איז באַשאַפן געוואָרן די מעלוכע — דאָס אַלץ איז געווען פאַרזיכערט דורך דער מעשיכישער וויזיע פון די נעוויִים פון יִסראָעל, די

וויזיע פון דער באפרייונג פונעם יידישן פאלק און פון דער גאנצער מענטשהייט".

אנטוויקלענדיק די דאזיקע קאנצעפציע, טײַנען די ייִסראעלישע ציוניסטן, אז דאס יידישע פאלק איז קלוימערשט „דאס פון גאט אויסדערוויילטע פאלק" און עס שטייט העכער פון אנדערע פעלקער, און דאס לעבן פון די יידן אין גאלעס (דאס הייסט אויסער ייִסראעל), פארמישפעט זיי אף „אייביקע יעסורעס", העיויס אין אלע לענדער, בא וואסער ס'ניט איז געזעלשאפטלעכער ארדענונג, רופט ארויס דער פאקט אליין פון דער עקזיסטענץ פון די יידן אומפארמײַדלעך דעם אנטיסעמיטיזם, קומט דערפון דער אויספיר אז לייזן די יידן־פראגע קאן מען נאר דורך דער קאנצענטראציע פון אלע יידן אין ייִסראעל („ארום ציען").

די אבסורדישקײַט פון די דאזיקע מיינונגען איז שוין לאנג־לאנג דער־מאסקירט געווארן אין די ארבעטן פון די קלאסיקערס פונעם מארקסיזם־לעניניזם. און דאס לעבן אליין האט אויך צונישט געמאכט די נארישע שאָ־וויניסטישע אויסטראכטענישן וועגן „העכערע" און „נידעריקערע" ראסן, וועגן „אויסדערוויילטע" און „נישט אויסדערוויילטע" נאציעס.

ס'איז אלעמען באקאנט, אז נאך דעם ווי רוים האט אין סאף פון דער פאריקער און אין אנהייב פון אונדזער ערא צעשטערט די יידישע מעלוכע אין פאלעסטינע, וואס האט זיך נישט געוואלט אונטערגעבן צו די רוימישע שקלאפן־באזיצערס, און די באפעלקערונג איז לויטן מינהעג פון יענער צײַט ארויסגעשיקט און צעשפרייט געווארן איבער פארשידענע פראווינצן פון דער רוימישער אימפעריע, האבן זיך די יידן צוביסלעך צענויפגעגאסן מיט די פעלקער צווישן וועלכע זיי האבן געלעבט א סאך יארהונדערטער און אפילע יאר־טויזנטער, האבן אסימילירט זייער קולטור־שטייגער און נאציאנאלע באזונדערקייטן.

אין דער דאזיקער הינזיכט, איז די געשיכטע פון יידישן פאלק פיל ענלעך צו דער געשיכטע פון אנדערע פעלקער, וועלכע האבן זיך געפונען אין ענלעכע באדינגונגען. אין אונדזער צײַט ווענען מיליאנען יידן געווארן אטעיסטן. בא זיי איז ניט פאראן קיין שפור פון רעליגיעזער פארבינדונג מיטן יודאיזם. די פאלגן פון דער צענויפמישונג פון די יידן זעט מען שארף אין ייִסראעל גופע. שוין דער אויבן ציטירטער אלפרעד ליליענטאל, דער מעכאבער פונעם בוך „וויפל ייִסראעל קאסט", שרײַבט:

„בא מײַן ערשטן באזוך אין יערושאלאים אין יאר 1944, האט מיך איבערראשט דער איבערצײַגנדיקער און קלארער באווײַז, וואס מאכט לעכער־לעך דעם יידישן ראסיזם. פונעם ערשטן בליק האב איך געקענט אונטערשיידן די פוילישע אשקענאזים פון די ספארדישע יידן פונעם פירינעישן האלב־אינדזל אדער פון צאפן־אפריקע, די טיימענער יידן, די דײַטשע יידן — אלע אונטערשיידן זיי זיך ניט בלויז דורך אנטראפאלגישע באזונדערקײַטן, נאר אויך לויט קליידונג, שפראך, מאנירן און פסיכאלאגיע. דער אלגעמיינער שטריך זייערער — די רעדיפעס — האט נישט געענדערט דעם פונדאמענ־טאלן פאקט, אז וועזנטלעך זענען זיי אלע געווען פאליאקן, פארטוגעזן, דײַטשן

א. א. וו. די ספּאַרדישע ייִדן פון דאָרעם־אייראָפּע, פאַרמאָגן פיזישע שטריכן פון אַזעלכע מיטללענדישע פעלקער, ווי די אַראַבער, איטאַליענער און גריכן. די מיִרעוו־אייראָפּעיִשע ייִדן זענען אַזוי וויניק ענלעך צו זייערע גלויבנס־ברידער פון מיזרעך־אייראָפּע, ווי די שפּאַניער צו די סלאַוון. 45 פּראָצענט פון די פּוילישע ייִדן האָבן ליכטיקע אויגן, און 29 פּראָצענט ליטווישע ייִדן זענען בלאָנדינען.

פיזיש שיידן זיך אונטער די אייראָפּעיִשע, אינדישע, טיימאַנישע און עטיאָפּישע ייִדן איינער פונעם אַנדערן מער ווי די טעוטאָנען, סלאַוון און רוימער. ס'זענען פאַראַן גרויסוויקסיקע ליכטיקע ייִדן מיט בלויע אויגן פון צענטראַל־אייראָפּע און די באַלטישע און סקאַנדינאַווישע לענדער; באַוואַקסענע אַלזשירער ייִדן; טונקעלע געקרויזטע פאַלאַשן פון אַביסיניע, געל־הויטיקע ייִדן פון כינע און שוואַרצהויטיקע טאַמילן פון אינדיע, וואָס האָבן געוווינט אין סאַמע האַרץ פון אַזיע אין מעשעך פון זיבעצן יאָרהונדערטער".

אַפילו לויט די אָפּיציעלע באַריכטן קענען העברעיִש אינעם דאָזיקן לאַנד בלויז 58,4 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג. די רעגירונגס־פּאַרטייען זענען ביז היינט צו טאָג געצוווּנגען אַרויסצוגעבן צייטונגען און זשורנאַלן אויף צען שפּראַכן.

די ציִעניסטישע פּראָפּאַגאַנדיסטן האָבן ליב אַ רעד צו טאָן אויף דער טעמע פון איינאָרדענען די נייע אימיגראַנטן, וועגן זייער "אַבסאָרבציע" דאָך איז אין ייִסראָעל אַליין, אַפילו צווישן די ייִדן, נישטאָ קיין נאַציאָנאַלע גלייכבאַרעכטיקונג. פון די ערשטע טעג פון איר עקזיסטענץ איז ייִסראָעל געוואָרן אַ נעסט פון נאַציאָנאַלער אונטערדריקונג און ראַסן־דיסקרימינאַציע נישט נאָר אין באַצוג צו די אַראַבער, וועגן וואָס מיר האָבן שוין פריער גערעדט, נייערט אויך אין באַצוג צו פאַרשידענע גרופּעס ייִדן.

די ייִסראָעלישע פּרעסע איז געצוווּנגען געווען צו פאַרעפנטלעכן פאַקטן וועגן ראַסן־אומגלייכהייט צווישן די ייִדן פון ייִסראָעל. אַזוי האָט דעם 16־טן אָקטאָבער 1957 די צייטונג "טריבונע" געשריבן, אַז "אַלע אַזיאַטישע און אַפריקאַנישע ייִדן ווערן באַטראַכט אין ייִסראָעל ווי שוואַרצע, מינדערוווערטיקע". דער דעפּוטאַט פון ייִסראָעלישן קנעסעט ב. אַרדיטי, האָט געשריבן אין דער צייטונג "ייִסראָעלישער ליכט־טורעם" דעם 4־טן אָקטאָבער 1957: "די ייִדישע באַפעלקערונג פון ייִסראָעל איז פאַקטיש צעטיילט אויף צוויי גרויסע גרופּעס — מינדערוווערטיקע און פול־ווערטיקע ייִדן... די מינדערוווערטיקע ווערן דיסקרימינירט און פאַרוואַנדלען זיך אין בירגער פון אַ צווייטער קאַטעגאָריע".

די דאָזיקע דיסקרימינאַציע ווייַזט זיך אַרויס אויף יעדן שפּאַן. די "שוואַרצע" בויען וועגן, גראָבן קאַנאַלעס, אַרבעטן אונטער דער ברענענדיקער זון אויף די פּלאַנטאַציעס, זייערע ווייבער אַרבעטן ווי טאָגלוינערינס און דינסטן. די "ווייסע" פאַראַכטן זיי, און כאַסענעס צווישן "ווייסע" און "שוואַרצע" זענען פּונקט אַזוי זעלטן ווי אין נאָרד־אַמעריקע צווישן ווייסע און נעגערס.

פאַר די לעצטע יאָרן האָט מען נישט איין מאָל באַמערקט פאַלן, ווען

ייִדן, וואָס זענען געקומען קיין ייִשׂראל פון די לענדער פונעם נאָענטן מיזרעך, האָבן אָרגאַניזירט פּראָטעסט־דעמאָנסטראַציעס קעגן דיסקרימינאַציע.

אין מאָנאַט יולי 1959 זענען אין די שטעט כייפע, טווערי, בעייר־שעוואַ, אפולע, אשקעלאָן, אַקאָ, נעזערעט און אַנדערע וווּ עס געפינען זיך אַ גרויסע צאָל ייִדן פון צפון אַפריקע און פון די לענדער פון נאָענטן מיזרעך, אויסגעבראָכן גרויסע אומרוען צווישן די אַזוי גערופענע „שוואַרצע ייִדן". די רעגירונג האָט געבראַכט אין בעייר־שעוואַ און אין כייפע פּאָליציי־פאַר־שטאַרקונגען פון אַנדערע טיילן לאַנד און די שטעט זענען פּאַקטיש געשטעלט געוואָרן אין קריגס־צושטאַנד. אין די צוזאַמענשטויסן מיט דער פּאָליציי זענען אין כייפע פאַרוווּנדעט געוואָרן 13 פּאָליציי־לייט. אין בעייר־שעוואַ האָבן די דעמאָנסטראַנטן געפּרוּווט אונטערצוצינדן דעם מוניציפּאַלן שטייער־אַמט. די רעגירונג האָט געגעבן דער פּאָליציי דאָס רעכט אָנצווענדן אַלע מיטלען וואָס זי האָט, כּדי צו דערשטיקן די אומרוען. דאָן איז אויך פאָרגעקומען אין דער געגנט פון טווערי אַ דעמאָנסטראַציע פון ייִדן, וועלכע זענען אָנגעקומען פון די מיזרעך־אייראָפּעיִשע לענדער. זיי האָבן פּראָטעסטירט קעגן דעם שטעלן זיי אין ערגערע באַדינגונגען אין פאַרגלייך מיט די אָנגעקומענע פון מיזרעך־אייראָפּע.

דעם 21־טן יולי 1959, איז פאָרגעקומען אַן אויסעראָרדנטלעכע זיצונג פון דער רעגירונג, וווּ עס זענען באַטראַכט געוואָרן די געשעענישן אין בעייר־שעוואַ, כייפע און אַנדערע שטעט. כּדי צו פאַרבאָרגן די עמעסע סיבעס פון די אומרוען האָט די רעגירונג געמאָלדן אָפיציעל, אַז דאָס איז אָרגאַניזירט געוואָרן דורך „כוליגאַנעס". אָבער אַזעלכע דערקלערונגען האָבן קיינעם ניט אָפּגענאַרט.

די ייִשׂראל־פּרעסע האָט אָנגעוויזן אויף דער העכסט קלאָגעדיקער לאַגע פון די ייִדן, וואָס זענען געקומען פון צפון־אַפריקע און וועלכע שטעלן פאָר מיט זיך אַ דריטל פון דער באַפעלקערונג. לויט די ידיעות פון דער צייטונג „לאַמערכאַוו" פון 27־טן יולי 1959 זענען איבער 90 פּראָצענט אַרבעטער, וואָס געפינען זיך אויף צוואַנגס־אַרבעט פאַר אַ נידעריקסטן לוין ייִדן פון די מוסולמאַנישע לענדער. איבער 85 פּראָצענט פון די געדונגענע לאַנדווירט־שאַפטלעכע אַרבעטער געהערן צו די מיזרעך־ייִדן. אומעטום זענען זייערע פאַרדינסטן נידעריקער פון דעם נויטיקן לעבנס־מינימום. בעיִס די דעבאַטעס אין דער קנעסעט וועגן די כייפער געשעענישן, האָט אַ דעפּוטאַט פון „אַכדוט האַאַוואָדאַ" דערקלערט, אַז די געקומענע פון צפון־אַפריקע זענען אָפּגעטיילט פון די אייראָפּעיִשע אימיגראַנטן מיט „געטאָ־ווענט". די „פראַנס־פּרעס אַגענטור" האָט באַטיטלט די אומרוען ווי אַן „אויפשטאַנד פון קאַבצנים", און ווי איינע פון די הויפּט סיבעס פון די אומרוען, האָט זי אָנגעגעבן די שווערע לאַגע פון די אימיגראַנטן.

די ציִעניסטישע טאַקיפים רעדן נישט ווייניק, אַז קלוימערשט אַלע ייִדן, וווּ זיי זאָלן זיך נישט געפינען, לעכצן אומצוקערן זיך קיין ייִשׂראל. אָבער די ווירקלעכקייט זעט אויס אַנדערש. די געשיכטע פון דער אימיגראַציע קיין ייִשׂראל איז פול מיט פאַקטן פון ליגנס, צוואַנג און פּראָוואָקאַציעס. אַלפרעד

ליליענטאַל ברענגט אויפטרייסלענדיקע פאַקטן וועגן דעם איזדיעקעווען זיך איבער ייִדישע איבערוואַנדערער פון מיזרעוו־אייראָפּע, וועמען די ציעניסטן האָבן געצוווּנגען נאָך דער צווייטער וועלט־מילכאָמע צו פאָרן קיין ייִסראָעל. בא די דאָזיקע מענטשן האָט מען צוגענומען די אַרבעט, דאָס עסן, מ׳האָט זיי אַרויסגעטריבן פון די לאַגערן, מ׳האָט געטאָן אַלץ מ׳זאָל זיי צווינגען צו פאָרן קיין ייִסראָעל. אָבער די מערהייט פון די איבערוואַנדערערס האָבן געמאָלדן, טראָץ דעם איזדיעקעווען זיך, אַז זיי זענען גרייט צו פאָרן אין וואָסער ס׳ניט איז לאַנד, נאָר ניט קיין פּאַלעסטינע.

ס׳איז אויך באַוווּסט, אַז נאָכן פאַררעטערישן איבערפאַל פון ייִסראָעל אַף עגיפּטן זענען פון די 43 טויזנט ייִדן, וואָס לעבן אין עגיפּטן, אַרויסגעפאָרן 32 טויזנט מענטשן, אָבער קיין ייִסראָעל זענען אָנגעקומען בלויז 14 טויזנט. פאַרוואָסזשע זענען אַהין נישט געפאָרן די איבעריקע? די אָנקעטע, וואָס איז דורכגעפירט געוואָרן האָט דערוויזן, אַז זיי האָבן נישט געוואָלט זיין דיסקרימינירט, ווי דאָס געשעט אין ייִסראָעל אין באַצוג צו ייִדן פון די מיזרעד־לענדער און אויך פון פסס״ר און די פאָלקס־דעמאָקראַטישע לענדער.

אַזוי זעט אויס אין דער פּראַקטיק די באַרימטע אייניקייט פון די ייִדן אין ייִסראָעל.

די אָרגאַניזאַטאָרן פון דער דיסקרימינאַציע קעגן די מיזרעד־ייִדן, — פונקט אַזוי ווי פון דער דיסקרימינאַציע קעגן די אַראַבער — זענען אַ נישטיקע גרופּע פון די רעגירערס פון ייִסראָעל. די פּראָגרעסיווע קויכעס פון ייִסראָעל פירן אַ קאָנסעקווענטן קאַמף קעגן דער דיסקרימינאַציע און קעגן דער נאַציאָנאַלער אונטערדריקונג.

כאַראַקטעריסטיש איז, וואָס אייניקע ציעניסטישע אידעאָלאָגן פון ייִסראָעל באַמיען זיך צוצושרייבן דער ייִדישער נאַציע אַלע פאַרדינסטן אין דער אַנטוויקלונג פון דער וועלט־קולטור. אַזוי האָט די ייִסראָעלישע ציעניסטישע צייטונג „אינפאָרמאַסיאָן" געשריבן דעם 12־טן יולי 1957, אַז אַלע גריכישע פילאָזאָפן זאָלן האָבן גענומען זייערע לערעס בא די אַלטע ייִדישע כאַכאָמים און אַז סאָקראַטעס זאָל האָבן געווען אַ שילער פונעם ייִדישן געלערנטן אַכיטאָפעל א. א.וו.

אַזעלכע אויסטראַכטענישן זענען נישט נאָר לעכערלעך, נאָר אויך נאַריש.

אַלע פעלקער פונעם ערד־קיילעך האָבן אַריינגעטראָגן זייער ביילעק אין דער אַלמענטשלעכער קולטור. קען מען דען זיך פאָרשטעלן די וועלט־קולטור אָן טאָלסטאָיען, מענדעלעיעוון, פּאַוולאָוון, גאָרקין, סטאַניסלאַווסקין, רעפּינען? קען מען זי זיך פאָרשטעלן אָן וולאַדימיר איליטש לענין? פונקט אַזוי איז זי אומדענקבאַר אָן מאַרקסן און ענגעלסן, אָן געטען און שילערן, רענטגענען און דיזעלן, דיקענסן און שעקספּירן, וואָלטערן און פּאַסטערן, אָן די געניאַלע איטאַליענער און שפּאַניער, אָן די גרויסע דענקערס פון כינע און אינדיע, איראַן און די אַראַבישע לענדער. די ייִדן, וואָס האָבן אין מעשעך פון צענדליקער יאָרהונדערטער געלעבט צווישן אַנדערע פעלקער פון דער וועלט, האָבן אָן שום סאָפעק אויך אַריינגעטראָגן זייער צושטייער אין דער אַלמענטש־

לעכער קולטור. זיי האבן אים ארײַנגעטראגן, באזירנדיק זיך אף דער קולטור, וואס איז אויסגעארבעט געווארן דורך די פעלקער צווישן וועלכע זיי האבן געלעבט און לעבן. וואלט דען קארל מארקס געקענט באשאפן זײַן געניאל ווערק „קאפיטאל", ווען ער זאל זיך נישט געווען שטיצן אף די דערגרייכונגען פונעם דײַטשן, און אויך פונעם פראנצויזישן און ענגלישן וויסנשאפטלעכן געדאנק, אף דער גאנצער וועלט קולטור, וואס דאס אלץ האט אים דערלויבט אויסצוגעפינען די וויסנשאפטלעך באגרינדעטע געזעצן פון דער אנטוויקלונג פון דער מענטשלעכער געזעלשאפט? קאן מען זיך דען פארשטעלן די פרעכטיקע שאפונגען פונעם מאלער יִיצכאק לעוויטאן—זײַן „גאלדענעם הארבסט", „איבער דער אייביקער רו", „וואלדימירקא", אנדערש ווי געבוירענע דורך דער מעכטיקער ווירקונג פון דער רוסישער קולטור, געשיכטע, נאטור?

מ'קאן ברענגען א סאך פאקטן, וואס באשטעטיקן דעם בײַטראג פון יִידן אין דער וועלט־קולטור. באזונדער אין די פארשונגען פון דער נוקלעארער פיזיק און אין דער שאפונג פון קיבערנעטיק.

אין זײַן פונדאמענטאלן בוך „די וויסנשאפט אין דער געשיכטע פון דער געזעלשאפט" כאראקטעריזירט דער באקאנטער ענגלישער געלערנטער דזשאן בערנאל(1), אף אזא מין אופן די פארדינסטן פון אלבערט איינשטיין, וועלכער איז געצוווּנגען געווען צו אנטלויפן פון דײַטשלאנד צוליב די ראסן־פארפאלגונגען פון די געמיינע פאשיסטישע מענגוואלים: „ווען אלץ וואס אײַנשטיין האט אויפגעטאן, זאל זיך באגרענעצן בלויז צום אנטדעקן דעם אלטערנאטיוון און מער פונקטלעכן אויסדרוק פאר דער גראוויטאציע ווי דעם וואס ס'האט אויסגעפונען ניוטאן, וואלט ער געווען דער קאפערניק פון דער נײַער ערע; אבער ער האט אויפגעטאן מער: ער האט דערוויזן, אז דער נײַער מעטאד גיט רעזולטאטן, וואס זענען מער אין אײַנקלאנג מיט די אויספירן פונעם עקספערימענט. ער האט געקאנט דערקלערן די אויגנשײַנלעכע ענדערונג אין דער לאגע פון די שטערן נאענט פון דער זון דורך דעם אפנייג פון זייערע שטראלן דורכן אויסגעבויגענעם רוים און האט אויך געקאנט אויפקלערן די נישט־רעגלמעסיקײַט פון דער באוועגונג פון דעם פלאנעט מערקור. ענדלעך איז ניוטאנס טעאריע פון דער זונען־סיסטעם געווארן פארפולקאמט".

עס איז ניט קײַן ספּעק אז יִידן פונקט ווי יעדער אנדער פאלק האבן אפט בײַגעטראגן פאר דער וועלט־קולטור דאס ספעציפיש זייעריקע, דאס אריגינעל־נאציאנאלע. די וועלט־קולטור פארמאגט דאך ניט בלויז איין אדער עטלעכע אספעקטן. פונקט ווי א בריליאנט, גלאנצט זי מיט צאלרײַכע געשליפענע אספעקטן פון פארשיידענע נאציאנאלע קולטורן און זי האט איר גרויסן ווערט דאווקע צוליב דער צאלרײַכקײַט. עס איז באקאנט אז דער קאריפיי פון דער רוסישער קונסט־קריטיק, דער הייסער פראפאגאנדיסט פון רעאליזם, פאלקישקײַט און נאציאנאלקײַט אין דער קונסט וו. וו. סטאסאוו, האט ניט ווייניק זײַטן געווידמעט אף דעם געביט דער יִידישער נאציאנאלער שול.

(1) דזשאן ערנאל, די וויסנשאפט אין דער געשיכטע פון דער געזעלשאפט. פארלאג פון אויסלענדישער ליטעראטור, 1956, זייט 407.

ער האט ריכטיק אנגעוויזן, אז יידן האבן פארמאגט זייער נאציאנאלן סטיל אין דער ארכיטעקטור און ביכלאל אין דער קונסט, און אז די אריגינעלע שטריכן, די אימפולסיווע ליידנשאפט, די איינגעבוירענע טיפקייט און די אקשאנעסדיקע ענערגיע, וועלכע זענען איינגעבוירן אין דעם דאזיקן פאלק, רופן ארויס דערעכערעץ צו אים. די סאוועטישע מענטשן, וואס האבן מיט זייער מוטערס מילך איינגעזאפט אין זיך די אידעען פון אינטערנאציאנאליזם, באציען זיך צו זייערע יידישע כאווירים פונקט מיט דעם זעלבן רעספעקט ווי צו אנדערע כאווירים פון אנדערע נאציאנאליטעטן.

דער הונדערט־יאריקער געבוירן־טאג פון דעם גרויסן יידישן שרייבער שאלעם אליכעם, וואס איז אזוי ברייט געפייערט געווארן אין ראטנפארבאנד, דינט ווי א באשטעטיקונק פון אט דעם פאקט. ווי עס האט זיך אויסגעדריקט דער אוקראינישער שרייבער פאוועל טיטשינא, איז דער יוויול פארוואנדלט געווארן אין א יאנטעוו פון אלע פעלקער פון דעם ראטנפארבאנד.

אבער פאר דער יידישער נאציאנאלער קולטור, פונקט ווי פאר דער קולטור פון יעדער אנדער נאציאנאליטעט איז פולשטענדיק ריכטיק די באוווסטע אנווייזונג פון וו. אי. לענין, אז אין יעדער נאציאנאלער קולטור אין דער בורזשואזער געזעלשאפט זענען פאראן עלעמענטן פון דעמאקראטישער און סאציאליסטישער קולטור, וואס ווערן געבוירן דורך די לעבנס־באדינגונגען פון דער הארעפאשנער און עקספלואטירטער מאסע, און ס'איז אויך פאראן די בורזשואזע (און אויך אפט קלעריקאלע) קולטור, וואס הערשט טאקע איצט אין יִסראעל.

די ציעניסטן פארטונקלען די דאזיקע פראגע און זיי פרוון צו דערווייזן אז די יידישע קולטור איז עפעס א „געאייניקטע גאנצקייט”. אזא מין ארגומענט איז נויטיק פאר די ציעניסטן קעדיי צו בארעכטיקן דאס פארעלטערטע און קאסטעסארטיקע אין יידנטום, קעדיי צו פארטיידיקן די „קולטור” פון ראבאנים און פון די גרויסבורזשויען. אבער אין א קלאסן־געזעלשאפט האט נים געקענט זיין און עס איז קיינמאל נים געוועזן קיין „איינהייטלעכער קולטור־שטראם”. דערביי מוז מען אנמערקן, אז דאזיקע יענע יידן, וואס קעמפן קעגן דעם ציעניזם ווי א פאליטישער שטרעמונג, ווי אן אידעאלאגיע, זעצן פאר די בעסטע טראדיציעס פון יידנטום, זיי פארטיידיקן די פרינציפן פון אינטערנאציאנאליזם און פראגרעס אין דעם היינטיקן זין פון די ווערטער, וואס האבן אן אלמענטשלעכן באטייט.

די יִסראעלדיקע ציעניסטישע כאכאמים, פארזונקענע אין די בורזשואזנאציאנאליסטישע פארורטיילן, וועלכע זעען גארנים אף דער וועלט כוץ זייערע ענגע איניאנים, זענען נים נאר נים אימשטאנד אין דער מיט פון 20־טן יארהונדערט זיך אויפצוהויבן ביז צו די הויכע אידעען פון קאמוניזם, וואס האבן שוין באהערשט די מויכעס פון איבער א מיליארד מענטשן אין די לענדער פון סאציאליזם און הונדערטער מיליאנען אין די קאפיטאליסטישע לענדער, נאר אפילע נים צו די אידעען פון דעמאקראטיזם אין די באציונגען צווישן נאציעס, פעלקער, מעלוכעס, ד. ה. צו די אידעען וואס עס האבן גע־

פריידיקט די אַרל־רעוואָלוציאָנערן לאָמיר זאָגן אין רוסלאַנד שוין מיט הונ־דערט יאָר צוריק. ווי אַזוי זאָל מען ניט דערמאָנען די ווערטער פון אונדזער לאַנדסמאַן א. אי. הערצען, וועלכער האָט אויסגעלאַכט די פּרעטענזיעס פון די דײַטשע נאַציאָנאַליסטן און מיט זיי אינאיינעם אויך די סלאַוויאַנאָפילן, אַז זיי זאָלן נעמען אַף זיך די מיסיע פון אַן אויסדערוויילטן און וויכטיקסטן באַוועגער פון דער „אַלוועלטלעכער געשיכטע".

הערצען האָט געשריבן: „אָבער קעדיי מיר זאָלן ניט זינדיקן מיט יִסראָעלס זינד און זיך ניט האַלטן פאַר גאָטס פאָלק, ווי דאָס טוען אונדזערע ברידער (שוועסטער־קינדער) די סלאַוואָפילן, וועלן מיר פאַרבײַגייענדיק באַ־מערקן, אַז די געשיכטע באַוועגט זיך ניט אַזוי פּאַשעט און לײַכט, מען זאָל קענען פאָרן אָפּגעזונדערט. די געשיכטע איז גיכער ענלעך צו אַ שווערן דיליזשאַנס וועלכן עס שלעפּן באַרג אַרויף פאַרשיידענע שקאַפּעס, איינע אַ שטאַרקערע, די צווייטע אַ שוואַכערע, איינע אַ יונגערע, די צווייטע אַן עלטערע, נאָר יעדע שלעפּט אַ געשפּאַן. צווישן די פערד וואָס ווערן באַנוצט פאַרן היסטאָרישן געיעג זענען פאַראַן גוטע פערד, אָבער ניטאָ קיין איינס וואָס זאָל ניט האָבן זײַנע בעסרוינעס, ניטאָ קיין איינס וואָס זאָל זײַן אומשטאַנד אַליין צו שלעפּן די אַלטע קאַרעטע".

אונדזערע יִסראָעלישע אָפּאָנענטן קענען אונדז אָנמערקן אַז הערצען איז שוין פאַרעלטערט, אַז איצט פאָרט מען שוין ניט מיט פערד, נאָר עס זענען פאַראַן דערצו עלעקטרישע באַנען, רעאַקטיווע פּאַסאַזשיר־עראָפּלאַנען, גרויסע מאָטאָר־שיפן. איז דאָס טאַקע אַלץ עמעס, אָ איר זייער קלוגע הערן פון יִסראָעל, אָבער איר אַליין שלעפּט זיך נאָך אַלץ אין אַ זײַט פון דעם ברייטן היסטאָרישן שליאַך אַף אַ פאַרמאַבלדיקער ציעניסטיש־נאַציאָנאַליסטי־שער קליאַטשע. איר האַלט זיך בײַ אַזאַ שאָוויניסטיש רעאַקציאָנערן גלויבן, וואָס זוכט צו באַרעכטיקן די אונטעריאָכונג פון אַנדערע נאַציעס, אָדער לעכאָל־האַפּאָכעס מיטצוהעלפן פאַר אַזאַ פאַריאָכונג, און דאָס האָט ניט קיין שום געמיינזאַמעס מיט פּראָגרעס, פרײַהײַט און דעמאָקראַטיע.

א. אי הערצענס געדאַנקען זענען שוין גאָר ניט אַזוי פאַרעלטערט, ווי דאָס קען זיך אויסווײַזן אונדזערע אָפּאָנענטן. די דערפאַרונג פון דער געשיכטע דערווײַזט אַז ניט עפּעס אַ „נאַציאָנאַלע אוטאָפּיע", נאָר אַן אינטערנאַציאָנאַלע מיטאַרבעט און אַ געמיינזאַמער קאַמף פון פעלקער און נאַציעס קעגן אימ־פעריאַליזם, קאָלאָניאַליזם — אָט דאָס זענען די וועגן צו זייער נאַציאָנאַלער און סאָציאַלער באַפרײַונג. אַזאַ אויפגאַבע קען ניט געלייזט ווערן דורך אָפּ־געזונדערטע אָנשטרענגונגען פון איינער אַ קליינער אָדער אַ גרויסער נאַציע —דאָס איז אַן איניען פאַר אַלע פעלקער, פאַר אַלע נאַציעס. אונדזער יאָר־הונדערט איז אַ יאָרהונדערט פון אינטערנאַציאָנאַליזם, אַ יאָרהונדערט פון מיטאַרבעט פון פעלקער אין דעם אַלגעמיינעם באַפרײַונגס־קאַמף. דער שמאָלינקער וועג פון אַ נאַציאָנאַלער אוטאָפּיע, וואָס ווערט קעגנגעשטעלט די אינטערעסן פון אַנדערע נאַציעס פאַרפירט אין אַ טעמפּן ווינקל, אַז אַן אויס־גאַנג, צו פאַרשווענדן די געזונטע לעבנפעיִקע קויכעס פון אַ נאַציע.

די יִסראָעלישע ציעניסטן האָבן זיך געניטיקט אין דער קאָנצעפּציע

פון אַן „אַלוועלטלעכער ייִדישע נאַציע" קעדיי צו געבן אַן „אידעאָלאָגישע באַזע" אין דער טעזע פון דער ווײַטערדיקער אימיגראַציע פון ייִדן אין ייִסראָעל און אויך פאַר דער ווײַטערדיקער עקספּאַנסיע פון ייִסראָעל קעגן די שביינעסדיקע אַראַבישע מעלוכעס. ווי מיר האָבן שוין געזאָגט, פּרוּווּן די ציִעניכטן פאַרצושטעלן אַזוי די זאַך, אַז די לײַדן פון די ייִדן זענען „אייביקע" און אַז דער איינציקער וועג אַף צו לייזן די ייִדן־פראַגע — איז נישט דורך דער באַפרײַונג פון די פעלקער פון דער וועלט פונעם אימפּעריאַליסטישן יאָך, וואָס איז דער קוואַל און דערנערונגס־באָדן פון נאַציאָנאַלער אונטערדריקונג, נאָר דורך דער „אבסאָרבאַציע" ד. ה. דורך צענויפזאַמלען אַלע ייִדן קיין ייִסראָעל, ווו זיי ווערן ווידעראַמאָל אונטערגעוואָרפן ,ווי מיר האָבן געזען, אונטער כאַציאַלער און אַפילע נאַציאָנאַלער אונטערדריקונג.

די רייד וועגן דער אייביקייט פון די לײַדן פון די ייִדן באַזירן זיך אַף אַ זייער שוואַכן פאַקטישן יעסאָד. ס'איז גענוג זיך צו דערמאָנען, וואָס פאַר אַ ראָל ס'האָבן געשפּילט און עס שפּילן איצט ייִדן גווירים אין אַ סאַך אייראָפּעיִשע און אויסער אייראָפּעיִשע לענדער, צום בײַשפּיל אין די פאַרייניקטע שטאַטן, קעדיי זיך איבערצוצײַגן, אין דער גרונטלאָזיקייט פון דער דאָזיקער טעזע. די ייִסראָעלישע רעאַקציאָנערע ציִעניסטן פילן עס און דערפאַר אַפּעלירן זיי גערן צו דער הילף פונעם... אַנטיסעמיטיזם. „איך וועל זיך ניט שעמען מוידע צו זײַן — האָט געמאָלדן בען־גוריאָן — אַז ווען איך זאָל האָבן נישט נאָר ווילן נאָר אויך די מאַכט, וואָלט איך אויסגעקליבן אַ גרופּע יונגע געזונטע מענטשן, — קלוגע, באַשיידענע, איבערגעגעבענע צו אונדזערע אידייען און וואָס ברענען מיט באַגער צו העלפן דעם אומקערן זיך פון די ייִדן — און וואָלט זיי געשיקט אין יענע לענדער, ווו די ייִדן זענען פאַרזונקען געוואָרן אין זינדיקער זעלבסטבאַפרידיקונג. די אויפגאַבע פון די דאָזיקע יונגע־לײַט וואָלט באַשטאַנען דערין, זיי זאָלן זיך פאַרשטעלן פאַר נישט־ייִדן און אַרבעטנדיק מיט די מעטאָדן פון פרעכן אַנטיסעמיטיזם זאָלן זיי רוידעפן די דאָזיקע ייִדן מיט אַנטיסעמיטישע לאָזונגען. איך קאָן גאַראַנטירן, אַז די רעזולטאַטן פונעם שטאַנדפּונקט פון אַ באַדײַטנדיקן צופלוס פון אימיגראַנטן קיין ייִסראָעל פון די דאָזיקע לענדער וואָלטן געווען צען טויזנט מאָל גרעסער, ווי די רעזולטאַטן וואָס ס'האָבן דערגרייכט טויזנטער שעליכים לייענענדיק אומנוצלעכע דראָשעס"(1).

ווײַטער וועלן מיר זען, ווי אַזוי האָבן אייניקע ציִעניסטישע לידערס אַף דער דאָזיקער באַזע געמאַכט אָפּמאַכן מיט די טאַליאָנים פונעם ייִדישן פאָלק — מיט די היטלעריסטישע פאַשיסטן...

די עקסטרעמען קומען זיך צענויף! די פאַקטן ריידן וועגן דעם, אַז דער הײַנטצײַטיקער ציִעניזם און דער אַנטיסעמיטיזם זענען פּראָדוקטן פון דעם צום טויט פאַרמישפּעטן קאַפּיטאַליסטישן געזעלשאַפטלעכן סיסטעם, אַז אין טאָך זענען זיי נישט קיין אַנטיפּאָדן, נאָר אַ צווילינג, געשטיצטע און גענערטע דורכן אימפּעריאַליזם. ריכטיק האָט דערקלערט אין זײַן צײַט דער פּרעזידענט

---

(1) „דער קעמפער" (ניו־יאָרק), 11־טער יולי 1952.

פונעם העברעישן אוניווערזיטעט אין פאלעסטינע, דר. יעהודע ל. מאגנעס, וועלכער איז ארויסגעטראטן פאר דער גרינדונג פון א בי־נאציאנאלער מעלוכע אין פאלעסטינע, אז „דער ציעניסטישער טאטאליטאריזם" און די טעטיקייט פון די טעראריסטישע ציעניסטישע ארגאניזאציעס שטיצן און נערן דעם אנטיסע־מיטיזם. דערצו דארף מען אבער פון דער אנדער זייט צוגעבן אז די דערשיינונגען פונעם אנטיסעמיטיזם, שענדלעכע פונעם שטאנדפונקט פון יעדן דעמאקראט און קאמוניסט, פירן צו דער פארשטארקונג פונעם רע־אקציאנערן ציעניזם. וועגן דעם רעדט טאקע, אין דער אויבן־געבראכטער דערקלערונג דער הער בען־גוריאן.

ס'איז באוווּסט, אז די נאציאנאלע פראגע אין איר היינטצייטיקער פארעם האט נישט שטענדיק עקזיסטירט. זי איז געבוירן געווארן אין באַ־שטימטע סאציאלע באדינגונגען פון דער עפאכע פון קאפיטאליזם. אין מיזרעח אייראפע, צום ביישפיל, איז די נאציאנאלע פראבלעם ווי א פראבלעם פון אונטערדריקונג פון איין נאציע דורך א צווייטער, דערשינען ניט אין אלע לענדער און ווייט נישט איינצייטיק. אף וויפל די שאפונג פון צענטראליזירטע מעלוכעס איז דארטן צענויפגעפאלן מיט דער קאנסטיטוּירונג פון נאציעס אין טכום פון זייערע נאציאנאלע גרענעצן, איז אין אזעלכע לענדער, ווי פראנקרייך, ענגלאנד, איטאליע און אין אייניקע אנדערע לענדער, די נאציא־נאלע פראבלעם ביכלאל נישט אנטשטאנען אינעם פעריאד פונעם אויפקו־מענדיקן קאפיטאליזם ווי א פראבלעם פון נאציאנאלער אונטערדריקונג, אויב מ'זאל ניט רעכענען די פארשקלאפונג און אונטערדריקונג פון אנדערע פעלקער אויסער די גרענעצן פון דער געגעבענער נאציאנאלער מעלוכע (די קאלאניא־לע פראגע).

אנדערש האט זיך געשאפן די לאגע אין מיזרעח אייראפע, ווו די נויט־ווענדיקייט זיך צו פארטיידיקן פון די דעראבערערס, וואס זענען געגאנגען פון מיזרעח, האט ארויסגערופן די פארמירונג פון צענטראליזירטע פיל־נאציאנאלע מעלוכעס נאך פאר דער אנטוויקלונג פונעם קאפיטאליזם. אזוי איז געווען אין רוסלאנד, אין עסטרייך־אונגארן און אין אייניקע אנדערע מיזרעח־אייראפעישע מעלוכעס, און אויך אין אנדערע היסטארישע באדינ־גונגען אין דער אטאמאנישער אימפעריע, ווו ס'איז אנטשטאנען די נאציא־נאלע אונטערדריקונג מיצאד דער הערשנדיקער נאציע קעגן די קליינע פעל־קער (נישט בלויז קעגן די יידן, נאר נישט אין א קלענערער מאס אויך קעגן די ארמענער און אנדערע „נאציאנאלע מינדערהייטן" און „פרעמד־געבוי־רענע", ווי אויך קעגן די בולגארן, רומענער, סערבן, טשעכן און אנדערע נאציאנאליטעטן פון דארעם־מיזרעח און צענטראל־אייראפע) ווי די ארגא־ניזאטארן פון דער נאציאנאלער אונטערדריקונג זענען דא אומעטום ארויס־געטראטן ביכלאל נישט די פאלקס־מאסן, וואס זענען אליין געווען אונטער־דריקט דורך די הערשנדיקע קלאסן פון דער הערשנדיקער נאציע, נאר די פעאדאלע, מאנארכיסטישע קרייזן, דער אדל, די סאכרישע און אינדוסטריעלע בורזשואזיע.

אויב מ'זאל פארשמעלערן די פראגע און זיך באגרענעצן מיט דער פראבלעם פון די פארפאלגונגען קעגן די יידן, איז די זאך אויך נישט געווען אזוי, ווי דאס פרווון פארשטעלן די רעאקציאנערע ציעניסטן אין ישראעל.

די דאזיקע פארפאלגונגען האבן אין פארשידענע היסטארישע עפאכעס געהאט אינגאנצן אן אנדערע באזע, וואס אין לעצטן סאכאקל האט זי געשטעלט אין דער צעטיילונג פון דער געזעלשאפט אף קלאסן פון עקספלואטאטארם און עקספלואטירטע.

אזוי ארום האבן די מיסטישע טעאריעס וועגן דער באזונדערער מיסיע און אויסשליסלעכקייט פונעם גורל פונעם יידישן פאלק קיין שום געמיינזאמעס נישט מיט זיין געשיכטע, און די ספעציפישקייט פון דער געשיכטע קאן מען פארשטיין נישט פון די באוועגונגען פון די שטערן אפן הימל, נאר בלויז פון יענע קאנקרעטע היסטארישע באדינגונגען, אין וועלכע ס'האבן געלעבט די יידן נאכן צעשפרייטן זיך איבער דער וועלט די איינוווינערס פון דער געוועזענער מאלכעס יעהודע.

ס'איז באוווסט, אז ווען די רוימער האבן זיי צעשפרייט אין גאר וויטע צייטן איבער פארשידענע פאדער־אזיאטישע און אייראפעישע זאנעס, זענען די יידן אריינגעפאלן אהין אין פארשידענע באדינגונגען, וועלכע זענען מערסטנטייל געווען די באדינגונגען פון דער פארשלאסענער פרי־פעאדאלער געזעלשאפט. צוליבן פעאדאלן כאראקטער פון דער געזעלשאפט האבן די יידן זיך נישט געקאנט באזעצן אין די דערפער, ווו ס'האבן זיך שוין געהאט געשאפן באשטימטע באציונגען פון פעאדאלער עקספלואטאציע, וואס האבן זיך באזירט אף דער פירונג פון א נאטוראלערווירטשאפט און אף דעם אפטיילן די פויערים פונעם פונדאמענטאלן פראדוקציע־מיטל — פון דער ערד. אין דער פעאדאלער געזעלשאפט האבן די יידן נישט געקאנט, ווי א כלאל, זיך אנשליסן צו די פונדאמענטאלע האנטווערקער־צעכן אין די מיטל־אלטערלעכע שטעט, העיוים די דאזידע צעכן זענען געווען פארשלאסענע קארפאראציעס, וואס האבן נישט אריינגעלאזט אין זייערע גרענעצן קיין זייטיקע מענטשן. דערפאר האבן זיך די יידן באזעצט—אזוי צו זאגן—אין די פארעם פון דער פעאדאלער געזעלשאפט, דעריקער אין די שטעט, זיי האבן זיך פארנומען מיט ווייניקער רעגלאמענטירטע פארמען פון האנטווערקעריי, און די רייכערע — מיט מיסכער און מיט לייען געלט אף פראצענט. אין די דערפער פלעגן די יידן זיך באווייזן נאר ווי צעפירערס פון סכוירעס, וואנדערנדיקע האנטווערקערס, ארענדאטארס פון שענקן, דאס הייסט ווי פארמיטלערס בא די ווייניק אנטוויקלטע האנדלס־באציונגען צווישן שטאט און דארף.

די צוגעקומענע יידן פלעגן נישט אויפגענומען ווערן אף אלגעמיינע קאנדיציעס אין די צעך־און קאסטעס־אפטיילונגען אין וועלכע ס'האבן געלעבט די לאקאלע פעאדאלע געמיינדעס. זיי האט מען באזעצט אין פארשלאסענע געמיינדעס אדער שטאט־קווארטאלן, ד. ה. געטאס, ווו ס'האבן אנגעהויבן צו שפילן די הויפט ראל די יידישע רעליגיעזע פירער, די ראבאנים. אין די ערשטע צייטן פון דער אנטוויקלונג פון דער פעאדאלער געזעלשאפט האבן די רעליגיעזע און עטנישע (אבער נישט נאציאנאלע, אף וויפל

ס'האָבן נאָך נישט עקזיסטירט קיין נאַציעס אין היינטצייטיקן זין פונעם וואָרט) פאַרשידנקייטן, געשפּילט ווי באַוווּסט, נישט קיין מינדערוויכטיקע ראָל אין די אַנטשטייענדיקע אַט דאָ אַט דאָרטן ווידערשפּרוכן. ס'איז קיין צווייפל נישט, אַז די דאָזיקע ווידערשפּרוכן זענען אָבער נישט געווען אַזעלכע שאַרפע, ווי דאָס איז געווען צום ביישפּיל צווישן די ייִדן גופא אין באַגינען פונעם קריסטנטום אָדער אין די באַציונגען צווישן די ניט־ייִדן צו קריסטן, זייערע סעקטעס און הערעזיעס. שפּעטער האָט די לאַגע זיך אָנגעהויבן צו בייטן.

אין די צייטן פון די קרייץ־צוגן (XI–XIII יאָרהונדערטן) האָט זיך אין אייניקע לענדער פון מיירעוו־אייראָפּע אָנגעהויבן שטאַרק צו אַנטוויקלען דער האַנדל. עס זענען געוואַקסן די שטעט. בײַ די מיירעוו־אייראָפּעישע פעלקער טיילט זיך אויס אַן אייגענער בורזשואַזער קלאַסן־שיכט, וואָס קאָנקורירט מיט די ייִדן, וועלכע האָבן זיך פאַרנומען מיט די זעלבע שטאָטישע און האַנדלס־פּראָפעסיעס. אויף אַט דעם גרונט איז אַנטשטאַנען די פיינטשאַפט צווישן דעם בורזשואַזן טייל פון דער לאָקאַלער באַפעלקערונג און די ייִדן, עס האָט זיך אָנגעהויבן די פאַרפאָלגונגען קעגן די ייִדן. דער מאַרק איז געווען די ערשטע שול אין וועלכער די בורזשואַזיע האָט זיך געלערנט נאַציאָנאַליזם און שאָ־וויניזם.

די קאַטוילישע קירך, וואָס האָט געשפּילט די הויפּט ראָל אין דער אי־דעאָלאָגיע פון דער מיטלאַלטערלעכער פעאָדאַלער געזעלשאַפט, האָט מיט־געווירקט אויך אין אַט דער סטאַדיע צו דער פאַרפאָלגונג קעגן די ייִדן, זי האָט באַרעכטיקט דעם רעליגיעזן פאַנאַטיזם פון די קאַטאָליקער און האָט גערייצט דעם רעליגיעזן פאַנאַטיזם. די געשיכטע פון דער אינקוויזיציע און דער קאַמף פונעם קאַטאָליציזם קעגן דער רעפאָרמאַציע דערציילן, אַז די פאַרפאָלגונגען קעגן אַנדערש־גלויביקע האָבן געטראָפן נישט בלויז מענטשן פון דער ייִדישער עמונע. אינעם גרונט פון די פאַרפאָלגונגען קעגן די ייִדן, זענען געווען דעריקער עקאָנאָמישע סיבעס, דערביי האָט די אָנגעהעריקייט גופא צום ייִדישן פאָלק נישט געשפּילט קיין שום באַזונדערע ראָל, אויף וויפל יעזוס אַליין איז אָנערקענט געוואָרן דורך די קאַטאָליקער פאַר אַ ייִדן.

דער קאַפּיטאַליזם, וואָס האָט פאַרביטן דעם פעאָדאַליזם אין די מיירעוו־אייראָפּעישע לענדער, האָט באַדייטנדיק געענדערט די לאַגע אויפן געביט פון רעליגיעזע באַציונגען און אויך די לאַגע פון די ייִדן. צעשטערנדיק די פעאָ־דאַלע צעד־און קאַסטעס־פּאַרטיילונגען אין דער געזעלשאַפט, איינפירנדיק מאַשין־אינדוסטריע אויפן אָרט פון די פאַרשלאָסענע האַנטווערקער־צעכן, צונעמענדיק בײַ דער רעליגיע איר לאַגע פון דער הערשנדיקער אידעאָלאָגיע פונעם מיטלאַלטערטום און דערלאַזנדיק אין אַ געוויסער מאָס פרייַדענקערייַ פאַרצושטעלן אַזוי די זאַך, אַז די ליידן פון די ייִדן זענען „אייביקע" און אַז בענעגייע דער רעליגיעזער פראַגע וועגן „דער אָרדענונג אויפן הימל", האָט דער קאַפּיטאַליזם אויך צעשטערט די ווענט פון די ייִדישע מיטלאַלטערלעכע געטאָס, עפענענדיק דעם וועג צו אַ פּיל שנעלערער אַסימילאַציע פון די ייִדן אין פאַרשידענע לענדער. דער צאָרן פון די ראַבאָנים, וואָס האָבן געטרוימט

וועגן אפהיטן די געטאס און אנדערע אלטערטימלעכע פאראנדקעס, וועלכע האבן זיי דערלויבט צו האלטן די מאכט איבער דער יידישער איידע, האט זיך ארויסגעוויזן אנמעכטיק קעגן דעם מארש פונעם אלץ ניוועלירנדיקן קאפיטאליזם. לויט דער מאס פונעם פאלן פונעם פעאדאליזם אין די קאפיטאליסטישע לענדער און דער אנטוויקלונג פון דער בורזשואזער דעמאקראטיע איז אויך פארבעסערט געווארן די רעכטלעכע לאגע פון די יידן. די בורזשואזע רעוואלוציע פון 1789 האט געענדערט די רעכטלעכע לאגע פון די יידן אין פראנקרייך, און די רעוואלוציאנערע שטורעמס פון 188, 1848 האבן געביטן זייער לאגע אין ענגלאנד, דייטשלאנד און עסטרייך; אין די 660־קער און 70־קער יארן פונעם פאריקן יארהונדערט, פארבעסערט זיך די לאגע פון די יידן אויך אין איניקע לענדער פון מיזרעד־אייראפע, און אין יאר 1878 באקומען זיי מיטן פאלן פונעם טערקישן יאך און פונעם פעאדאליזם אף די באלקאנען, רעכט אויך אין דער דאזיקער זאנע פון אייראפע. דאס איז פארגעקומען דערפאר, מאכמעס דער יונגער קאפיטאליזם, וואס האט זיך נאך געפונען אין אויפשוווּנג, איז געווען פארינטערעסירט אין פארברייטערן די מארקן, אין פרייען האנדל, אין אנטוויקלען די עקאנאמישע פארבינדונגען, און דאס הייסט אויך אין דער צעשטערונג פון די רעליגיעזע צעטיילונגען און פון די געטאס, וואס הינטער זייערע ווענט האבן געלעבט די יידן.

רעדנדיק וועגן דער לאגע פון די יידן קענען מיר, ניט ווי די ציעניסטן, פארמאכן די אויגן אף דעם אנטשיידנדיקן פאקט, וואס איינציייטיק מיט דעם אלעמען איז אויך אנגעגאנגען אן אלץ שארפערע קלאסן־צעטיילונג צווישן די יידן, וואס זייער גרעסטער טייל האט זיך פראלעטאריזירט און איז דורך דער לאגיק פונעם לעבן אריינגעצויגן געווארן צוזאמען מיט די ארבעטנדיקע פון אנדערע נאציאנאליטעטן, אינעם קלאסנקאמף קעגן דער בורזשואזיע, און א קלענער טייל פון די יידן האט זיך דערשלאגן צו די רייען פון דער בורזשואזיע, אונטערדריקנדיק זייערע גלויבנס־ברידער נישט ווייניקער ווי דאס האבן געטאן בענגייע צו די יידישע ארבעטנדיקע די בורזשויען פון אנדערע נאציאנאליטעטן. די רעאקציאנערע ציעניסטן האסן דעם שרייבער שאלעם־אליבעמען טאקע דערפאר, ווייל ער האט מיט א גרויסן קינסטלערישן קויעד געוויזן אט די קלאסן צעטיילונג אינעם יידישן פאלק, די עקספלואטאציע דורך א גרופקעלע נעגידים און זייערע מעשארסים — די ראבאנים — פון דער גרויסער יידישער ארעמקייט, וועלכע האט געפירט א שווער לעבן, פול מיט נויט און פארצווייפלטן קאמף קעגן דער יידישער בורזשואזיע.

מ׳דארף באמערקן, אז אין מיזרעד־אייראפע און באזונדערס אף די טעריטאריעס פונעם צארישן רוסלאנד האט די פארשפעטיקונג פון דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג און די אויפהאלטונג פון פעאדאלע איבערבלייבן, געפירט צו א צייטווייליקער קאנסערווירונג פון די פריערדיקע באציונגען פון דער איבערגעבליבענער אפגעזונדערטקייט פון א באדייטנדיקן טייל פון די יידן לעגאבע דער איבעריקער באפעלקערונג. דערצו זענען באלד צוגעקומען אויך איניקע נייע באדינגונגען, וואס זענען געווען פארבונדן מיטן פוילן פונעם קאפיטאליזם און זיין איבערגאנג צו דער סטאדיע פון אימפעריאליזם,

וואָס האָט פֿאַרגעשטעלט מיט זיך די פֿאַרשטאַרקונג פֿונעם נאַציאָנאַלן יאָך אין אייראָפּע און באַזונדערס די קאָלאָניאַלע פֿאַרשקלאַפֿונג פֿון די מיזרעך־פֿעלקער און אויך פֿון לאַטיין־אַמעריקע.

באַם סאָף פֿונעם 19־טן יאָרהונדערט איז דער קאַפּיטאַליזם איבערגעגאַנגען צו זײַן לעצטער סטאַדיע, צום אימפּעריאַליזם. אָף דער סצענע זענען אַרויס גרויסע קאַפּיטאַליסטישע מאָנאָפּאָלן, וועלכע האָבן געבראַכט מיט זיך אַ אונטערדריקונג און רעאַקציע אָף אַלע ליניעס; די פֿרײַע קאָנקורענץ גייט אַוועק אין דער פֿאַרגאַנגענהײַט. ס'האָט זיך פֿאַרשנעלערט דער פֿאַראַרעמונגס־פּראָצעס פֿון דער מיטעלער און קליינער בורזשואַזיע, צווישן וועלכע די ייִדן פֿאַרנעמען אַ אָנגעזעען פּלאַץ אין פֿאַרשידענע לענדער.

די אַנטשטייונג פֿונעם מאָנאָפּאָליסטישן קאַפּיטאַל האָט געפֿירט צום וווּקס פֿון דער עקספּלאָטאַציע פֿון די אַרבעטנדיקע, צו דער פֿאַרשאַרפֿונג פֿונעם קאַמף צווישן די קאָנקורירנדיקע קאַפּיטאַליסטישע גרופּירונגען און לענדער, צו דער פֿאַרטיפֿונג פֿון די עקאָנאָמישע קריזיסן, צו דער אַנטשטייונג פֿון וועלט־מילכאָמעס, צום וווּקס פֿון דער אָרעמקײַט, און אין איינקלאַנג מיט דעם אַלעמען, צו אַ נאָך נישט געזעענער פֿאַרשאַרפֿונג פֿונעם קלאַסנקאַמף. די בורזשואַזיע און די גוט־באַזיצערס, באַזונדערס אין די לענדער וווּ זיי האָבן געפֿילט זייער מאַכט אומזיכער, האָבן אָנגעהויבן צו זוכן אַ לופֿט־לאָך פֿאַר דער וואַקסנדיקער אומצופֿרידנקײַט פֿון די אַרבעטנדיקע מאַסן, באַמיענדיק זיך צו געפֿינען אַ מיטל וואָס מיט זײַן הילף זאָלן זיי קענען דורכשטויסן די אָנוואַקסנדיקע כוואַליע פֿון דער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג, און פֿאַרשטאַרקן זייער הערשאַפֿט. און דאָ האָבן די הערשנדיקע קלאַסן פֿון די עקספּלואַטאַטאָרס אָנגעהויבן אַלץ ברייטער אָנצווענדן דאָס אַלטע און אויסגעפּרוּווטע מיטל פֿון די אונטערדריקערס: אָנרייצן איין נאַציאָנאַליטעט קעגן דער אַנדערער, אָרגאַניזירן אַנטי־אַרמענישע, אַנטי־ייִדישע, אַנטי־טערקישע און אַנדערע פּאָגראָמען און פֿאַרפֿאָלגונגען. טאַקע אָף אָט דעם באָדן פֿאַרשטאַרקט זיך דער אַנטיסעמיטיזם אין סאָף פֿונעם 19־טן יאָרהונדערט ווי אַ סאָציאַלע דערשײַנונג, וואָס איז ענג פֿאַרבונדן מיטן אימפּעריאַליזם.

אַזוי אַרום האָט דער קאַפּיטאַליזם אין זײַן לעצטער סטאַדיע געבראַכט פֿאַר די ייִדן, ווי אויך פֿאַר אַנדערע פֿעלקער, אַ באַזונדערס אַכזאָריעסדיקע אונטערדריקונג, פֿאַרפֿאָלגונגען און פּאָגראָמען. דער אימפּעריאַליזם האָט אויסגענוצט דעם אַנטיסעמיטיזם און אַנדערע פֿאָרמען פֿון נאַציאָנאַלער אומגלײַכקײַט ווי אַ מיטל אָפּצווענדן די אונטערדריקטע מאַסן פֿון דער רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג און רעוואָלוציאָנערן קאַמף, פּרוּוונדיק אַרויפֿצופֿירן די מאַסן אָפֿן וועג פֿון נאַציאָנאַלער סינע.

מ'דאַרף נאָך אַמאָל אונטערשטרײַכן, אַז די נאַציאָנאַלע הענע ווי אַ פּראָדוקט פֿון די געזעלשאַפֿטלעכע באַציונגען באַם אימפּעריאַליזם, עקזיסטירט נישט בלויז אין באַצוג צו די ייִדן. דער ציוניזם זעט די נאַציאָנאַלע פֿראַגע דעריקער וואָס שײַעך ייִדן, אײַנשליסנדיק זיך אין די אייגענע ראַמען פֿון שמאָלן נאַציאָנאַליזם. ער פֿאַרמאַכט איגנאָרנצן די אויגן אָף דעם פֿאַקט, וואָס אינעם פּעריאָד פֿונעם אימפּעריאַליזם האָט זיך באַזונדערס פֿאַרשטאַרקט די

נאציאנאלע און קאלאניאלע אונטערדריקונג פון דעם גרעסטן טייל באפעלקערונג פון דער ערד פון די פעלקער פון אזיע, אפריקע, לאטיין־אמעריקע, וואס זייער גורל איז אפטמאל א סאך ביטערער, ווי דער גורל פון די יידן. איז דען נויטיק צו דערמאנען, צום ביישפיל, וועגן דער פארניכטונג דורך די קאלאניזאטארן פון די בושמענער און האטענטאטן אין דארעם־און צענטראל־אפריקע, וועגן דער אויסראטונג פון די מאלגאשן אין מאדאגאסקאר און פון די טאהאלאקצן אף די פיליפינען־אינדזלען, וועגן די ווילדקייטן פון די קאלאניזאטארן אפן אראבישן מיזרעד א. א. וו.? קיינער האט נישט געהערט קייןווארט פון פארדאמונג מיצאד די ציעניסטן קעגן די בלוטיקע פארברעכנס פון די פראנצויזישע קאלאניזאטארן אין אלזשיר, אדער פון די בעלגישע קאלאניזאטארן אין קאנגא א. א. וו.

פארוואסזשע עפנט זיך נישט דאס מויל בא די ציעניסטן פון יסראעל אף אויסצודריקן זייער פארדראס קעגן די דאזיקע פארברעכנס?

איז דאס ניט דערפאר, ווייל זיי האבן געשלאסן א שענדלעכן בונד מיטן קאלאניאלן טייוול אין באצוג צו די אראבער און זיי זענען אליין אויך אוועק אף דעם וועג פון די קאלאניזאטארן?!..

לאמיר נאכאמאל און נאכאמאל אונטערשטרייכן, אז אנאליזירנדיק די פראבלעם פון נאציאנאלער אונטערדריקונג קעגן די יידן אין פארשידענע לענדער, שטויסן מיר זיך אומפארמיידלעך אן אפן ווייטערדיקן היסטארישן פאקט: אין פארשידענע עפאכעס און אין פארשידענע בורזשואזע לענדער איז די לאגע פון די יידן קוידעם קאל באשטימט געווארן נישט דורך זייער נאציאנאליטעט, נאר דורך זייער עקאנאמישער פאזיציע. אזוי איז געווען אין דער עפאכע פונעם פעאדאליזם, ווען ס'האבן עקזיסטירט גוטע באציונגען צווישן פעאדאלן אדל און די רייכע יידן, און די ברייטע יידישע מאסן האבן געלעבט אין א שרעקלעכער ארעמקייט, מ'האט זיי פארפאלגט און זיי זענען פארטריבן געווארן אין די געטאס. אזוי איז געווען אין דער עפאכע פון דער ערשטער אקומולאציע פונעם קאפיטאל, ווען די יידישע באנקירן די פוגערס, זענען געווען קרעדיטארן פון דער עסטרייך־אונגארישער דינאסטיע פון די האבסבורגן, און זיי האבן געליען געלט דעם שעף פון דער קאטוילישער קירך, ס'איז נישט קיין סאד, אז אויך דער שפאנישער קעניג קארל V, און נישט בלויז ער אליין, האט געהאט צו פארדאנקען זיין קרוין די יידישע באנקירן, די פוגערס.

און האבן דען נישט פראספערירט יידן־גווירים בא די גערמאנישע קייזערס? האבן זיי דען נישט צוגעשטעלט געווער דער קייזערלעכער ארמיי אינעם פעריאד פון דער פראנצויזיש־פרייסישער מילכאמע פון 1871-1870? וועגן זיי און זייערע יארשים האט עס א סאך יארן שפעטער געשריבן דער ציעניסטישער פירער כ. וויצמאן אין זיין בוך „פרווון און פעלערן": „זיי זענען געווען דער געוועזענער טיפ אימפעראטארישע יידן, מער דייטשן, ווי די דייטשן אליין, פון די רעגירערס פון דייטשלאנד".

די יידן־פראגע איז נישט געלייזט געווארן אינעם אפגעשטאנענעם צארישן רוסלאנד, ווו מ'האט שטארק געהאדעוועט דעם פאגראם־אנטיסעמיטיזם מיט זיין טכום־האמוישאוו, פראצענט־נארמע און ריטועלע פראצעסן. קעגן דעם

אלעמען זענען מיט אן אויסערגעוויינלעכער אנטשלאסנקייט ארויסגעטראטן נישט נאר דער רוסישער רעוואלוציאנערער ארבעטער־קלאס, וועלכער האט נאך אין סאך פונעם פאריקן יארהונדערט באנומען די קלוגשאפט פון די לעניניסטישע אידייען, נאר אויך די בעסטע פארשטייערס פונעם רוסישן פאלק, אזעלכע ווי דער גרויסער רוסישער שרייבער ל. נ. טאלסטאי, דער שטורעם־אנזאגער פון דער פראלעטארישער רעוואלוציע מ. גארקי, דער וואונדערלעכער עמעס־זוכער וו. ג. קאראלענקא, פראגרעסיווע רוסישע געלערנטע, יוריסטן און אנדערע. אבער אויך אינעם צארישן רוסלאנד זענען פארפאלגט געווארן קודעם קאל די יידישע ארעמשאפט און די אינטעליגענץ, אבער נישט די קאפיטאליסטן. דער יידישער קאפיטאליסט גינזבורג האט אפילע באקומען פונעם רוסישן צאר דעם טיטל באראן.

און האט דען איינער פון די לידערס פונעם ציעניזם, זשאבאטינסקי, דער פאטער פון דער סאמע רעאקציאנערסטער ישראעלישער פארטיי „כיירות", זיך נישט צונויפגעזוונגען מיטן טאליען פונעם יידישן און אוקראינישן פאלק, סימאן פעטליורא? ווען מ'האט אין עפלעכע יאר ארום, אין 1926, דערהארגעט פעטליוראן אין פאריז, האט זשאבאטינסקי פארגאסן טרערן איבערן קערפער פון זיין פריינט. די צייטונג „אדעסער נייס" האט דעמאלט אפגעדרוקט א שארפע קאריקאטור, אף וועלכער ס'איז געווען אויסגעמאלן זשאבאטינסקי — וואס האט זיך דעמאלט געפונען אף דער עמיגראציע — אנגעבויגן איבער דעם קערפער פונעם טאליען פעטליורא, זאגנדיק א טרויעריק נאכווארט צו זיין כאווער, וועלכער איז אוועק אין יענער אנדערער וועלט: „זאל די ערד דיר לייכט זיין ווי די פעדערן... פון יידישע קישנס".

די יידן־פראגע איז אנטשטאנען אין די צייטן פונעם אימפעריאליזם אויך אינעם רעפובליקאנישן פראנקרייך, ווו די פינצטערע קויכעס פון די קלעריקאלן, קארומפירטע רעגירונגס־טשינאווניקעס און סאדיסטן פונעם גענעראל שטאב האבן פארפלאכטן א רעכילעסדיקן איניען קעגן ארמיי־קאפיטאן דרייפוס(1).

דאס האט זיי, אין די אויגן פון גאנץ פראנקרייך און פון דער גאנצער וועלט, דער פלאמיקער עמיל זאלא, געווארפן אין פאנעם אריין, אין פאר־בינדונג מיטן דרייפוס־פראצעס, און אין נאמען פונעם פראנצויזישן פאלק די דעמאסקירנדיקע באשולדיקונג: „ווער פרייט זיך איצט פרעד, ווען ס'איז געלעסטערט די פולשטענדיקע ערלעכקייט און די מענטשלעכע רעכט? אלע פאריזער מענגוואלים, א פארברעכן איז דאס באשולדיקן אין וועלן צעשאקלען דעם באדן פון פראנקרייך דאווקע די מענטשן, וועלכע ווילן זי דערהויבן און אוועקשטעלן אין שפיץ פון די פרייע און יוישערדיקע נאציעס! ווי מיר באדעקן זיך מיט שמוץ ווען מיר דערלאזן אז עס זאל פארווירקלעכט ווערן

(1) דער קאפיטאן פון דער פראנצויזישער ארמיי, אלפרעד דרייפוס, איז לויט א פאלשער מעסירע באשולדיט געווארן אין 1894 אין שפיאנאזש לעטויוועס דייטשלאנד. דאס גאנצע פראגרעסיווע פראנקרייך האט זיך אויפגעהויבן צו פארטיידיקן דרייפוסן. דרייפוס איז נאך עטלעכע געריכטלעכע אויספארשונגען באפרייט און דערנאך רעהאביליטירט געווארן.

דער בײזװיליקער פּראָיעקט, װען מיר דערלאָזן, אַז די אומפֿאַרשעמטע מיט־באַטײליקטע פֿונעם פֿאַרברעכן זאָלן באַגײן אַזאַ אומגעזעצלעכקײט אין די אױגן פֿון דער גאַנצער װעלט! ס׳איז אַ פֿאַרברעכן צו קאָרומפּירן שװאַכע און אומבאַשיצטע, צעפֿלאַקערן אין זײ רעאַקציאָנערע געפֿילן, פֿאַרטײדיקן דעם נידערטרעכטיקן אַנטיסעמיטיזם״!

35 יאָר נאָך דעם װי עמיל זאָלאַ האָט געשיקט זײַן באַרימטן באַשולדי־קונגס־בריװ צום פּרעזידענט פֿעליקס פֿאָר, האָט אױף אײראָפּע אַראָפּגענידערט די פֿינצטערע נאַכט פֿונעם דײַטשן פֿאַשיזם, מיט זײַן ראַסן־אַכזאָריעס און לעגאַבע װעלכן די פּראָצעסן פֿון דרײפֿוסן און בײליסן(2) האָבן זיך אױס־געװיזן קינדער־שפּילן. דאָס אַלץ איז געװען געזעצמעסיק: װאָס נידעריקער ס׳איז געפֿאַלן דער קאַפּיטאַליזם, אַלץ אומסמענטשלעכער זענען געװאָרן זײַנע רעגירונגס־מעטאָדן.

אָבער אַפֿילע אין די יאָרן פֿונעם היטלעריסטישן פֿאַשיזם, װען הונ־דערטער טױזנטער ייִדן פֿון דײַטשלאַנד — און ניט נאָר אַרבעטער, נײַערט אױך מענטשן פֿון אַלע אַנדערע שיכטן — זענען פֿיזיש אױסגעראָטן געװאָרן אין די קאָנצענטראַציע־לאַגערן, האָבן די פֿאַשיסטישע שפּיצן אַרױסגעװיזן געדולדיקײַט אין באַצוג צו אײניקע פֿאַרשטײערס פֿון ייִדישע אױבערשטע פֿון שטױסל, און אַ טײל פֿון די ייִדישע גװירים זענען אַפֿילע אײַנגעגאַנגען אױף געשעפֿטן מיט די היטלעריסטן, האָבן זיך צונױפֿגערעדט װעגן זײער אַרױספֿאָרן אין אַנדערע לענדער און האָבן איבערגעפֿירט אַהין זײערע קאַפּיטאַלן.

אין ראַטנפֿאַרבאַנד האָבן ייִדן־האַרעפּאַשניקעס אין די יאָרן פֿון דער גרױסער פֿאָטערלענדישער מילכאָמע, געקעמפֿט אױף די פֿראָנטן פֿאַר זײער סאָװעטישן הײמלאַנד און אָפּגעגעבן פֿאַר איר זײערע לעבנס. אַ סאַך ייִדן האָבן זױכע געװען צו באַקומען אין פּסס״ר דעם הױכן טיטל פֿון העלד פֿון ראַטנפֿאַרבאַנד און צענדליקער טױזנטער ייִדן זענען אױסגעצײכנט געװאָרן מיט אָרדנס און מעדאַלן.

אין די יאָרן פֿון דער צװײטער װעלט־מילכאָמע, האָבן די אַרבעטנדיקע ייִדן פֿון פֿאַרשידענע לענדער פֿון אײראָפּע, אונטער דער אָנפֿירונג פֿון די קאָמוניסטישע פּאַרטײען פֿון פֿראַנקרײַך, פּױלן, דײַטשלאַנד, איטאַליע, אונ־גאַרן, טשעכאָסלאָװאַקיע און אַנדערע לענדער, צוזאַמען מיט זײערע קלאַסן־ברידער געקעמפֿט מעסירעס־נעפֿעשדיק קעגן די היטלעריסטן אין די אונ־טער־ערדישע גרופּעס פֿון דער װידערשטאַנד־באַװעגונג, אין די אַפּטײלונגען װאָס זענען געשאַפֿן געװאָרן אין די טױט־לאַגערן. ס׳איז אױך באַקאַנט,

(2) אַ מישפּעט, װעלכער איז אין 1913 אָרגאַניזירט געװאָרן דורך דער צאַרישער רעגירונג איבערן ייִדן בײליס, װעמען מ׳האָט באַשולדיקט אין האָבן געהאַרגעט אַ קריסט־לעך קינד קלױמערשט צוליב ריטועלע צילן. דער פּראָצעס איז געװען אַ קלאָרער אױסדרוק פֿון דער שאָװיניסטישער, אַנטיסעמיטישער און פּאָגראָם־פּאָליטיק פֿון דער צאַרישער רעגירונג. װ. אי. לענין און די גאַנצע באָלשעװיסטישע פּאַרטײ צוזאַמען מיט אַנדערע דעמאָקראַטישע עלעמענטן זענען שאַרף אַרױסגעטראָטן פֿאַרורטײלנדיק דעם שענדלעכן בײליס־פּראָצעס.

אז אין דער צייט פונעם בירגער־קריג אין שפאניע האבן ייִדן־דעמאקראטן פון פראנקרייך, דייטשלאנד, אונגארן, פוילן און אנדערע לענדער, געקעמפט זייט בא זייט מיט פארשטייערס פון אנדערע פעלקער, אין די אינטערנאציאנאלע בריגאדעס פאר דער פרייהייט און אומאפהענגיקייט פונעם שפאנישן פאלק. זייער בייטראג צום קאמף קעגן פאשיזם איז אומבאשטרייטלעך און ער איז אריין אין דער געשיכטע פונעם באפרייונגס־קאמף פון די ארבעטנדיקע קעגן פאשיזם.

אין דער געשיכטע פון דער ווידערשטאנד־באוועגונג איז ווי א גלאריי־ בער קאפיטל אריין דער העלדישער אויפשטאנד פון די פוילישע ייִדן אין ווארשעווער געטא אין אפריל־מיי 1943. די ייִדישע קאמפס־ארגאניזאציע אין געטא, וואס האט צוגעגרייט דעם אויפשטאנד, איז געווען פארבונדן מיט די פראגרעסיווע פוילישע אונטער־ערד־ארגאניזאציעס, וואס אין זייער שפיץ איז געשטאנען דער כאווער וולאדיסלאוו גאמולקא. א סאך טעג האט די שווערע ארטילעריע פון דעם היטלער־גענעראל פאן סטראאפ באשאסן דעם געטא, ווען די פארטיידיקערס זענען געווען באוואפנט מיט ביקסן פון אייגענער אויסארבעטונג און מיט פלעשער־גראנאטן. הימלערס פאליציי־גענעראל גלאבאצניק, האט טעלעגראפירט צו זיין שעף אין בערלין: „די באלאגערונג פון געטא איז אומגעהויער שווער. קעדיי צו דערשטיקן דעם אויפשטאנד, מוז מען זיך שלאגן פאר יעדער געביידע. די ייִדן פארטיידיקן זיך ווילד. די זאך פאדערט בלוטיקע קארבאנעס און באדייטנדיקע קויכעס".

דאוועקע נישט אזוי האבן זיך אויפגעפירט די רעאקציאנערע פארשטייערס פונעם ציעניזם אין די יארן פון שווערע ליידן. אזוי, צום ביישפיל, האט דער פארשטייער פון דער ייִדישער אגענץ אין אונגארן און פירער פון דעם אזוי גערופענעם „רעטונגס־קאמיטעט פון דער ייִדישער באפעלקערונג אין אונגארן", קאסטנער, זיך צונויפגערעדט מיט דער געשטאפא און מיט די ס. ס. פירער וועגן ארויספירן פון אונגארן א טויזנט פארמעגלעכע ייִדן, צווישן זיי זיינע קרויווים און ציעניסטישע אקטיוויסטן, בעיים 500 טויזנט אונגארישע ייִדן זענען פארמישפעט געווען אף א מאוטירער־טויט. ערשט אין א סאך יארן ארום איז דער איניען פארעפנטלעכט געווארן א דאנק די בריוו פונעם 72־יאריקן מ. גרינוואלד, א מיטגליד פון דער רעליגיעזער פארטיי „מיזראכי", אן אייגנטימער פון א האטעל אין יערושאלאים, וועלכער האט עמיגרירט קיין פאלעסטינע פון אונגארן.

סאף 1953 האט מ. גרינוואלד פארשפרייט צווישן די מיטגלידער פון זיין פארטיי בריוו, אין וועלכע ער האט ארויסגערוקט קאנקרעטע באשולדיקונגען קעגן קאסטנערן. אין די דאזיקע בריוו איז אויפגעוויזן געווארן, אז קאסטנער „האט מיטגעארבעט מיט די נאציס אינעם פארניכטן די ייִדישע באפעלקערונג פון אונגארן". אז אפן נורענבערגער פראצעס איז ער „פערזענלעך ארויסגעטראטן אין פארטיידיקונג פון דעם וויכטיקן נאציסטישן טוער און קריגס־פארברעכער קורט באכאר, וועלכער איז געווען שטאנדארטנפירער פון די ס. ס. ארמייען".

פון גרינוואלדס בריוו, וואס זענען ברייט פארעפנטלעכט געווארן אין

לאנד און האבן ארויסגערופן א שטורעמדיקן אויפברויז פון דער יִסראעלי־שער געזעלשאפטלעכקייט, האט זיך ארויסגעוויזן אז אינעם פארברעכערישן איניען פון קאסטנערן זענען געווען פארמישט אנגעזעענע ציעניסטישע טוער, וואס פארנעמען אויך היינט וויכטיקע פאסטנס אין דער רעגירונג און אינעם פארטיי־אפאראט פון מאפאי.

די פירנדיקע שפיצן פונעם מאפאי האבן געוואלט אפווענדן דעם פראָ־צעס קעגן קאסטנערן און אנשטאט דעם צונויפשטעלן א באשולדיקונג קעגן גרינוואלדן. דער געוועזענער מיניסטער פון האנדל און אינדוסטריע דאוו יאסעף, האט אנגעהויבן א געריכטלעכן מישפעט קעגן גרינוואלדן, וואס איז צוגעצויגן געווארן צו געריכטלעכער פאראנטווארטלעכקייט „פאר רעכילעס־דיקע באשולדיקונגען קעגן געוועזענעם מיטארבעטער פונעם האנדלס־און אינדוסטריע־מיניסטעריום א. קאסטנער". די ארגאניזאטארן פונעם פראצעס האבן געמיינט, אז דער איניען וועט זיי געלונגען און זיי וועלן צווינגען מ. גרינוואלדן איבערצוּרייסן די וויַיטערדיקע פארשפרייטונג פון די קאמפראָ־מעטירנדיקע בריוו. אבער דער פראצעס קעגן מ. גרינוואלדן איז פארוואנדלט געווארן אין א פראצעס קעגן קאסטנערן. אף דעם דאזיקן פראצעס איז אנט־פלעקט געווארן דאס שרעקלעכע בילד פון פארראט לעגאבע די ברייטע יידישע מאסן דורך אייניקע ציעניסטישע פירערס אין די לענדער פון אייראפע, וועלכע זענען געווען אקופירט דורך די היטלעריסטן.

שוין אין דער ערשטער סטאדיע פונעם פראצעס קעגן מ. גרינוואלדן איז דאקומענטאל דערוויזן געווארן, אז קאסטנער האט געראטעוועט דעם ס. ס.־גענעראל באכאר אפן נורענבערגער פראצעס, און דערנאך — בעיסן דייטשן מישפעט פון דענאציפיקאציע — אז באכאר האט צוזאמען מיטן נאציסט אייכמאן, דערלויבט קאסטנערן ארויסצופירן פון אונגארן מיט א צוג טויזנט מענטשן — פרייַנט און קרויווים פון קאסטנערן. זיי אלע זענען געווען פאר־מעגלעכע מענטשן. קאסטנער האט ארויסגעפירט די דאזיקע מענטשן בישטיקע, מוירע האבנדיק פאר א בונט פון דער יידישער געמיינדע אין אונגארן. וויַיטער איז קלאר געווארן, אז קאסטנער האט געשטערט די יידישע פאראַ־שוטיסטן פון פאלעסטינע, וועמען מ'האט געשיקט קיין אונגארן צו ארגאניזירן צווישן די יידן א ווידערשטאנד־באוועגונג. צווישן די פאראשוטיסטן זענען געווען מענער און פרויען. זיי זענען אויסגעגעבן געווארן דורך קאסטנערן צו דער געשטאפא.

וויַיטער האט דער פראצעס אויפגעדעקט ביזן סאף די שרעקלעכע פאר־ברעכנס, וואס זענען באגאנגען געווארן הינטערן רוקן פון הונדערטער טויזנ־טער יידישע ארבעטנדיקע. דער איניען האט אנגענומען פאר די ציעניסטישע לידערס א זייער סקאנדאליעזע פארעם. דעמאלט האבן אגענטן פון דער יִסראעלישער געהיים־פאליציי דערמארדעט קאסטנערן.

קאסטנער איז געווען נישט דער אייַנציקער אין זיַין מין. אין 1943, הארט פארן העלדישן אויפשטאנד פון ווארשעווער געטא, האט די יידישע קאמפס־ארגאניזאציע פארמישפעט צום טויט א לידער פונעם ציעניזם, דעם דאקטער נאסיג, און זי האט דעם אורטייל אויסגעפירט. דער דאזיקער מיש־

פּעט איז פֿאָרגעקומען אין סאַמע גיכטאָ, וואָס איז געווען פֿאַרהילט אינעם רויך פֿון די קרייפֿעס. אַף איין זײַט האָבן זיך געפֿונען די ריכטער — די אַרבעטנדיקע ייִדן, אַף דער צווייטער — דער 80 יאָריקער נאַסיג, אַן אָנהענגער פֿון דער „דײַטשער אָריענטאַציע” אין דער ציִעניסטישער באַוועגונג, איינער פֿון די וואָס האָבן נאָך אין אָנהייב פֿונעם XX־טן יאָרהונדערט זיך באַמיט צו העלפֿן דעם דײַטשן אימפּעריאַליזם צו באַפֿעסטיקן זײַן ווירקונג אַפֿן נאָענטן מיזרעך. נאַסיג, דער געוועזענער אָרגאַניזאַטאָר פֿון דער אַלגעמײַנער געזעלשאַפֿט פֿאַר ייִדישער קאָלאָניזאַציע, האָט זיך דערקײַקלט, ווי ס׳איז דערוויזן געוואָרן אַפֿן געריכט, אַז ער איז געוואָרן דער באַל־יויעץ פֿון דער געשטאַפּאָ, באַם פֿאַרווירקלעכן די פּלענער פֿון פֿיזישער אויסראָטונג פֿון די ייִדן.

דאָס צעשמעטערן דעם היטלעריסטישן פֿאַשיזם, בײַ דער דעצידירנדיקער באַטייליקונג, דעריקער פֿון דער סאָוועטישער אַרמיי און דעם סאָוועטישן פֿאָלק, וואָס האָט דערבײַ געבראַכט די גרעסטע קאָרבאָנעס, האָט אַ סאָף געמאַכט צו די היטלעריסטישע פֿאַרברעכנס איבער די ייִדן, רוסן, אוקראַינער, נאָרוועגן, פֿראַנצויזן א. א. די ייִסראָעלישע ציִעניסטן האָבן, פֿאַרשטייט זיך, פֿאַרגעסן וועגן דעם, און זיי באַגיסן איצט מיט שמוץ דאָס סאָוועטישע פֿאָלק און די סאָציאַליסטישע מעלוכע, ווי אויך די פֿאָלקס־כינע און אַנדערע פֿאָלקס־דעמאָקראַטישע לענדער.

די מיליטערישע פּאָליטישע און אידעיִשע צעשמעטערונג פֿון היטלער־דײַטשלאַנד און אירע פֿאַרבינדעטע האָט גלײַכצײַטיק באַדײַט אַ צעשמעטערישן קלאַפּ פֿאַרן אַנטיסעמיטיזם. די פֿעלקער פֿון אייראָפּע געדענקען זייער גוט אַז דער אַנטיסעמיטיזם איז געווען די גײַסטיקע פּאַן, אַ מין „אידעאָלאָגיע” פֿון די היטלעריסטישע מערדער־באַנדעס, פֿאַרגוואַלטיקערס און מענטשן־פֿרעסערס. דעריבער איז דער אײַנפֿלוס פֿון אַנטיסעמיטיזם אַזוי שאַרף געפֿאַלן, אַפּילע צווישן די פֿינצטערסטע און אָפּגעשטאַנענסטע שיכטן פֿון דער באַפֿעלקערונג פֿון די אייראָפּעיִשע לענדער, אַז לאָמיר האָפֿן און קעמפֿן דערפֿאַר, אַז אים וועט שוין מער נישט באַשערט זײַן קיינמאָל ווידער אויפֿצושטיין אין דער צוקונפֿט.

עס איז זעלבסטפֿאַרשטענדלעך, אַז אַף וויפֿל דער קאַפּיטאַליזם איז נאָך נישט אומעטום אַוועק אין דער פֿאַרגאַנגענהײַט, איז נאָך אויך פֿאַרבליבן דער אַנטיסעמיטיזם. ער עקזיסטירט אין פֿאַרשידענע לענדער פֿון לאַטײַן־אַמעריקע, וווּ ס׳ווערן אָנגעווענדעט באַגרענעצונגען קעגן ייִדן, ער לעבט אין מײַרעוו־דײַטשלאַנד, אַביסל אין פֿראַנקרײַך און אין אַ סאַך אַנדערע בורזשואַזע לענדער. דער אַנטיסעמיטיזם מאַניפֿעסטירט זיך אויך אין די פֿאַרייניקטע שטאַטן פֿון אַמעריקע, וווּ עס עקזיסטירן האָטעלן אין וועלכע ס׳איז פֿאַרבאָטן זיך אָפּצושטעלן ייִדן, וווּ ס׳זענען פֿאַראַן אַנשטאַלטן און פּאָסטנס, צו וועלכע מ׳לאָזט זיי נישט צו. פֿאַרשטייט זיך, אַז דער דאָזיקער אַנטיסעמיטיזם ווערט אָנגעווענדעט, ווי דאָס איז געווען אויך פֿריער, קעגן ייִדן, אַרבעטער, אינטעליגענטן, אָרעמע. ער רירט נישט אָן דעם מיליאָרדערליִמען און ענלעכע ווי ער.

דער פאקום פונעם אנטיסעמיטיזם, דער באדן וואס איז אין אלגעמיין העכסט גינסטיק פאר נאציאנאלער אונטערדריקונג, — בורזשואזע געזעלשאפט, דער אימפעריאליזם, וואס זענען אזוי ליב פארן הארצן פון די ציוניסטישע פירערס. די עקספלואטאטארישע קלאסן זענען פארינטערעסירט, אז עס זאלן פארשטארקט ווערן די נאציאנאלע ווידערשפרוכן, די נאציאנאלע אונטערדריקונג, מיטן ציל צו פארזיכערן פאר זיך רעוואכים דורך דער עקספלואטאציע פון די פארשקלאפטע פעלקער און קעדיי אויסצומיידן די אינטערנאציאנאלע פארייניקונג פון די ארבעטנדיקע אינעם קאמף קעגן די עקספלואטאטארס און עקספלואטאציע. און אוודאי איז מארקס טויזנט מאל גערעכט, ווען ער האט געשריבן: „אין דער זעלבער מאס, ווי ס'וועט פארניכטעט ווערן די עקספלואטאציע פון איין מענטשן דורכן אנדערן, וועט אויך פארניכטעט ווערן די עקספלואטאציע פון איין נאציע דורך דער אנדערער(1).

דערמיט ווערט באשטימט די באציונג פון די קאמוניסטן צום אנטיסעמיטיזם. זיי באטראכטן אים ווי איינע פון די עקסטרעמסטע פארמען פון ראסנשאוויניזם. דער אנטיסעמיטיזם איז לוינענדיק פאר די עקספלואטאטארס ווי א בליץ־אפציער, וואס פירט ארויס דעם קאפיטאליזם פון אונטער די קלעפ פון די ארבעטער. דער אנטיסעמיטיזם איז געפערלעך פאר די ארבעטנדיקע מאסן, ווי א פאלשער וועג, וואס פירט זיי אראפ פון דעם ריכטיקן וועג צו די דזשונגלס. דאס ווערט באשטעטיקט דורך דער גאנצער געשיכטלעכער דערפארונג. דעריבער זענען די קאמוניסטן די אומקאמפראמיסלעכסטע און אומבעראכמאנעסדיקסטע סאנים פון אנטיסעמיטיזם, פונקט ווי פון יעדער אנדער דערשיינונג פון ראסישער אדער נאציאנאלער אויסשליסלעכקייט.

א לאנגיאריקע און אומדערמידלעכע ארבעט פון דער קאמוניסטישער פארטיי פון ראטנפארבאנד האט געבראכט צו דער ליקווידאציע פון דערשיינונגען פון נאציאנאליזם אין לאנד, צווישן זיי אויך פון דעם אנטיסעמיטיזם — פארשאלטענע ירושע פון צארישן רוסלאנד, ווו די פארברעכערישע פאליטיק פון די עקספלואטאטארישע קלאסן, וואס האט געפלאנצט נאציאנאלע אומגלייכבארעכטיקונג און אונטערדריקונג פון איין נאציע דורך אן אנדערער, האט מיטגעווירקט צו דער פארפעסטיקונג פון דער הערשאפט פון די גוטבאזיצערס און קאפיטאליסטן איבער די ארבעטנדיקע. די פעלקער פריינטשאפט און די פארניכטונג פון נאציאנאלער סינע אין פסס"ר איז איינע פון די גרעסטע דערגרייכונגען פון די ארבעטער־מאסן פון ראטנפארבאנד. די סאוועטישע געזעצן און די גאנצע מאראל פון דער סאציאליסטישער געזעלשאפט באשיצן שטארק אט די דערגרייכונג. אין דעם פיל נאציאנאלן ראטנפארבאנד איז פראקטיש פארקערפערט די פאליטיק פון די קאמוניסטן־לעניניסטן, וואס באשטייט אין פארייניקונג און בונד פון די ארבעטער פון אלע נאציאנאליטעטן און נאציאנען אין זייער קאמף אראפצושליידערן די מאכט פון דעם קאפיטאל, פארן אויפבוי פון א נייער קאמוניסטישער געזעלשאפט.

(1) ק. מארקס, פ. ענגעלס, געקליבענע ווערק, ב. זייט 26.

דער ניצחון פון ארבעטער־קלאַס און די אַנטשטייונג פון אַ מעכטיקן לאַגער פון סאָציאַליסטישע מעלוכעס, וווּ עס לעבן איבער אַ מיליאַרד מענטשן אויף אַ דריטל פון דער ערד, האָט באַוויזן אַ טויט־קלאַפּ פאַר יעדער נאַציאָנאַלער אומגלייכבארעכטיקונג און פאַר דער אונטערדריקונג פון די נאַציעס. דאָס איז געוועזן אויך אַ טויט־קלאַפּ פאַרן אַנטיסעמיטיזם. די קאָמוניסטישע פּאַרטייען וואָס געפינען זיך בײַ דער מאַכט אין די סאָציאַליסטישע לענדער, טרײַ צו לענינס פּאָסטולאַטן, פירן אַ פּראַקטישן קאַמף מיט די איבערבלײַבעכצן פון קאַפּיטאַליזם אין דער נאַציאָנאַלער פראַגע. די פּוילישע פאַראייניקטע ארבעטער־פּאַרטיי וואָרצלט אויס מיט אַנטשלאָסנקייט די רעשטלעך פון אַנטיסעמיטיזם. די פּוילישע פאַראייניקטע ארבעטער־פּאַרטיי קוואַליפיצירט דעם אַנטיסעמיטיזם ווי קאַניבאַליזם, ווי מענטשן־פרעסערײַ. די קאָמוניסטישע און ארבעטער־פּאַרטייען פון דער דײַטשער דעמאָקראַטישער רעפּובליק, אונגאַרן, רומעניע, בולגאַריע און די איבעריקע פאָלקס־דעמאָקראַטישע לענדער, דערציען זייערע פעלקער אין גײַסט פון עכטן פּראָלעטאַרישן אינטערנאַציאָנאַליזם, אין גײַסט פון רעספּעקט צו אַלע נאַציעס.

וואָס שייַעך מדינת ישׂראל, איז זי, ווי דאָס איז שוין דערמאָנט געוואָרן, ווי אַ קאַפּיטאַליסטישע מעלוכע ניט געווען אומשטאַנד צו לייזן יענע פראַגע, לעשעם וועלכער זי איז, דוכט זיך געשאַפן געוואָרן, אויף וויפל דאָרט עקזיסטירן אונטערדריקטע ארבעטער־מאַסן און עס זענען פאַראַן אונטערדריקערס, די קאַפּיטאַליסטן, פאַרמאָגט די מעלוכע אַלע פעלערן פון דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדענונג, צווישן זיי אויך די פעלער פון דער נאַציאָנאַלער פראַגע.

ווהין פירט די ציוניסטן זייער טעאָריע פון זײַן אַ „יוצא מין הכּלל"

דער מאַרקסיסטישער אויספיר בײַ דער איצטיקער לאַגע פון די פעלקער און נאַציאָנען זאָגט אַז: עס מוז אומבאַדינגט פאַרניכטעט ווערן די נאַציאָנאַלע און קאָלאָניאַלע אונטערדריקונג אין אַלע אירע פאָרמען און דערשײַנונגען, מען מוז פאַרענדיקן מיטן קאָלאָניאַליזם און מען מוז אײַנשטעלן די באַציונגען צווישן אַלע מעלוכעס און פעלקער פון מיזרעך און מײַרעוו אויף דער באַזע פון גלײַכבאַרעכטיקונג, פרידלעכן צוזאַמענלעבן און אַלזײַטיקער צוזאַמענאַרבעט, האָבנדיק אָבער אין זינען אַז קעדיי צו דערגרייכן אַ טאָטאַלע און ענדגילטיקע פאַרניכטונג פון נאַציאָנאַלן און סאָציאַלן יאָך, מוז אָפּגעשאַפן ווערן די עקספּלואַטאַציע פון איין מענטש דורכן אַנדערן.. מען מוז אַ סאָף מאַכן צום אימפּעריאַליזם. און דאָס איז מעגלעך נאָר בײַ אַ ברידערלעכן בונד און געייניקטער טעטיקייט פון די ארבעטער־מאַסן מיט די אונטערדריקטע פעלקער פון אַלע נאַציאָנאַליטעטן. דער אויספיר פון בורזשואַזן נאַציאָנאַליסטישן ציוניסט זאָגט: ייִדן דאַרפן ניט זאָרגן וועגן דער פאַרניכטונג פון סאָציאַלן און נאַציאָנאַלן יאָך אויף דער גאַנצער וועלט, פּונקט ווי זיי דאַרף אויך ניט אינטערעסירן דער גורל פון די ארבעטער מאַסן פון אַנדערע נאַ-

ציאנאליטעטן און דאס אפשאפן די עקספלואטאציע פון איין מענטש דורכן אנדערן. ייִדן מוזן זיך אפזונדערן פון די ארבעטער־מאסן און פון די אונטערדריקטע פעלקער פון אנדערע נאציאנאליטעטן, זיי מוזן איינשטעלן א „קלאסן־שאלעם" מיט דער „ייִדישער גרויס־בורזשואזיע, וואס זאל זײַן געצילט קעגן די ארבעטער פון אנדערע פעלקער און נאציעס, און זיי דארפן זיך קאנצענטרירן אין דער בורזשואזער מעלוכע, וואס הייסט יִיסראעל. מיר האבן שוין געזען אז אפילע די איצטיקע איזאלאציע פון יִיסראעל, באמיען זיך די יִיסראעלדיקע ציעניסטן אויסצוטײַטשן מיט דער פאלשער קאנצעפציע וועגן דער „אייביקײַט פון לײַדן" פון ייִדישן פאלק, וואס דאס איז שוין אזוי צו זאגן, פון פארויס באשטימט דורך „גאטס ווילן". אבער אזא אויסטײַטשונג פון יִיסראעלס אינטערנאציאנאלער פאליטישער איזאלאציע באדײַט בלויז, אז די יִיסראעלדישע ציעניסטן באמיען זיך ארויפצולייגן אף זייער גאט זייערע אייגענע כאטאִים.

עמעס, אין די דיפלאמאטישע קרייזן און אין די רעגירונגס פאדערצימערן פון א גאנצער רײַ אייראפעִישע מעלוכעס, באמיען זיך ניט די יִיסראעלדיקע פאליטיקערס צו פארטיידיקן זייערע אָרעמע „טעאָריעס" וועגן דער „אויסנאמלעכקײַט" פון דער נאציע און וועגן איר מעשיכישער באשערטקײַט. פארקערט, אונטער דער מאסקע פון אניוועס און זעלבסטמינדערשעצונג און מיט א געמאכטער באשיידנקײַט, אפעלירן זיי צום אפגעפרעגטן דורך זיי מארקסיזם און דעמאקראטיזם: „אויב איר אנערקענט די רעכט פון אליין באשטימונג פאר נאציעס און איר פארטיידיקט די אז א שיר גרעסער אראבישע נאציע, אנערקענענדיק די גערעכטיקײַט פון איר קאמף קעגן קאלאניאליזם, טא פארוואס באציט איר זיך נעגאטיוו צו די אנשטרענגונגען פון דער קליינער ייִדישער נאציע, וואס האט זיך ערשט קאנסטיטוּירט אין אן אומאפהענגיקער יִיסראעלדיקער מעלוכע? איז דען אזא שטעלונג בענעגייא דער קליינער (ייִדישער) נאציע ניט אין סטירע מיט די פרינציפן פון דעמאקראטיזם און סאציאליזם?"

ווי איר זעט, ווערט די פראגע דא געשטעלט גאר אנדערש און זי בינדט זיך ניט אינגאנצן מיט דער אידעאלאגיע און פאליטיק פון די יִיסראעלדיקע רעאקציאנערע ציעניסטן! עס איז זעלבסטפארשטענדלעך, אז אפילע אין דעם אויפן גופע פון שטעלן די פראגע קען מען ניט געפינען אפילע קײַן אנדײַטונג קעדיי צו פרוּוון באטראכטן דעם איניען אין צוזאמענהאנג מיט די רעאל עקזיסטירנדיקע קאנקרעטע באדינגונגען פון דעם באפרײַונגס־קאמף פון די אראבישע פעלקער און אויך פון דער גאנצער וועלט.

מיר ווילן דאך פרוּוון געבן אן ענטפער אף דער דאזיקער דיפלאמאטישער און אידעאלאגישער פראגע, ארויסגייענדיק פון די פרינציפן פון דעמאקראטיזם און מארקסיזם־לעניניזם. ווי אונדז שײַנט, איז דער ענטפער אזא:

לעהייפעך צום בורזשואזן נאציאנאליזם באטראכט ניט דער מארקסיזם, ווי די וויסנשאפטלעכע אידעאלאגיע פון ארבעטער־קלאס און ווי די אידעאלאגיע פון קאנסעקווענטן דעמאקראטיזם, יעדע נאציאנאלע פראגע ווי א זעלבסט־ציל אדער גאר ווי די וויכטיקסטע און פונדאמענטאלסטע פראגע פון

דער הײַנטיקער צײַט. עס איז בוילעט און קלאָר, אַז די נאַציאָנאַלע און דעריקער די נאַציאָנאַל־קאָלאָניאַלע פראַגע האָט זיך אין דער איצטיקער צײַט אַרויסגערוקט אַף אַן אַנזעעוודיקן פּלאַץ צווישן די פּראָגעס פון געזעלשאַפטלעכן לעבן פון דער גאָרער וועלט. דעריבער הערשט איצט אַזאַ אַנגעשפּיצטע אויפמערקזאַמקײַט צו דער נאַציאָנאַלער און נאַציאָנאַל קאָלאָניאַלער פראַגע בײַ די פאַרשידענע שיכטן פון דער געזעלשאַפט. דאָך מוז די פראַגע באַטראַכט ווערן אין יעדן באַזונדערן פאַל אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַלגעמיינער באַוועגונג, וואָס איז געווענדט צו באַפרײַען די מענטשהײַט פון די אימפּעריאַליסטישע קייטן.

די ערשטע פליכט פון יעדן ערנטלעכן דעמאָקראַט, סאָציאַליסט און קאָמוניסט, באַשטייט אין אונטערשיידן צווישן אונטערדריקערישע נאַציעס און אונטערדריקטע נאַציעס. אַט די פונדאַמענטאַלע, רעאַלע און בײַם אימפּעריאַליזם אומפאַרמײַדלעכע צעטיילונג פון די נאַציעס, טאָר בעשום אויפן ניט פאַרשוויגן ווערן. קײַן שום דעמאָקראַט, ניט רעדנדיק שוין פון סאָציאַליסט, אָדער קאָמוניסט, קען ניט פאַרלייקענען דעם אומדיסקוטירבאַרן פאַקט, אַז נאָך אין אונדזערע טעג זענען פאַרבליבן אונטערדריקערישע נאַציעס, און קוידעם־קאָל די קאָלאָניאַלע גרויסמאַכטן — די פאַראייניקטע שטאַטן, ענגלאַנד, פראַנקרײַך און אויך אייניקע אַנדערע, וואָס זייערע הערשנדיקע קלאַסן באַרויבן, פאַריאָכן און אונטערדריקן צענדליקער און הונדערטער מיליאָנען מענטשן פון די אונטערדריקטע נאַציעס און פעלקער פון אַזיע, אַפריקע און לאַטיין־אַמעריקע. עס זענען נאָך פאַראַן אַלזאָ נאַציעס, וואָס ווערן אונטערדריקט דורך די אימפּעריאַליסטישע גרויסמאַכטן, אָבער וועלכע זענען שוין אויפגעשטאַנען צום אַנטשיידענעם און ענדגילטיקן קאַמף קעגן דעם יאָך.

אין שײַכעס דערמיט זענען אויך אין אונדזערע טעג, און אויך אַפן מיזרעך, פאַראַן צווייערליי נאַציאָנאַלע באַוועגונגען. די נאַציאָנאַלע באַפרײַונגס־באַוועגונג פון די פעלקער פון אינדיע, אינדאָנעזיע, פון נאָענטן מיזרעך, פון די נעגערישע לענדער פון אַפריקע און אַנדערע, זענען אין דער העכסטער מאָס פּראָגרעסיוו, ווײַל זיי צילן צו דער באַפרײַונג פון זייערע לענדער און פעלקער פון מיזרעך פון אונטער דעם אימפּעריאַליסטישן יאָך און צו דער אַנטוויקלונג אָדער שאַפונג פון נאַציאָנאַלע מעלוכעס. דער באַפרײַונגס קאַמף פון דער אַראַבישער באַפעלקערונג אין אַלזשיר קעגן די קאָלאָניזאַטאָרן — איז אַ גערעכטער און אַ פּראָגרעסיווער קאַמף, ער איז אַ טייל פון דעם אַלוועלטלעכן קאַמף וואָס די מענטשהײַט פירט פאַר איר באַפרײַונג פון די אימפּעריאַליסטישע קייטן: די שמוציקע קאָלאָניאַלע מילכאָמע פון די פראַנצויזן אין אַלזשיר, וואָס ווערט פאַרשלייערט מיט נאַציאָנאַליסטישע טערוצים, איז רעאַקציאָנער און איז אַ כאַרפּע פאַר דער פראַנצויזישער נאַציע.

אַ הארבן פּסאַק־דין פאַרדינט דער בלוטיקער בירגער־קריג, וואָס די ווײַסע קאָלאָניסטן פירן קעגן די נעגערס און אינדיאַנער אין דעם דאָרעם־אַפריקאַנער פאַרבאַנד, אין בעלגישן קאָנגאָ, ניאַסאַלאַנד אָדער אין קעניאַ, ווי אויך די פּאָליטיק פון שטיצן די קאָלאָניאַלע מאַכטן, מיצאַד אַזעלכע

מעלוכעס, ווי ניי־זעלאַנד, א. א. וואָס אָפּטמאָל שפּילן זיי אָביעקטיוו די ראָל פון אָנשפּאַר־באַזעס פאַרן אימפּעריאַליזם אין דאָרעם־מיזרעד אַזיע. דעריבער טרעטן אַרויס אין פראַנקרייך, אין דעם דאָרעם־אַפריקאַנער פאַרבאַנד, אין ניי־זעלאַנד און אין אויסטראַליע, די בעסטע, די באַוווּסטזיניקע און די פּאַר־געשריטנסטע מענטשן קעגן דער אימפּעריאַליסטישער פּאָליטיק, וואָס ווערט געפירט אָדער געשטיצט דורך די קאַפּיטאַליסטן פון „זייערע" נאַציעס קעגן די אונטערדריקטע פעלקער און לענדער פון מיזרעד. מיט זייער קאַמף קעגן דער פאַרשקלאַפונגס־פּאָליטיק, דריקן אויס די אַלע מענטשן זייערע עכטע, פונדאַמענטאַלע און פּערמאַנענטע אינטערעסן פון זייערע נאַציעס, וואָס זענען בעשום אויפן ניט אין איינקלאַנג מיט די אינטערעסן פון יענע עקספּלואַטאַ־טאָרישע קלאַסן און שיכטן פון דער באַפעלקערונג, וואָס בויען זייער וווילשטאַנד אָף די ביינער, בלוט און ליידן פון די מיליאָנען זין און טעכטער פון די מיזרעד־פעלקער.

מען קען ניט לייקענען, אַז אין דעם פּעריאָד פון דער צעפאַלונג פון דער קאָלאָניאַלער סיסטעם געפינען זיך נאָך ווי ניט ווו אין אַזיע און אין אַפריקע, באַזונדערע פונקטן, געגנטן און אָפילע קליינע לענדעלאַך וואָס דינען ווי אָנשפּאַר־באַזעס, פּאַר־פּאָסטנס, אָדער „שטאָך"־פּאָזיציעס פאַרן אימפּעריאַ־ליזם. די באַציונג פון אַן עכטן דעמאָקראַט צו דער אָדער יענער קאָנקרעטער „נאַציאָנאַלער באַוועגונג" איז אָפּהענגיק אינגאַנצן דערפון, צי אַזאַ קאָנקרעטע באַוועגונג ווירקט מיט צו דער באַפרייונג פון די אונטערדריקטע פעלקער און נאַציעס פון דער וועלט פון אימפּעריאַליסטישן יאָך און ביכלאַל פון קאָלאָ־ניאַליזם, אָדער דאָס איז פּשוט אַ באַוועגונג, וואָס אָביעקטיוו איז זי גע־ווענדט צו דער ווייטערדיקער פאַרשקלאַפונג פון די ביז איצט אונטערדריקטע נאַציעס און פעלקער.

אַן עכטער דעמאָקראַט קען זיך ניט אָפּזאָגן פון קאַמף קעגן יענע, וועלכע ווילן מיט צוואַנג אָנהאַלטן אין אַ לאַגע פון רעכטלאָזיקייט, אָפּגעשטאַנענקייט און אָרעמקייט די אונטערדריקטע מיזרעד־פעלקער, וואָס הייבן זיך שוין אָן צו באַפרייען, אַריינגערעכנט, פאַרשטייט זיך, אויך די פעלקער פון נאָענטן און מיטעלן מיזרעד. ער מוז פאָדערן פרייהייט פאַר די קאָלאָניעס און פאַר די נאַציעס, וואָס ווערן אונטערדריקט פון אימפּעריאַליזם.אויב ניט, איז זיין דעמאָקראַטיזם בלויז אַ פּוסטער און פאַלשער, ניט מער ווי אַ ווערבאַלער, און דעמאָלט וועלן זיין אוממעגלעך דער צוטרוי און די סאָלידאַריטעט צווישן פעלקער, וואָס קעמפן פאַר שאָלעם און פרייהייט.

פאַר אַ פולשטענדיקן ניצאָכן פון די נאַציאָנאַל באַפרייונגס־באַוועגונגען וואָס האָבן זיך פאַנאַנדערגעוויקלט אין אַ גיגאַנטישן מאַסשטאַב אָפן גאַנצן מיזרעד פאָדערט זיך אַ פאַרייניקטע אָנשטרענגונג פון דער ריזיקער באַפעל־קערונג פון די מיזרעד־לענדער מיט די פעלקער פון גרויסן סאָציאַליסטישן לאַגער און אויך מיט אַלע פּראָגרעסיווע און שאָלעם־ליבנדיקע קויכעס פון בורזשואַזן מיירעוו. דעריבער איז יעדער איינער, וואָס טרעט אַרויס דירעקט אָדער אומדירעקט אָפן צאַד פון די קאָלאָניזאַטאָרן, און אין דעם קאָנקרעטן פאַל אָף דער זייט פון דער גרויס־קאַפּיטאַליסטישער אימפּעריע פון די ראַק־

פעלערם אָפּן נאָענטן מיזרעך, אָביעקטיוו אַ דערשטיקער פון פרייַהייט פון די פעלקער פון יענער זאַנע, ניט געקוקט אַף דעם מיט וואָסער „נאַציאָנאַלער" פּאַן ער זאָל זיך ניט פּאַרדעקן.

נאָך אין יאָר 1916 האָט וו. אי. לענין ספּעציעל אָנגעוויזן אַף ווייַט ניט דער זעלבער באַציִונג פון דעם גרויסן לערער פון וועלט־פּראָלעטאַריאַט, קאַרל מאַרקס, צו פאַרשידענע קאָנקרעטע „נאַציאָנאַלע" באַוועגונגען פון זייַן צייַט. לענין האָט געשריבן:

„ווי עס איז באַוווּסט, איז קאַרל מאַרקס געווען פאַר פּוילנס אומאָפּהענגיקייַט פון שטאַנדפּונקט פון די אינטערעסן פון דער אייראָפּעישער דעמאָקראַטיע אין איר קאַמף קעגן דעם קויעך און דער האַשפּאָע — מען קען זאָגן קעגן דער דעם אַלמעכטיקן קויעך און פּרעדאָמינירנדיקער רעאַקציאָנערער האַשפּאָע פון דעם צאַריזם. די ריכטיקייַט פון דעם שטאַנדפּונקט האָט זיך בוילעט און פּאַקטיש באַשטעטיקט אין יאָר 1849, ווען דאָס רוסישע לייַבקנעכטישע מיליטער האָט דערשטיקט דעם נאַציאָנאַל־באַפרייַעריש און רעוואָלוציאָנער־דעמאָקראַטישן אויפשטאַנד אין אונגאַרן. און פון דעמאָלסט אָן ביז קאַרל מאַרקס טויט, און אויך אַפילע שפּעטער ביזן יאָר 1890, ווען עס האָט געדראָט די רעאַקציאָנערע מילכאָמע פון צאַריזם אין בונד מיט פראַנקרייַך קעגן דעם ניט־אימפּעריאַליסטישן נאָר נאַציאָנאַל־אומאָפּהענגיקן דייַטשלאַנד, איז ענגעלס געווען קוידעם קאָל און מער פון אַלץ פאַר אַ קאַמף קעגן דעם צאַריזם. און טאַקע בלויז דערפאַר זענען מאַרקס און ענגעלס געווען קעגנערס פון דער נאַציאָנאַלער באַוועגונג פון די טשעכן און די דאָרעם־סלאַוון. באַקענענדיק זיך מיט דעם, וואָס מאַרקס און ענגעלס האָבן געשריבן אין די יאָרן 1848־1849, קען יעדערער, ווער עס אינטערעסירט זיך מיטן מאַרקסיזם, אָבער ניט קעדיי זיך אָפּצוטרייסלען פון מאַרקסיזם, זיך איבערצייַגן, אַז מאַרקס און ענגעלס האָבן דירעקט און אָנטשלאָסן קעגנגעשטעלט „גאַנצע רעאַקציאָנערע פעלקער" וואָס דינען ווי „רוסישע פאָר־פּאָסטנס" אין אייראָפּע קעגן די „רעוואָלוציאָנערע פעלקער": די דייַטשן, פּאָליאַקן און אונגאַרן. דאָס איז אַ פּאַקט, און דער פּאַקט איז דעמאָלט געווען אָן דעם מינדסטן סאָפּעק ריכטיק אָנגעוויזן. אין יאָר 1848 האָבן די רעוואָלוציאָנערע פעלקער געקעמפט פאַר דער פרייַהייט, וואָס איר הויפּט־סוינע איז געווען דער צאַריזם, אָבער די טשעכן און אַנדערע זענען אין דער ווירקלעכקייַט געווען רעאַקציאָנערע פעלקער, פאָר־פּאָסטנס פון צאַריזם.

וואָסזשע דערציילט אונדז דער קאָנקרעטער בייַשפּיל, וועלכן מען מוז אויך באַהאַנדלען קאָנקרעט, אויב מען וויל נאָר בלייַבן געטרייַ דעם מאַרקסיזם? דאָס באַווייַזט אונדז בלויז דאָס, אַז: 1) די אינטערעסן פון דער באַפרייַונג פון עטלעכע גרויסע און גרעסטע אייראָפּעישע פעלקער שטייען העכער פון די אינטערעסן פון דער באַפרייַונגס־באַוועגונג פון קליינע נאַציעס; 2) די פאָדערונגען פון דער דעמאָקראַטיע מוזן באַטראַכט ווערן אין אַל־אייראָפּעישן, און הייַנט מוז מען זאָגן אין אַלוועלטלעכן מאַסשטאַב, און ניט אָפּגעזונדערט. און מער גאָרניט. ניטאָ אַפילע קייַן שאָטן פון אָפּלייקענען יענעם עלעמענטאַרן סאָציאַליסטישן פּרינציפּ, וואָס די פּאָליאַקן פאַרגעסן און צו וועלכן מאַרקס איז שטענדיק געווען געטרייַ: עס קען ניט זייַן פרייַ אַ פאָלק וואָס

אונטערדריקט אנדערע פעלקער. אויב עס זאל זיך איבערבאזערן דער קאנקרעטער צושטאנד, פאר וועלכן עס האט זיך געפונען מארקס אין דער עפאכע פון איבערוואג פון דער צארישער האשפאע אין דער אינטערנאציאנאלער פאליטיק, דעהײַנע, אין אזא פארעם, אז עטלעכע פעלקער וועלן אנהייבן א סאציאליסטישע רעוואלוציע (פונקט ווי אין יאר 1848 האט זיך אנגעפאנגען אין אייראפע די בורזשואזע דעמאקראטישע רעוואלוציע), און אנדערע פעלקער וועלן זיך פארוואנדלען אין הויפט־זײַלן פון דער בורזשואזער רעאקציע, וועלן מיר מוזן אויך זײַן פאר א רעוואלוציאנערער מילכאמע קעגן זיי. מירן מוזן זיי דערשטיקן, פארניכטן אלע זייערע פאר־פאסטנס, ניט קוקנדיק אף קליין־נאציאנאלע באוועגונגען וועלכע זאלן דערבײַ ארויסגערוקט ווערן. דערפון איז גערדרונגען, אז מיר דארפן ניט אפווארפן די בײַשפילן פון מארקס טאקטיק; דאס וואלט געהייסן דינען מיטן מויל דעם מארקסיזם און איבעררײַסן מיט אים מיטן טאט. מיר מוזן פון א קאנקרעטן אנאליז ארויסבאקומען די ווערטפולסטע לעקציעס פאר דער צוקונפט. באזונדערע פאדערונגען פון דער דעמאקראטיע, צווישן זיי אויך די אליין־באשטימונג, זענען ניט קײַן אבסאלוטע זאכן, נאר בלויז א טיילכל פון דער אל־דעמאקראטישער (היינט אל־סאציאליסטישער) וועלט־באוועגונג. גאנץ מעגלעך אז אין באזונדערע קאנקרעטע פאלן ווידערשפרעכט דאס טיילכל דער אלגעמיינער זאך, מוז מען עס דאן אפווארפן. עס איז מעגלעך אז א רעפובליקאנישע באוועגונג אין א לאנד זאל זײַן בלויז א געווער פון דער קלעריקאלער אדער פינאנציעל־מאנארכיסטישער אינטריגע פון אנדערע לענדער, דאן מוזן מיר ניט שטיצן אזא באשטימטע קאנקרעטע באוועגונג, אבער עס וואלט געווען גאר לעכערלעך מיר זאלן אף אט דעם סמאך ארויסווארפן פון דער פראגראם פון דער אינטערנאציאנאלער סאציאל־דעמאקראטיע דעם לאזונג פון א רעפובליק(1).

אנווײַזנדיק אף דער ענדערונג אין דער געשיכטלעכער לאגע, זינט די צײַטן פון קארל מארקס און אויך אף דער אביעקטיווער ענדערונג פון דער סיטואציע אין רוסלאנד, ביפראט אין צוזאמענהאנג מיט דער רעוואלוציע פון יאר 1905, האט וו. אי. לענין פארגעזעצט:

„מארקס און ענגעלס האבן ניט דערלעבט ביז צום אימפעריאליזם. איצט האט זיך געשאפן א סיסטעם פון א הײַפל (5־6) „גרויסע" אימפעריאליסטישע מעלוכעס, וואס יעדע איינע פון זיי אונטערדריקט פרעמדע נאציעס, דערבײַ איז די דאזיקע אונטערדריקונג איינע פון די מיטלען מיט וועלכע עס ווערט אפגעהאלטן אף א קינסטלעכן אויפן דער צוזאמענברוך פון דעם קאפיטאליזם, עס איז א קינסטלעכע שטיצע פארן אפארטוניזם און סאציאל־שאוויניזם פון די אימפעריאליסטישע נאציעס וואס הערשן איבער דער וועלט. דעמאלט איז די מײַרעוו־אייראפעישע דעמאקראטיע, וואס האט באפרײַט די גרעסטע נאציעס, געווען קעגן דעם צאריזם, וועלכער האט צוליב רעאקציאנערע צוועקן אויסגענוצט די קליינע נאציאנאלע באוועגונגען. איצטער איז דער

(1) וו. אי. לענין וועגן דער נאציאנאלער און נאציאנאל־קאלאניאלער פראגע, זייטן 331־132.

בונד פון דעם צאַריסטישן אימפּעריאַליזם מיט דעם פאַרויסגעשריטענעם קאַפּיטאַליסטישן, אייראָפּעישן אימפּעריאַליזם, אַ בונד אויף דער באַזע פון דער אַלגעמיינער אונטערדריקונג פון אַ גאַנצער ריי נאַציעס, קעגנגעשטעלט דעם סאָציאַליסטישן פּראָלעטאַריאַט, וואָס איז צעשפּאַלטן אויף אַ שאָוויניסטישן „סאָציאַל־אימפּעריאַליסטישן" און אַ „רעוואָלוציאָנערן"(1).

פון די פאַרגאַנגענע יאָרן, זינט יענער צייט, האָט זיך די לאַגע אין דער וועלט ענדגילטיק געענדערט צום גוטן. עס איז אַנטשטאַנען דער פאַרבאַנד פון סאָוועטישע, סאָציאַליסטישע רעפּובליקן, און דערנאָך, דער גרויסער לאַגער פון סאָציאַליסטישע מעלוכעס, וואָס אין זייערע גרענעצן, ווי שוין געזאָגט, איז אָפּגעשאַפט געוואָרן יעדער מין אומגלייכהייט און אונטערדריקונג. אין פאַרלויף פון דער לעצטער צייט האָט זיך אַנטוויקלט אין דער פולסטער מאָס דאָס צעפאַלן זיך פון דער קאָלאָניאַלער סיסטעם פון אימפּעריאַליזם, און די דערדריקנדיקע מערהייט פון די מיזרעך־פעלקער האָבן אָראָפּגעשליידערט פון זיך די קייטן פון דער קאָלאָניאַלער פאַרשקלאַפונג. עס האָט זיך שוין אויסגעפורעמט און עס פאַרפעסטיקט זיך אַלץ מער און מער, אין דעם קאַמף קעגן די קאָלאָניאַלע קוויכעס, דער גרויסער פאַרבאַנד פון די פעלקער פון די סאָציאַליסטישע מעלוכעס און פון די נייע אומאָפּהענגיקע מיזרעך־לענדער, וואָס דעראָבערן זייער פולקאָמע באַפרייונג פון די פּענטעס פון אימפּעריאַליסטישן יאָך. אויף דער זייט פון דעם פאַרבאַנד געפינט זיך אַלץ וואָס איז ערלעך, פאַרגעשריטן און פּראָגרעסיוו אין די מייַרעוו־לענדער.

אָבער אויף וועמענס צד געפינען זיך אין איצטיקן היסטאָרישן קאַמף פון די פעלקער, דער בורזשואַזער ציעניזם און די ציעניסטישע הערשנדיקע קרייזן פון יִשׂראל? די אין בוך אָנגעגעבענע פאַקטן און אויך אַלע אַנדערע דאַטעס באַווייזן אַז די דאָזיקע קרייזן זענען אויפן צד פון די פאַרביסנסטע סאָנים פון דער פרייהייט פון די פעלקער פון מיזרעך, — און ניט בלויז פון מיזרעך, — געפינען זיך אויף דער זייט פון די אַמעריקאַנער, ענגלישע און פראַנצויזישע אימפּעריאַליסטן. נאָך מער! די יִשׂראלדישע הערשנדיקע קרייזן זעען ניט פאַר יִשׂראל קיין אַנדער צוקונפט, ווי דאָס שטיין צו דינסט און זיין אַ שיק־יינגל בא די גרויסע קאָלאָניאַלע אימפּעריאַליסטישע מעלוכעס.

אויף אַזאַ אופן איז מעדינאַס יִשׂראל אָביעקטיוו פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ בייטש פון דער אימפּעריאַליסטישער רעאַקציע און אין אַנשפּאַר־פּונקט פאַר דעם אָפּטרעטנדיקן קאָלאָניאַליזם, וועלכער גייט דאָך איבער ווו ניט ווו, אָדער פּרווט איבערצוגיין אין אַ קאָנטער־אַטאַקע און אין לאָקאַלע קאָנטער־אָפענסיוועס.

וואָסזשע טויגן די יאָמערייען פון די אַגענטן פון יִשׂראלדיקן ציעניזם „וועגן דער אַליין באַשטימונג פון נאַציעס" און וועגן רעכט פון „אַ קליינער נאַציע"? איז דען ניט קלאָר אַז אַזעלכע פּילפּולים פון די יִשׂראלדיקע עקסטרעמיסטן זענען דורך און דורך פאַלש און צוויאַקיש?

(1) וו. אי. לענין: וועגן דער נאַציאָנאַלער און נאַציאָנאַל־קאָלאָניאַלער פראַגע, זייט 333.

די אויבן געבראַכטע שורעס וועגן קאַרל מאַרקס שטעלונג צו דער נאַציאָנאַלער פראַגע, האָבן אַרויסגערופן אַ ווירוואַר צווישן די מאַרטירערס און היפּאָקריטן פון יִסראָעלישן ציעניזם. קוידעם קאָל האָבן זיי, פאַרשטייט זיך, אָנגעפאַנגען „אָפּצופרעגן" מאַרקסן, וועלכער איז, לויט זיי שוין „פאַרעלטערט", און צי דען האָט ער ביכלאַל אָנגעהאַלטן אַזאַ שטאַנדפּונקט, סײַדן אין זײַן פריסטער „העגעליאַנישער יוגנט"?

די צײַטונג „אַל האַמישמאַר", וואָס שמייכלט צום סאָציאַליזם און אַפילע צום מאַרקסיזם, האָט אין אַ לײַט־אַרטיקל פון 19־טן נאָוועמבער 1958 געשריבן, ווענדנדיק זיך צו די מעכאַברים פון דעם בוך:

די מעכאַברים „לעבן אויף פלוצלינג די טעאָריע וועגן דער עקזיסטענץ פון „פאַרגעשריטענע" און „רעאַקציאָנערע" פעלקער. דאָס איז דאָך אָבער ניט נאָר ניט קיין פעסטער, נײַערט אַפילע אַ זייער געפערלעכער אָנשפּאַר: דער יונגער מאַרקס האָט זיך דערלויבט אַזאַ מין אידעיִשע שפּיל מיט איינעם פון די פילאָזאָפישע געדאַנקען פון זײַן צײַט, מיט די רעשטלעך העגעליאַניזם וועגן פעלקער מיט אַ „לעגיטימאַציע" און פעלקער אָן „לעגיטימאַציע" אין דער געשיכטע. ווי אַ קאָרבן פון אָט דער שפּיל איז, ווי באַוווּסט, געפאַלן דאָס טשעכישע פאָלק, וואָס איז באַטיטלט געוואָרן ווי אַ רעאַקציאָנער און פאַרמישפּעט געוואָרן צום פאַרשווינדן. מיר זעען דאָך אָבער אַליין, אַז דאָס טשעכישע פאָלק האָט ניט אויסגעפירט דעם מיסטישן אורטייל, וואָ־עס עס געפינט זיך דאָך הײַנט צו טאָג אין די ראַמען פון די לענדער פון דער פאָלקס־דעמאָקראַטיע".

אין דראַנג פון געמאַכטן אויפברויז דערקלערט „אַל האַמישמאַר" אַז די מעכאַרים פון בוך „נעמען צו בײַ מאַרקסן דעם לעבעדיקן אינהאַלט" און אַז זיי פאַרגעסן דעם עמעס, אַז „עס זענען פאַראַן רעאַקציאָנערע קלאַסן, אָבער עס עקזיסטירן ניט קיין רעאַקציאָנערע פעלקער". די לײַט־אַרטיקל־שרײַבער פון „אַל האַמישמאַר" זענען אָפּאַנים איבערצײַגט, אַז וואָס ווײַסנ־שאַפטלעכער זיי וועלן זיך פאַרשטעלן, אַלץ מער איבערצײַגנדיק וועלן זײַן פאַרן לייענער זייערע אַרגומענטן. „דערבײַ מאַכן זיי אַן אָנשטעל, אַז זיי קעמפן ניט קעגן מאַרקסן אָדער קעגן לענינען, נאָר קעגן העגעלן און דערצו נאָר קעגן די „יוגנט סימפּאַטיעס" פון ק. מאַרקסן צום העגעליאַניזם, בײַ וואָס עס האָבן שוין זיך גענוג אײַנגעזיבט אין זייער צײַט קאָלערליי רענעגאַטן פון 2־טן אינטערנאַציאָנאַל.

אָבער יעדערער וואָס האָט שטודירט די ווערק פון קאַרל מאַרקס, פ. ענגעלס און וו. אי. לענין ווייסט, אַז די געבראַכטע טעזיסן פון וו. אי. לענין זענען איינע פון די וויכטיקסטע זײַטן פון דער מאַרקסיסטיש־לעניניסטישער לערע וועגן דער נאַציאָנאַלער פראַגע. ק. מאַרקס און פ. ענגעלס זענען ניט בלויז אין דער יוגנט, נײַערט אין מעשעך פון זייער גאַנץ לעבן געשטאַנען אויף די פּאָזיציעס פון דעם אַרבעטער־קלאַס און האָבן העכער פון אַלץ געשטעלט די אינטערעסן פון קאַמף פאַר דער באַפרײַונג פון די אַרבעטער־מאַסן פון דעם קאַפּיטאַליסטישן יאָך. זיי האָבן געפירט דעם קאַמף ניט פון ענג נאַציאָנאַליסטישע, נײַערט פון אינטערנאַציאָנאַליסטישע פּאָזיציעס,

זיי האָבן מיט דער לײַדנשאַפט פון גרויסע רעוואָלוציאָנערן זיך ניט אָפּגעשראָקן אַרויסצוטרעטן קעגן אַ גאַנצער מאַכנע אין יענע צײַטן קלוימערשטע אַלמעכטיקע סאָנים, אײַנגעשלאָסן אויך דעם צאַריזם וואָס האָט פאַר זײַנע רעאַקציאָנערע אינטערעסן אויסגענוצט ווי אַ געווער די קליינע באַזונדערע נאַציאָנאַלע באַוועגונגען.

עפּשער גלויבט דער „אַל האַמישמאַר" אַז די לאַגע אין אייראָפּע אין יאָר 1848 איז געבוירן געוואָרן צוליב „איינעם פון די פילאָזאָפישע געדאַנקען פון יענער צײַט" — פון העגעליאַניזם? אָדער דאָס איז גאָר געווען אַ היסטאָרישער נאָנסענס, אַ צופעליקײַט, וואָס האָט קיין שום באַדײַטונג ניט פאַר אַנדערע צײַטן און פעלקער?

סײַ די, סײַ יענע האַשאָרע וואָלט געווען פאַרשטייט זיך אַ טיף פאַלשע. דער ווער עס האָט זיך אַרײַנגעטראַכט אין דעם גאַנג פון די געשעענישן אין אייראָפּע אין דער צײַט פון דער צווייטער וועלט־מילכאָמע, האָט ניט געקענט ניט באַמערקן אַז אַ לאַגע אין אַ געוויסן זין אַן ענלעכע צו יענער, וועגן וועלכער עס האָט גערעדט קאַרל מאַרקס אין יאָר 1848, קען זיך אויך באַקומען אין אונדזער צײַט בײַ געענדערטע באַדינגונגען. עס איז אויך גענוג זיך צו באַקענען אַביסל מיט דער געשיכטע פון דער קאָלאָניאַלער פאַרשקלאַפונג פון אַפריקע, אַזיע און לאַטיין־אַמעריקע, קעדיי זיך איבערצוצײַגן אַז דער קאַפּיטאַליזם און דער אימפּעריאַליזם האָבן אָפט באַהערשט און באַהערשן נאָך הײַנט, און האָבן אויך אויסגענוצט אומבאַדײַטנדיקע נאַציאָנאַלע באַוועגונגען פון באַזונדערע באַפעלקערונגען אָדער שוואַטים, וועלכע זענען אין דעם אָדער יענעם זין געווען אומצופרידן מיט זייערע שכיינים, קעדיי מיט זייער הילף צו פאַרשקלאַפן אַנ־ערע נאַציאָנאַליטעטן און שוואַטים און שפּעטער אונטעריאָכן אויך די וואַסאַלן זייערע און צײַטווײַליקע פאַרבינדעטע. און אויב דאָס אַלץ איז ניט מער ווי „העגעליאַנישע אויסטראַכטונגען", טאָ פון וואַנען האָט געקענט אַנטשטיין (אַ סאַך צײַט פאַר העגעלן און מאַרקסן) די פאָליטיק פון די אוראַלטע רוימישע שקלאַפן־באַזיצערס און קאָלאָניזאַטאָרן, וואָס איז אויסגעדריקט געוואָרן אין דער באַפליגלטער פראַזע, וואָס איז געווען אין העסקעם מיט דער פאָליטיק פון רוימישן סענאַט: „צעטייל און הערש"! אויב דאָס גאַנצע בייז שטאַמט פון העגעלן אָדער פון די יונגהעגעליאַנער מאַרקסן פון מאַרקסן צום העגעליאַניזם, טאָ ווי אַזוי האָבן זיך געקענט דערטראַכטן די אַמעריקאַנער, וואָס האָבן אין זייער לעבן ניט געלייענט ניט העגעלן און ניט מאַרקסן, צו דער דורכפירונג פון אַזאַ מין פאָליטיק אין אַזיע און אין אַפריקע, צוזאַמען מיטן געדאַנק וועגן אויסנוצן די רעגירונגס־קרײַזן פון יִשׂראל פאַר זייערע אימפּעריאַליסטישע אינטערעסן אָפּן נאָענטן און מיטעלן מיזרעך?!

ניין, עס זענען ניט פאַרעלטערט געוואָרן און עס האָבן ניט פאַרלוירן זייער באַדײַט די אומשטערבלעכע שאַפונגען פון די קלאַסיקערס פון מאַרקסיזם אין דער נאַציאָנאַל־קאָלאָניאַלער פראַגע. פאַרקערט, זיי באַקומען אַן אויסערסט וויכטיקן באַדײַט און דערצו ניט ווי אַ דאָגמע, נאָר טאַקע ווי אַ וועג־ווײַזער אין דער אַקציע, אין אונדזער צײַט פון דעם אַלגעמיינעם קריזיס

פון קאפיטאליזם און פון דער צעפאלונג פון דער קאלאניאלער סיסטעם פון אימפעריאליזם.

עס זענען בעעמעס גרויסארטיק „אל הימאשמארס" לעקציעס צו קארל מארקסן און צו די מארקסיסטן וועגן דעם, אז „עס איז ניטא קיין רעאקציאנערע פעלקער", נאר עס עקזיסטירן רעאקציאנערע קלאסן. מען וואלט געקענט מיינען, אז ניט מארקס, ניט די מארקסיסטן, נאר דאווקע די צייטונג „אל האמישמאר" איז דער אדרעס פון דער לערע וועגן קלאסנקאמף און וועגן דער ליקווידאציע פון דעם סאציאלן און נאציאנאלן יאך אין אונדזער צייט. פריער האבן מיר דא ציטירט א פראגמענט פון וו. אי. לענינס ארטיקל, ווו ער האט געבראכט נ. ג. טשערנישעווסקיס ביטערע ווערטער וועגן דער גרויס־רוסישער נאציע, ווי וועגן א „שקלאפן־נאציע". ניט וועלנדיק אויסהערן קיין לעקציעס פון „אל האמישמאר" געווענדעט צו נ. ג. טשערנישעווסקין, וועלן מיר פארויס זאגן, אז די ווערטער פון דעם גרויסן רוסישן געלערנטן און דעמאקראט זענען דאן געווען ארויסגעזאגט, ווי דאס קלערט אויף לענין, אין צוזאמענהאנג מיט דעם פעלן פון רעוואלוציאנערישקייט אין די מאסן פון דער גרויס־רוסישער באפעלקערונג. דעמאלט איז אזא רעוואלוציאנערישקייט ניט געווען און דער רוסישער צאריזם האט אויסגעפירט די פונקציע פון א זשאנדארם פון אייראפע, אונטעריאכנדיק און גלייכצייטיק בארובעווענדיק דאס רוסישע פאלק און אויך אנדערע צארישע פעלקער פון רוסלאנד. איצט האט זיך די לאגע גרונטלעך געענדערט. סיי דאס רוסישע פאלק, סיי דאס טשעכישע שטייען אין די ערשטע רייען פון דער סאציאליסטישער וועלט־באוועגונג.

די צייטן זענען געווארן אנדערע. דאס איז אויך ריכטיק בענוגע יִשׂראל. זאלן דעריבער די ציוניסטישע אידעאלאגן ניט ארויפליינען קיין שאטנס אפן ליכטיקן טאג — מיר ריידן ניט אין אונדזער ביכל וועגן ישׂראלס „רעאקציאנערן פאלק", מיר ריידן וועגן די רעאקציאנערע רעגירונגס־קרייזן און קלאסן פון ישׂראל. מיר שטרייכן אונטער ניט איין מאל, אז אין ישׂראל זענען פאראן גלייכצייטיק מיט די רעאקציאנערע קרייזן און קלאסן אויך קויכעס און קלאסן, וואס זענען פעיִק צו קעמפן אין שווערע באדינגונגען קעגן דער ישׂראלישער רעאקציע און קעגן איר פארברעכערישער פאליטיק.

וואס שייך דער באציונג פון „אל האמישמאר" גופא צו דער באפרייונגס באוועגונג פון די אראבישע פעלקער, איז זי אויסגעדריקט אין די ווייטערדיקע ווערטער פון דעם לייט־ארטיקל פון 14־טן אויגוסט 1958: „ישׂראל ווינטש איז, אז עס זאל זיין וואס לאנגזאמער די אנטוויקלונג פון דער באפרייונגס־באוועגונג פון די אראבישע פעלקער".

קורץ און שארף! לויט „אל האמישמאר" זענען ניטא קיין רעאקציאנערע פעלקער, עס זענען אבער פאראן צו פיל רעוואלוציאנערע פעלקער, וואס שטרעבן שנעלער, ווי מען דארף, צו זייער באפרייונג פון קאלאניאליזם. און עפשער איז עס גאר קאפירט פון די שפאלטן פון דער בעלגישער אדער ענגלישער קאלאניאליסטישער פרעסע, ווו מען זאגט זיך ארויס „פאר

א מער געלאסענער אנטוויקלונג פון דער באפרייאונג לעמאשל פון די פעלקער פון אפריקע?

אין איין פראט איז „אל האמישמאר" גאנץ גערעכט. איין זאך זענען די יזראעלישע ציעניסטישע עקסטרעמיסטן, וואס מיט זייער פאליטיק שטעלן זיי אין געפאר די עקזיסטענץ גופע פון דער יונגער מעלוכע (און אט די קרייזן שטיצט „אל האמישמאר" גופע) און א צווייטע זאך, דאס זענען די הארעפאשנע ייִדן פון יזראעל, אונדזערע קלאסן־ברידער און אפט אויך ברידער לויט דער איבערציַיגונג.

אין שייַכעס מיט דער פראגע וועגן דער „אלוועלטלעכער יידישער נאציע" מוז מען פארט אנמערקן, אז אין יזראעל וווינט בלויז א קליינער טייל פון די ייִדן פון דער וועלט, בעפיירעש בלויז א זיבעט־כיילעק פון דער אלגעמיינער צאל. די ייִדן פון ראטנפארבאנד און פון די אנדערע סאציאליסטישע לענדער ארבעטן אקטיוו, צוזאמען מיט אנדערע ארבעטנדיקע נאציאנאליטעטן פון זייער פאטערלאנד, אין דער גרויסער זאך פון בויען דעם קאמוניזם, וואס אנטפלעקט אומגעהויערע ליכטיקע פערספעקטיוון פאר אלע פעלקער פון דער ערד. די יידישע ארבעטער אין די קאפיטאליסטישע לענדער פירן און וועלן אויך וויַיטער פירן אן אומדערמידלעכן קאמף פאר שאלעם און פאר זייערע סאציאלע רעכט, און א סאך פון זיי זענען זייער אקטיוו אין דער טעטיקייט פון די קאמוניסטישע און אנדערע פראגרעסיווע ארגאניזאציעס. הונדערטער בריוו, וואס די מעכאברים פון דעם בוך האבן באקומען פון ייִדן פון ראטנפארבאנד און פון אנדערע לענדער, אין וועלכע עס ווערט פארורטיילט די פאליטיק פון די איצטיקע רעגירונגס־קרייזן פון יזראעל, זענען בלויז א טראפן, וואס שפיגלט אפ די געזעלשאפטלעכע מיינונג פון אט דעם טייל ייִדנטום.

דער אויספיר

אויב די מארקסיסטן־לעניניסטן טרעטן ארויס קעגן דער בורזשואזער אידעאלאגיע פון דעם רעאקציאנערן יזראעלדיקן ציעניזם, טרעטן זיי אבער מיט ניט ווייניקער אנטשלאסנקייט ארויס און זיי קעמפן קעגן אלע מינים מאניפעסטירונגען פון אנטיסעמיטיזם, ווייל דער רעאקציאנערער ציעניזם און דער אנטיסעמיטיזם, — דאס זענען צוויי זייטן פון דער זעלבער מאטבייע, דאס זענען באשעפענישן פון איינער און דער זעלבער געזעלשאפטלעכער סיסטעם, פרוכטן פון אימפעריאליזם. אין א קאמף אף ביידע פראנטן, קעגן רעאקציאנערן ציעניזם און קעגן אנטיסעמיטיזם, איז די פליכט פון יעדן באוווסטזיניקן ארבעטער, וואס שטרעבט צו דער אייניקט פון אלע פראגרעסיווע אנטי־אימפעריאליסטישע קויכעס. דאס האט קאטעגאריש געפאדערט וו. אי. לענין, און עס דרינגט אויך ארויס פון די באזעס גופע פון דער מארקסיסטיש־לעניניסטישער אידעאלאגיע.

אין זיין רעדע, וואס איז אין יאר 1919 געווארן פארשריבן אף א גראמאפאן־פלאסטינקע און איז ספעציעל באשטימט געווען פאר א ברייטער פארשפרייטונג צווישן פאלק, האט וו. אי. לענין געזאגט:

„ניט די ייִדן זענען סאָנים פון די אַרבעטער, די סאָנים פון די אַרבעטער זענען די קאַפּיטאַליסטן פון אַלע לענדער. צווישן ייִדן זענען פאַראַן אַרבעטער, האַרעפּאַשניקעס און זיי זענען די מערהייט. זיי זענען אונדזערע ברידער, וואָס ווערן באַגלייך מיט אונדז דערדריקט דורך דעם קאַפּיטאַל, זיי זענען אונדזערע כאַווירים אין קאַמף פאַרן סאָציאַליזם. צווישן ייִדן זענען פאַראַן גווירים, עקספּלואַטאַטאָרס, קאַפּיטאַליסטן, ווי צווישן רוסן. די קאַפּיטאַליסטן באַמיען זיך, צו פאַרזייען און צעבלאָזן אַ סינע צווישן אַרבעטער פון פאַרשידענע נאַציאָנען און פאַרשידענע ראַסעס. די וואָס אַרבעטן ניט האַלטן זיך מיטן קויעך און מיט דיר מאַכט פון קאַפּיטאַל. די רייַכע ייִדן, פּונקט ווי די רייַכע רוסן, ווי די גווירים פון אַלע לענדער זענען פאַרייניקט צווישן זיך און זיי דריקן, פאַריאָכן און צעשיידן די אַרבעטער.

צו שאַנד זאָל זייַן דער פאַרשאָלטענער צאַריזם, וואָס האָט געפּייַניקט און פאַרפאָלגט די ייִדן. צו שאַנד זאָלן זייַן יענע, וועלכע פלאַנצן סינע קעגן ייִדן, וואָס פאַרשפּרייטן סינע צו אַלע אַנדערע נאַציעס(1).

גלייַכצייַטיק האָט וו. אי. לענין, פּונקט ווי קאַרל מאַרקס, געפירט אַ קאַמף קעגן דער אָפּגעזונדערטקייַט פון די האַרעפּאַשנע ייִדן פון די האַרעפּאַשניקעס פון אַלע אַנדערע נאַציאָנאַליטעטן, ער האָט געקעמפט פאַרן איינשטעלן אַ ברידערלעכע אייניקייַט קעגן דעם קאַפּיטאַליזם, פירנדיק אַ קאַמף קעגן די גרונטלאָזע פאָדערונגען פון דער קליינבירגערלעכער פּאַרטיי „בונד" אָפּצוזונדערן די ייִדן, אָפּצוטיילן זיי פון דעם פאָלק צווישן וועלכן זיי לעבן, האָט לענין געשריבן נאָך פאַר דער אָקטאָבער רעוואָלוציע: „ניט שוין זשע מוזן מיר זיך צוריקקערן צו די פאַרעלטערטע טעאָריעס און דערקלערן, אַז דאַווקע רוסלאַנד וועט זייַן אַן אויסנאַם, האָגאָם די באַפרייַונגס־באַוועגונג צווישן די ייִדן איז אין רוסלאַנד טיפער און ברייטער, מאַכמעס צווישן דעם ייִדישן פּראָלעטאַריאַט האָט דערוואַכט דער הערויִשער באַוווסטזייַן? קען מען דען דערקלערן בלויז ווי אַלס אַ צופאַל דעם פאַקט, וואָס דאַווקע אַלע רעאַקציאָנערע קויכעס פון גאַנץ אייראָפּע און דעריקער פון רוסלאַנד, באַוואָפענען זיך קעגן דער אַסימילאַציע פון דעם ייִדנטום און זיי באַמיען זיך צו פאַרפעסטיקן זייַן אָפּגעזונדערטקייַט?". און ווייַטער: „די פּייַנטשאַפט צו די אַנדערשטאַמיקע שיכטן פון דער באַפעלקערונג וועלן אויפהערן צו זייַן פרעמדע, זיי וועלן זיך צענויפגיסן מיט דער אַלגעמיינער מאַסע פון דער באַפעלקערונג. דאָס איז די אייַנציקע מעגלעכע לייזונג פון דער ייִדן־פראַגע, און מיר מוזן שטיצן אַלץ, וואָס ווירקט לעטויִוועס דער באַזייַטיקונג פון דער ייִדישער אָפּגעזונדערטקייַט"(1).

דער ווייַטערדיקער גאַנג פון דער געשיכטלעכער אַנטוויקלונג האָט פולשטענדיק באַשטעטיקט די ריכטיקייַט פון די דאָזיקע טעזעס פון מאַרקסיזם־לענינים.

די געשיכטע פון דער מענטשהייַט האָט מיט דער פולסטער איבערצייַגונג

---

(1) וו. אי. לענין: ווערק, ב׳ 29, זייטן 227־128.

(1) וו. אי. לענין: ווערק, ב׳ 7, זייטן 84־85.

דערוויזן אַז בלויז דער אַרבעטער־קלאַס און די אַרבעטער־מאַסן אונטער זייַן אָנפירונג, זענען די קאָנסעקווענטע און די אַנטשיידענע קעגנערס פון נאַציאָנאַלן יאָך. דעריבער קען רעאַליזירט ווערן די ענדגילטיקע אָפּשאַפונג פון נאַציאָנאַלן יאָך בלויז אין פאַל ווען די מאַכט וועט אַריבערגיין אין די הענט פון פּראָלעטאַריאַט. מיטן אייַנשטעלן די דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט ווערט פאַרניכטעט די הערשאַפט פון דער בורזשואַזיע אין דעם אָדער יענעם לאַנד, און דאָס באַדייַט, אַז עס ווערט געמאַכט אַ סאָף צו די פּריוואַט קאַפּיטאַליסטישע מאָנאָפּאָלן און גרופּירונגען, וואָס פירן צווישן זיך אַ קאָנקורענץ־קאַמף, און עס ווערן באַזייַטיקט אַלע סאָציאַלע סיבעס וואָס זענען גורעם די נאַציאָנאַלע אונטערדריקונג נייַע פּראָדוקציע־באַציונגען שאַפן דעם באָדן פאַרן ענדערן די מענטשלעכע פּסיכאָלאָגיע.

דערפאַר טאַקע, ווען עס איז דורכגעבראַכן געוואָרן דער אימפּעריאַליסטישער פראָנט און אונטער די מעכטיקע קלעפּ פון פּראָלעטאַריאַט איז צעשמעטערט געוואָרן דער רוסישער קאַפּיטאַליזם, האָט באַקומען אַ טויט־קלאַפּ אַף אַ זעקסטל פון דעם ערדקיילעך אויך יעדע נאַציאָנאַלע אונטערדריקונג, און דערונטער אויך דער אַנטיסעמיטיזם.

וו. אי. לענינס אידייען האָבן אָנגעפאַנגען אַף אַ קאָנסעקווענטן אויפן פאַרווירקלעכט צו ווערן גלייַך נאָך דער אָקטאָבער־רעוואָלוציע. איינער פון די ערשטע טאַטן פון דער ראַטנמאַכט, איז געווען דאָס אָפּשאַפן אַלע נאַציאָנאַלע פּריווילעגיעס און באַגרענעצונגען, און די ייִדן זענען געוואָרן גלייַכבארעכטיקט צווישן אַלע סאָוועטישע פעלקער.

די סאָוועטישע קאָנסטיטוציע האָט פּראָקלאַמירט די פולע גלייַכהייַט פון אַלע נאַציעס. לענינס נאַציאָנאַלע פּאָליטיק וואָס האָט באַפרייַט אַלע נאַציעס און פאַראייניקט אַלע פעלקער פון דעם ראַטנפאַרבאַנד אין איין ברידערלעכער מישפּאָכע, האָט דערקלערט אַז אַנטשיידענע מילכאָמע יעדער נאַציאָנאַלער אונטערדריקונג — אָט דער דאָזיקער שענדלעכער דערשייַנונג פון דער פאַרגאַנגענהייַט.

די פריינטשאַפט צווישן די פעלקער פון דעם ראַטנפאַרבאַנד, וואָס איז אויסגעשמידט געוואָרן אין מעשעך פון די יאָרן פון דער סאָציאַליסטישער בויונג און פון די שווערע מילכאָמע־לייַדן האָט געהאָלפן דעם וווּקס און דער צעבליונג פון די שעפערישע קויכעס און טאַלאַנטן בא פיל פעלקער און נאַציאָנאַליטעטן פון דעם גרויסן סאָוועטישן לאַנד, און צווישן זיי אויך פון די אַרבעטנדיקע ייִדן.

איצט שפּאַנען שוין זיגרייַך די פעלקער פון אַלע אַנדערע לענדער פון סאָציאַליסטישן לאַגער אָפן וועג פון דער בויונג פון אַ נייַער געזעלשאַפט, פאַרווירקלעכנדיק דעם מאַרקסיסטיש־לעניניסטישן פּרינציפּ פון נאַציאָנאַלער גלייַכבארעכטיקונג און אייניקייַט פון די אַרבעטער פון אַלע נאַציאָנאַליטעטן.

און וואָס שייַעך די רעאַקציאָנערע ציוניסטן, זענען, ווי דאָס האָט פאָרויסגעזען וו. אי. לענין, געבליבן אין דעם לאַגער פון די סאָנים פון דער אַרבעטער־באַוועגונג און פון סאָציאַליזם. שטייענדיק אין שפּיץ פון דער קלייַ־

נער יִיסראֵעל־מעלוכע, האָבן זיי אין אַ גאָר קורצער צײַט געבראַכט דאָס לאַנד צו אַ זייער שווערער לאַגע.

האַבנדיק אין זינען די אינטערעסן וואָס זענען פרעמד פאַר די אַרבעטנ־דיקע ייִדן, האָבן זיי געפירט דאָס לאַנד ניט אָפן וועג פון נאַציאָנאַלער אומ־אָפּהענגיקייט, נאָר עם צוגעבונדן צום וואָגן פון דער פאַרמישפּעטער צום טויט אימפּעריאַליסטישער קאָלאָניאַליסטישער וועלט.

די בורזשואַזע רעגירונגס־קרײַזן פון יִיסראָעל זענען נאָך ביזן הײַנטיקן טאָג ניט אימשטאַנד צו פאַרשטיין, אַז די ייִדן־פראַגע קען געלייזט ווערן ניט מיט דעם אָפּזונדערן דאָס ייִדישע פאָלק פון אַנדערע פעלקער, נאָר דורך אַן ענגער בירדערלעכער פרײַנטשאַפט מיט אַנדערע פעלקער, בּיפראַט מיטן אַראַ־בישן פאָלק, צווישן וועלכן די יִיסראַעלים לעבן.

דאָס אומפאַרמײַדלעכע צעפאַלן זיך פון דער אַלוועלטלעכער אימפּעריאַ־ליסטישער סיסטעם איז די גאַראַנטיע פון דער ענדגילטיקער לייזונג פון דער ייִדן־פראַגע אין וועלט־מאַסשטאַב. און ס׳איז קלאָר, אַז די דאָזיקע לייזונג וועט פאַרקומען ניט אָפן אויפן, ווי דאָס שטעלן זיך פאַר די רעאַקציאָנערע קרײַזן פון יִיסראַעלדיקן ציעניזם.

פארלאג „היימלאנד"

דערשינענע ביכער

די גרויסע פארשווערונג — פון מייקל סעיערס און אלבערט ע. קאהן (אויספארקויפט)

דער צווייטער פראנט — ד. קראמינאוו (אויספארקויפט)

די פארשווערונג קעגן שאלעם — ראלף פארקער

100 מיליאן פאר טעראר און סאבאטאזש א. ווישינסקי (אויספארקויפט)

די אמעריקאנער אין יאפאן — א. קורגאנאוו

דער געפונענער העפט פון סונטשאן — ראמאן קים

די עקאנאמישע פראבלעמען אין פססר — י. סטאלין

גאלד — בארים פאלעוואי — ערשטער באנד — אויספארקויפט

גאלד — בארים פאלעוואי — צווייטער באנד — (אויספארקויפט)

ווײַט פון מאסקווע — וואסילי אזשאיעוו (1טער טייל) אויספארקויפט

ווײַט פון מאסקווע — וואסילי אזשאיעוו (2טער טייל) " "

ווײַט פון מאסקווע — וואסילי אזשאיעוו (3טער טייל) " "

אליטעט גייט אוועק אין די בערג — ט. סיאמושקין (אויספארקויפט)

דער דיפלאמאט — דזשיימס אלדריטש (באנד I) (אויך געבונדן)

דער דיפלאמאט — דזשיימס אלדריטש (באנד II) (אויך געבונדן)

מוט — ווערא קעטלינסקאיא (באנד I) (אויך געבונדן)

מוט — ווערא קעטלינסקאיא (באנד II) (אויך געבונדן)

פאליטישע עקאנאמיע — מאסקווער 2טער פארבעסערטע אויסגאבע פון יאר 1955.

אלעסיא קראווע — „זון־אויפגאנג איבער כאנפו".

דאס הויז אפן שטאט־פלאץ — ע. קאזאקעוויטש

קאטשוביי — א. פערוואנצעוו

דרײַ דערציילונגען — ניקאלאעוו, אוועטשקין, טענדריאקאוו

41 יאר ראטנפארבאנד — א זאמלבוך

שימשון — ק. בראנדיס

K. IVANOV
Z. SCHEINIS

EL ESTADO DE ISRAEL

(su situación y su política)

Traducido por:
ABRASCHA LEVIN

[redacted]

EDITORIAL "HEIMLAND"
1 9 6 0
BUENOS AIRES